

৩৯

বিমলা প্রসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয় আলোচনী

৭
২০০২-০৩

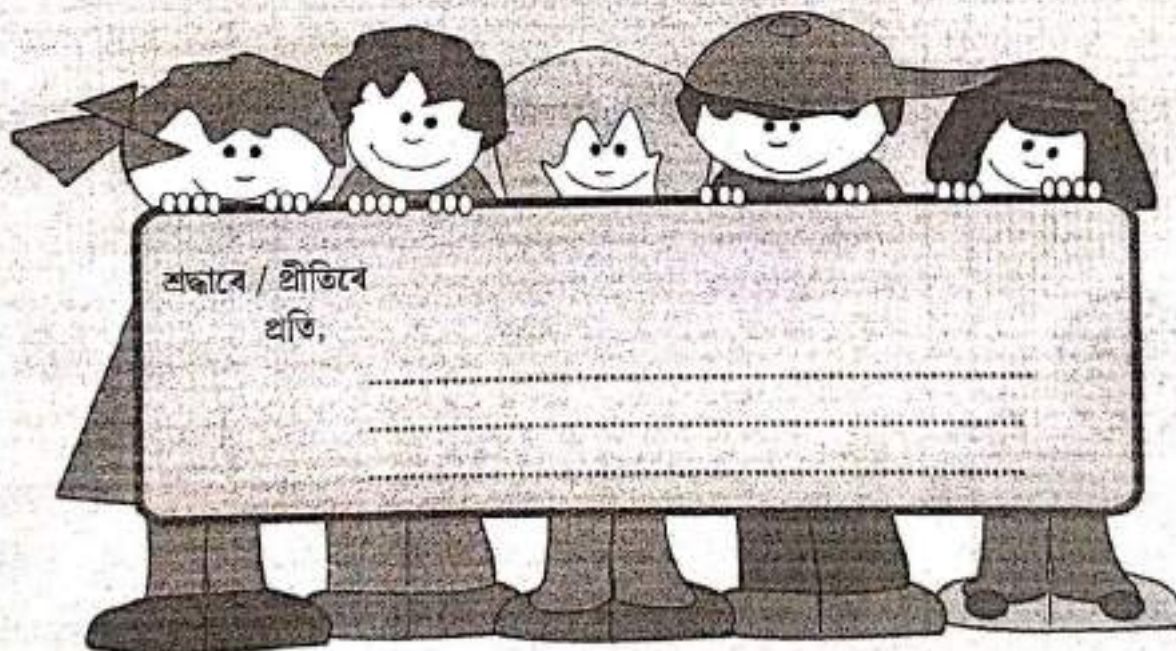
সম্পাদক
গৌতম মেধী

বিমলা প্রসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয় আলোচনী

বিমলা প্রসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়,

নগৰবেৰা, কামৰূপ, (অসম)

নবম সংখ্যা (২০০২-২০০৩)

সভাপতি
নিৰোদ বৰণ দাস

তত্ত্বাবধায়ক
শ্বাহ জামাল মোহ্লা

সম্পাদক
গৌতম মেধী

বিমলা প্রসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয় আলোচনী, নবম সংখ্যা (২০০২-২০০৩), মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক প্ৰকাশ, বি.প্র.চ.ন, ছাত্ৰ
আৰু শিক্ষকৰ অৱসৰ বিনোদন কেন্দ্ৰৰ তত্বাৱধানত 'ছাত্ৰ একতা সভা'ৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত।
বিমলা প্রসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়, নগৰবেৰা, কামৰূপ (অসম)।

সম্পাদনা সমিতি

উপদেষ্টা	: উমেশ চন্দ্ৰ দাস
সভাপতি	: নিৰ্বোধ বৰণ দাস
তত্বাৱধায়ক	: শ্বাহ আমাল মোম্বা
সম্পাদক	: গৌতম মেধী
শিক্ষক সদস্য	: নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দেৱান : দীপ্তিৰেখা পাঠক মজুমদাৰ : নিৰ্মল চন্দ্ৰ ভোই
ছাত্ৰ সদস্য	: আব্দুছ ছামান আহমেদ : বিপুল কলিতা

'ছাত্ৰ আৰু শিক্ষকৰ অৱসৰ বিনোদন কেন্দ্ৰ'

বিপুল শৰ্মা বৰপূজাৰী	: উপ-সভাপতি
শ্বাহ আমাল মোম্বা	: যুটীয়া আহ্বায়ক
বসন্ত কলিতা	
দীনেশ কলিতা	: সদস্য
তপন গোস্বামী	: সদস্য
অণ্ডমান শইকীয়া	: সদস্য
অৰুণ কুমাৰ সবৰণ	: সদস্য
সত্যজিৎ কলিতা	: সদস্য
বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ বৰা	: সদস্য
অনিতা কেওট	: সদস্য
উপেন সাহা	: সদস্য

প্ৰকাশ	: চেপ্টেম্বৰ, ২০০৪ ইং
বেটপাত	: মহাবিদ্যালয়ৰ আলোক চিত্ৰ
অলংকৰণ	: ডঃ এ. বাসু

মুদ্ৰণ	: মেডাৰ্ট এণ্ড সন অফছেট ইণ্ডিয়াছ নগৰবেৰা-৭৮১ ১২৭, কামৰূপ (অসম) ফোন নং-০৩৬২৩-২৪৫০২১, ২৪৫০৩৭
ট্ৰিটিং, ছেটিং	: ডঃ এ. বাসু, ছাত্ৰাৱলী আহমেদ

উছৰ্গা

সুবোধ কলিতা

জন্মঃ ১ আগষ্ট, ১৯৫৩ খৃঃ

মৃত্যুঃ ৯ চেপ্টেম্বৰ, ২০০৩ খৃঃ

বিমলা প্রসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ তথা মহাবিদ্যালয় কাৰ্য্যালয়ৰ
মুখ্য সহায়ক আমাৰ সকলোৰে প্ৰিয় সুবোধ কলিতাৰ অকাল বিয়োগত আমি
মহাবিদ্যালয়ৰ আঁটায়ে শোকাভিভূত।

আলোচনীৰ এই সংখ্যাটি তেখেতৰ নামত আন্তৰিকতাৰে উছৰ্গা কৰিলোঁ।

সম্পাদনা সমিতি

অশ্রু-অঞ্জলি

আনৰ দুখে-বেদনা, আনৰ বিপদ-আপদক গভীৰভাৱে উপলব্ধি কৰি তাৰ সমিধান দিয়া, আনক বুজি পোৱা, নিজকে বুজিবলৈ দিয়াজনেই আছিল সুবোধ কলিতা। ২০০৩ চনৰ ৯ চেপ্টেম্বৰ তাৰিখে আমাক কন্দুৰাই অকালতে তেখেত গুচি গ'ল। আমি প্ৰয়াত সুবোধ কলিতাৰ আত্মাৰ শান্তি কামনা কৰিছোঁ।

সম্পাদনা সমিতি।

সুবোধক মই খুব ভাল পাইছিলোঁ। তাৰ অকাল বিয়োগে মোক বাথিত কৰিছে। তাৰ অবৰ্তমানত কলেজখনে প্ৰতি খোজতে উজুটি খাব লগীয়া হৈছে। তাৰ অভাৱ অগ্ৰণীয়। ভগৱানে সুবোধৰ আত্মাক শান্তি দান কৰক।

শ্ৰী নিৰোদ বৰণ দাস
অধ্যক্ষ (ভাৰপ্ৰাপ্ত)

সুবোধ আৰু মই সমবয়সীয়া। ১৯৭৬ চনত কলেজত মোৰ নিযুক্তিৰ পূৰ্বৰ পৰাই তেওঁ মোৰ সুপৰিচিত। পদবীৰ ভিন্নতাই আমাৰ দুয়োৰে বন্ধুত্বত সামান্যতম আঁচোৰও পেলাব পৰা নাছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ আভ্যন্তৰিণ অনেক কথাত তেওঁ মোক জড়িত কৰিছিল। দুয়ো মহাবিদ্যালয়ৰ বহু ঘটনা পৰিঘটনাৰ নায়ক তথা সাক্ষী। নগৰবেৰাৰ প্ৰতিটো সামাজিক অনুষ্ঠানত মোৰ স্বেচ্ছা জড়িতকৰণত তেওঁৰ দাবীও যুক্ত হৈ আছে। মহাবিদ্যালয়ৰ ঘাটি মঞ্জুৰী প্ৰাপ্তিকালত প্ৰয়োজনীয় যাবতীয় তথ্যপাতি যুগুত কৰণত, বিজ্ঞান শাখাৰ গুভাৰঞ্চ ও পৰিচালনা কাৰ্যত প্ৰয়াত অধ্যক্ষ দেৱপ্ৰসাদ শইকীয়া আৰু প্ৰয়াত সুবোধ কলিতাৰ যুগুত ৰাতিক দিন কৰি বহু কষ্ট কৰিছিলোঁ। একেলগে কিমানবাৰ যে কলেজৰ কামত গুৱাহাটী যোৱা অহা কৰিছোঁ। সেই সময়বোৰত কেতিয়াবা ৰাতি আয়োজিত খানা (feast) ৰ তাৰিখও সুবোধে মোৰ উপস্থিতি নিশ্চিতকৰণৰ স্বার্থত সলনি কৰিছিল। এইবোৰ অন্তৰত সাঁচি ৰখা এক অলিখিত দীঘলীয়া ইতিহাস। তেওঁৰ বিয়োগ মোৰ বাবে সহ্যাতীত। সুবোধ কলিতাৰ আত্মাই চিৰশান্তি লাভ কৰক - দুটোপাল অশ্ৰু-অঞ্জলিৰে ভগৱানৰ ওচৰত এয়া মোৰ আন্তৰিক প্ৰাৰ্থনা।

শ্ৰী উৎসৱানন্দ দাস।
প্ৰবক্তা, অৰ্থ বিজ্ঞান বিভাগ।

ভাতৃপ্ৰতীম প্ৰিয় সুবোধ যে আমাৰ মাজত নাই; এই নিদাক্ষণ ও মৰ্মান্তিক কথাৰ মনলৈ আহিলেই মনটো বিবাদগ্ৰস্ত হৈ ভাবজালত হৈ পৰে। তেওঁৰ কাৰ্যদক্ষতা, দূৰদৰ্শী দৃষ্টিভঙ্গী, কষ্ট সহিষ্ণুতা আৰু সহানুভূতিশীল মনোভাৱৰ কথা কলেজৰ প্ৰতিজন শিক্ষক কৰ্মচাৰী ও নগৰবেৰা বাসীৰ মনস পটত চিৰদিন জিলিকি থাকিব।

তেওঁৰ বিদেহী আত্মাই চিৰশান্তি লাভকৰক অশ্ৰু-অঞ্জলিৰে ভগৱানৰ ওচৰত এই নিবেদন জনালোঁ।

শ্ৰী দয়ানন্দ কুমাৰ দাস।
বিভাগীয় মুৰব্বী, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ।

সুবোধৰ কথা মনত পৰিলে মোৰ আত্মত দুখ লগে। সকলো বিষমতে মই সুবোধৰ পৰা সহায় পাইছিলোঁ। তেওঁৰ কৰ্মনিপুণতা অকল্পনীয়, সকলোকে সু পৰামৰ্শ দান কৰি উপকৃত কৰিছিল। সুবোধৰ অকাল বিয়োগ মোৰ বাবে অসহনীয়। তেওঁৰ আত্মাই শান্তি পাইক - ইয়াকে কামনা কৰিছোঁ।

নুৰুণ নাহাৰ বেগম
প্ৰবক্তা, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ।

জীৱন পথত এনে কিছুমান সহযাত্ৰী আছিল যিসকলৰ মৃত্যুৰ নিষ্ঠুৰ বাস্তৱতা অবুজ মনটোৱে কোনোপধ্যেই মানি ল'ব নোখোজে। বন্ধুবৰ স্বাহ আলম আৰু পূজনীয় সুবোধ দা তেনে দুটি নাম। কিমান কামতয়ে সুবোধদাৰ পৰা দিহা পৰামৰ্শ ও সহায় লৈছিলোঁ। এতিয়াও ফেন প্ৰয়োজনৰ তাগিদাত অজানিতে কেতিয়াবা সুবোধ দাৰ বাবে ৰাতি চাওঁ, কিন্তু তেখেততো আৰু কোনো দিনেই ফিৰি নাহে। আত্মাই তেখেতৰ ৰহু (আত্মা)ক মাগফিৰাৎ (সদ্গতি) দান কৰক এয়ে প্ৰাৰ্থনা।

আব্দুছ ছালাম
প্ৰবক্তা, আববী বিভাগ।

অধুনালুপ্ত 'মানব বিকাশ সংঘ' নামৰ আঞ্চলিক স্বেচ্ছাসেৱী অনুষ্ঠানটোৰ সহকৰ্মীৰূপে সুবোধদাক প্ৰথম অতি কাষৰ পৰা লগ পাইছিলোঁ। কলেজত নিযুক্তি লোৱাৰ দিনৰে পৰাই তেখেতক জ্যেষ্ঠ ভাতৃৰ দৰে মান দিছিলোঁ। কলেজত আমাৰ চ'ৰাত নবহি আন কেইজনমান কৰ্মচাৰীৰ সৈতে সদায় সুবোধদাৰ কাৰ্যালয় কক্ষত বহিছিলোঁ। কৰ্মব্যস্ত থাকিও তেখেতে আমাৰ আলোচনা বোৰত ভাগ লৈছিল। হিচাপ নিকাচৰ আদিপাঠ মই সুবোধদাৰ পৰাই লৈছিলোঁ। যিয়ে মোক পৰৱৰ্তী জীৱনত বহু উপকাৰ কৰিছে। তেখেতৰ অকাল বিয়োগত কলেজে এজন নিষ্ঠাবান কৰ্মী হেৰুৱালে। তেখেতৰ বিদেহী আত্মাৰ চিৰশান্তি কামনা কৰিলোঁ।

টিকেন চন্দ্ৰ পাটোৱাৰী
প্ৰবক্তা, গণিত বিভাগ।

কলেজত নাম লিখা দিনৰ পৰাই সুবোধদাৰ লগত চিনাকি। শিক্ষক ৰূপে যোগদান কৰাৰ পিছত এই চিনাকিয়েই আমাৰ পাৰস্পৰিক শ্ৰদ্ধা ও মৰমৰ পৰশত ঘনিষ্ঠতা লাভ কৰে। সুবোধদাই মোৰ মনৰ কথা বুজি পাইছিল। মোৰ বহু সমস্যাৰ সমাধান ও আৰ্থিক সংকটৰ মোচন সুবোধদাই কৰিছিল। তেখেত বহুল অন্তৰৰ অধিকাৰী আছিল। তেখেতৰ আত্মাই বোহেও লাভ কৰক এয়ে কামনা।

নূৰ আলম
প্ৰবক্তা, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ।

সুবোধ কলিতাক আমি খুব সন্মান কৰিছিলোঁ। তেওঁ আমাৰ সুখ-দুখৰ কথা অনুভৱ কৰিছিল। বিপদৰ সময়ত তেওঁৰ পৰা বহু সহায় পাইছিলোঁ। তেওঁ অফিচৰ কাম- কাজ সম্পৰ্কে খুবেই বিজ্ঞ ও কৰ্মদক্ষ আছিল। নবীয়া দেহাৰে বিচিনাত পৰি থাকিও অফিচৰ কাম কৰিছিল। তেওঁৰ আত্মাই শান্তি লাভ কৰক।

অমৰেন্দ্ৰ দাস।
কাৰ্যালয়ৰ চতুৰ্থ বৰ্গৰ কৰ্মচাৰী।

কৰ্মনুষ্ঠে নগাঁৱৰ পৰা আহি নগৰবেৰাতমোৰ জীৱনৰ সোনালী দিনবোৰ অতিবাহিত কৰিলোঁ। কৰ্ম জীৱন ও ব্যক্তিগত জীৱনত লাভ কৰা সুবোধদাৰ সান্নিধ্য, উপদেশ-পৰামৰ্শবোৰ সদায়েই মোৰ জীৱনৰ পাথেয় হৈ ৰব। তেখেতৰ বিদেহী আত্মাই পৰমপদ লাভ কৰক।

বিপুল শৰ্মা বৰপূজাৰী। (প্ৰবক্তা)

সুবোধদাৰ লগত মোৰ সম্পৰ্ক ঘৰুৱা আৰু ব্যক্তিগত। ছাত্ৰাবস্থাৰ পৰা কৰ্মজীৱনৰ প্ৰতিটো পদক্ষেপতে তেওঁৰ পৰা পোৱা পৰামৰ্শ আৰু ভাবি ধমকিয়ে মোৰ জীৱনৰ মহৎ উপকাৰ সাধন কৰিছে। আজিও সমস্যাৰ চাকুনিয়াত পৰি ভাবাক্ৰান্ত হোৱা মনটোৱে সুবোধদাক সোঁৱৰে। তেওঁৰ আত্মাই শান্তি পাবক।

নিৰ্মল চন্দ্ৰ কলিতা।
প্ৰবক্তা, অৰ্থবিজ্ঞান বিভাগ।

শ্ৰদ্ধাৰ সুবোধদা আমাৰ সকলোৰে প্ৰিয় আছিল। তেওঁ আমাৰ সুখ-দুখৰ কথা হৃদয়েৰে অনুভৱ কৰিব পাৰিছিল। আমাৰ যিকোনো বিপদৰ সময়ত সহায়ৰ হাত আগবঢ়াইছিল। তেওঁৰ আত্মাৰ শান্তি কামনা কৰিছোঁ।

লতিকা মেধী।
গ্ৰন্থাগাৰ কৰ্মী।

সুবোধ কলিতা আছিল নীতি- কঠোৰ অথচ অন্তৰ-কোমল ব্যক্তি। তেওঁৰ অবিহনে কলেজখন 'ঘাট-মাউৰা' সদৃশ হৈছে বুলি মোৰ অনুভৱ। তেওঁৰ আত্মাই শান্তি পাবক।

ডঃ আবুল বাসাৰ।
প্ৰবক্তা, ৰসায়ন বিভাগ।

সুবোধদাৰ লগত মোৰ সম্পৰ্ক আশৈশৱ আৰু ঘৰুৱা। ছাত্ৰাবস্থাৰ পৰা তেখেতৰ উপদেশ আৰু দিহা পৰামৰ্শক পাথেয় হিচাপে লৈছিলোঁ। সুবোধদা আজিও মোৰ অন্তৰত সজীৱ। তেওঁ মৰিও মোৰ মনৰ দাপোনত অমৰ হৈ আছে।

শ্যামাচৰণ ঠাকুৰীয়া।
প্ৰবক্তা, অসমীয়া বিভাগ।

মহাবিদ্যালয়ৰ মুখ্য সহায়ক প্ৰয়াত সুবোধ কলিতাৰ কৰ্মদক্ষতা আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ প্ৰতি থকা ততোধিক সহযোগী মনোভাৱ পৰবৰ্তীকাল সন্নিৱিষ্ট ব্যক্তি সকলৰ বাবে অনুকৰণীয় হওক।

ধীৰেশ চক্ৰৱৰ্তী
প্ৰবক্তা, ৰসায়ন বিজ্ঞান বিভাগ

সুবোধ কলিতা আছিল মোৰ কৰ্মজীৱনৰ সহকৰ্মী আৰু ব্যক্তিগত জীৱনৰ বন্ধু। কৰ্মজীৱনত কলেজৰ বহু সমস্যা আৰু চিন্তনীয় বিষয়ৰ আমি সুস্থিৰভাৱে আলোচনা কৰি সমাধান সূত্ৰ উলিয়াইছিলোঁ। তেখেতৰ বিয়োগত কলেজে হেৰুৱালে এজন অক্লান্ত কৰ্মী, মই হেৰুৱালোঁ এজন সুহৃদ বন্ধু। সদায় নিজকে সংগীহীন অনুভৱ কৰোঁ।

নূপেন কলিতা।
মুখ্য সহায়ক, কলেজ কাৰ্যালয়।

সুবোধদা- যাৰ দুচকুত অনবৰত জ্বলমিলিছিল কলেজৰ উন্নতিৰ সপোন, যাৰ দুবাহুত আছিল অসীম কৰ্মশক্তি, দৰদী হৃদয়ৰ সেই সুবোধদা এতিয়াও আমাৰ মাজত সজীৱ হৈ আছে। তেওঁ অমৰ হওক।

যতীন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ।
প্ৰবক্তা, পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বিভাগ।

সমস্যাই ভাৰতব্ৰাহ্মণ কবিৰ নোৱাৰা ব্যক্তিজন আছিল প্ৰয়াত সুবোধ কলিতা। কৰ্মজীৱনৰ পাতনিৰ পৰাই তেখেতৰ লগত মোৰ মধুৰ সম্পৰ্ক গঢ়ি উঠিছিল। তেখেত আছিল কৰ্মদক্ষ, সহিষ্ণু, দৃবদৃষ্টি সম্পন্ন আৰু সহানুভূতিশীল। সকলো সমস্যাৰ সমাধানৰ এটাই ভাষা তেখেতৰ আগুৱাক্ষাৰী 'হ'ব দিয়ক' আজিও মোৰ অন্তৰত দোলা দি যায়। তেখেতৰ আত্মাই চিৰশান্তি লাভ কৰক। ভগৱানৰ ওচৰত এয়ে প্ৰাৰ্থনা।

কুশল দত্ত
প্ৰবক্তা, ইতিহাস বিভাগ।

সকলোকে আপোন কবি লব পৰা গুণ আৰু আনৰ বিপদত প্ৰথম সহায়ৰ হাত আগবঢ়াই দিয়াৰ উদাৰতা সম্পন্ন সুবোধদাৰ অকাল বিয়োগত মই ব্যথিত। তেখেতৰ আত্মাই চিৰশান্তি লাভ কৰক।

ৰবেন্দ্ৰ কুমাৰ দাস
প্ৰবক্তা, উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগ।

সুবোধ কলিতাৰ কথা মনত পৰিলে দুখত অন্তৰ কাটি যোৱা যেন অনুভৱ হয়। তেওঁ অত্যন্ত কৰ্মদক্ষ আৰু দয়ালু হৃদয়ৰ ব্যক্তি আছিল। অইনক সহায় কৰি তেওঁ আনন্দ অনুভৱ কৰিছিল। কলেজৰ শিক্ষক কৰ্মচাৰীৰ লগতে সমাজৰ যিকোনো বিপদগ্ৰস্থ ব্যক্তিক সহায় কৰিবলৈ তেওঁ স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে আগবাঢ়ি গৈছিল। আমি দুয়ো একেলগে ডাঙৰ দীঘল হৈছোঁ, একেলগে কাম কৰিছোঁ অথচ জীৱনত এদিনৰ বাবেও আমাৰ মাজত কাজিয়া পেচাল হোৱা নাই। তেওঁৰ আত্মাই শান্তি পাওক- ভগৱানৰ ওচৰত এয়ে প্ৰাৰ্থনা।

ধীৰেশ তালুকদাৰ।
গ্ৰন্থাগাৰিক।

মহাবিদ্যালয়ৰ মুখ্য সহায়ক বহুল অন্তৰৰ প্ৰয়াত সুবোধ কলিতাক ছাত্ৰ অৱস্থাৰ পৰাই সহপাঠী হিচাপে লগ পাইছিলোঁ। প্ৰয়াত কলিতা আছিল এজন কৰ্মযোগী ব্যক্তি যিজনে দিনে নিশাই আনকি মৃত্যু শয্যাৰ পৰিও মহাবিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন কাম কাজ চোৱা-চিতা কৰিছিল। তেখেত আছিল আমাৰ কাৰণে সহায়ৰ এখন হাত। পৰম বন্ধু কলিতাৰ আত্মাই চিৰশান্তি লাভ কৰক এয়ে ভগৱানৰ ওচৰত কামনা কৰিছোঁ।

আব্দুল হাকিম।
প্ৰবক্তা, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ।

আনৰ ভাল-বেয়া, কৃত-অকৃত কৰ্মৰ কথা চিন্তা নকৰি নিজৰ কৃত বা অকৃত কাৰ্য্যৰ প্ৰতিহে চকু দিয়া উচিত। -খ্ৰিষ্টিক
আৰোগ্য শ্ৰেষ্ঠ লাভ, সন্তুষ্টি শ্ৰেষ্ঠ ধন, অতি বিশ্বাসীজন শ্ৰেষ্ঠ জাতি, (আৰু) নিৰ্ধন (মুক্তি) পৰম সুখ। -বুদ্ধদেৱ

“জগদ পিছত মৃত্যু” এই চিন্তামতী স্বাগতম জনাই কামৰূপ জিলাৰ নগৰবেৰা মৌজাৰ অতীত টুপামাৰী গাওঁৰ বিশিষ্ট সমাজ সেৱক নৈমুদ্দিন মুন্সী চাহাবৰ যোবা ১২/০৮/০৪ ইং তাৰিখে বাৰ্দ্ধক্যজনিত কাৰণত তেখেতৰ নিজ বাসভৱনত পৰলোক প্ৰাপ্তি ঘটে। মৃত্যুৰ সময়ত তেখেতৰ বয়স আছিল ১০৮ বছৰ।

১৮৯৬ ইং চনত অবিভক্ত ভাৰতৰ বৰ্তমান বাংলাদেশৰ মৈমনসিংহ জিলাৰ বেলতা গাওঁৰ এটি অতি দুৰ্বীয়া কৃষক পৰিয়ালত তেখেতৰ জন্ম হৈছিল। তেখেতৰ দেউতাকৰ নাম আছিল কিফায়ে উল্লাহ আৰু মাকৰ নাম আছিল নছিন নেছা। অভাৱে তাত্তালি আৰু মাটি বাৰিৰ অধেষণত মাথোঁ ৯ বছৰ বয়সত মোমায়েকৰ লগত ১৯০৫ চনত কামৰূপ জিলাৰ নগৰবেৰা পাহাৰৰ ওচৰত অটক হাবিলে- পূৰ্ণ বদেষ্মবী গাঁৱত বসতি স্থাপন কৰে। কেইবছৰ মান পিছত উপযুক্ত মাটিৰ সন্ধান পাই টুপামাৰী গাঁৱলৈ আহি নিগাজিকৈ থাকিবলৈ লয়।

টুপামাৰী গাওঁত কোনো শিক্ষানুষ্ঠান নথকাত তেখেত নিবন্ধৰ হৈ থাকিল। অঞ্চলবাসী ৰাইজ যাতে তেখেতৰ দৰে নিবন্ধী জীৱন যাপন কৰিব নালগে তাৰ বাবে তেখেতে ১৯৩১ চনত ৪৬৫ নম্বৰ টুপামাৰী প্ৰাথমিক বিদ্যালয় স্থাপন কৰি সামাজিক কান্দন পাতনি মেলে। তাৰ পিছত তেখেত নাবী শিক্ষাৰ বাবে বদেষ্মবী টুপামাৰী নামেৰে বালিকা প্ৰাথমিক বিদ্যালয় স্থাপন কৰে। উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে তেখেতে টুপামাৰীত এম. ই. স্কুল, বদেষ্মবী টুপামাৰী হাই স্কুল স্থাপন কৰি চৰ অঞ্চলত আধুনিক শিক্ষাৰ পোহৰ পেলোৱিছিল। দুখীয়া বোণীৰ চিকিৎসাৰ বাবে তেখেতে টুপামাৰীত প্ৰাথমিক চিকিৎসালয় স্থাপন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আগভাগ লৈছিল। টুপামাৰী বজাৰখন তেখেতৰ প্ৰচেষ্টাতে জন্ম লয়। ১৯৫৯ চনত গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ যুৱক-যুৱতী সকলৰ অধ্যয়নৰ আশ্ৰয় বঢ়াবলৈ নিজ গাঁৱত “নৱজাগৰণ” পুথিভঁৰাল স্থাপন কৰি শিক্ষাপ্ৰেমী হিচাবে পৰিচয় দিছিল।

১৯৪০ চনত তেখেতে সজিয়াভাৱে সমাজৰ কামত আশ্ৰয় নিয়োগ কৰে। মহাত্মা গান্ধীৰ “বিদেশী বস্ত্ৰ বৰ্জন” আন্দোলনত নেতৃত্ব দিয়া বাবে নগৰবেৰা সাপ্তাহিক বজাৰৰ সংঘৰ্ষত তেখেতে ৭ দিন কাৰাগৰত থাকিব লগা হৈছিল। তেখেতে ১৯৫০ চনৰ সাম্প্ৰদায়িক সংঘৰ্ষৰ সময়ত নগৰবেৰাৰ সেই সময়ৰ বিশিষ্ট ব্যক্তি “পঞ্চলোচন চৌধুৰী, গজেন্দ্ৰ নাৰায়ণ ঠাকুৰীয়া, উমেশ পাঠক, উত্তৰ ঠাকুৰীয়া, ভূপেন দাস, শৰৎ চৌধুৰী, হৰেশ পাঠক, হেৰেশ্বৰ কল্যাণ মেনেজাৰ আদি বহুগুণ ব্যক্তিৰ লগত লগ লাগি গৈবোৰা চাহাবাগানৰ ওচৰত বাহৰ পাতি থাকি কোনো ধৰণৰ সাম্প্ৰদায়িক সংঘৰ্ষ নগৰবেৰাত হৰলৈ দিয়া নাছিল। পঞ্চায়ত ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তন হোৱাত তেখেত Rural পঞ্চায়তৰ দুবাৰ আৰু ১৯৭৭ চনত পঞ্চায়তী ৰাজ ব্যৱস্থাৰ পিছত এবাৰ টুপামাৰী গাওঁ পঞ্চায়তৰ সভাপতি নিৰ্বাচিত হৈ মুঠ ১৫ বছৰ নিঃস্বার্থভাৱে ৰাইজৰ হকে কাম কৰি গৈছিল।

কেৱল টুপামাৰীয়েই নহয় নগৰবেৰা অঞ্চলৰ বাৰতীয়া অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানৰ লগত ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত আছিল তেখেত। নগৰবেৰা হাইস্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষক সনামধন্য “কৃষ্ণকান্ত শৰ্মাৰ সু-পৰামৰ্শিত” যি সকল ব্যক্তিয়ে নগৰবেৰাৰ উন্নয়নৰ হকে বাৰতীয়া কাম কৰিছিল তাৰে ভিতৰত প্ৰয়াত শ্ৰীমুখ উদয় ঠাকুৰীয়া আৰু নব্বয় নৈমুদ্দিন মুন্সী অন্যতম। দুয়োজন আছিল অস্ত্ৰবদ্ধ বন্ধু। টুপামাৰী বা নগৰবেৰাত যিকোনো ভাঙৰ সমস্যাই দেখা দিলে দুয়োজন বন্ধু একেলগে সমস্যাৰ মোকাবিলা কৰা দেখা গৈছিল। এই দুজন বন্ধুৰেই আছিল নগৰবেৰা বিনলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সভাপতি আৰু সম্পাদক। শান্তি-সম্প্ৰীতি আৰু সংহতি বঢ়াই যেন আছিল বন্ধু দুজনৰ জীৱনৰ ব্ৰত। নগৰবেৰা ভৰুণ সংঘৰ্ষ সম্পূৰ্ণত প্ৰয়াত উদয় শৰ্মাৰ ঠাকুৰীয়াই বন্ধু আৰু হিন্দু মুছলিমৰ ভাতৃ বন্ধাৰ চানেকি স্বৰূপে মৰহম নৈমুদ্দিন মুন্সীক এপোবা মাটি মুক্ত হওঁতে উপহাৰ স্বৰূপে দিছিল। বিধি অপাৰ লোলা একেলগেই মাথোঁ ৩ ঘণ্টা ৪০ মিনিটৰ অগা পিছকৈ দুয়োজন বন্ধুক আত্ম/ভগৱানে ইহসংসাৰ কৰ্মজন্ত জীৱনৰ সামৰণি মাৰি তেখেতসকলৰ আচল ফৰাল মাটি দিয়ে।

আধুনিক নগৰবেৰাৰ কপকাৰ প্ৰয়াত উদয় শৰ্মাৰ ঠাকুৰীয়াৰ জন্ম হয় ১৯২৮ চনৰ অক্টোবৰ মাহৰ ৩১ তাৰিখে। নিৰহংকাৰী আৰু অমায়িক ব্যৱহাৰৰ প্ৰয়াত ঠাকুৰীয়া এক নিকা ভাৱমূৰ্ত্তিৰ সমাজ সেৱক আছিল। পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তনৰ সময়ত প্ৰথম বছৰ পঞ্চায়তৰ সদস্য নিৰ্বাচিত হৈ সজিয়াভাৱে সমাজসেৱাত আশ্ৰয়নিয়োগ কৰে। পৰৱৰ্তী নিৰ্বাচনত গাওঁ পঞ্চায়তৰ সভাপতি আৰু তাৰ পৰৱৰ্তী নিৰ্বাচনত তেখেতে আঞ্চলিক পঞ্চায়তৰ সভাপতিৰ পদ অলংকৃত কৰে। প্ৰয়াত কৃষ্ণকান্ত শৰ্মা, “চনশ্যাম চৌধুৰী, নৈমুদ্দিন মুন্সী, ইত্যাদি আলী সৰকাৰ, আইজল হ'ক মৌলভী, কেশৱ ঠাকুৰীয়া, সিৰাজ মৌলভী আৰু আনান্য্য সকলৰ লগত লগ লাগি প্ৰয়াত ঠাকুৰীয়াই আধুনিক নগৰবেৰা নিৰ্মাণৰ কামত অগ্ৰসৰ হৈছিল। তেখেত হিন্দু-মুছলমানৰ একতাৰ বন্ধন সুদৃঢ়কাৰী এক অক্ষয়প্ৰতীক। নগৰবেৰাৰ অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠান সমূহ তেখেতৰ নিঃস্বার্থ সমাজসেৱাৰ ফল। তেখেত আছিল বিচক্ষণ আৰু দূৰদৰ্শী ব্যক্তি। ৰাজনৈতিক বৌশল ৰটুৱাই তেখেতে নগৰবেৰাত উন্নয়ন ৰণত কাৰ্যালয় স্থাপন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। নগৰবেৰা উ.ম. বিদ্যালয়, বিনলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয় তেখেতৰ অক্লান্ত পৰিশ্ৰমৰ ফল। নগৰবেৰা মৌজা কমিটিৰ সভাপতি ৰূপে থাকি দীৰ্ঘদিন অঞ্চলবাসীক নেতৃত্ব দিয়ে। যোবা ১২/০৮/০৪ ইং তাৰিখে তেখেতে ইহলীলা ত্যাগ কৰে। এই গৰাকী পুণ্যাগাৰ ওচৰত আমি চিৰকণী।

আমি দুয়োজনৰ কহ/আত্মাৰ মাগফিৰাৎ/সদগতি কামনা কৰিছোঁ।

জন্ম: ১ মাৰ্চ ১৯৫০
মৃত্যু: ৬ নবেম্বৰ ২০০৩

চিত্ৰলেখা ঠাকুৰীয়া

নগৰবেৰা ছোৱালী হাইস্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষয়িত্ৰী তথা বিনলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ সদস্য বিশিষ্টা সমাজ সেৱী চিত্ৰলেখা ঠাকুৰীয়াৰ বিদেশী আত্মাৰ চিৰশান্তি কামনা কৰিছোঁ।

জন্ম: ২১/৩
১৯৮৪
মৃত্যু: ১৮/৭
২০০৩

সত্যজিৎ কলিতা

জন্ম: ১১/৯
১৯৮৩
মৃত্যু: ২৩/১০
২০০৩

ধনজিৎ কলিতা

দুটা পৃথক দুৰ্ঘটনাত অকালতে মৃত্যুবণ কৰা আমাৰ মৰমৰ ছাত্ৰ সত্যজিৎ কলিতা আৰু ইতিহাস বিভাগৰ ভ্ৰমণ সহযাত্ৰী ধনজিৎ কলিতা ৰ আত্মাৰ চিৰশান্তি কামনা কৰিলোঁ।

টোকা: আমাৰ আলোচনীখন বস্ত্ৰ অৱস্থাত থকা সময়ত নৈমুদ্দিন মুন্সী আৰু উদয় শৰ্মাৰ ঠাকুৰীয়াই ইহলীলা ত্যাগ কৰে বাবে এই পুণ্যাগা দুজনৰ জীৱন ও কৃতি সম্পৰ্কে বিজ্ঞত আলোচনা কৰিব পৰা নহ'ল। আলোচনীৰ পৰৱৰ্তী সংখ্যাত এখেত দুজনৰ বিষয়ে বিজ্ঞত নিবন্ধ প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ব।

সম্পাদনা সমিতি

ভূভেচ্ছাবাণী

Sri Gopi Nath Das, M.L.A.

48, Boko (SC) Constituency

New M.L.A. Hostel, Qr. No. 305

Dispur, Guwahati - 6

Phone: (0361) 2472254 (R)

2228632 (R)

Date: 08-08-04

মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন ছাত্র-ছাত্রীসকলৰ সাহিত্য-চৰ্চাৰ এক প্ৰাথমিক কেন্দ্ৰ। আলোচনীৰ পাতত ছপা আখৰত প্ৰথম লেখাটি প্ৰকাশ পালে তেওঁলোকে সন্তুষ্টিৰ পুলক অনুভৱ কৰে আৰু পৰৱৰ্তী জীৱনত লেখা-মেলাৰ বাবে প্ৰেৰণা লাভ কৰে। আলোচনীয়ে মহাবিদ্যালয় চৌহদত সাহিত্য-চৰ্চাৰ এক পৰিৱেশও গঢ়ি তোলে। মহাবিদ্যালয় এখনৰ অভাৱ-অতিযোগৰ ধাৰণাও আলোচনীখনৰ জড়িয়তে প্ৰকাশ পায়।

বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয় আলোচনীৰ নৱম সংখ্যাটি প্ৰকাশৰ পথত বুলি জানিব পাৰি নতৈ আনন্দিত হ'লোঁ। ছাত্র-ছাত্রী আৰু শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ উৎকৃষ্ট তথা সৃষ্টিশীল লেখনীৰে সমৃদ্ধ হৈ আলোচনীখনে সবলোৰে প্ৰমাণ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব বুলি আশা কৰিলোঁ।

(শ্ৰী গোপী নাথ দাস)

বিধায়ক, বকো পন্থি

তথা

প্ৰতাপতি, মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতি।

M E S S A G E

SAMART THONGHUA

89/ m. 6, T. Thasala,
A. Thasala.
Naknonsithammarat.
80160, Thailand.

WEERASAK PUMPETH

62 M. 7 Khumtong,
Ladkrabang,
Bankok 10520, Thailand.

It is a delightful experience for me to visit B.P.Chaliha College, Nagarbera on the occasion of my participation in the International Seminar at Alopai Mazar Char on 11th and 12th Jan.2004. The College is situated in a sylvan setting and provides a marvellous atmosphere for physical and intellectual development of its students and teachers. It has got the great potentiality of proving itself an excellent center of learning and research in days to come. I carry with me the experience of this nice moment at this college to my motherland for sharing and treasuring it among my countryman. May the college win many laurels in future.

I Wish my best for the B.P.Chaliha College Magazine, 9th edition, Coming shortly.

Samart Thonghua.
(Research scholar,)

My maiden visit to N.E. Region of India on my way to Alopai mazar Char the venue for International Seminar on 11th and 12 January/2004 gave me an opportunity to visit B.P. Chaliha College, Nagarbera. The College has a beautiful setting. This is one of the premier institutions of this area which has helped transforming the society and economy in a big way. Apart from being a center of excellence in learning and intellectual pursuit it has been a trend setter and model for other institutions all over the world. I will cherish the happy memory of this visit throughout my life. I wish the college a rosy future.

My best wishes for the 9th edition of B.P.Chaliha College Magazine.

Weerasak Pumpetch
(Research scholar,)

বৰ্তমান যুগ বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ যুগ। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উন্নতিয়ে মানৱ সমাজক উন্নতিৰ কুড়ান্ত শিখৰত উপস্থিত কৰাবলৈ অহৰহ চেষ্টা চলাই আছে। এই চেষ্টাৰ ফলশ্ৰুতিতে আজিৰ মানৱ সমাজে গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰলৈ ধাবমান হ'বলৈ সক্ষম হৈছে। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ ন-ন আবিষ্কাৰে মানৱ জীৱন স্নাতকতম কৰি তুলিছে।

আনহাতে বিজ্ঞানৰ উন্নতিৰ ফলশ্ৰুতিতেই আজি এই শস্য শ্যামল পৃথিৱী ধাংশৰ গঢ়াইলৈ আগবাঢ়িছে। খৰ বাকুদ, আধেয়াজ্ঞ আদিৰ প্ৰভাৱত আজিৰ সমাজৰ মানৱীয় প্ৰমূল্যবোধ হেৰাই যাব ধৰিছে। হিংসাৰ কলীয়া ডাৱৰে বিশ্বৰ আকাশ আজি আচ্ছন্ন কৰি ধৰিছে। হিংসাৰ জুইত বিপন্ন আজিৰ সভ্যতা, বিশ্বৰ প্ৰতিটো প্ৰান্ততে আজি দেখা গৈছে উগ্ৰজাতীয়তাবাদ, সাম্প্ৰদায়িক সংঘৰ্ষ ধৰ্মীয় গোড়ামী, বৰ্ণবাদ ঔপনিবেশিকতাবাদ আদিৰ উপৰিও বিজ্ঞানৰ ধ্বংসাত্মক আৱিষ্কাৰ সমূহে সৃষ্টি কৰিছে ত্ৰাস আৰু আতংকৰ। এইটো ধ্ৰুৱ সত্য যে কোনো সমস্যা হিংসাবে সমাধান কৰিব পৰা নাযায়, কিয়নো হিংসাই সৃষ্টি কৰে প্ৰতিহিংসাৰহে আৰু এই প্ৰতিহিংসাই মানুহক কৰি তোলে অমানুহ, বৰ্বৰ। লগতে মানৱ সভ্যতাক কৰি তোলে পশ্চাদমুখী। সেয়েহে আমি জাতি-ধৰ্ম, বৰ্ণ-ভাষা নিৰ্বিশেষে সকলোৰে হিংসাৰ পথ পৰিহাৰ কৰি ধৈৰ্য আৰু সহনশীল মনোভাৱৰ পৰিচয় দি এক মানৱীয় ঐক্য বজাই ৰাখি আন্তৰিক বুজাপৰা আৰু আলোচনাৰ মাজেৰে সমস্যা সমূহ সমাধান কৰা উচিত। এনেদৰে দেশৰ তথা জাতিৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত শুক্ল আৰোপ কৰা অতি আৱশ্যক হৈ পৰিছে।

বিশ্বৰ প্ৰতিটো প্ৰান্তৰ উপৰিও একালৰ শান্ত অসমৰ সমাজ জীৱনতো আজি অশান্ত আৰু হিংসাৰ প্ৰযুক্তি সমূহে মূৰ ডাঙি উঠিছে। বৰ্তমান অসমৰ পৰিস্থিতি অতি গভীৰ। বিদেশী শত্ৰুৰ কুটায়তমূলক কাৰ্যকলাপ, উগ্ৰপন্থী, হত্যা, লুণ্ঠন আদি অমানৱীয় কাৰ্যকলাপে সামাজিক জীৱন বিপন্ন কৰি তুলিছে। এনে পৰিস্থিতিত সাহিত্যিক সকলে তেওঁলোকৰ লিখনিৰ জৰিয়তে সমস্যা সমূহ সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত উল্লেখযোগ্য ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। প্ৰবীন সকলৰ লগতে নবীন সকলেও এই ক্ষেত্ৰত উল্লেখযোগ্য ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। এই সমস্যাবহুল সমাজ জীৱনত সাহিত্যচৰ্চা হৈছে একমাত্ৰ উপায় যাৰ জৰিয়তে মানুহে মানসিক শান্তি লাভ কৰিব পাৰে। সাহিত্যই কোনো দেশ বা জাতিৰ অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক, সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক দিশ সমূহৰ বিশ্লেষণাত্মক আৰু সজীৱ চিত্ৰ মানৱ জাতিৰ আগত প্ৰতিফলিত কৰে। সাহিত্য এনে এটি কলা যাৰ কেৱল মাত্ৰ সৃষ্টিহে আছে কিন্তু ধ্বংস নাই। কোনো এখন দেশ আৰু জাতিৰ সুপ্ততাই সাহিত্যৰ অস্তিত্বক বিলীন কৰিব নোৱাৰে। বৰং দেশ বা জাতিৰ পতন ঘটিলেও সেই সময়ৰ সাহিত্য ৰাজিয়ে বিশ্বৰ মানৱ জাতিৰ আগত জলজল পটপটকৈ ভাহি থাকে। সাহিত্য নোহোৱাকৈ দেশ বা জাতিৰ সভ্যতা গঢ়ি উঠিব নোৱাৰে। মানৱ সভ্যতাৰ অন্তৰালত সাহিত্যই যে এক অৱিস্মৰণীয় স্থান অধিকাৰ কৰি আছে তাক বিশ্বৰ ইতিহাসৰ পাত লুটিয়াই চালেই বুজিব পাৰি। সাহিত্যিক সকলৰ লগতে বৰ্তমান উঠি অহা শিক্ষিত চামেও যদি বিশ্বৰ বিভিন্ন সাহিত্য ৰাজিৰ গভীৰ অধ্যয়ণ কৰি ইয়াৰ সুফল তথা অৱদান সমূহ মানৱ জাতিৰ আগত দাঙি ধৰিব পাৰে তেন্তে শান্তি আৰু ভাৰতবোৰ চিৰদিনৰ বাবে বিশ্বৰ বুকুত প্ৰস্ফুট হ'ব।

দুখৰ বিষয় যে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত সাহিত্য চৰ্চাৰ বিশেষ সুবিধা থকা সত্ত্বেও মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ অনীহামূলক মনোভাৱ পৰিলক্ষিত হোৱা দেখা যায়। অৱশ্যে এই কথাটোও উল্লেখ কৰা উচিত হ'ব যে মহাবিদ্যালয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক যিমানখিনি সা সুবিধা দিব লাগিছিল, পুজিৰ অভাৱতেই হওক বা আন কাৰণতেই হওক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক সিমানখিনি সুবিধা দিব পৰা নাই।

সাহিত্য চৰ্চাৰ ক্ষেত্ৰত উল্লেখনীয় ভূমিকা গ্ৰহণ কৰা মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক আলোচনীখনো নিয়মীয়া নহয়। মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ পৰা বৰ্তমানলৈ এই সুদীৰ্ঘ কালচোৱাত এইবাৰৰ সংখ্যাটোকে ধৰি মাত্ৰ নটি সংখ্যাহে প্ৰকাশিত হৈছে। মহাবিদ্যালয়ৰ

৪

৫

৬

৭

৮

সম্পাদকীয়

প্ৰাচীৰ প্ৰতিকা সমূহেও মহাবিদ্যালয়ৰ সাহিত্যচৰ্চাৰ নিশত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে, প্ৰাচীৰ প্ৰতিকা 'ফলু' 'প্ৰবাহ' (সাহিত্যকানন) 'সোপান' (শিক্ষা বিভাগ) 'প্লাৱন' (ভূগোল বিভাগ) "Spark" (English Deptt) আৰু সাহিত্য কাননৰ আলোচনী প্ৰতীতি খনৰ যোগেদি সাহিত্য চৰ্চাৰ সুবিধা আছে। কিন্তু এই আলোচনীসমূহৰ প্ৰতিও ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ অনীহামূলক মনোভাৱৰ বাবে এইবোৰ নিয়মীয়াকৈ প্ৰকাশ কৰিব পৰা হোৱা নাই। মহাবিদ্যালয়ত সাহিত্য চৰ্চাৰ এক সুন্দৰ বাতাবৰণ গঢ়ি তুলিবৰ কাৰণে এই আলোচনী তথা প্ৰাচীৰ প্ৰতিকা সমূহ নিয়মীয়া হোৱাটো বাঞ্ছনীয়। বৰ্তমান মহাবিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন বিভাগ সমূহৰ প্ৰচেষ্টাত বিভিন্ন সাহিত্য মূলক প্ৰতিযোগিতা, আলোচনা চক্ৰ আদিৰ জৰিয়তে মহাবিদ্যালয়ত এটি সাহিত্যিক বাতাবৰণৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা পৰিলক্ষিত হৈছে। ইয়াত আমি আশাৰ বেঙনি দেখা পাইছো।

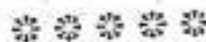
আলোচনীখনৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু সকলৰ পৰা পোৱা গল্প, কবিতা, প্ৰবন্ধ আদিৰ পৰা লিখনিবোৰ নিৰ্বাচিত কৰা হয়। নতুন ৰূপেৰে এখন সুন্দৰ আলোচনী প্ৰকাশ কৰাৰ হেঁপাহ পুহি ৰাখি সম্পাদকৰ গুৰু দায়িত্ব লৈছিলো। প্ৰথম অৱস্থাত কিছু পৰিমাণে সমস্যাৰ সন্মুখীন হৈছিলো যদিও তত্কাৰণ্যক স্বাহ জামাল মোল্লা ছাৰে সহায় কৰাত মোৰ কাম উজু হয়। মোল্লা ছাৰৰ যত্নতে ফলুৰ এটি সংখ্যা প্ৰকাশ কৰা হয়। আলোচনীৰ বাবে যি সম্পাদনা সমিতিৰ প্ৰয়োজন তাক গঠন কৰাত যথেষ্ট পলম হৈছিল বাবে আলোচনীখনে প্ৰকাশৰ বাট বিচাৰি উলিয়াওতে কিছু পলম হ'ল।

আলোচনী প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত দিহা পৰামৰ্শ তথা ধনৰ

যোগানেৰে সহায় কৰা সম্পাদনা সমিতিৰ সভাপতি তথা আমাৰ মাননীয় অধ্যক্ষ (ভাৰপ্ৰাপ্ত) শ্ৰীযুত নিৰোদ বৰন দেৱলৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। ইয়াৰ উপৰিও প্ৰবন্ধ, গল্প, কবিতা আদি চাই ঠিক কৰি দিয়াৰ বাবে শ্ৰীযুত নিৰ্মল চন্দ্ৰ ভোই, শ্ৰীযুত নাগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দেৱান, শ্ৰীযুতা দীপ্তিবেণা পাঠক মজুমদাৰ, ডঃ বিভূতি ভূষণ পাণ্ডা আৰু বিশেষ পৰামৰ্শেৰে সহায় কৰা শ্ৰদ্ধেয় শ্ৰীযুত উমেশ চন্দ্ৰ দাস ছাৰলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সহায় কৰা পূজনীয় শিক্ষাগুৰু তথা অসমীয়া বিভাগৰ প্ৰবক্তা স্বাহজামাল মোল্লা ছাৰৰ ওচৰত মই চিৰ কণী। ছাৰলৈ মই বিশেষ কৃতজ্ঞতাৰ শৰাই আগবঢ়লোঁ। মোক এই ক্ষেত্ৰত প্ৰবন্ধ পাতি সংগ্ৰহ কৰাত সহায় কৰা ছাত্ৰ একতা সভাৰ সদস্য সুকজ্জামাল হ'ক আৰু সম্পাদনা সমিতিৰ ছাত্ৰ সদস্য বিপুঞ্জয় কলিতা, আব্দুল ছামাদ আহমেদ আৰু লগতে মোৰ সমূহ বন্ধু-বান্ধৱীৰ প্ৰতি শলাগ যাচিছোঁ। 'ছাত্ৰ আৰু শিক্ষকৰ অৱসৰ বিনোদন কেন্দ্ৰ'ৰ প্ৰতিও আমি কৃতজ্ঞ।

আলোচনীখনক পোহৰ দেখুওৱাৰ ক্ষেত্ৰত অক্লান্ত পৰিশ্ৰম কৰা শ্ৰদ্ধেয় ছাৰ ডঃ আবুল বাসাৰ আৰু কম্পিউটাৰ কৰ্মী ছাহজাহান আহমেদ ও প্ৰেছকৰ্মী চান মহম্মদ আৰু কদম আলীৰ ওচৰত মই কণী। শেষত যিসকল বন্ধু বান্ধৱ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ইচ্ছাত এই দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ সুযোগ পালোঁ সেই সকললৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। অজানিত ভুল ত্ৰুটিৰ বাবে ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰিলোঁ।

"জয়ন্তু বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়"
শ্ৰী গৌতম মেধী।

বচনা সন্ধ্যা

English Section

- NAAC Assessment and Rural Colleges of Assam
- The Weed : A Feminist Perspective
- Achievements of Youth Affairs in India since Independence
- Problems and Prospects of Tea Market in Free Economic Environment with Special Reference to Assam
- The Origin of The Moon
- Global Warming
- Educational Value of Sports
- National Cadet Corps (NCC) at a Glance
- College Library : Its Structure and Service of User Community
- Welcoming NAAC
- Jalaluddin Mahammad Akbar : An Epoch Making Mughal Emperor

Poetry

- Humanity
- The Sweet Spring
- I Wrote Your Name
- A Dream Green
- Childish Moments
- Lovely Face
- That Rose
- The Rain / Chat Maha
- Remembrance
- Resurrection

- Dr. B.B. Panda
- Prof. N.C. Bhoi
- Prof. N.C. Kalita
- Prof. F. Ahmed
- Ratan Kalita
- Kalpana Thakuria
- Nilanjan Kalita
- Nipu Kalita
- Dhiren Talukdar
- Prof. D.Chakraborty
- Prof. P.Chakravarty/ Prof. B.Kalita
- Md. Intaz Ali Ahmed
- Bijumoni Thakuria
- Abu Shama Ahmed
- Jehirul Islam
- Nilotpal Thakuria
- Md. Nizam Ali
- Narayan Das
- Kalyani Das
- Champak Kalita
- Prof. H. Singh

পৃষ্ঠা নং

- 2
- 4
- 7
- 9
- 12
- 13
- 13
- 14
- 16
- 17
- 18

Assamese Section

অন্তঃগোষ্ঠী আলোচনা

অধ্যাপক আঃ ছাদাম, অধ্যাপক নূৰ আলম

23

প্ৰবন্ধ সন্ধ্যা

- জাতিৰ জনক মহাপুৰুষ শংকৰ দেৱ আৰু একশৰণ তত্ত্ব
- মনৰ অধিকাৰ আৰু ভাৰতত মহিলাৰ স্থান
- স্বাধীনতাৰ দাবী বিচাৰি...
- জৈৱ বৈচিত্ৰ আৰু ঔষধি উদ্ভিদৰ সংৰক্ষণ
- গণিত শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দুৰ্বলতা
- কাগজ : উৎপত্তি আৰু উদ্যোগীকৰণ
- বিজ্ঞান, বিকাশ আৰু আমি
- এইড্! একবিংশ শতিকাৰ প্ৰত্যাহ্বান
- শব্দ প্ৰদূষণ : মানৱ জাতিৰ বাবে এক ভয়াবহ সমস্যা
- ভাৰত বৰ্ষৰ নদীসংযোগীকৰণ আঁচনি কৃষিকাৰ্য্য, যাতায়ত আৰু ব্যৱসায়-বাণিজ্যত ইয়াৰ প্ৰভাৱ
- নাৰী শিক্ষা আৰু মৰ্য্যাদা
- পৃথিৱীৰ সৰ্ববৃহৎ পুষ্টিউৎস 'লাইব্ৰেৰী অফ্ কংগ্ৰেছ'
- অসমীয়া ভাষাৰ ভৱিষ্যত শীৰ্ষক
- 'ভাৰতৰ বচন' আৰু অসমীয়া সমাজ জীৱনত ইয়াৰ প্ৰভাৱ
- 'বহিৰ্গত সংস্কৃতি' আৰু আজিৰ যুৱ সমাজ
- কপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা
- স্বাধীনতা/অতীতৰ একেলগ
- গাঁও আৰু গাঁৱৰ খৰ্গ/গাঁৱত কবি নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ
- নিচাজাতীয় প্ৰত্যাহ্বান আৰু ইয়াৰ পৰিপন্থিত

- অধ্যাপক উমেশ চন্দ্ৰ দাস
- অধ্যাপক দয়ানন্দ কুমাৰ দাস
- অধ্যাপিকা দীপ্তিৰেখা পাঠক মজুমদাৰ
- অধ্যাপক নূৰ আলম হক
- অধ্যাপক নিপুল চন্দ্ৰ শইকীয়া
- অধ্যাপক দীনেশ চন্দ্ৰ কলিতা
- অধ্যাপক সূৰ্য্য কলিতা
- অধ্যাপক হেমেন কুমাৰ পাটোৱাৰী
- অধ্যাপক বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ বৰা
- অধ্যাপক বিশ্বৰাম তালুকদাৰ
- অধ্যাপিকা চিত্ৰলেখা দেৱী
- ভাৰতী কলিতা
- বতন কলিতা
- মীনাক্ষি কলিতা
- প্ৰাঞ্জল কলিতা
- কমলা তালুকদাৰ
- মজিবুৰ ৰহমান চৌধুৰী/সুবোধ কলিতা
- বিপুল কলিতা
- মিজানুৰ ৰহমান

- 2
- 5
- 6
- 9
- 8
- 10
- 12
- 18
- 18
- 18
- 19
- 21
- 21
- 22
- 23
- 24
- 26
- 26
- 27
- 28

- ⇒ স্মৃতিৰ লেচেনি
- ⇒ মহিলা সৰ্বনীকৰণ কোষ - এটি আলোকচিত্ৰ।
- ⇒ অতিমত
- ⇒ সাক্ষাৎকাৰ

দীৰ্ঘকালীন
অধ্যাপিকা বীণাৰেখা পাঠক মজুমদাৰ
কপম কলিতা
অধ্যাপিকা ভূমিকা বৰ্মণ কলিতা

মাত্ৰ সাক্ষাৎকাৰ

- ⇒ প্ৰবৃত্ত বন্ধ
- ⇒ বিচাৰ
- ⇒ ফল
- ⇒ আশাভাৱে
- ⇒ আশেপাশ

আব্দুল মালেক
নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দেৱান
ভূমিকা বৰ্মণ কলিতা
হিতেশ দাস
সঞ্জীৱ কলিতা

Economic Forum / The Pen Picture
of the NSS Unit of B.P.C.C.

Prof. N.C.Kalita

কাব্য কানন

বৰ্ণিতাৰ এটি কল্পনাময় দৃশ্য / মনোৰাৰা বেগম / তোমাৰ পৰিৱৰ্তনত / নজৰল ইচলাম / পৰিৱৰ্তন / সঞ্জীৱ কলিতা।

নিৰৱ অৱশ্যৰ জাক / নিতুমনি কলিতা / বিষাদ বেদনা / লুৎফৰ বহমান / শ্ৰদ্ধাঞ্জলি / মজনুৰ বহমান / কল্পনা / ঈশ্বৰী ছেৱী।
একাকীৰ্ণিকা / ভাৰতী ঠাকুৰীয়া / সভ্যতা / নিজাম আলী / ত্ৰিহৰ / কপম কলিতা / তোমাৰ বাবে / আব্বিউল ইছলাম জীৱন / বিপ্লৱ
নাথ / মহাজোতা / এ.বি. হিনিক / জাগ্ৰত হোৱা বিশ্বাসী / আব্বিউল আলী খান / প্ৰিয়া / গণেশ চন্দ্ৰ দাস / তুমি / প্ৰণৱ কলিতা / মোৰ
মা / ছফিউৰ বহমান / হেৰোতা প্ৰেমৰ স্মৃতি / আব্বিউল আলী খান / নিশা / অনুপমা দাস / পোহৰ / বৰিলোচন ঠাকুৰীয়া / মই তুমি
আৰু / লিপাছৰ সাহা / তুমি / মোস্তান হুচাইন তালুকদাৰ / তুমি ফাওন / কব্বী দাস / তুমি আকাশ নোহোৱা / লাইলা বেগম।
আমিন / জোৰখান আলী আহমেদ / সময় / নবন নাহাৰ বেগম। বিশ্বয়ণ / নীলকমল বৰনৈ / তিনিটি কবিতা / কল্যাণী দাস।
আহাৰণ / প্ৰভাত চন্দ্ৰকান্তী / অৱেষণ / নৱনীতা পাঠক / কাব্য কাননৰ বহু বঙীন ফুলৰ এটি এটি পাহিঃ মিজানুৰ, উৎপল,
ছফিউৰ, সুবজ, মালেক, মুকুল, সঞ্জীৱ, বেজাউল, শাহাদুল, খহিদুল, কুদ্দুছ, আব্বাশুৰ, মফিজুল, ফকৰুল, মহিদুল, কাৰ্তিক,
বৰিকুল, বীতা, কল্পনা, জিয়াউৰ, সঞ্জীৱ, জুলফিকৰ, বেজাউল, বখিকুল। স্মৃতি / জোন পাঠক। মৰমীক বিচাৰি / নূৰ হামিদ।
নতুন জীৱন / আজগৰ আলী। সেমেৰা অনুভৱ / হিমাংগ ঠাকুৰীয়া। কুকুহা / যতীন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ। মৰমী মোৰ জীৱনৰ
লগৰী / বমেন পাঠক।

সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদন

ছাত্ৰ একতা সভাৰ উপ-সভাপতি ও সম্পাদকসকলৰ বাৰ্ষিক প্ৰতিবেদন

ওপৰা

ভাৰত চন্দ্ৰ পাঠক সৌভাগ্য সমিতি / সাহিত্য কানন / English Literary Forum / Result of the College Week (2002-2003) / বৰ্তমানলৈকে প্ৰকাশিত অগোচনী নম্বৰ সম্পাদক ও সহায়কসকলৰ তালিকা / Result of the H.S. and T.D.C. Exams. of B.P.C.C. / Staff of B.P.C.C. / Science Forum / Political Science study Forum (Centre)

ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়বসীয়াসকলৰ

কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপনঃ

ছফিজুল, স্বৰ্ণীদুল, প্ৰতিভা, সনাতন, বঙ্গাম, বিপ্লৱ, বোৰহান, ছফিকুল, জুলি, জিয়াউৰ, মনোৱাৰ, মনোৱাৰা, আলিম, মমতাজ, নৱজিৎ, গণেশ, বঙ্কন, শাহজাহান, হৰকত, বাণীৰ, প্ৰহ্লাদ, বৰিউল, আব্বাশুৰ, তাজসিমা, জজিদুল, মহিদুল, ইক্ৰামুল, বৈচন, নমিকুল, বীপেন, অসীম, বতন, নিপু, আজগৰ, জজাৰ, আব্বাশুৰ প্ৰমুখ্যে সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ — আব্বিউল হামাদ আহমেদ (সাধাৰণ সম্পাদক)। জয়ন্ত, অনুপ, হেমন্ত, বখিকুল, কুলধৰ, প্ৰকাশ, মিন্টন, চন্দ্ৰ, বাতুল, প্ৰণৱ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ — জয়প্ৰকাশ কলিতা (সঃ সাঃ সম্পাদক)। মুকতাৰুল, নজিকুল, নজৰ, সাজিদুল, মহিদুল, পখিলা, হিমালী, মনোৱাৰা, জুবি, মইনাৰ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ — নূৰ হামিদ (জীভা সম্পাদক)। বৰিউল, মিজানুৰ, নাজিমা, বখিৰা, মুকতাৰুল, নদীতা, মিন্টন, জলিয়ার, বমজনা, যশুতোষ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ — সঞ্জীৱ হুচাইন (নমু বেল সম্পাদক)। হামাদ, মনোৱাৰ, কপম, বিপ্লৱ, বখিৰা, হাচিনা, বেথিয়া, কামীৰ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ — নূৰ মহম্মদ আলী আহমেদ (তৰ্ক ও আলোচনা চক্ৰ সম্পাদক)। মাহদুৰ, কপম, ছমিমা, ইক্ৰাজ, এসাদ, আব্বাশুৰা, মহিদুল, বখিকুল, ছফিউৰ, তমেজৰ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ — সুবজ জামাল হুচাইন (সহিত্য সম্পাদক)। আমজোৰ (দা), ববি (দা), ছফিকুল, মিজানুৰ, গোৰহান, খালাম (দা), বখিৰা, হিমালী, এলিচ, মনোৱাৰা, নিজামৰ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ — আব্বিউল আলী বীন (পৰিৱৰ্তন সাঃ সম্পাদক)। বৰিম, নজৰুল, মহিদুল, নিজামৰ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ — জাফৰ আলী আহমেদ (ছাত্ৰ জিৱণি কোঠা সম্পাদক)। হিতেশ ও গাধৰ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ — তুনু পাটোৱাৰী (ছাত্ৰী জিৱণি কোঠা সম্পাদক)।

BEST PERFORMERS IN THE COLLEGE WEEK, 2002-03

Rashida Ahmed
Best Athlet.
(Girls)

Rupam Kalita,
Best Debator
and
Literary Competitor.

Utpal Das,
Best Footballer

Bhaskar Das,
Best Cricketer

Amzad Hussain
Best Athlet
(Boys)

Surabhi Hazarika,
Best Actress.

Ramen Pathak
Best Singer (Boys)

Rezaul Haque,
Best Volly Baller

Sohail Raza Ahmed
Best Actor.

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ আঁঠু জীৱণি কোঠা বিভাগৰ ফলাফল সমূহ সময়মতে নোপোৱা বাবে প্ৰকাশ কৰিব পৰা
নপ'ল। তাৰবাবে আমি দুঃখিত।— সম্পাদনা সমিতি।

মহাবিশালজাতক শিল্পক-শিক্ষিতা দ্বী অকলন এটি মুদ্রিত

Mr. Bedanta Bikash Kalita
Secured Highest Mark In the State in
Geography from our College in
H.S.Exam. 2004.

Thai Scholars who visited B.P.C.College in Jan.,2003

Art By : Mr. Rupam Kalita

ENGLISH SECTION

NOT RECORDED

NAAC ASSESSMENT AND RURAL COLLEGES OF ASSAM

Dr. B. B. Panda

Deptt. of Education

Of late National Assessment and Accreditation Council (NAAC) has become the hot topic for discussion among the college and university teachers throughout the country. The issue of assessment by NAAC has gained momentum after the UGC made it mandatory for all universities to be accredited by December 2003. This fixation of date of assessment has created a sort of tremor among the academic fraternity of Assam. The tremor was felt more in the rural colleges which are infrastructurally poor, isolated and far away from modern hightech information revolution.

As a part of NPE 1986 University Grants Commission (UGC) under section 12 ccc of the UGC Act of 1956 (3) established the National Assessment and Accreditation Council (NAAC) on 16 September 1994 at Bangalore. The prime agenda of NAAC is to assess and accredit institutions of higher learning with an objective of helping them to work continuously for providing quality education. The philosophy of NAAC is to ameliorate and enable rather than to punish the higher education institutions and to empower them to maximise their resources, opportunities and capabilities. The recent announcement of UGC to link the development grants to assessment result of Universities and colleges has created the crisis as many institutions of rural India are not ready for immediate assessment due to various problems.

PROCESS OF NAAC ASSESSMENT

The whole process of NAAC goes on in three stages.

- * Preparation of the self study report by the

institution / deptt. based on the parameters defined by NAAC.

- * Validation of the self study report by team of peers through on the spot visit of the institution.

- * The final decision on assessment and accreditation by the executive committee of NAAC.

The accreditation of NAAC remains valid for five years. NAAC has set seven criteria to serve as the basis of its assessment procedure. These are -

- * *Curricular aspects.*
- * *Teaching, Learning and Evaluation.*
- * *Research consultancy and Extension.*
- * *Infrastructure and learning resources*
- * *student support and progression.*
- * *Organisation and management*
- * *Healthy practices.*

The above criteria have been assigned marks aggregating 100 which differs in case of universities, colleges and self financing colleges. Any institution to be accredited by NAAC will have to secure at least 55 out of 100 which is the lowest to be accredited. Accredited institutions by NAAC are given various grades on the basis of seven criteria and a high grade indicates the quality of the institution and its programmes.

In Assam out of 189 odd deficit colleges maximum number of colleges are in rural areas. The seven criteria mentioned above are hardnuts to be cracked by the rural colleges. It would be injustice on the part of NAAC to judge a college of Mumbai or Delhi with a college of interior Assam with the same set of

criteria because many colleges of not only Assam but also other parts of our country would find it difficult to cross NAAC's Laxman Rekha. Quality can be achieved gradually. In the present age of globalization, the assessment of quality and accreditation of colleges has been a great challenge for rural colleges. In the rural colleges of Assam the problem is not that of quality but readjusting the structure and function of the colleges to new paradigms of quality and excellence.

SOME GREY AREAS OF RURAL COLLEGES FOR NAAC ASSESSMENT :

1. Rural colleges lack minimum infrastructure needed for quality education at under graduate level.
2. The door of the rural colleges are open for all. No merit based entrance test is possible to restrict the admission process in these colleges.
3. The affiliating nature of the traditional rural colleges provides little scope for innovation in designing, transacting and evaluating the curriculum.
4. Job Oriented Vocational and hi-tech courses cannot easily be started by the rural college due to various problems.
5. Segregated location of rural colleges provides the teachers and students less opportunities for innovation and experimentation.
6. In many colleges of Assam there are no permanent principals which affects the day to day administration of the colleges and sustain adhocism.
7. Modern concepts like TQM, SWOT analysis Strategies Planning etc. are alien to principals and teachers of many rural colleges.

8. Lack of proper help and direction from government made the college helpless.

9. Rural colleges have less scope for consultancy and research.

10. Resource generation by rural colleges is daunting task as they themselves are a victim of resource crunch and depends wholly on govt. grant.

11. Lack of necessary finance, out moded administration and faulty govt policies are other grey areas which should be taken care of.

In fine, it can be said that the assessment by NAAC is a challenge for the rural colleges of Assam. It threatens the fabric of our traditional education. But at the same time we must appreciate the endeavour of NAAC to evaluate the H E institutions on the basic of their self evaluation. Indian education cannot survive in isolation. In order to compete internationally and to produce effective man power as per emerging needs our higher education must have to restructure it. Inspite of our limitations, rural colleges have a lot of scopes for advancement for quality and excellence. What is needed a change in the mindset and fixation of our priorities. In the knowledge age we can not just complain about the, problems and sit silently. We have to look forward for practical solution of our problems. Ivory tower thinking will not do now. We must do a lot of soul searching before finding the way. Because NAAC assessment is a means and not an end. It is a step in the long and arduous journey of uncertain future. NAAC on its part should be humane in its approach and see the education of India in Indian glasses rather than western MNC glasses.

THE WEED : A FEMINIST PERSPECTIVE

Prof. N.C. Bhoi
Deptt. of English.

As a self-aware concentrated approach to literature feminism revealed itself in late 1960s. As a literary criticism now it is closely related to various movements in social, economic, political and cultural phases. Elaine Showalter, however, identifies four models of difference in feminism - biological, linguistic, psychoanalytic and cultural. Despite divergent opinions and views held by various schools of feminist critics some basic agreements have been arrived at by them. The first and foremost among them is that western civilization is pervasively Patriarchal (ruled by father), that is male centered and controlled, organised and conducted in such a way as to subordinate women to men in all cultural domains familial, legal, religious, political, social and artistic. The second argument basic to this school is the difference that the culture brings between sex and gender. It is widely held that while ones sex is determined by anatomy the prevailing concept of gender--of the traits that constitute between what is masculine and what is feminine are largely if not entirely cultural constructs. The third argument logically is the corollary of the first two which leads us to believe that patriarchal ideology (masculinist or 'androcentric') pervades those writings which have been written almost entirely by man for man. Typically, the most highly regarded literary works focus on male protagonists--oedipus, Ulyses, Hamlet, Tom Jones, captain Ahab, Huck Finn etc embody masculine traits and ways of feeling and pursue masculine interest in masculine field's of action.

Of late, the study of woman literature and feministic perspective have occupied pivotal place in the realm of literary criticism all over the world. It has thrown fresh and very new light on various form of writings to bring out the unexplored meaning and understanding

of the works hitherto unfrequented by critical insights. The present paper is an attempt to bring out the feministic discourse in Amrita Pritam's short story 'The weeds' from the Indian points of view, seen in right perspective, would resemble more the dominant feminist ideas of the western world.

Amrita Pritam is one of the staunch Punjabi story tellers of modern times. She has always been seen as a "goddess of defiance" for her unorthodox style and candid expression of complexities and contradictions of life. Portrayal of society with varieties of its flavour and stinks, kindness and squalor, friendliness and filth, civilities and insanities are some of the features of her writing. The ability to penetrate deep into women psyche and in expressing the needs, desires and suffering of women in a male dominated society without fear and hesitation places her in the community of modern feminist writers.

'The weed' provides an interesting study in gender discrimination. Angoori, the protagonist in the story belongs to the downtrodden class of India dominated by men. The Patriarchal value system in the society provides a mechanism for woman to internalise such values and thus becomes a part of the system herself. When the society is blind to the needs and desires of women, it reserves all privileges for men irrespective of class and economic status they belong to.

As the story opens up the writer lays bare the general attitude of the society towards women identity that "every bride is new". Angoori has been initiated into 'women hood' or has 'become a women raising her from the status of human being and adding a new label on her. In an orthodox society in Indian marriage situation to be a new bride means to imbibe a new role and at the some time to suspend

willfully or forcefully some of her old ways and habits of girlhood. This imposes less freedom but more restriction on women liberty, and arrange ways to operate herself as the society desires. Angoori's husband, however is not new because 'he had already drunk once at the conjugal well'. For not being 'new' is an epitome of an ever lasting ever dominating and ever defining patriarchal force which constantly pushes away the new or ephemeral female value to the periphery of society. This old and new binary opposition puts Angoori's husband among the major forces of society which supports and sustains the androcentric value in our society. The concept of drinking from the well is suggestive of undergoing sexual gratification. Marriage in spite of all its sacrosanct connotations and implications has practically degenerated into a carnal feast. The concept of 'well' is a metaphor for female sex organ used in a limited area of northern India, and the word 'drink' has been used much to the advantage of male sex. This ruthless exposure of the social perspective of marriage has always given the central focus to male protagonists while female characters remain a passive agent to be acted upon. The term "drinking" has a covert suggestion of quenching the male thirst for sex by consuming the beverage of women like any other soft drinks.

Marriage among the disadvantaged class in the society hardly offers any choice to women. Angoori's marriage was settled with old and defunct Prabhati when she was barely six years old by her father. She was passed to be in possession of Prabhati as his legal wife even before she had any idea of either marriage or life. Her progress from childhood to womanhood amidst poverty and her consequent realisation of female self tells the saga of subjugation and sufferings of women in all spheres of life down ages. Early marriage in India is more a compulsion of poverty than a mode of social custom among lower class people. Girls in general are considered to be burdens on their parents. Late marriage for a girl

of marriageable age is looked upon as stigmatic and infamous affair by the society. In their eagerness to give the girls in marriage the parents tend to overlook the biological needs of children and often choose old or over aged persons as the bridegrooms for their daughters. Giving a daughter to a bridegroom is more or less like offering *Prasad* to "Godlike" bridegroom. As the marriages don't have the sound logic of union between two human beings with equal rights and self respects, domination and subjugation by the male over female becomes the dominant discourse in every walks of life.

Just after marriage Angoori kept 'Purdah' like other brides until her veil started to shrink and it covered her hair only. It is another way of mystifying woman identity to put them in confusion only to find themselves later that they have lost a part of their human identity in the scale of self respect.

Angoori was an illiterate village girl who was taught to believe that education on the part of a girl was sin. Next to that comes love which is crazy and monstrous for girls who fall in it. Education and love are doors which could open one's way to assertion of freedom and rights. The denial of such opportunities are more the products of poverty than patriarchal stratagem. When both join hands they strengthen the method of suppression. Amrita Pritam while appreciating 'a resilient sweetness' and radiating ecstasy of Angoori's dark complexion body draws attention to what a section of society says about it. A woman's body is like a lump of dough, some women have looseness of underkneaded dough "Rarely does a woman have a body that can be equated to rightly kneaded dough a baker's bride". The comparison of woman's anatomy with kneaded dough points to the fact that female as a consumable commodity is meant for satisfying the carnal desire of man.

However, the story teller has no hesitation in admitting that Prabhati was Angoori's 'napkin, not her taster'. The ludicrous

image of old, short, loose-jawed and angular stature of Prabhati in the role of lover is a gross mismatch to "rippling muscled and coiled spring bodied Angoori. It is through her that the stifled desires of women and their biological as well as emotional needs suppressed under social and economic compulsion have been underlined. Their violation of these imposed social norms would be only at the cost of inviting for themselves such terms as 'unchaste' and 'immoral'.

Angoori has a conviction that a girl falls in love only when she eats weeds offered by man. The wild weeds is the variety that affects the girls most inducing love in their heart and bringing misery to their lives. The weed metaphorically stands for a kind of intoxication generated by a social stratagem to perpetuate the subordination of women by man by offering them the drugs of love. It is tantamount to emotional blackmailing. It is mostly the girls who run away with boys and not vice versa. The man here stands as a central force which attracts and deviates woman being unaffected himself whereas woman remains a peripheral force or 'the other' subjected to deviation and thus the supremacy of the male force over female has been clearly established.

However, as the story progresses the female value started to assert itself in its full glory. Neither poverty nor patriarchal force of the society could eclipse the women's hopes and desire for good. The protagonist of the story has showed the way how the female consciousness in her grows deep inside throwing all the taboos and tyranny of the society to the wind for the realisation of total femalehood. The suppressed female desire burst open finally acknowledging her love for Ram Tara, the able-bodied, virile, smiling and amiable night chawkidar.

Rejection of imposed patriarchal ideology by an illiterate village girl like Angoori in the guise of Prabhati, her legal husband and

the courageous acceptance of Ram Tara in new found freedom of her heart in a taboos-ridden society is a valiant attempts on the part of Amrita Pritam to show the impatience and discomfort which have been crushing the women down the ages. The inward transformation in Angoori is a sort of revolution which flays the norms our society has taught her to follow. She has expressed her desire to learn reading and writing from 'Bibiji' even if her society considers it a sin. The story has assumed special significance from the feminist view point as the protest and defiance don't emanate from any literate, elite, and urbanite class of woman who are aware of their rights and privileges but from the disadvantaged class of woman who have no access to any such waves of ideas like Angoori and others of her class.

This story is an indicative of the social change where power is mostly generated from insignificant fissures of the society. The tiny cracks in the otherwise solid and compact looking male dominant society has started crumbling down which would allow the restructuring of social value by inducting more and more feminine elements for facilitating woman to walk in equal footing with the man. The story ends with an optimistic note of liberation of anguished woman soul of Angoori with her frank and silent admission of the fact that she was infatuated in love with Ram Tara - the only man of the dox male value.....

WORKS CITED

1) *Book of Critical Approaches to Literature*.

(2) *Introduction* by W.L. Guerin.

E. Labor

L. Morgan

J. Reesman

J. R. Willingham

2) *A Collection of Modern Short Stories* -
Ed. P. Bhattacharya.

ACHIEVEMENTS OF YOUTH AFFAIRS IN INDIA

Since Independence

Prof. Nirmal Ch. Kalita

Deptt. of Economics

(Programme Officer, N.S.S. Unit)

Youths constitute the most creative segment of any society. The role and contribution of them are vital to all societies. In a country like India with wide socio-cultural and other demographic diversities youth can play important role. About 34% of the total population constitute youth of India. The need and importance of physical education for health and physical fitness with a view to increasing individual productivity, and the value of sports as a means of recreation and with a potential for promoting social harmony and discipline are well recognised.

The importance of youth in national development has been a recurring theme in all five-year plans. The National Discipline scheme introduced in the 2nd plan continued in the third plan. The 4th plan gave special emphasis on the needs of the youth and training of youth leadership. Support was provided to voluntary organisations to participate in the youth development programmes. Community service was developed as an integral part of the curriculum for education, instruction and training of all students enrolled in educational institution. During the 5th plan, expansion and strengthening of national service volunteer scheme was launched. In 6th plan effort was made to effect co-ordination of different youth programmes. A national youth policy was framed in the 7th five yr. Plan and accordingly, a plan of action was formulated in 1992. The main schemes in the seventh plan for student/youth are related to Bharat scouts and guides, National service scheme and national service volunteer scheme. At the end of the 7th plan enrolment in the schemes was: NSS 10 Lacs, scouts and guides-2 Lacs, and NSVS-3000. During this plan in the non-students youth

scheme i.e. NYKS number was 398 and no of youth clubs was raised from 25000 to 50,000.

During the VIII five year plan, the national youth policy had emphasized on-organising the youth force for the promotion of national and cultural integration, Promoting awareness and involvement of youth in social programs like literary, environment, health and family welfare and community development, promoting education and self employment capability of the rural youth especially of girls and youths in backward areas; and providing opportunity for leadership training. During this plan period the Deptt of youth affairs and sports made major strides. The no. of NYK went up from 398 to 499. No. of youth club affiliated to Nehru Yava Sangathan went up to 1,64,000 by the end of 8th plan period. Under NSS, the no. of volunteers went up to 13 Lacs covering 158 universities, 7000 colleges and +2 institution. During this period a new scheme was introduced- Youth Dev. Center's for a group of ten villages. A one time financial assistance of Rs. 30,000 was given to each center to 340 such centre. The govt of India constituted a committee for national youth programme (CONYP) in pursuance of National youth policy. National youth festival (YOVA UTSAV) were, organised every year since 1995. Outstanding individuals and organisation were rewarded. Effort on a new national youth policy of initiated during 1996-97. The field operations of Nehru Zuvak Kandra Sangathan were extended to provide more opportunities to the rural youth. New programs, namely, health awareness units, Panchayat Raj training, self employed workers Association Kendras etc. were introduced.

NYKS also took up - 'YOUTHS AGAINST AIDS -' campaign in general districts in addition to mass awareness generation campaign on GATT. Some important programs were integrated in NSS programme under "youth for sustainable Development."

The main thrust of 9th plan period regarding youth achievement was 'Harnessing Yuva Shakti'. New thrust areas of youth programs will focus on harnessing Yuva Shakti by taking into consideration the following:

A new scheme of National reconstruction corps (NRC) will be formulated aiming at environmental protection, ecological tasks, reclamation of waste land including afforestation spreading literary and other community based nation building activities. The govt will provide vocational and enterprise development training, enabling them to take up self employment ventures. A national level apex organisation for rendering technical and financial assistance to youth, for setting up new enterprises for self employment will be set up.

The dept of youth affairs and sports as a model agency for extending necessary support, will work out modalities of networking with other ministries/department for effective and efficient utilization of resources.

NGOS will be involved in vocational training programmes of NYKS in order to provide access to rural and marginalised youth. Assistance to voluntary organisation and self help groups working in the field of youth programmes will be encouraged.

Youth clubs will be further strengthened. The aim will be to have a club in each village, having multidimensional character to address the problems of youth and channelise their energy for improved production and good citizenship.

The national agenda for governance states, "Our youth are the strength of the family village locality and the community. They are also the bright future of our nation. We will take all necessary steps to mobilise this most idealistic inspired and energetic section of our society in the mission of nation building."

The following figure shows the physical targets (9th plan) under various schemes of dept of youth affairs in India.

Name of the schemes	Unit	Target
1. N.S.S.	No. of volunteers	18,00,000
2. N.Y.K.S. & IDA	No. of camps	15,000
RAS (Information development and Research Agencies)	No. of programs	80,820
3. Assistance to volunteer organ	No. of youth	30,000
isations engaged	No. of volunteers	15,500
in youth welfare	No. of meetings	18
activities.	No. of youth exchange program	12
4. N.S.V.S	No. of youth club	5,000
5. Commonwealth youth program.	No. of youth	7500
6. Assistance to youth club.		
7. Training of youth		
8. Special scheme for promotion of youth activities among backward tribes	No. of youths	30,000

Reference:- Nabhi's compilation of 9th five yr. plan 1997-2002 vol-1

Name of the unit -

1. B.P. Chaliha College Unit.

Programme Officer-1 Nirmal ch. Kalita.

Volunteers-100

= Male 60. F= 40.

SCOUT Crew = B.P.C College Scout crew.

Rovers = 25 Nos.

SERVICE OFFERED:-

Photo

1. Pathalipara L.P. School campus cleanliness and link road construction during.....2001.

2. Service to ex-student meet (SCOUT & NSS). Feli 2003

3. Parade on 26th Jan/2002 NSS & Scout.

4. Service-National Seminar 2003.

Problems and Prospects of Tea Market in Free Economic Environment with Special Reference to Assam.

Firoza Ahmed

Lecturer, B.P.Chaliha College, Nagarbera
Deptt- Economics

Tea is our very known and favourite drink. The history of tea in our country is more than 160 years old. Assam is proud of producing maximum tea in the whole world. It is natural to be proud of because Assam produces 410 mn kgs tea of the total production of India 810 mn kgs tea. In comparison we find that Assam produces more than 50% tea production of the whole world. Assam Produces more than 60% of the total tea export of India to foreign countries. Assam earns Rs. 1,200 crore by exporting tea.

Tea industry is the most ancient industries of India. Tea industry can be treated as a great integrated industry from the view point of quality labour and capital. About 1850, under a well organised company a tea garden was opened in Chabua and it created a new era of tea industry in India. Gradually these tea industry completed a century in 1950. At

present the number of tea garden of Assam is 785. These tea gardens occupied 1,55,674 hactre land and produced 2,85,399000 kgs tea. In reality within these hundred years tea gardens of Assam showed unbelievable success. The communication system of Assam began developing as soon as tea industry flourished. It will not be more to say that the modern communication systems of Assam is the contribution of the tea industry. The foundation of new economic system of India and Assam grew up centering these tea industry.

At present this industry has been completing a long journey for more than 150 years. In 2000 A.D. this industry crossing a century has turned in to a Millenium industry. At present the Assam tea industry has earned honour in international markets. The number of tea gardens, the land engaged in tea cultivation, the quantity of tea production per hactre according to statistical data (from 1951 to 2001 are shown in table -1.

TABLE NO - 1

Year 1	1951 2	1961 3	1971 4	1981 5	1991 6	2001 7
No. of Tea gardens	6214 (685) *	9499 (744)	1204 (750)	13410 (777)	13873 (848)	14500 (1200)
Land Engaged in Tea cultivation	316840 (155674)	331229 (162367)	356516 (182325)	383629 (203038)	420470 (233284)	430000 (240000)
Tea Production ('000 Kg)	285399 (150370)	354397 (182311)	4354468 (223665)	560427 (305130)	754192 (400554)	760000 (410000)

* Assam's Statistics are shown in Brackets.

বি.প্র.স. মহাবিদ্যালয় নাগারবাৰা

At the end of 2000 A.D. the target of Indian Govt. to produce 1000 mn kgs tea has become unsuccessful. In case of Assam also the target of producing 600 mn kgs tea has not been fulfilled. According to the statistics of 1995 the engaged number of tea garden labourers was 10,28,787. In case of Assam the number of such labourers was 2,58,179.

Tea Auction and Its Role In the World Free Economics:

The buying and selling of tea mainly are done through public auction. The tea auction market was opened in 1861 at Kolkata. The tea auction market was opened in Assam for its development in Sept. 1970 and through this auction market buying and selling of tea started.

cost of production. Free economic system of India made the tea industry quite looser. For the free economic policies, India got about in 100 countries a large market, but it had tough competition with the tea producing countries. Among this countries are Sri Lanka, Kenya and China. For the tough competition with this countries the exporting quantity of Indian tea gradually decreased in the world market. Table-2 mentioned in this statistics will give vivid idea.

In this table we find that the exporting quality of tea from India has decreased in comparison with Sri Lanka, Kenya and China, and India could not compete with these countries.

TABLENO. 2

Export of tea from India, Sri Lanka, Kenya and China to the world market (from 1997-02) (In Tonn)					
Year	1997	98	99	2000	2001
India	203028	210338	191719	206816	179787
Sri Lanka	257353	265308	262952	280133	NA
Kenia	198375	263402	241739	216990	NA
China	202464	217434	199604	227661	NA

In this case a new era started in the tea market of Assam for its development. In 1991 brander class businessman began to brand 52% of buying tea and export class businessman exported 13% of tea in the Auction Market of Guwahati. In this year Assam produced 70mn kgs orthodox tea. But this market created a record by auctioning 147,88 kgs of tea in 1992.

In 1992 the establishment WTO created a new era in Indian economy. Through this multi-national companies entered into India. India was also able to sale own produced tea in this free market of the world. But through this free market the quality of Indian produced tea could not compete with the products of multi-national companies. Some of the industries of India become looser for the lower quality and high

According to another statistical data in the year (2002) Jan./Feb. the quantity of tea that India exported was 22.37 mn kg. But India exported tea to foreign countries amounting 26.56 mn kg and 25.19 mn kg in 2000 and 2001 during these two months. In these two months the export decreased by 4.19% and 2.82% in comparison with 2002. Infact it is a matter of serious thinking.

Two kinds tea are mainly exported. The first kind of these is loose tea and another kind is packet tea. The demand of packet tea of our country is high in foreign market. But during last few years it is observed that the demand of such tea has been decreasing.

In the free world economy the Indian tea industry will not be able to compete with other

countries if it goes in its present condition. There are enough possibilities of changing the condition of our tea industry, in view of making condition strong in the world market.

The following measures should be taken to compensate the lost position again in the world market.

Firstly, these industries should try to their level best to protect the quality of tea. Awareness should be created among all persons engaged in these industries regarding the quality of tea.

Secondly, the labourers should be economically sound-better than their present condition. The labourers should be given necessary wages, all sorts of advantages along with proper education.

Thirdly, modern equipments should be introduced in place of old and outdated ones. As a result the cost of production would be decreased and production would be increased.

Fourthly, the small tea cultivators should be aware of quality of their tea because the high quality cannot be expected if the quality of tea have become low.

Fifthly, it is necessary to fix the value of green tea-leaf at minimum rate. Through this system no tea garden can influence others for buying green tea leaf.

Sixthly, one of the problems of our country is terrorism. A good numbers of our tea gardens have become the victim of terrorism and become loser to a great extent. As a result the production has decreased. Assam earns 50% revenue from this industry. It is Govts sole responsibility to give protection to such

revenue giving industry.

Seventhly, It is necessary to make apt advertisement of the quality of Indian tea in the world market because alluring advertisement attract the attention of the buyers and its demand increases, consequenting the increase in the supply of tea.

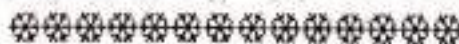
Eighthly, since without co-operation of labourers and owners no industry can prosper it is necessary to bring co-operation between the labourers and the owner in the case of tea industry. This kind of co-operation will provide a great help in the prosperity of tea industry.

At last, the cost of production, has increased to a great extent due to the fixation of taxes in this industry. In 2002-2003 budget, declaration of exemption of excise duty by the central finance minister Jaswant Singh is praise worthy.

Conclusion: The restructuring of Gopinath Bardolai International Airport and the fourth bridge in Bogibill over the Brahmaputra will spread the development of this industry. More over, new direction will be opened if Rangia-Markongchlak meter gauge is turned into Broad- Gauge line and the main office of tea gardens is transferred to Assam from Kolkata. It is expected that this kind of management can bring fabulous success to our tea industry.

Reference Book:-

(i) Join Dr. Mahesh Kr. Prantik Aug/ 2002

The Origin Of The Moon

Ratan Kalita

T.D.C. 2nd year.(Arts)

The moon is a satellite of our earth. It is a part of our solar system. This is just a smaller cold ball of dust that has stuck together. Although radioactive material inside the earth eventually heats it up to become molten, it is probable that the moon is too small to permit this to happen.

Such a "cold" theory of the origin of the solar system first appeared as long ago as 1755 when the philosophers Kant imagined it. He was followed in 1796, by the French mathematician Laplace who worked out the idea in greater detail. Laplace believed that after the sun was formed, the dust surrounding it split up into enormous circular rings, each of which then further contracted to form a separate planet.

This theory did not last because it failed to explain why, all though the sun contains ninety-eight percent of the whole mass of the solar system, nearly all the spin lies in the motions of the planets. In 1943, the astronomer Von Weizsacker suggested that the dust rings were made up of great spiralling "Whirlpools" separated from each other by smaller eddies that acted like roller bearings. The planets and their satellites condensed from the eddies. A mechanism of this kind - and form of it has come to be the most generally accepted theory as produced by Dr. Gerard Kuiper in 1949. It has the merit of giving a satisfactory account of the moon's origin. To imagine it, we must go back to the stage where the cone of the dust cloud had formed at its center but had not yet started to burn. There were vast vortexes swirling around in the surrounding dust and gas. Eventually, these broke up to form large separate revolving clouds called "protoplanets". At this stage the protoplanet representing the Earth splits into two parts; a larger cloud, that becomes the Earth, and a smaller proto-moon

compared to it later, the sun begins its there nonnuclear burning process. Its radiations are terribly intense and the resulting "Solar Wind" drives ninety-nine percent of the matter forming the protoplanet into outer space. The remaining material condenses further into the planets and their satellites. The whole process lasts perhaps a billion years. Dr. Kuiper's theory is good in that it explains the moons nearly circular orbit around the Earth, since if the two were formed from a single cloud both would revolve as a unit about a common centre. One thing the theory does not cope with is the fact that the outer planets are largely composed of lighter elements like hydrogen. While the heavier materials are concentrated in the inner planets. Clearly the matter in the original dust cloud somehow got separated before the planets condensed. Prof. Fred Hoyle, believes that a process involving the sun's magnetic field chased the lighter gases outward to form the major planets but allowed the heavier metals and rock forming minerals to concentrate nearer the sun to form the Earth. Moon and other minor planets.

A combination of these theories seems the most likely. The cold theory by itself can satisfy the origin of everything from the sun and the planets, down to the moon and other satellites.

References-

i) Physical Geography

A. Das Gupta and A.N. Kapur.

ii) Physical Geography, R.N. TiKKa

বি.প্র.চ. মহাবিদ্যালয়, আলোচনী

GLOBAL WARMING

Kalpana Thakuria, T.D.C 1st Year.

It is one of the hot topics of the world now-days. We all know that our global climate is changing day by day. Now a days scientists are giving lots of importance for the prevention of this problem. The major reasons for global warming is our careless human nature. Destruction of forest areas for our own benefit create problem in our atmospheric pattern. As we know that green plants absorbs different toxic gases such as Carbon-Dioxide and releases Oxygen to the atmosphere. The increase in the carbon-Dioxide in the atmospheric level create global warming. On the other hand solar side exhaust gases radiation such as carbon-Dioxide, sulphur-Dioxide, nitrogen-oxide, etc. Releases from different industries, vehicles to the atmosphere also create global warming. Besides these the main

reasons of the global warming is the depletion of Ozone layer which is found in the stratosphere. The depletion of Ozone layer is caused due to the chemical reaction of ozone and different gases such as carbon-Dioxide, Sulphur-Dioxide presence in the stetosphere in the presence of sunlight.

All though global warming can't be cured but it can be minimized by taking several step as--

- * Creating awareness of this problem in the society.
- * Implementing different policies against this problem.
- * Strict rules for the industries, vehicle holders, for the control of exhaust gas problem.
- * By awarding Prizes to inspire the people who are involved in resisting global warming.

Educational Value of Sports

Sri Nilanjan Kalita
Former Student

The great duke of wellington once saw the boys of Eton School playing on the fields and was moved to say. "There our great battles were won." He meant that young lads acquire on the playground not only the physical stamina, but discipline, the habit of obedience, the will to win, and those virtues make them good soldiers when their country calls them to the field of battle of life and the struggle for existence.

We do not belittle the pleasures of sports. It is very well to enjoy the delight of running about in the open field and to 'feel life in every limb'. But that only makes the lesson that we learn, of discipline, obedience and tenacity, all the more pleasing. To develop character, not by dry as dust moral lessons, but in the course of our enjoyment of games, is a privilege which we must value.

The most important lesson that sports of all kinds teach us is a sense of discipline. A good sportsman must always learn to obey the rules of the games and the order of the captain. Lawlessness is a vice that has spoilt many a promising career. The sportsman is never lawless. He knows how to obey. He knows the value of the proverb: "He who knows how to obey will know how to command."

Discipline goes hand in hand with duty. On the playground, each individual has his allotted duty to perform. He has to carry out his share. It is his duty to help in winning games by obeying his captain. Discipline, duty and obedience

this is the great moral triangle that enclose a strong character. The weak man, who knows he is strong, is never ashamed to obey.

Another great virtue which sports help us acquire is the will to win. Life is a struggle, a constant fight against difficulties, against adversities, against disappointments. The weak-willed man resigns himself to what he calls his fate, because he has not the will to victory. He belongs to the ranks of defeated. He is not a sportsman. For a sportsman takes defeats and disappointments as a true part of the game. They help him to make greater efforts, to a stronger determination. Today he is defeated, but he is sure to win provided he holds his chin up. Perhaps this is the most valuable lesson that we can learn from the British. They are

sportsmen in this sense. They know how to fight ruthlessly, but they know also how to take defeat in a sporting spirit, and to prepare themselves for greater fight.

The true sportsman knows also the value of team spirit or unity in action. Look at the rowers in a boat; how harmonious are their strokes. If one of them misses his rhythm the harmony is destroyed. How often have we not seen on the football ground, a splendid opportunity lost by the selfish desire of one man to shine at the expense of the others. It is the same in the cricket field, the same everywhere. Unity of action inspired by unity of purpose that is the great lesson which we can learn from sports.

Sports should teach us another lesson which is often ignored, to obey the umpire whether he is right or wrong. In the hard battle of life, we do not always get justice. Often the verdict goes against us though no fault of ours. A true sportsman takes these 'slings and arrows of outrageous fortune' as in the course of the game. He is not disheartened but prepares for a further effort.

So sports of all kinds are not only good for the body, but they are good for the mind and the character. The lesson learnt on the playground will make better soldiers of us in the battle field of life, in our war with adversity, opposition, misfortune and destiny itself.

National Cadet Corps (NCC) At a Glance

Nipu Kalita,
T.D.C 2nd Year.

The National Cadet Corps has its genesis in the "University Corps", which was created under the Indian Defence Act, 1917 with the objective to make up the shortages of the Army. In 1920 when the Indian Territorial Act was passed, the University Training Corps was replaced by University Training Corps (UTC). "In 1942,

the University Training Corps was renamed as the University Officers' Training Corps (UOTC)". In order to create a youth organisation at the national level, a committee under Pandit HN Kunzru was set up in 1948. This, the national cadet corps Act XXX of 1948 under the Ministry of Defence (MOD) came in

to force

১৯৪৮, মহাবিদ্যালয় বঙ্গবন্ধু

AIMS of NCC:-

* To develop character comradeship, discipline, leadership secular outlook, spirit of adventure and the ideals of selfless service amongst the youth of the country.

* To create a human resource of organized trained and motivated youth, to provide leadership in all walks of life and always available for the service of the nation.

* To provide a suitable environment to motivate the youth to take up a career in the Armed Forces.

Motto:-

The motto of NCC is "Unity and Discipline".

Growth:-

The corps which started in a small way with a cadet strength of 1.67 Lakhs has now grown to 13 Lakhs. The network of 774 NCC units are spread all over the country through 4880 colleges and 7783 schools. The NCC was given an inter service image in 1950 and 1952 when the Air wing and the Naval wing were added.

Activities of NCC:-

The activities of NCC can be broadly divided into the following distinct categories as described below:

- * Institutional Training.
- * Community Development Programmes cum social service Activities.
- * Youth Exchange Programme.
- * Adventure Training & Sports.

Benefits for NCC cadets:-

In Defence services-

a) Vacancies are reserved for commission in the Defence Forces for NCC "C" certificate holders;

i) Army-IMA Dehradun. 64 vacancies every year through UPSC AND 35 B interview.

OTA Chennai-100 vacancies every year for short service Commission (Non Teach), no UPSC exam, only SSB interview.

ii) Navy- 6 vacancies per course. No UPSC exam. Only SSB interview. Two years age relaxation for NCC "C" certificate holders.

ii) Indian Air force 10% all courses including flying training courses. No UPSC exam, only SSB interview.

b) for ORS, Sailors, Airmen: 5 to 10% bonus marks award for recruitment.

In General place:- c) Para Military Forces 2 to 10 bonus marks awarded for recruitment. d) Department of telecommunications: Bonus marks awarded for recruitment.

e) NCC: Civilian Gliding Instructors/Girl Cadet Instructors/ Whole Time Lady Officers.

f) State Government: Preference for state service in certain states.

g) Industry: Many industries give preference to NCC "C" certificate holders for various jobs.

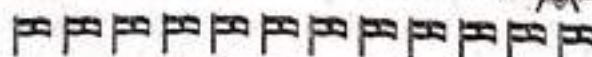
NCC Scholarship Scheme:-

Scholarship of Rs.5000/- each per annum to 500 deserving NCC cadets who have excelled in academics. Award of Rs.3000/- each to the best cadets and Rs.2,000/- each to the second best cadets in each group.

Risks covered By Cadet Welfare Society:- Financial relief up to Rs 2 Lakh to NCC Cadets in case of death or 100% permanent disability during organised NCC high risk activities and Rs.1.50 Lakh for normal activities.

How to Join NCC:-

Enrolment into the NCC is on a voluntary basis, student both boys and girls can join at the age of 13 years in Junior Division (JD) Junior wing (JW) in class VIII to X. In senior Division and senior Wing is from Class XI to Class XII The school also in degree Colleges. A cadet can stay in JD/JW for two years and in the SD/SW for three years.

College Library: Its Structure And Service to Users Community

Mr. Dhiren Ch. Talukdar
Librarian, B.P.C.C. Nagarbera

INTRODUCTION: Dr. S.R. Ranganathan described library as the heart of the college or university. "A college library plays a very important role for the student helping in preparation of their minds making them more educative and more refined to form a habit of reading" he observed. Libraries are the integral part of the educational institution for higher education in a country like India where the majority of the students are unable to purchase their essential books for their study. A well managed and well equipped library is the key component for the students for their career.

KEY COMPONENTS OF COLLEGE LIBRARY:

An ideal and efficient college library should be constituted of some essential ingredients such as

- 1) Documents or collection of the library.
- 2) Users.
- 3) Physical facilities.
- 4) Professional staff
- 5) college Management.
- 6) Finance and Budget.

Each item of the above components is highlighted here to have a better perspective of the efficacy of library as a consumer (Users) utility service. Due to the constraints of space, efforts have been made to dwell on the brief outline of these items.

DOCUMENTS COLLECTION: Documents collection of the library may be in terms of print on paper or in the shape of electronic media. It includes books, manuscripts, serials, Govt publication, pamphlets, reels, micro-cards and recordings microfilms, computer taps, Catalogues, report etc.

A college library being a resource and investment should acquire wide variety of learning and teaching materials. The need of the students should be the first target for a college library to meet and purchase books related to college curriculum. A library should also possess a good number of reference collection such as general and subject dictionaries, handbooks, yearbooks, gazettes, atlases, popular and

education journals including back volumes, audiovisual learning and computer aided teaching and learning materials should be carefully collected. Along with this efficient system for shelving and display of these materials should be arranged.

In a library documents are arranged according to their physical nature. Books are arranged in a vertical row in book rack but some other collection can be arranged in a vertical position on the same shelf. Loan collections and reference collection have to be arranged separately.

PHYSICAL FACILITIES: U.G.C. has given direction to the college to have a separate independent building for the library on central location of the college. It should also have facility for holding seminar, film show and exhibition and scope for future extension.

PROFESSIONAL STAFF: Professional staff implies person holding degree or post graduate degree or diploma in library and information science in addition to a degree in some other discipline. The librarian is no more treated as a custodian but an information scientist which shows the importance of the professional staff for the good health of the library.

COLLEGE MANAGEMENT:

An efficient library system in a college mostly demands upon the consideration of the management of the college. It needs administrative, managerial and adequate fund support from the college management. Therefore, a rich library always needs the support of an enlightened management.

FINANCE AND BUDGET: For all its expenditure and other financial commitments a college library relies on its parent body. The college management should take a just and reasonable attention to provide a continuous flow of money for helping the library to grow day by day.

USERS COMMUNITY AND LIBRARY SERVICE: Users community of a college library involves students, teachers, nonteaching staff and the

management of the college. It may also include some users treated as honourable guests of the library and medical practitioners.

SOURCE OF FINANCE FOR THE LIBRARY: Libraries are basically spending institutions. The explosion of information and rapid advancement of science and technology in every aspect of human life has made the library expenditure significantly large. Considering the rising cost of books and journals, the fees collected from the students for the library purposes is insignificant. Some of minor income sources of library are late fine from the students, selling old and unused newspaper, selling examination papers etc. However, the UGC as well as the state govt. under various schemes have offered grants from time to time to uplift the standard of the college library. But unfortunately due to some reasons such funds are not properly utilized and thus full potentialities of college libraries rendering greater service to its users remained in dream.

Apart from serving the college community, the library has a duty to discharge towards society by supporting and supplying materials used for research and other scholastic purposes. To entertain the scholar outside the academic discipline coming for consultation

and enrichment of knowledge has also become a regular routine work among the functions of library. Writers, teachers, lawyers, medical practitioners and persons belonging to other discipline often come to the college library for various purposes. Its library has a reading room to accommodate a large number of students for their uninterrupted study. The reading room is usually spacious with necessary sitting arrangement and electrification. In most of the college libraries the use of audiovisual system along with exhibitions are held from time to time to deliver services to its user community. This helps in a big way to educate and inform students, teachers and scholars at large.

(The present article is based on the seminar paper on 'college library': Its structure and service to users community' presented in the Refresher course of library and information science at G.U. in 2001 by the author.)

References

1. Changing Trend of librarianship in Assam. (Bhupen Goswamy)
2. Librarianship in Assam in the new Millennium (Bhupen Goswamy)
3. Library Administration. (S.R. Ranganathan)

WELCOMING NAAC

Prof. Dhiresh Chakraborty
Deptt. of Chemistry

Keeping in view the philosophy and action plan of NAAC, the management of B.P.Chaliha College, Nagarbera also decided to request NAAC to assess and accredit our college. For the purpose of the management has established an Internal Quality Assurance Cell (I.Q.A. Cell) of the college and constituted a core committee for the same on 11/09/2002 with the following members.

1. Mr. N.B. Das, Principal i/c, Chairman.
2. Mr. U.C. Das, HOD, Geography, Vice Chairman.
3. U.N. Das, Deptt. of Economics, Co-ordinator.
4. Mr. D. Chakravarty, Deptt. of Chemistry, Jt. Coordinator.
5. N.B. Chetri, HOD, Mathematics, Member.
6. A. Hakim, Deptt. of Pol. Science., Member.

7. B. B. Panda, Deptt. of Education, Member.
8. S. C. Thakuria, Deptt. of Assamese, Member.
9. T. C. Patowary, Deptt. of Mathematics, Member.
10. Dr. K. Patowary, G. B. Representative, Member.
11. H.P. Das, Principal I/C Local Educationalist, Member Nagarbera HS School.

The activities of I.Q.A. all aim at assisting authority in preparing SSR, to face the peer team of NAAC, to enhance the around quality and to sustenance of quality of the college.

To perform the duties sincerely and effectively the IQA cell has constituted several sub committees as well as different supporting service wings under its umbrella, such as,

1. Curricular Aspects sub Committee

2. Teaching learning Evaluation sub committee
3. Research Consultancy Extension sub Committee
4. Infrastructure & Learning resources sub committee
5. Student support & progression sub committee
6. Organistrin & Management sub committee
7. Healthy practices sub committee
8. Library Development sub committee

(B) Supporting Services-

1. Extension Education Centre
 - i. Career guidance & Information Centre
 - ii. Sahitya Kanan
 - iii. Science Forum
 - iv. Women Empowerment cell
 - v. NSS & Scout and guide
 - vi. Health centre
 - vii. English literary Forum
2. Student's & Teacher's Recreation centre
 - i. Student Union
 - ii. Boy's common Room
 - iii. Girl's common room
3. Grievance Redressal cell

4. Media cell
5. Interdepartmental consortium
6. Alumni Association
7. Gardian Forum
8. Hostel
9. Canteen
10. Library/photostate/computer facilities etc.

No doubt there is no other alternatives for the greater success of the mission where as an absolute Intra-institutional interaction and co-operation may play the vital role. We should not forget that, the todays B.P. Chaliha College is in the presnt state of being only due to some relentless and devoted effort of a handfull of generous, dedicated and enthusiastic people of Nagarbera area. And now our primary responsibility is to keep up the mission ahead and to visualise the set of dream dreamet by the founders. Hence we should believen in the process of Assessment & Accreditation by NAAC as mandate by UGC and MHRD. Govt of India, there is nothing to be dreaded, They are promoters.

JALALUDDIN MAHAMMAD AKBAR: AN EPOCH MAKING MUGHAL EMPEROR

Mr. Prabhat Chakravarty
Deptt. of statistics.
Mr. Basanta kalita.
Deptt. of History

No monarch has achieved so much things in so sort a time towards ushering in a new era in the annals of India as Jalaluddin Mohammad Akbar. He not only consolidated the Mughal dynasty in India but also left behind him a legacy of administrative and social reforms which astonishes the planners and schemers of modern times. A glimpse of his illustrious life is the thrust of this paper.

Early life of Akbar: Jalaluddin Mahammad Akbar was born on October, 1543 A.D. at Amorkat in the palace of the Rajput ruler Rana Virsal, who gave shelter to his father Humayun and mother Hamida Banu. He had to pass his childhood in utter neglect and adversity.

Education: Akbar was imparted a little education. His teachers Mulla pir Mahammad and Bairam Khan failed to educate him as he had no liking for formal education. On the contrary, he was more fond of sports and beasts. At the very young age he had more interest and skill in riding horses, elephant and camel.

He also become the master of sword, spear and other weapons of war.

Accession: In 1551 A.D. at the age of nine Akbar was appointed as a governor of Ghazhi after the death of his uncle Hindal and he married his daughter. He then reconquered Hindustan after his father at the battle of Sirhind. Akbar was declared the heir apparent and future ruler of Hindustan. He was also assigned the Governorship of Punjab. Humayun set a strong contingent against the Afghan rebel Sultan Sikandar Sur under the supreme command of Akbar and he won the battle. When he was engaged in the war he heard the news of his father's death and he was formally declared the emperor of Delhi on 14 th February, 1556 at the age of thirteen years.

Early problems of Akbar: At the time of his accession to the throne of Delhi he was not only insecure but also unstable. Hence he was required to pay special attention to the organization and strengthening of the army. Moreover, the economic

condition of the empire was also in very critical shape. But he successfully overcame the problems under the guidance of his regent Bairam Khan.

Second battle of Panipath (1556): Hemu, the prime minister of Mahammad Adil Shah of Afganistan was the most powerful rival of Akbar. The ambitious Hindu chief Hemu gathered a big force, conquered Agra and proceed to Delhi. Taradi Beg, the Mughal Governor of Delhi could not face the power of the army of Hemu at Taghalagabad and fled away to Sirhind. Hemu after establishing his control over Delhi and assumed the title of Vikramaditya.

At that time, Akbar was in Punjab, when he came to know of all the activities of Hemu he immediately decided to march towards Delhi to crush the increasing power of Hemu. He was informed by his terrified Mughal officers about the strong army power of Hemu. But his regent Bairam Khan decided to exchange swords with Hemu. Akbar also agreed with the regent. The faithful regent of Akbar at once got Taradi Beg accented, gathered forces and proceeded to face Hemu with his small regiment at the historic field of Panipath. A battle was fought on November, 1556, between the mughals and Afgans in which the Mughals come out victors. Hemu was arrested and executed.

The significance of this battle was the sovereignty of Afghan in India were gone once for all and the ground for Mughal empire at Delhi under the empowerment of Akbar started. There after, he also succeeded in occupying Agra.

This victories and occupations significantly changed his position, then he started to conquer and occupy states one after another. He conquered Gwalior and Jaunpur (1558-60), Mulwa (1561-62), Chuner (1564), Gandwana (1564), Ronthambhor and Kalinjar (1569), Gujrat (1572-73) Bihar and Bengal (1576), Kabul (1581), Kashmir (1585-86), Sindh (1595-1602), Ahmednagar (1595). Moreover, he fought with Rana Pratap in the battle of Haldighat (1576). Kabul was also annexed from his rebellion brother Hakim Mirza. In 1585 he captured Asirgarah from Miran Bahadur of Khandesh.

Thus he achieved success and established a vast territory extending from Kabul in the west to Bengal in the east and Kashmir in the north and to the Vindhy in the south. He also achieved partial victory over southern India.

Akbar as an Administrator: Like all other Muslim rulers, besides greed for gold and lust for powers, he was motivated to establish a vast empire in India. He

followed the policy of consolidation towards the vanquished states. As soon as he conquered any state or territory, it was his tradition to establish law and order there. He also used to appoint revenue officer for the realization of revenue. He adopted a liberal religious policy. He introduced reforms in the social, religious and administrative sphere. He also introduced similar administration to establish national unity in the entire empire.

In 1571 AD. Akbar tried to reorganize the Mansabdary system. Accordingly, the Mansab of a Mughal noble fixed his salary, his status and the number of horses, soldiers and elephants, he required to maintain his status. All the Mughal officers in the revenue and Judicial services and even the scholars of the court were the holders of Mansab, but the recruitment was in the hands of emperor himself.

Akbar's religious policy: Among all the Muslims rulers before Akbar and even during the early days of his reign Hindus and non Sunni Muslims were not treated properly. But Akbar had learnt through his experience of religious intolerance did not suit India. He admits the mutual co-operation of Hindus and Muslims. Actually he was not a fanatic.

Hence, he issued an order according to which forcible conversion to any other religion was prohibited and abolished the "jijia Kar" system. Thus he took various measures of religious tolerance. In 1575 A.D. He started "Ibadat Khan". Where he used to invite leaders and scholars of various religion. In the beginning of 1582 A.D. He established a new religion system for religious brotherhood. Which is known as "Din-i-Ilahi".

Concluding years of Akbar's life: The last days of Akbar were rendered unhappy by grief and anguish. His son Salim used to ill-treat him. He fell ill and no physician could diagnose the cause of his illness. His growing age, many expedition, constant fatigue and great mental tension made him quite weak. Death of his sons, friends and relatives also shook him to the root. His diarrhoea took a terrible shape. After declaring 'Salim' the heir-apparent he breathed his last on October, 25, 1605 A.D.

Conclusion: Jalaluddin Mahammad Akbar is decidedly the great of all the Mughal emperor and one of the most renowned Monarch of the world. His secular policy including matrimonial alliances will always be written in golden letter of Indian history. He was the patron of Art and literature and a social reformer. He devoted himself towards the welfare of his subjects. He is known as "Akbar the great".

HUMANITY

Md. Intaz Ali Ahmed
H.S. Second Year

Wash away brutality,
Celebrate humanity,
Put an end, killing and kidnaping,
Stop looting and raping,
Ensure love and fraternity,
Hate all sorts of cruelty,
Welcome peace and tranquility
That's all our destiny.
Peace and order are our objects,
That the aim of all government,
The high and the low
The rich and the poor,
Of us all, thou creator
Equality, thy name is justice.
Inequality, thy name is injustice
Both big and small be respected,
No body should be neglected
Oh! God shower blessing to all.

THE SWEET SPIRING

Sri Bijumoni Thakuria
TDC 3rd Yr.

Smoothly, with the sensuous beginning
Nature begins to smile
At once like Diana
Sprawls the splendorous beauty
As if flower supported all
The outburst called spiring
Cuckoo captivates the all
As if the bees buzzing around.
As well as celebrating the colourful petals.
Sunshine glitters the dew drops
Gray falls down.
At the same time green sums up
Nature has to give outmost
But we have nothing alike
Spring restored them all enough
Only in the laps of nature.

~~~~~

I WROTE YOUR NAME

Abu Shama Ahmed
H.S. Second Year

I wrote your name
With raindrops on my
Windows, the spring breeze
Took it away.

I wrote your name on sandy shore,
The ocean waves took
It away.

I wrote your name
On a rock with my
Wet finger and the
Sun took it away.

I wrote your name
With falling leaves but
The winter wind
blew it away.

I wrote your name
Within my heart,
Then some one came and
Took you away.

*****

A Dream Green

Jehirul Islam
H.S. 1st Year (Sc.)

The weeping trees lined up
In my dream
One day, begging there lives and living
From human being.
That sultry summer night,
They offered me to bear
More fruits, flowers, oxygen, woods
And aroma for the
Whole mankind
If they be given,
A chance to live
Under the sun,
They would return,
Laughter to life for ever.
And I woke up Assured of green future.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Childish Moments

Sri. Nilotpal Thakuria
H .S. Second Year

The funny day's
The lofty scramble,
Past is only memorable,
The childish movement,

Sweet and sensuous pleasure,
Glitters my sweet and green day's
But also! life is like a big bubble,
Hardly struck my heart alike,

As if numerous sleepy day's waiting for me,
Childhood the softly and lofty day's
Not forgetable and alway's memorable,
Miscellaneous atmosphere make me fanciful,
As if brier like my digressive mile-stone,
So love you most, like you best.

*****

LOVELY FACE

Md. Nizam Ali
T.D.C First Year

I Know a face, a lovely face,
As full of beauty as of grace;
A face of pleasure, ever bright,
In utter darkness it gives light.
A face that is a source of joy;
To have seen it I'm a lucky boy,
But I've a joy that have few others
This lovely face is my mother's.

*****

That Rose

Narayan Das
T.D.C. Second Year

How beautiful that Rose is!
Looking and smiling at me,
She is dancing too, with air;
Oh, how charming, how pleasing.....

The whole day I stay,
Close to her, to enjoy
Her beauty's glance.
Once seek to touch her,
But shrink, at a moment,
Thinking, it may taint.
Heart seeks to take, too.

Her sweet smell, and
To take beauty's taste;
But I feared, also,
It may be tarnished
Can't forbear really, if
At once an insect, too,
Pass through you
It distressed me more

You shoot me always,
With all beauties and charms,
Can't go for you, and
Can't forsake you too
Perhaps, I am in love,
Profoundly, deeply, really
From depth of my heart
With you, only with you
My dearest Red Rose.....

*****

Kalyani Das
Deptt. of English

(I) THE RAIN

I like if rain comes
In the lovely hours of afternoon
You may say I love it
Sitting in a chair near window
I look at the union of
Sky and earth with all my heart
Sweet sounds of rain charms me
I find same yearning
Rain water goes back to sky
Changing into vapour
One day my soul also
Will go back to heaven.

(II) Chat Maha (April)

Evening breeze is blowing
A sweet smell is there
It is so familiar
My heart becomes glad
Behind the house
There is a garden of fruits
I am running there
The Rabab Tenga is in bloom
The white flowers are spreading
Such sweet odour.

*****

REMEMBRANCE

Sri Champak Kalita.

Ex- Student

B.P. Chaliha College, Nagarhera

I feel great,
When I recall
The sweet days
I spent
In B.P. Chaliha College.
It's air and flower
Meadows and flavour
Professors, students, staff
Their sweet manner
All amuse me
And call me back
To relive in its
Past again.

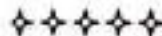
*****

RESURRECTION

Prof. Hrushi Kesh Singh.

Deptt. of English.

Once on a winged horse
I conquered
The Kingdom of ecstasy
A minute's splendour
Burnt out my bones
A minute's splendour
Did melt away
The feet of my wall clock
In a minute I saw
The phoenix's graceful flight
Fixed to the zenith
In a minute
A whipping phone call
Irked the horse
I fell flat
Into the sticky net
Of the most necessary nonsense
Much have I tried
To ride again
Much have I run
From market to Mosque,
From Ramanujan to Rajnish
O! No ....!
What a slumber
Drags the horse
Into the ashes of
The Phoenix!

বি.প্র.চ. মহাবিদ্যালয় জালদাইনী

আব্দুল হান্নান আলী

অন্তঃসং জালাশন

(আব্দুল হামিদ আলী ছাৰৰ সৈতে -)

অধ্যাপক আব্দুল ছালাম
(আব্দী বিভাগ)

অধ্যাপক নূব আলম
(ৰাষ্ট্ৰবিজ্ঞান বিভাগ)

যোৱা ২০০৩ ইং চনত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ইতিহাস বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক মাননীয় আব্দুল হামিদ আলীয়ে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। অৱসৰ-পৰৱৰ্তী বিভিন্ন তথ্যপাতি সংগ্ৰহৰ বাবে ছাৰে অলপতে নগৰবেৰালৈ আহোঁতে আমি ছাৰৰ লগত এক অন্তঃসং জালাশনত মিলিত হৈছিলোঁ। তলত সেই জালাশনৰ কিয়দংশ আগবঢ়োৱা হ'ল।

— আব্দুল ছালাম
— নূব আলম

আঃ ছালামঃ ছাৰ, ১৯৭২ চনত মহাবিদ্যালয়ত প্ৰথম যোগদান কৰা দিনটোৰ কথা মনত পৰেনে?

আলী ছাৰঃ পৰে, খুবই পৰে। কৰ্তৃপক্ষই মোলৈ পঠোৱা নিযুক্তি পত্ৰখন মই নাপালোঁ। ইনিহে মই কামত যোগদান নকৰা দেখি স্বৰ্গীয় উমেশ পাঠক, মৰহুম ওচমান হাজী, সদ্য প্ৰয়াত নৈমুদ্দিন মুন্সী আৰু অন্যান্য সকলে চিঠি এখন লিখি তেতিয়াৰ সৰ্ববৰ্হী যুৱক দিলদাৰ ৰেজা (প্ৰাক্তন মহী, বিধায়ক) ৰ হাতত মোলৈ পঠিয়াই দিলে। মই নগৰবেৰালৈ আহি কামত যোগদান কৰিলোঁ।

নূব আলমঃ নগৰবেৰাৰ তেতিয়াৰ বাতাবৰণ?

আলী ছাৰঃ শিক্ষাৰ প্ৰতি মানুহৰ প্ৰবল খাউতি আৰু প্ৰতিষ্ঠান গঢ়াৰ দুৰ্বাৰ আগ্ৰহ দেখিছিলোঁ।

আঃ ছালামঃ স্বৰ্গীয় দেৱপ্ৰসাদ শইকীয়া ছাৰ সম্পৰ্কে.....?

আলী ছাৰঃ হি ওৱাজ ও পাৰফেক্ট এডমিনিষ্ট্ৰেটৰ এণ্ড গুড একাডেমিসিয়ান।

নূব আলমঃ আপোনাৰ দীৰ্ঘদিনীয়া অধ্যাপনা জীৱনৰ এটি মধুৰ স্মৃতিৰ বিষয়ে জানিবলৈ মন গৈছে।

আলী ছাৰঃ আজিৰ এই গৌৰৱজ্বল কলেজখনৰ সৰ্বপ্ৰথম শ্ৰেণীটোত পাঠদান মই কৰিছিলোঁ ইয়াতকৈ মধুৰ স্মৃতি আৰু কি হ'ব পাৰে। কথাটোৱে এতিয়াও মোক আশ্বস্ত কৰে।

আঃ ছালামঃ অধ্যাপনা জীৱনৰ কোনটো ঘটনাই আপোনাক দুখ দিয়ে?

আলী ছাৰঃ কলেজখন ঠন ধৰি উঠা মুহূৰ্ত্তত শইকীয়া ছাৰ গুচি গ'ল।

নূব আলমঃ আজিৰ এই জটিলতা ভৰা সমাজ জীৱনত আপুনি কেনেকৈ সৰলতা বজায় ৰাখিছে।

আলী ছাৰঃ অহংভাৱটো বেয়া গুণ বুলি মই জানো আৰু মানো। সৰলতাৰ শিক্ষা মই আগ্ৰাজ্ঞ আৰু পৰিবেশৰ পৰা শিকিছিলোঁ। সৰলতা বজাই ৰখাটো একো কঠিন কামেই নহয়। সকলো কথা সহজভাৱে ললেই হ'ল। সৰলতা সকলোৰে প্ৰিয়। জটিল মনৰ মানুহজনেও (অন্ততঃ মনে মনে হলেও) সৰলজনক ভাল পায়। সৰলৰ শব্দ কম।

আঃ ছালামঃ কোনটো কথা আপুনি সকলোতকৈ বেয়া পায়।

আলী ছাৰঃ গিবং অৰ্থাৎ পৰ্য্যটন।

নূব আলমঃ কোনটো আটাইতকৈ ভাল পায়?

আলী ছাৰঃ আনৰ অন্তৰত আঘাত নিলিয়াটো।

আঃ ছালামঃ আজিৰ অসমৰ ঐতিহাসিক মূল্যখন আপুনি কিম্বে কৰিব?

আলী ছাৰঃ মনোজ্ঞিক। এয়া ভুলৰ ফল। এটা ভুল সিদ্ধান্তই মানুহক হাজাৰটা ভুলৰ পথত ভৰি দিবলৈ বাধ্য কৰে।

নূব আলমঃ ভৱিষ্যতৰ অসম বুৰঞ্জী?

আলী ছাৰঃ মই ভৱিষ্যতদৰ্শী নহয়, তথাপি কওঁ - সুনাগৰিক সকলে নতুন প্ৰজন্মক সুপথে চালিত কৰিবলৈ সক্ষম হ'বই। মানৱীয় প্ৰবৃত্তি সমূহ আকৌ জীৱিত হ'ব।

আঃ ছালামঃ নতুন প্ৰজন্মলৈ আপোনাৰ নিৰ্দেশ?

আলী ছাৰঃ নিৰ্দেশ নহয় আবেদন। পনিৱৰ্তিত পৃথিৱীত নিজকে চমুমাৰ আনন্দৰে ভৰি দিব। কিন্তু দিনটোত অস্তিত্ব গতিশীল আৰু উপযোগী ৰূপে গঢ়ি তোলা। কিন্তু দিনটোত অস্তিত্ব এবাৰ বামচন্দ্ৰ, বুদ্ধ, অশোক, শংকৰ-মাধৱ, আজানক মনত পেলাব। তোমাৰ পৰৱৰ্তী ৰোজটো সঠিক স্থানতে পৰিব, পিচল নাথায়।

আঃ ছালামঃ আপুনি এৰি যোৱা প্ৰিয় বিভাগটো সম্পৰ্কে?

আলী ছাৰঃ বিপুল, কুশল আৰু বসন্তৰ প্ৰতি মোৰ পূৰ্ণ বিশ্বাস আছে। এওঁলোকে বিভাগটোৰ সুনাম বৃদ্ধি কৰিব পাৰিব।

নূব আলমঃ ছাৰ, আপোনাৰ প্ৰিয় আহাৰ?

আলী ছাৰঃ মাছ-ভাত, গাখীৰ-ভাত।

আঃ ছালামঃ প্ৰিয় বং?

আলী ছাৰঃ বগা।

নূব আলমঃ আদৰ্শ পুৰুষ?

আলী ছাৰঃ হজৰত মহম্মদ (ছঃ)

আঃ ছালামঃ আদৰ্শ নাৰী?

আলী ছাৰঃ মা ফাতেমা।

নূব আলমঃ বৰ্তমানৰ ভাৰতপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ ছাৰৰ কোনটো গুণে আপোনাক আকৰ্ষিত কৰে?

আলী ছাৰঃ জটিল পৰিস্থিতিতো তেখেত অবিচলিত থাকিব পাৰে। সকলোৰে লগত তেখেতে কৰা মাজিত ব্যৱহাৰ মোৰ ভাল লাগে।

আঃ ছালামঃ আপোনাৰ স্মৃতিত তেখেতৰ সোধ?

আলী ছাৰঃ তেখেত মোৰ বন্ধুসম। তেখেতৰ অনুপস্থিতিত দোষভাৰ কৰাটো ঠিক নহ'ব।

আঃ ছালামঃ মহাবিদ্যালয়খনৰ বৃহত্তৰ স্বাৰ্থক জড়িত কৰি যদি আপোনাৰ পুনৰায় একেটি প্ৰশ্নই কৰোঁ, তথাপি আপুনি নকৰেনে?

আলী ছাৰঃ তোমালোকে মোক উভয় সংকটত পেলালা। ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰোঁ, বাধ্য-বাধ্যকতাৰ গণীত আৰু থাকিও তেখেতে আৰু সামৰি গতিশীলতা অৱলম্বন কৰিলে কলেজখন অধিক উজ্জলিব।

নূব আলমঃ আপোনাৰ দৃষ্টিত এজন প্ৰশাসক হিচাপে তেখেতৰ সফলতা কোনখিনিত?

আলী ছাৰঃ এক জটিল আৰ্থিক সংকটৰ পৰা কলেজখনক উলিয়াই অনা কৃতিত্ব তেখেতে দাবী কৰিব পাৰে।

আঃ ছালামঃ এটা অত্যন্ত ব্যক্তিগত কথা সুধিব খোজোঁ?

আলী ছাৰঃ ইয়েছ (ছেৰে হাঁহি হাঁহি সম্মতি জনায়)

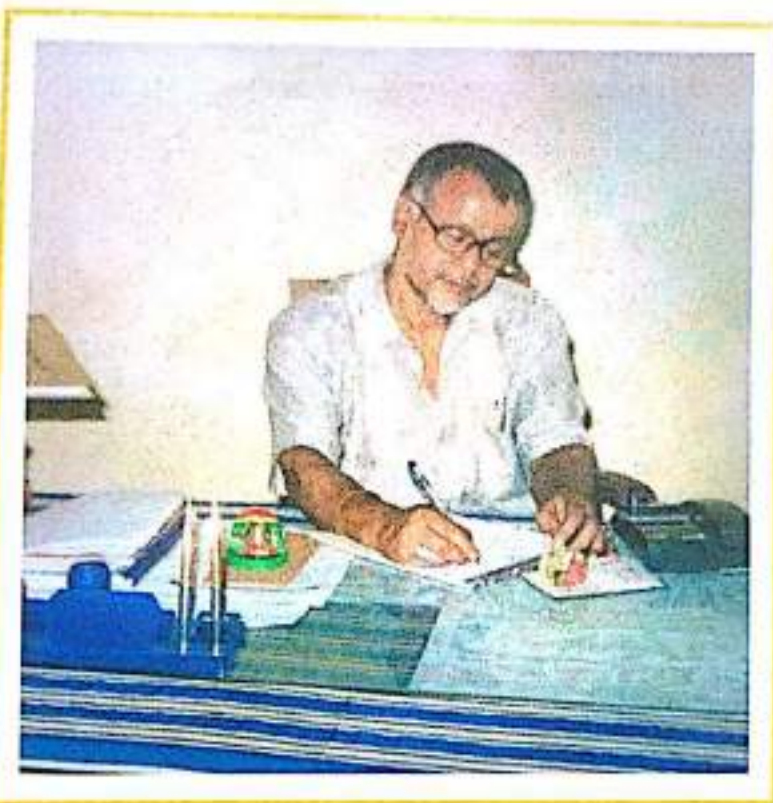
আঃ ছালামঃ আপোনাক বহুতেই কৃপণ বুলি কয়?

আলী ছাৰঃ ভুল ধাৰণা। মই কৃপণ নহয়। মই মিতব্যয়ীহে। মিতব্যয়ীত আত্মা আৰু অত্যাৰ নবীয়ে পচন্দ কৰে।

নূব আলমঃ ছাৰ, আমাক চাহ খুৱাই আপুনি তেখেত প্ৰমান কৰক যে আপুনি কৃপণ নহয়।

আলী ছাৰঃ উহ, চাহ তুমিয়েই বুৱাব লাগিব। কাৰণ মই মিতব্যয়ী।

(হাঁহি মুখে আমি আটায়ে চাহৰ দোকানত সোমোওঁ)

Mr. Nirode Baran Das, Principal in-charge at work in his chamber

EDITORIAL BOARD
B. P. Chaliha College Magazine, 2002-03

Sitting (L to R)	:	D.R.P. Mazumdar (Teacher Member), S.Z. Mollah (Teacher in-charge), N.B. Das (President), N.C. Bhoi (Teacher Member), N.N. Dewan (Teacher Member)
Standing (L to R)	:	G. Medhi (Editor), A.S. Ahmed (Student Member) R. Kalita (Student Member)
Inset	:	U.C. Das (Advisor)

TEACHING COMMUNITY OF B.P. CHALIHA COLLEGE, NAGARBERA

Sitting (L to R)

: N.N. Dewan, S. Kalita, N.K. Bordalo, A.B. Siddique, N.C. Bhoi, D.K. Das, K. Das, U.C. Das,
N.B. Das (Principal in-charge), N.N. Begum, N.A. Haque, N. Pathak, F. Ahmed, D.R.P. Mazumdar).

Standing 1st Row (L to R)

: B. K. Bora, B. R. Talukdar, A. Bashar, A. Saikia, N. Saikia, T. Goswami, T.C. Patowary,

Standing 2nd Row (L to R)

B. S. Barpujari, R. K. Das, D. Chakrabarty, N.C. Kalita, N. Alam, A. Sarkar, S.C. Thakuria,
: A. Jubbar, U. Saha, T. Ahmed, B. Kalita, S.Z. Mollah, K. Dutta, G. Das, P. Chakrabarty.

ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ

ପ୍ରବନ୍ଧ

ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ

ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧ

“হৰিৰ নামেৰে নামেৰে নামেৰে
জীৱন আছে আমাৰ।
কলি যুগে আন গতি নাই নাই
নাই জানা সাৰে সাৰ।”

‘প্ৰহ্লাদ-চৰিত্ৰ’ত ভক্তিৰ বৃত্তান্ত প্ৰতিপন্ন কৰা হৈছে। মাকু গৰ্ভতে প্ৰহ্লাদে নাৰদ মুনিৰ পৰা পৰম জ্ঞান লাভ কৰিছিল। মহাভক্ত প্ৰহ্লাদৰ একশৰণ মনৰ নিতৃত কোণত সিদ্ধ হৈছে। সেয়েহে হাজাৰ শাৰীৰিক নিৰ্মাতানে প্ৰহ্লাদৰ মনৰ শৰণ-সত্যত বৃত্ত লগাব পৰা নাই। শূল ভোত। হৈছে, হাতীৰ দাঁত বৈকা হৈছে, বিহুৰ সৰ্পবোৰৰ দাঁত ভাঙি গৈছে, পৰ্বতৰ পৰা বগৰাই, সমুদ্ৰত নিষ্ক্ষেপ কৰা হৈছে, বিসপান কৰোৱা হৈছে, অগ্নিত পেলোৱা হৈছে। কিন্তু সকলো প্ৰচেষ্টা নিষ্ফল হৈছে। প্ৰহ্লাদে একমাত্ৰ হৰিনাম চিন্তা কৰিছে আৰু ভগৱানে তত্কাল প্ৰতিবাহেই বক্ষা কৰিছে।

প্ৰহ্লাদৰ মনত যত-জীৱ, তত-শিৱ। সমস্ত বস্তুতে হৰিক চিন্তিলে পোৱা যায়। সেয়েহে হৰিণ্যকশিপুই যেতিয়া বহুত প্ৰহ্লাদক কালিনীলৈ উদ্ধত হৈ সুধিছিল -

“হৰিনে বদি জগতৰ ঈশ।
কৈত আছে তাৰ কহ উদ্ভিশ।”

তাকে শুনি প্ৰহ্লাদে হৰি হৰি কৈছিল -

“শুনিয়া প্ৰহ্লাদে বোলৰ বাণী।
ব্যাপক বিহু প্ৰভু চক্ৰপাণি।।
নৱাতো আছত জগত-স্বামী।
স্বষ্টিৰ ভাৱে দেখোহো আমি।।”

প্ৰহ্লাদৰ সুদূত বিশ্বাসৰ শৰণৰ মাহত প্ৰকাশ কৰিবৰ বাবে ভগৱান নিজে নুসিহে ৰূপ ধাৰণ কৰি স্বষ্টিৰ স্তম্ভতেই বেকত হল-

“সত্য কবিতাক লাগি নিজ-কৃত্য-বাণী।
স্তম্ভতে বেকত ভৈলা প্ৰভু চক্ৰপাণি।।”

সেইদৰে ‘গজেন্দ্ৰ উপাখ্যানতো’ শৰণ মহিমা প্ৰকাশ কৰা হৈছে। গজেন্দ্ৰ হৈছে মহাগৰ্ভী, মহাঈশ্বৰশালী, বিহু-বান্দানাস্ত মানৱৰ প্ৰতীক।

“বিহুৰ সুখত ভৈলেক ভোল।
নেৰেৰে মৃত্যু আসি পাইল কোল।।”

অনেক হস্তী লগত লৈ অসংখ্য বননিৰ মাজেৰে হিল-দ’ল, গছ-গছনি ভাঙি ঘূৰি ফুৰোঁতে প্ৰথম দুৰ্ঘৰ তপত অজ্ঞানত হৈ ওচৰতে থকা সৰোবৰৰ পানী পাই তৃপ্তদূৰ কৰিবলৈ সৰোবৰত নামি পৰিল। সৰোবৰৰ শীতল পানী পাণ কৰি গজেন্দ্ৰই শৰীৰ জুৰ কৰি ঘনে-ঘনে পানীত বুৰ মাৰিবলৈ ধৰিলে।

হস্তিনী সমে কৰে জলক্ৰীড়া।
খণ্ডিল সমস্তে বোৱৰ পাঁড়া।।

“দায়াৰে পুত্ৰ ভাৰ্য্যা সমে বঙ্গে।
গৰ্বে জলক্ৰীড়া কৰে মাতঙ্গে।।

বিহুৰ-সুখত ভৈলেক ভোল।
নেৰেৰে মৃত্যু আসি পাইল কোল।।”

সংসাৰ সৰোবৰত মনমত্ত হৈ থাকোঁতে গজেন্দ্ৰ মহাগ্ৰাহৰ মুখত পতিত হৈছে-

“দেখন্তু আতিশয় অনদুৰ।
বৃজন্তে সহস্ৰ গৈল বৰিষ।।”

গজেন্দ্ৰ সহস্ৰ বছৰ বৃদ্ধ কৰি ব্যৰ্থ হৈছে, ভাগৰি পৰিছে, মৃত্যুভয় উপজিছে।

“দেখিল গজেন্দ্ৰে আপুনাৰ মৃত্যু ভয়।
বাৰম্বা নহিলে আৰ পুত্ৰ ভাৰ্য্যাচয়।।”

অৱশেষত গজেন্দ্ৰৰ উপলব্ধি হ’ল-

“আমি হেন গজেন্দ্ৰ জগতে যাক কহে।
মহাগৰ্ভী ভ্ৰমন্তে ধৰিল জলগ্ৰাহে।।
সহস্ৰ বৎসৰ যিটো বৃজো অপ্ৰয়াসে।
জানিলোহো বন্দী ভৈলো বিধাতাৰ পাশে।।
আমাক ৰাখিবে আবে কমন বাহুব।
অন্তকালে গতি মোৰ কেবলে মাধৱ।।”

এই চৰম উপলব্ধিৰ অন্তত গজেন্দ্ৰ ভগৱন্ত কৃষ্ণৰ চৰণত শৰণ লভিছে। “পৰম আনন্দে মাধৱত নিয়া চিত্ত।

গজেন্দ্ৰ কৰিল তুতি আতি বিপৰীত।।

যাক যাবি তবে সুখে ঘোৰ নবকত।

অন্তকালে গতি সেই মাধৱ বন্ধুত।।

ওগে মেঢ়াই পদ্মগোট ওপৰক তুলি।

গজেন্দ্ৰে শৰণ লৈল ত্ৰাহি হৰি বুলি।।”

হৰিনাৰায়ণে কেৱল মানুহকেই নহয়, পশু-পক্ষীকো ৰক্ষাকৰাৰ কথা ‘গজেন্দ্ৰ উপাখ্যান’ত প্ৰকাশ পাইছে।

‘হৰমোহন অধ্যায়’ত হৰি নাৰায়ণ তথা কৃষ্ণক শিৱতকৈও শ্ৰেষ্ঠ বুলি প্ৰকাশ কৰিছে। শিৱও কাম-ক্ৰোধ আদি বিপুৰ অধীন। ভগৱান যদি কাম-ক্ৰোধ আদি বিপুৰ অধীন হয়, তেনেহলে তেওঁ কেনেকৈ শ্ৰেষ্ঠ হব পাৰে। এই কথাৰ্থে এই অধ্যায়ত দেখুওৱা হৈছে।

“বলিছলন” অধ্যায়ত বিষ্ণু নাৰায়ণেই বামন ৰূপ ধাৰণ কৰি দানী হলেও দেৱতাৰ অনিষ্টকাৰী দৈত্য ৰজা বলীৰ অহংকাৰ নাশ কৰি বলীৰ কবলৰ পৰা স্বৰ্গ-মৰ্ত্য এই দুই লোক উদ্ধাৰ কৰি বলিক পাতাললৈ পঠাইছে, এই কথাৰ্থেই দেখুৱাইছে।

এনেদৰে একশৰণ মাহতৰ উদাহৰণ কীৰ্ত্তনৰ পাতে পাতে পোৱা যায়। ইয়াৰ উপৰিও গুৰুজনাৰ ৰচিত দশম, গুণমালা, ভক্তি-প্ৰদীপ, ভক্তিবদ্ধাকৰ, নিমি নৱসিদ্ধ সংবাদ, অনাদি পাতন আদি তত্ত্বমূলক গ্ৰন্থ সমূহতো একশৰণ মাহতকে প্ৰকাশ কৰিছে। তাৰ উপৰিও তেখেতৰ ৰচিত অষ্টায়া নাট, বৰগীত আদিৰ ভৱিষ্যতেও সেই একে কথাৰ্থে উল্লেখ কৰিছে। হৰিচন্দ্ৰ উপাখ্যান মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ প্ৰথম ৰচনা, ইয়াতেই গুৰুজনাই “ধৰমৰ চাৰিখুটি” মাৰে। বিষ্ণুকেই শ্ৰেষ্ঠ দেৱতা মানি হৰিচন্দ্ৰ ৰজাই গণেশক নুপুজি বিষ্ণুক পূজা কৰা বাবেই নানা দুখ কষ্টৰ মাজতো শেষত স্বৰ্গ লাভ কৰে।

ব্যক্তিগত লাভলাভৰ বাবে নহয়, সমাজৰ সকলো উৰণ সকলোবৰ্গৰ লোকৰে ঐশিক, সামাজিক, সাংস্কৃতিক, নৈতিক, শাৰীৰিক উন্নতি সাধন কৰা শ্রীমন্ত শংকৰদেৱৰ ধৰ্মৰ এক জ্ঞানৰ বৈশিষ্ট্য। মানুহক জ্ঞান-ভক্তি দানেই সবাতোকৈ সোঁত দান। যাৰ দ্বাৰাই মনুষ্যৰ আত্মাই উৎকৰ্ষ সাধন, সংসাৰত সুজীৱন যাপন, মিশ সাধন আৰু পৰকালত মুক্তি লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

জনজাতীয় সীমা ভাঙি হৰিনামৰ বস কেওনিনে বোৱাই দিয়াটো আছিল অসমীয়া বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ সাংস্কৃতিক দিশ। কিন্তু তাৰ শিৰা আছিল জনজাতীয় আচাৰ আচৰণৰ মাজত এইবিনিতে আছিল শংকৰদেৱৰ মৌলিকতা।" (ড. হীৰেণ গোহাঁই)

অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰথম অধিবেশনৰ সভাপতিৰ অভিভাষণত অসমীয়া সাহিত্যৰ কাণ্ডাৰী গোহাঁই বৰুৱাই কৈছিল- "শ্রীমন্ত শংকৰদেৱে স্বকীয় অলৌকিক প্ৰতিভাৰ পোহৰত ফটফটীয়াকৈ দেখিলে যে- এই পতিত জাতিটোক উদ্ধাৰ কৰিবলৈ হলে তাৰ ধৰ্ম, সমাজ আৰু সাহিত্যৰ সম্বন্ধ

একোডালি সূতাবে এনেভাবে গাঁথিব লাগিব যাতে জ্ঞানৰ পোহৰ নাগাই আন্ধাৰত থেলিয়াই ফুৰা অসমীয়া জনসাধাৰণে এটাক ধৰি আনটোক এৰিব নোৱাৰা হয়।"

সহায়ক গ্ৰন্থ-

- ১) শংকৰী সাহিত্য- সংস্কৃতিৰ জিলিঙনি -
(শ্রীমন্ত শংকৰদেৱ সংগ, শ্রী বগোজ নাপ তালুকদাৰ সম্পাদিত)
- ২) শ্রীমন্ত শংকৰদেৱৰ প্ৰবৰ্তিত ধৰ্ম -
(দেবৰ মহন্ত)
- ৩) আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যত শংকৰদেৱ প্ৰসঙ্গ -
(প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ বৰা)
- ৪) অসমীয়া সাহিত্যত দৃষ্টিপাত -
(ড. হেমন্ত কুমাৰ শৰ্মা)
- ৫) শ্রীমন্ত শংকৰ প্ৰকাশ -
(প্ৰচাৰ শাখা, মহাপুৰুষীয়া ধৰ্মালোচনী সভা, গুৱাহাটী)
- ৬) শ্রী শংকৰদেৱৰ বাণী -
(সংগ্ৰাহক-ৰায়বাহাদুৰ কালিৰাম মেধি)

"নিজনে নিজকে নিজে (আত্মাৰ দ্বাৰাই আত্মক) জন্ম কৰিব পাৰিছে, আত্মাই তেওঁৰ বহু হুম আৰু নিজকে আত্মক জন্ম কৰিব পৰা নাই, আত্মাই তেওঁক শৰুণ ধৰে আচৰণ কৰে।" - গীতা

জানানে ?

প্ৰশ্ন: অসমৰ প্ৰথম মহিলা আই.এ. এছ. কোন ?

উ: পাকুল দাস।

প্ৰশ্ন: প্ৰথম অসমীয়া মহিলা এ.চি. এছ. কোন ?

উ: শুচিত্ৰতা ৰায় চৌধুৰী।

প্ৰশ্ন: পদ্মশ্ৰী সন্মান লাভ কৰা প্ৰথম মহিলা কবি কোন ?

উ: নলিনী বাল্য দেৱী।

প্ৰশ্ন: প্ৰথম অসমীয়া মহিলা স্নাতক কোন ?

উ: সুখলতা দুৱৰা আৰু সুধালতা দুৱৰা।

প্ৰশ্ন: প্ৰথম অসমীয়া মহিলা চিকিৎসক কোন ?

উ: ৰজনী প্ৰভা শইকীয়া।

প্ৰশ্ন: অসমত স্থাপিত হোৱা প্ৰথম চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় খনৰ নাম কি ?

উ: বেৰী হোৱাইট মেডিকেল স্কুল (১৯০২ চনত স্থাপিত)।

প্ৰশ্ন: উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ প্ৰথম অসমীয়া মহিলা বিচাৰপতি কোন ?

উ: মীৰা শৰ্মা।

প্ৰশ্ন: প্ৰথম অসমীয়া শিশু আলোচনী খনৰ নাম কি ?

উ: ল'ৰা বহু (১৮৮৮ চনত) সম্পাদক-কৰুণাভিৰাম বৰুৱা।

প্ৰশ্ন: প্ৰথম অসমীয়া ৰাজ আলোচনী খনৰ নাম কি ?

উ: কাৰ্টুন (১৯৬৬ চনত) সম্পাদক পুলক গগৈ।

প্ৰশ্ন: প্ৰথম অসমীয়া মিনি আলোচনী খনৰ নাম কি ?

উ: বিন্দু (১৯৭০ চনত) সম্পাদক- ভূপেন হাজৰিকা।

প্ৰশ্ন: প্ৰথম অসমীয়া কৃষি বিষয়ক আলোচনী খনৰ নাম কি ?

উ: " আসাম কৃষক" (১৯২১ চনত) সম্পাদক নাৰায়ণ চন্দ্ৰ বৰুৱা।

প্ৰশ্ন: কেবল মহিলাৰ বাবে প্ৰকাশিত প্ৰথম অসমীয়া বাতৰি কাকত খনৰ নাম কি ?

উ: উৰুলী (১৯৬৫ চনত) সম্পাদক- হেমচন্দ্ৰ শৰ্মা।

সংগ্ৰহ
মিছ জুৰি মনি দাস
স্বাভাৱিক প্ৰথম বৰ্ষ

“মানৱ অধিকাৰ আৰু ভাৰতত মহিলাৰ স্থান”

অধ্যাপক শ্ৰী দয়ানন্দ কুমাৰ দাস।
মুৰব্বী, বাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ।

মানৱ অধিকাৰৰ সম্পৰ্কত যদি আমি বিচাৰ কৰিবলৈ যাওঁ তেন্তে মানৱ অধিকাৰে আমাক ইয়াকে সঁকিয়াই দিব যে বিশ্বৰ প্ৰতিজন মানুহেই মানুহ হিচাবে জীয়াই থাকিবলৈ যিখিনি মৌলিক অধিকাৰৰ আশ্বাসক সেইখিনি অধিকাৰ ভোগ কৰিবলৈ পাইছোঁ নে নাই। এই বিশ্বত মানুহ হিচাপে জীয়াই থাকিবলৈ গৈ যাতে কোনোবোৰে কোনো প্ৰকাৰৰ বাধা তথা সমস্যাৰ সন্মুখীন হবলগা নহয় এই চিন্তন সত্যটো মানৱ অধিকাৰে নিশ্চয়তা প্ৰদান কৰে। বিশ্বৰ প্ৰতিজন মানুহ জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সামাজিক, শৈক্ষিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত পুৰুষেই হওক বা মহিলাই হওক তেওঁলোক যাতে প্ৰাপ্য অধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত হব নোৱাৰে মানৱ অধিকাৰে সেইটো নিশ্চিত কৰিব লাগে।

মানৱ অধিকাৰৰ সম্পৰ্কত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ চনদত বিশেষ ও বিস্তাৰিত ভাৱে উল্লেখ কৰা হৈছে। প্ৰত্যেকখন দেশতে বৰ্তমান মানৱ অধিকাৰ সম্পৰ্কত বিভিন্ন আয়োগ গঠন কৰা হৈছে। এই আয়োগ সমূহে বিভিন্ন কাৰ্যপন্থাৰে জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ, সম্প্ৰদায় নিৰ্বিশেষে সকলোৰে সামাজিক, শৈক্ষিক, ধৰ্মীয়, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, সাংস্কৃতিক দিশত বৈষম্য আঁতৰ কৰি সুস্থ সমাজ গঠন কৰাত অগ্ৰণী ভূমিকা লোৱা দেখা গৈছে। কোনো এখন দেশৰ চৰকাৰে যদি নিৰীহ মানুহৰ ওপৰত অনাৰহতে অত্যাচাৰ চলাইছে বুলি অভিযোগ উত্থাপিত হয়, তেন্তে মানৱ অধিকাৰ আয়োগে উক্ত দেশৰ চৰকাৰৰ অনুমতি সাপেক্ষে আন্তৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্য্যবেক্ষকৰ দল তথা বেডক্ৰছ আদিৰ যোগেদি ব্যৱস্থা লোৱাৰ সুবিধা আছে। উদাহৰণ স্বৰূপে ভূটান ও ভাৰতীয় সৈন্যৰ যুটীয়া সহযোগত আলফা, এন.ডি. এফ. বি আৰু কে. এল. অ’ ব বিৰুদ্ধে ভূটানত চলি থকা অভিযানত বহুতো অসামৰিক লোক বিভিন্ন প্ৰকাৰে হাৰাশাস্তি হোৱাৰ উপৰিও বহুতো হতাহত হোৱা বুলি আলফাৰ ফালৰ পৰা “এমনেষ্টি ইণ্টাৰনেচনেলৰ ওচৰত অভিযোগ উত্থাপন কৰা হৈছে। তাৰোপৰি কোনো দুখন ৰাষ্ট্ৰৰ মাজত যুদ্ধ সংঘটিত হলেও কোনো নিৰপৰাধী লোক, অসামৰিক লোক, শিশু, মহিলা আদি যাতে হতাহত হব লগা নহয় এই সম্পৰ্কতো আন্তৰাষ্ট্ৰীয় মানৱ অধিকাৰ আয়োগৰ ৩ নং অনুচ্ছেদত উল্লেখ আছে। এই সম্পৰ্কত আমেৰিকাৰ দ্বাৰা দখলিকৃত ইৰাকৰ কথা আঙুলিয়াব পাৰি।

এই বিশ্বত মানুহ হিচাপে জীয়াই থাকিবলৈ গৈ যাতে কোনোবোৰে কোনো প্ৰকাৰৰ বাধা তথা সমস্যাৰ সন্মুখীন হবলগা নহয় এই চিন্তন সত্যটো মানৱ অধিকাৰে নিশ্চয়তা প্ৰদান কৰে। বিশ্বৰ প্ৰতিজন মানুহ জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সামাজিক, শৈক্ষিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত পুৰুষেই হওক বা মহিলাই হওক তেওঁলোক যাতে প্ৰাপ্য অধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত হব নোৱাৰে মানৱ অধিকাৰে সেইটো নিশ্চিত কৰিব লাগে।

UNO ই গঠন কৰা ১৯৭৬ চনৰ Human Rights Commission, ১৯৮১ চনৰ- ‘Committee on Elimination of Discrimination against woman,’ ১৯৮৭ চনৰ- Commission against torture and other cruel inhuman treatment or punishment- ইত্যাদি বিভিন্ন কমিটি তথা কমিচনৰ যোগেদি ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ মানৱ অধিকাৰ আয়োগে প্ৰচেষ্টা অব্যাহত ৰাখিছে। ৰাষ্ট্ৰসংঘই সেয়েহে ১৯৯৮ চনটো ‘মানৱ অধিকাৰ বছৰ’ (All Human Rights for all) প্ৰোগানেৰে প্ৰতিপন্ন কৰিব বিচাৰিছে যে ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ মানৱ অধিকাৰ আয়োগে বিশ্বৰ সকলো শ্ৰেণীৰ মানৱৰ সকলো ধৰণৰ অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰিব বিচাৰি এই সম্পৰ্কত মাত্ৰ মতি আহিছে। ইয়াৰোপৰি International Covenant on Civil and Political Rights and International Covenant on economic Social, and Cultural Rights of UN Charter and the Universal Declaration on Human Rights আদিয়ে পুৰুষ মহিলা সকলোৰে সকলো ধৰণৰ অধিকাৰ নিশ্চিত কৰিবলৈ ব্যৱস্থা ৰাখিছে।

মানৱ অধিকাৰৰ উদ্দেশ্য আৰু লক্ষ্যৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমি আমাৰ ভাৰতবৰ্ষৰ মহিলা সমাজৰ স্থান তথা মৰ্যাদাৰ পৰ্যালোচনা কৰিব পাৰোঁ। বিশ্ব সংস্থা UNO ৰ দ্বাৰা প্ৰদত্ত বিভিন্ন অধিকাৰ ভাৰতৰ মহিলা সমাজে বিভিন্ন কাৰণত ভোগ কৰিব পৰা নাই। ভাৰতৰ মহিলা সমাজে কি কাৰণতনো তেওঁলোকৰ প্ৰাপ্য অধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত হব লগা হৈছে সেইবোৰ কাৰণ বিশ্লেষণ কৰিলে ঘাইকৈ তলত উল্লেখ কৰা কাৰণবোৰ প্ৰকট হৈ উঠে।

১) যৌতুক প্ৰথাঃ- যৌতুক প্ৰথাই ভাৰতীয় মহিলা সমাজক তেওঁলোকৰ প্ৰাপ্য অধিকাৰৰ পৰা সম্পূৰ্ণৰূপে বঞ্চিত কৰিছে। ভাৰতৰ বিশেষকৈ কেৰালা, আন্ধ্ৰ প্ৰদেশ, কৰ্ণাটক, তামিলনাডু, ৰাজস্থান, উত্তৰ প্ৰদেশ, বিহাৰ, মহাৰাষ্ট্ৰ, পশ্চিম বঙ্গ আদি ৰাজ্যত যৌতুক নামৰ বিষ বাপ্পৰ বলি হৈ বহুতো মহিলাই অৱণীয় দুঃখ কষ্ট সহ্য কৰি অৱশেষত অকালতে চিৰ বিদায় লব লগা হৈছে। দেশৰ ৰাজধানী চহৰ দিল্লীতে যোৱা বছৰ ৩৪০ টা নাৰী অত্যাচাৰ জনিত গোচৰ পঞ্জীভূত হৈছে যদিও ভাৰতৰ

ভোগ কৰিব পৰা নাই। ভাৰতৰ মহিলা সমাজে কি কাৰণতনো তেওঁলোকৰ প্ৰাপ্য অধিকাৰৰ পৰা সম্পূৰ্ণৰূপে বঞ্চিত কৰিছে। ভাৰতৰ বিশেষকৈ কেৰালা, আন্ধ্ৰ প্ৰদেশ, কৰ্ণাটক, তামিলনাডু, ৰাজস্থান, উত্তৰ প্ৰদেশ, বিহাৰ, মহাৰাষ্ট্ৰ, পশ্চিম বঙ্গ আদি ৰাজ্যত যৌতুক নামৰ বিষ বাপ্পৰ বলি হৈ বহুতো মহিলাই অৱণীয় দুঃখ কষ্ট সহ্য কৰি অৱশেষত অকালতে চিৰ বিদায় লব লগা হৈছে। দেশৰ ৰাজধানী চহৰ দিল্লীতে যোৱা বছৰ ৩৪০ টা নাৰী অত্যাচাৰ জনিত গোচৰ পঞ্জীভূত হৈছে যদিও ভাৰতৰ

মানব অধিকাৰ আয়োগ তৎপৰ হোৱা দেখা নাযায়।

২) **বালা বিবাহ :-** ভাৰতৰ বহু ৰাজ্যত বালা বিবাহ, বহুপতি বিবাহ, বহু নাৰী বিবাহ প্রথা প্রচলিত আছে। এনেবোৰ প্রথাই ভাৰতৰ নাৰী সমাজক মানসিক শাৰীৰিক যন্তুনা দি থকাৰ উপৰিও সকলো ধৰণৰ অধিকাৰৰ পৰা তেওঁলোকক বঞ্চিত কৰি ৰাখিছে যদিও মানব অধিকাৰ আয়োগে এনেবোৰ কাৰ্যৰ কোনো সমাধান কৰিব পৰা নাই।

৩) **পৰম্পৰাগত নীতি - নিয়ম :-** ভাৰতৰ বহু ৰাজ্যত পৰম্পৰাগত ভাবে কিছুমান কু-সংস্কাৰ তথা কু-প্রথাই প্রভাব বিস্তাৰ কৰি আছে। উদাহৰণ স্বৰূপে পৰ্ৱা প্রথা, স্বামীক স্ত্ৰীয়ে দেৱতা জ্ঞান কৰা প্রথা আদিয়ে ভাৰতীয় মহিলাৰ ব্যক্তিত্ব তথা মৰ্যাদা বহু পৰিমাণে হানি কৰিছে যদিও মানব অধিকাৰে এইবোৰ দূৰ কৰিবলৈ কোনো কাৰ্য্য-পন্থা লব পৰা নাই।

৪) **বেশ্যা বৃত্তি :-** বেশ্যা বৃত্তিয়ে ভাৰতৰ মহিলাৰ জীৱনলৈ কালসন্ধান নমাই আনিছে। বিভিন্ন প্ৰলোভনেৰে এক শ্ৰেণীৰ ধূৰ্ত্ত দালালে বহুতো ছোৱালীক বিভিন্ন আশ্বাস দি বেশ্যা-বৃত্তিত জোৰ কৰি নমোৱাৰ উদাহৰণ ভাৰতত বহুতো আছে। ফলত উক্ত ছোৱালী বা মহিলা সকলোৰে জীৱনলৈ অন্ধকাৰ নামি আহে।

৫) **ধৰ্ষণ :-** ভাৰতবৰ্ষত দিনক দিনে ধৰ্ষণৰ মাত্ৰা বাঢ়ি গৈ আছে আৰু এই ধৰ্ষিতা মহিলা/ছোৱালী জনীয়ে সুবিচাৰ আশা কৰিব নোৱাৰে। ইয়াৰ কাৰণ বহুতো যদিও তলত কেইটিমান উল্লেখ কৰা হল।

(ক) ছোৱালী / মহিলা জনী সমাজত লাক্ষিতা হোৱাৰ ভয়।
(খ) আদালতত পুনঃ অপমানিত হোৱাৰ ভয়। (গ) প্রচলিত আইন ব্যৱস্থাৰ ওপৰত অনাস্থা। (ঘ) ধৰ্ষণ কাৰীৰ পৰা পোৱা ভাবুকি। (ঙ) উকীলৰ চতুৰ বাক্যবান। (চ) চৰকাৰী উকীল, পুলিচ-চিকিৎসা বিজ্ঞানী, ফৰেনসিক-বিজ্ঞানী আদিৰ মাজত সমন্বয়ৰ অভাৱ। (ছ) দীঘলীয়া প্ৰক্ৰিয়া। (জ) ধনৰ আধিপত্য।
(ঝ) উকীলৰ প্ৰশ্ববানেৰে ছোৱালী/মহিলাজনী লাক্ষিতা হোৱাৰ ভয় আদিৰ ফলত মহিলাগৰাকী নিৰাপত্তা হীনতা তথা অসহায়

অবস্থাত ভোগা পৰিলক্ষিত হয়। এইবোৰ দূৰ কৰি ভাৰতৰ মহিলা সমাজক তেওঁলোকৰ প্ৰাপ্য অধিকাৰ তথা সুবিধাবোৰ মানব অধিকাৰ আয়োগে প্ৰদান কৰিব পাৰিছে বুলি ভাবিব নোৱাৰি।

৬) **মহিলা কৰ্মী :-** চৰকাৰী বা বেচৰকাৰী সকলো ক্ষেত্ৰতে থকা মহিলা কৰ্মী সকলেও বিভাগীয় কৰ্তৃপক্ষৰ পৰা সদায় অৱহেলা তথা অৱজ্ঞা পাই থকা দেখা যায়। উদ্যোগ, কাৰখানা আদিত কাম কৰা মহিলা খিনিক প্ৰাপ্য মজুৰিৰ পৰা বঞ্চিত কৰা দেখা যায়। এনেবোৰ ব্যৱস্থাই ভাৰতৰ মহিলা সমাজক বাককৈয়েই ক্ষতিগ্ৰস্থ কৰিছে যদিও মানব অধিকাৰে এইবোৰৰ আশু সমাধা কৰিব পৰা নাই।

উপৰোক্ত কাৰণবোৰৰ বশবৰ্ত্তী হৈ ভাৰতৰ মহিলা সমাজ আজি দ্বিধাগ্ৰস্থ, সেৱেহে সচেতন মহলে মহিলা সমাজৰ প্ৰাপ্য অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰি তেওঁলোকক মৰ্যাদা প্ৰদান কৰিব বুলি আশা কৰাৰ লগতে মানব অধিকাৰ আয়োগ এই ক্ষেত্ৰত বিশেষ তৎপৰ হোৱা আবশ্যক। আমাৰ দেশৰ মহিলা খিনিও সজাগ ও সচেতন হব লাগে যাতে তেওঁলোকৰ প্ৰাপ্যৰ পৰা কোনোও বঞ্চিত কৰিব নোৱাৰে। মহিলাৰ বিৰুদ্ধে কৰা যিকোনো অন্যায় অনীতিৰ বিপক্ষে মাত্ৰ মাতি তেওঁলোকৰ মৰ্যাদা ও ব্যক্তিত্ব বিকাশ কৰিবলৈ সকলো মহিলা আগবাঢ়ি আহিব লাগিব আৰু তেতিয়াহে সকলোৰ প্ৰচেষ্টাত ভাৰতৰ মহিলা খিনিয়ে স্বকীয় স্থান ও মৰ্যাদা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হব।

সহায় লোৱা হৈছে:-

1. Journal-Miracle of Teaching Edited by- Dr. G. Chaurasia.
2. Social Welfare-edited by-P. Sarma.
3. Human Rights today-Published by the United Nations Deptt. of Public Information, New York.
4. Yojona-Edited by V. Ramesh & S. Radhakrishnan.

==X==

স্মৃতিৰ সুবাস বিচাৰি..... দীপ্তিৰেখা পাঠক মজুমদাৰ (প্ৰাক্তন ছাত্ৰী)

“স্মৃতি দুখৰ অতীত
সুখবিয়াই শুচি যায়
সুখৰ উপত্যকা.....”

স্মৃতি যদি দুখৰ অতীতেই হয় তেন্তে সেই স্মৃতিয়ে মানুহৰ মনবোৰত কিয় দোলা দি থাকে?

কিমান বছৰ পাৰ হৈ গ’ল বাক ? ....সেই যে বিমলা প্ৰসাদ চলিহা কলেজৰ ছাত্ৰী হিচাপে ইয়াত অধ্যয়ন কৰিছিলোঁ ...। সেই সময়ত মাত্ৰ কেইটামান শ্ৰেণীকোঠাত আবদ্ধ কলেজখনক বহুতে কৈছিল “কলীয়াপানী” বুলি। আৰু আমিবোৰ “দেৱপ্ৰসাদ শইকীয়া ছাৰৰ জ্ঞানৰ মন্দিৰলৈ নিতৌ

আহিছিলোঁ ধূলি ধূসৰিত আলিবাটৰ বোকা পানী গছকি। বৰষুণৰ বতৰত বগ্নাটিৰে লেটি পেটি হৈছিল আমাৰ কাপোৰ কানি। তথাপিও কলেজখন পালে কিন্তু এক অনাবিল আনন্দত মনবোৰ ভৰি পৰিছিল। কিযে এক সুন্দৰ অধ্যয়নৰ পৰিবেশ নিয়মিত পাঠদান, শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজৰ আন্তৰিকতা, সন্তাৰ আদিয়ে উজলাই তুলিছিল কলেজ চৌহদ। কত হাৰ্ছি কান্দোন, কত মান-অভিমান, এতিয়াও যেন সজীৱ হৈ আছে কলেজৰ উদাৰ হিয়াত। চকুমুদি এতিয়াও কেতিয়াবা বিচাৰি ফুৰোঁ সেই সোণালী দিনৰ সুৰীয়া সুবাস.....।

(২০০৩ চনৰ ১০ ফেব্ৰুৱাৰীত ডাঙৰিঙা প্ৰাক্তন ছাত্ৰী “প্ৰাক্তন ছাত্ৰী মজুমদাৰ” উপজাতি উদ্ভাৱিত প্ৰাচীৰপত্ৰিকা “কল্লু”ৰ পাতৰ পৰা স্মৃতিত)

জৈৱ বৈচিত্ৰ আৰু ঔষধি উদ্ভিদৰ সংৰক্ষণ (Biodiversity and Conservation of Medicinal Plants)

নূৰ আলম হক
মুক্ৰী, উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগ

জৈৱ বৈচিত্ৰই সাধাৰণ অৰ্থত বৈচিত্ৰময় জগতখনৰ কথাকে সূচায়। বহল অৰ্থত জল, স্থল, সাগৰ সামৰি বিস্তাৰিত হৈ থকা সমগ্ৰ জীৱজগতকে সামৰি লয়। এই পৃথিৱীত অসংখ্য প্ৰজাতিৰ উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণী আছে। তাৰে গ্ৰীষ্মমণ্ডলীয় বনাঞ্চল এইবোৰৰ দ্বাৰা আটাইতকৈ সমৃদ্ধ। বিশেষকৈ ভাৰতৰ উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণী বৈচিত্ৰৰে সমৃদ্ধ। প্ৰকৃতিৰ এই প্ৰাচুৰ্য মানৱ জাতিৰ অস্তিত্বৰ উৎস। তথাপি মানুহে বাসস্থান, আচ্ছাদন আৰু দৰৱৰ বাবে এইবোৰ উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণীক যথেষ্টে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ ধৰাত এই সমৃদ্ধ প্ৰজাতিৰ অসীম ভাণ্ডাৰৰ বিলুপ্তিৰ সৃষ্টি হৈছে। প্ৰজাতি বৈচিত্ৰৰ বৰ্তমান অবলুপ্তি আৰু শস্য ও বন্য প্ৰজাতিৰ জেনেটিক বৈচিত্ৰৰ হ্ৰাসৰ ফলত মানৱ কল্যাণৰ গুৰুতৰ ক্ষতি হোৱাৰ সম্ভাৱনাই দেখা দিছে। প্ৰায়েই এই বিচিত্ৰ প্ৰজাতিক পোনপোটিয়া ভাবে ধ্বংস কৰা হৈছে।

জৈৱ বৈচিত্ৰৰ ক্ষেত্ৰত অসম তথা উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলে বিশ্বত এক উল্লেখনীয় স্থান দখল কৰিছে, যাৰ বাবে পূব হিমালয়ৰ অঞ্চলক সামৰি জৈৱ বৈচিত্ৰৰ হট-স্পট (Hot-Spot) হিচাপে গণ্য কৰা হৈছে। জৈৱ বৈচিত্ৰৰ প্ৰাচুৰ্যৰ বাবে অসম বিশ্বৰ ২৫ টা হট-স্পটৰ অংশীদাৰ হব পাৰিছে।

ইয়াত যিহেতু ঔষধি উদ্ভিদ সমূহৰ প্ৰসংগত জৈৱিক বৈচিত্ৰ আৰু ইয়াৰ সংৰক্ষণৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ লোৱা হৈছে সেয়ে দুয়োটা বিষয়ৰ মাজত সামঞ্জস্য বন্ধা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে। ঔষধিজাতীয় উদ্ভিদ সমূহৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আৰ্যুবেদৰ দিনৰে পৰা ভাৰতীয় লোকে জানে। বিশ্ব স্বাস্থ্য সংগঠন (World Health Organisation) ৰ এটা জৰীপৰ মতে বিশ্বত এনে ৩৫,০০০ বিধৰ উদ্ভিদ প্ৰজাতি আছে; যি কিবা নহয় কিবা ঔষধত ব্যৱহৃত হয়। ঔষধি গুণ সম্পন্ন দুষ্প্ৰাপ্য তথা মূল্যবান উদ্ভিদ প্ৰজাতিয়ে অসমক এক বিশেষ স্থান দিছে। বৰ্তমানলৈ ৩৫০ বিধৰো অধিক ঔষধি উদ্ভিদ অসমত চিনাক্ত হৈছে। কিন্তু উপযুক্ত সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা আদি নথকা বাবে আমাৰ এই মূল্যবান সম্পদ সমূহ ক্ৰমাগত ভাবে বিলুপ্ত হবলৈ ধৰিছে। উদাহৰণ স্বৰূপে অসমৰ হাবি-বননিত পোৱা কেইবিধ মূল্যবান ঔষধি উদ্ভিদ যেনে-সৰ্পগন্ধা, টিকনিবন্ধা, সাঁচিগছ, গাঠিয়া বন, বঙাচন্দন, শঙনী লতা, শতমূল, চিৰতা, পিপলি, ব্ৰাহ্মী, পনৌনোৱা, মিচিমি তিতা, ব্ৰহ্মকাম আদি চোৰাং ব্যবসায়ীৰ হাতত নিঃশেষ হবলৈ ধৰিছে।

ভাৰতীয় চিকিৎসা পদ্ধতিত (আৰ্যুবেদ, ইউনানী,

সিদ্ধা) বনৌষধিয়ে ৯০% শতাংশ স্থান অধিকাৰ কৰি আহিছে। ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰায় ৬০% শতাংশ গছ-গছনি, বনলতিকা এই উদ্ভিদ পূৰ্বাঞ্চলতে উৎপন্ন হয়। এই বনাঞ্চলবোৰৰ অধিকাংশই বনৌষধিৰে ভৰপূৰ; ইয়াৰ বেছি ভাগেই চিনাক্তকৰণ নোহোৱাকৈয়ে প্ৰকৃতিৰ বুকুৰ পৰা লয়প্ৰাপ্ত হৈছে। উদ্ভিদ পূৰ্বাঞ্চলৰ হাবি-বননিৰ পৰা কিছুমান বনৌষধি যেনে: অগন্ধ, কণীবিহ, মিচিমিতিতা, চালমোথা, কদ্দাফ, দস্তী, থেকেৰা জাতীয় গছ লয়প্ৰাপ্ত হোৱাৰ পথত।

সাধাৰণতে যিবোৰ অঞ্চলত স্থানীয় উদ্ভিদ প্ৰজাতি সমূহ কেন্দ্ৰীভূত হয় আৰু বিলুপ্তিৰ সম্মুখীন হয়, সেই অঞ্চল সমূহকে উষ্ণ অঞ্চল (hot spot) হিচাবে চিহ্নিত কৰা হৈছে। এই অঞ্চল সমূহত বিশ্বৰ সকলো ধৰণৰ উদ্ভিদৰ ০.৫% শতাংশ স্থানীয় প্ৰজাতি হিচাবে থাকে। অৱশ্যে কোনো কোনো ক্ষেত্ৰত বিৰল বা আচহুৱা প্ৰজাতিৰ উদ্ভিদৰ অৱস্থিতিত এনে অঞ্চল হিচাপে চিনাক্তকৰণৰ কাৰক হব পাৰে। বিশ্বৰ ২৫ টা hot spot ৰ ভিতৰত শ্ৰীলঙ্কাক সামৰি ভাৰতৰ পশ্চিমঘাট পৰ্বতমালা আৰু পূব হিমালয় আৰু আন্দামান নিকোবৰ দ্বীপপুঞ্জও আছে। ইয়াৰোপৰি ভাৰতত এনেধৰণৰ ২৪ টা অঞ্চলক ক্ষুদ্ৰ উষ্ণাঞ্চল (mini hot spot) হিচাপে চিহ্নিত কৰা হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰত উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ খাচী জয়ন্তীয়া পাহাৰ, পাটকাই লুচাই পৰ্বত কাছাৰ, মিকিৰ পাহাৰ অৰুণাচল প্ৰদেশ আৰু চিকিম হিমালয়-এই অঞ্চলকেইটা অন্তৰ্ভুক্ত। এইবোৰ অঞ্চলত নিতৌ ঋষভেতিৰ গৰাহত ভালেমান ঔষধি প্ৰজাতি ধ্বংস হৈ আছে, তদুপৰি ৰাজ্যৰ বাহিৰৰ চাহিদা পূৰণ কৰাৰ অৰ্থে অনিয়মিত ৰূপত এই উদ্ভিদ সমূহ সংগ্ৰহ কৰাৰ ফলস্বৰূপেও এইবোৰৰ ক্ৰমান্বয়ে হানি হব ধৰিছে। ঔষধি উদ্ভিদ বিষয়ৰ বিশিষ্ট গৱেষক গুণাবাম বনিকৰে তেওঁৰ “ৰোগৰ পথ্য আৰু অপথ্য” নামৰ পুথিখনত মুঠ ১০৯ বিধ এনে ঔষধি জাতীয় উদ্ভিদৰ বৰ্ণনা বা চিনাক্তকৰণ কৰিছে।

বনৰীয়া অবস্থাত থকা ঔষধি উদ্ভিদ সমূহৰ ধ্বংসৰ এটা প্ৰধান কাৰণ হ'ল সেইবোৰৰ উপযুক্ত বৰ্গীকৰণ নোহোৱাটো। যদি জৈৱিক বৈচিত্ৰ সংৰক্ষণ (Conservation of Biodiversity) ৰ কথা ভবা যায়, তেনেহলে ঔষধি উদ্ভিদ সমূহৰ চিনাক্তকৰণ আৰু বৰ্গীকৰণ (Identification and Classification) ৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয় ব্যৱস্থা লোৱাৰ সময় এইটোৱেই। কিয়নো জৈৱিক বৈচিত্ৰ

অধ্যয়নৰ মূল আধাৰ হৈছে উদ্ভিদ বিজ্ঞানৰ বগীচৰণ।

বনৌষধি উদ্ভিদ সংৰক্ষণ কৰিবলৈ হলে অপৰিচালিত, অসংগঠিত বননিৰ দ্বাৰে কাৰ্য্যবোধ কৰাৰ উপৰি বনৌষধি গছ-গছনি ৰোপন, অধ্যয়ন, গৱেষণা, সংৰক্ষণ, সংৰচন, প্ৰচাৰ, প্ৰসাৰ, প্ৰশিক্ষণ, চিকিৎসা বিজ্ঞান ভিত্তিত ব্যৱসায়িক খেতি, বনৌষধিৰ উদ্যোগ, জনপ্ৰিয় বস্তুতা আৰু সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজৰ মাজত জনপ্ৰিয় কৰাৰ কাৰণে সম্ভাৱ্য সকলো প্ৰয়োজনীয় সু-ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। বনৌষধিৰ দিশত বিশেষ সেৱা আগবঢ়োৱা ব্যক্তি বা অনুষ্ঠান সমূহক যথা সম্ভৱ সা-সুবিধা দি উৎসাহিত কৰিলে বিলুপ্তিৰ পথত আগবঢ়া বনৌষধি সমূহ হয়তো কিছু পৰিমাণে ৰক্ষা পৰিব। এই ক্ষেত্ৰত যিকোনো জনহিতকৰ কামৰ প্ৰতি আগ্ৰহাৰিত সচেতন ব্যক্তি বা সেৱাসেৱী অনুষ্ঠানৰ সৈতে জড়িত সংশ্লিষ্ট বিষয়া সকলৰ লগত চৰকাৰী আঁচনি ৰূপায়ন কাৰ্য্যকৰী কৰ্মকৰ্ত্তা সকলৰ সু-সম্বন্ধ, আন্তৰিক বন্ধুত্ব ভাৱ গঢ়ি উঠাটো একান্ত বাঞ্ছনীয়। ইয়াৰোপৰি ঔষধি গুণ সম্পন্ন উদ্ভিদৰ বাণিজ্যিক আৰু নিয়োগ সম্ভাৱনা সম্বন্ধত জনসাধাৰণক সচেতন কৰিব পাৰিলে সংৰক্ষণৰ বাবে তেওঁলোক অনুপ্রাণিত হ'ব। ঔষধি গুণ সম্পন্ন উদ্ভিদৰ বাণিজ্য অৰ্থনৈতিক ভাবে লাভজনক হোৱাৰ উপৰি ই বিলুপ্তপ্ৰায় উদ্ভিদ

প্ৰজাতি সমূহৰ সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰও হ'ব পাৰে।

১৯৯৬ “Species Survival Commission” (SSC) নামৰ আন্তৰাষ্ট্ৰীয় সংগঠনটোৰ ঔষধি উদ্ভিদ বিশেষজ্ঞ সকলে Nairobi ত মিলিত হৈ বিশ্বৰ মূল শীৰ্ষস্থানীয় ৫০ বিধ ঔষধি প্ৰজাতিৰ সংৰক্ষণৰ্থে চিহ্নিত কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে। একেদৰে ভাৰতীয় উপ মহাদেশৰ উদ্ভিদ বিশেষজ্ঞ গোটেও ১৯৯৮ চনত মিলিত হৈ মুঠ ৯ বিধ ঔষধি প্ৰজাতিৰ সম্বন্ধত বিস্তৃত অধ্যয়ন বাবে সিদ্ধান্ত লয়। এনে ধৰণৰ সিদ্ধান্ত সমূহ এই ক্ষেত্ৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপ বুলি ক'ব পাৰি।

জৈৱ বৈচিত্ৰ্যই আমাৰ জীৱনৰ মান সমৃদ্ধ কৰিছে। গতিকে বিশেষভাবে জৈৱ বৈচিত্ৰৰ ‘Hot spot’ উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলত বন্য উদ্ভিদ সংৰক্ষণ কৰাটো সময়ৰ আশ্ৰয়। অন্যহাতে ঔষধি উদ্ভিদৰ খেতিয়ে উপাৰ্জন আৰু নিযুক্তি বৃদ্ধিত সহায় কৰিব। বনৌষধি গছ-গছনিৰ প্ৰতি জনসাধাৰণৰ সজাগতা আৰু সাধাৰণ জ্ঞান বৃদ্ধি হোৱাৰ লগতে নিজৰ স্বাস্থ্য নিজে কম খৰচতে বা বিনা খৰচতে ঘৰতেই সহজে গঢ়ি তুলিব পাৰিব লগতে এনে গছ-গছনি ৰোপনৰ ফলত প্ৰদূষণ নিৰ্মূল হোৱাত যথেষ্ট সহায়ক হ'ব।

প্ৰবন্ধ

-ঃ গণিত শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দুৰ্বলতাঃ-

নিপুল চন্দ্ৰ শইকীয়া

প্ৰবক্তা, গণিত বিভাগ

গণিত শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত আমি বহুতো খুটি নাটি ভ্ৰুটি-বিচ্ছুটি দেখা পোওঁ। গণিত শিক্ষাৰ বাবে উপযুক্ত শিক্ষকৰ অটিকে প্ৰয়োজন আৰু উপযুক্ত হ'বৰ বাবে উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণৰ নিত্যান্ত প্ৰয়োজন। সামাজিক যোগ্যতা গঢ় কৰি তোলাই শিক্ষাৰ প্ৰকৃত লক্ষ্য। গতিকে সামাজিক ভাবে যোগ্য ব্যক্তিয়ে সমসাময়িক সমস্যা আদি দূৰ কৰিব পাৰে।

বেদান্ত জ্যোতিষত আছে- “গণিতম মূৰ্ধনি শৃতম” গাণিতিক জ্ঞান নথকা মানুহৰ বাবে গণনা সূচক কথাৰ ব্যৱহাৰিক মূল্য নাই। বিজ্ঞানমুখী জনজীৱনত গণিত বা গাণিতিক চিন্তাধাৰা হৈ পৰিছে নতুন সৃষ্টি। যিকোনো এখন আঁচনি প্ৰস্তুত কৰোঁতে প্ৰথমতে দৰকাৰ গাণিতিক চিন্তাধাৰাৰ। গণিতৰ জ্ঞান মগজুত এবাৰ সোমালে ই কোনোমতে নোলায়। অৱশ্যে শিক্ষাৰ সফলতা বিফলতা গোটেই বস্তুটো নিৰ্ভৰ কৰিব ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ওপৰতহে। কিন্তু বৰ্তমান সময়ত এই বিষয়টো বেছিভাগ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে বোজা হৈ পৰা দেখা যায়। ভাল ছাত্ৰ দুই চাৰি জনে সহজে গ্ৰহণ কৰে আৰু বেছিভাগ ছাত্ৰই বিষয়টো তিতা পায়।

ফলত বিষয় ভিত্তিক আস্থা হেৰুৱাই পেলায়।

গণিত শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বৈসাদৃশ্যৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আমি দুটা শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী দেখিবলৈ পোওঁ, এটা হ'ল সবল আৰু আনটো দুৰ্বল। ব্যক্তি বিশেষৰ ক্ষেত্ৰত এই নিয়মৰ তাৰতম্য ঘটিলেও, যদি আমি বহল পৰিসংখ্যাৰ ভিত্তিত কথাতো চালি জাবি চাও, এই কথাৰ সত্যতা নিশ্চয় পোৱা যাব। ইয়াৰ ক'ত খুটি নাটি ভ্ৰুটি-বিচ্ছুটি আছে তাৰ প্ৰতিকাৰ বিচাৰি পৰীক্ষা নিৰীক্ষা চলালে তুলটো নিশ্চয় পোৱা যাব।

গণিত বিষয়ত দুৰ্বলতা সাধাৰণতে দুটা কাৰণত হ'ব পাৰে- ১) যিবিলাক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সাধাৰণতে দুৰ্বল আৰু সকলো বিষয়তে পিচপৰা তেনেবিলাক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অক্ষমতাত কম বুদ্ধাৰ দোষ সন্নিবিষ্ট। ২) বিশেষ কাৰণ বশতঃ দুৰ্বলতাঃ সেইবিলাক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বোধ শক্তিৰ অভাৱ, অমনোযোগিতা, ঘৰুৱা পৰিবেশ, পাঠ্যপুথিৰ অভাৱ, শ্ৰেণীত অনিয়মিত ইত্যাদি।

দুৰ্বল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আমি গণিত শিক্ষাবলৈ হাওঁতে কিছুমান দিশ লক্ষ্য কৰিলে আচল চিত্ৰ আমাৰ চকুত তাঁহি উঠে।

যেনে-

- ১) অমনোযোগিতা।
- ২) স্মৃতি শক্তি কম।
- ৩) অকৃতকাৰ্য্য হোৱাৰ ভয়।
- ৪) শিক্ষণীয় পাঠ সহজে বুজিব নোৱাৰা।
- ৫) বিষয়ৰ প্ৰতি অনীহা আৰু কিছুমানৰ আত্ম বিশ্বাসৰ অভাৱ ইত্যাদি।

শাৰীৰিক অসুস্থতাৰ বাবে অৰ্থাৎ দৃষ্টি শক্তিৰ দুৰ্বলতা, শ্ৰবণৰ দুৰ্বলতা, হাড়ী পেটৰ অসুখ, মূৰৰ বিষ আদি শাৰীৰিক অসুখও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰভাৱ পৰে। বেছি সময় ধৰি মনোনিবেশ কৰিব নোৱাৰিলে গণিত বিষয়টো দুৰ্বোধ্য হৈ পৰে। সেইবাবে উপযুক্ত চিকিৎসা, নিয়মিত ব্যায়াম ইয়াৰ বাবে একমাত্ৰ উপায়। নিম্ন বুদ্ধি, মানসিক অসুখ, অশান্তি, ঘৰুৱা সমস্যা, আদিও উন্নতিৰ প্ৰতিবন্ধক হ'ব পাৰে। সহনশীলতা আৰু মৰমৰ ভাবেৰে শিক্ষক আৰু অভিভাৱকে এনে ৰোগ নিৰাময় কৰিব পাৰে। ৰোগ কঠিন অৱস্থা প্ৰাপ্ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বেলিকা মানসিক চিকিৎসকৰ দিহা পৰামৰ্শ নোৱাটো অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয়। ঘৰুৱা কু-প্ৰভাৱো গণিত শিক্ষাৰ বাবে প্ৰতিবন্ধক। ঋণাত্মক অৰ্থাৎ Negative পৰামৰ্শৰ পৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনত কু-ভাৱ জন্মে। বহুত প্ৰাপ্ত বয়স্ক লোকে গণিত বিষয় টান বুলি মন্তব্য কৰে আৰু এয়া ছাত্ৰছাত্ৰীৰ বাবে ক্ষতিকাৰক। এই দোষ ত্ৰুটি আঁতৰাবলৈ সামাজিক দায়িত্ববোধ থকাটো নিত্যান্তই প্ৰয়োজনীয়। আজিকালি অভিভাৱকক সচেতন কৰি তুলিবলৈ মাজে সময়ে জনপ্ৰিয় বক্তিতামালা, গণিত কৰ্মশালা আদিৰ আয়োজন কৰি অংশ হৈছে।

ইয়াৰ উপৰিও গণিতত দুৰ্বল হোৱাৰ আৰু কাৰণ থাকিব পাৰে। যেনে- নিয়মিত পাঠদান বা অনুশীলনী কুলত শিকোৱাৰ পাচতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নকৰাটো পৰিলক্ষিত হয়। গণিত বা বিজ্ঞান শিক্ষা আহৰণৰ বাবে শ্ৰেণীত নিয়মীয়া হোৱাটো নিত্যান্ত প্ৰয়োজনীয়। শ্ৰেণীত পঢ়োৱা বিষয়ৰ মাজৰ কোনো অংশ বৈ গ'লে পাচৰ অংশটো বুজিবলৈ তটিল হৈ পৰে। গতিকে অভিভাৱকে ইয়াৰ ক্ষেত্ৰত সচেতন হোৱাটো আবশ্যক। ইয়াৰ বাহিৰেও দোষযুক্ত শিক্ষণৰীতি, পাঠ্যপুথিৰ ত্ৰুটি, উপযুক্ত পাঠ্যক্ৰমৰ অভাৱ, পৰিবেশৰ প্ৰভাৱ আদিয়ে গণিত বিষয়ৰ ওপৰত অনিহা জন্মায়। ফলত গণিত বিষয়ত দুৰ্বল হোৱা দেখা যায়।

গণিত বিষয়টোয়ে শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত যদিহে যোগসূত্ৰ ভালদৰে স্থাপন কৰিব নোৱাৰে, তেনে ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ক্ষতি হোৱাটো স্বাভাৱিক। শিক্ষকে ধৈৰ্য্য আৰু সহনশীলতাৰে দুৰ্বল ছাত্ৰৰ সমস্যা সমাধান কৰিব লাগিব। যিহেতু শিক্ষকজন হ'ল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে, "Friend, Philosopher & Guide" গতিকে উপযুক্ত শিক্ষনৰ দ্বাৰা গণিত প্ৰীতি সৃষ্টি কৰি, শিক্ষণীয় পাঠ হৃদয়ঙ্গম কৰাই যাতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ধৈৰ্য্যেৰে জ্ঞান আয়ত্ত কৰিব পাৰে তাৰ বাবে তৎপৰ হ'ব লাগে। শ্ৰেণীত এটা সুস্থ পৰিবেশ সৃষ্টি কৰিব লাগে যাতে- গণিতত দুৰ্বল ছাত্ৰয়ো শিকিবলৈ আগ্ৰহী হয়।

গণিত বিষয়টো সাম্প্ৰতিক কালত শিক্ষক, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু আগ্ৰহী সকলৰ প্ৰচেষ্টাত সময়ৰ লগত খাপ খাই অগ বাঢ়িছে। আশা কৰিব পাৰো সকলোৰে মিলিত প্ৰচেষ্টাৰ ফলত ই মৰুভূমিৰ দৰে বসহীন নহৈ এক সজীৱ বসন্ত ভূমিত পৰিণত হ'ব।

পশ্চিম আজি খুলিগৈ দ্বাৰ,
সেৱা হাত মেৰে জাল উপহাৰ,
দিব জাৰ নিবে, মিলাব মিলাব,
স্বাৰেনা কিয়-
এই ভাৱতৈ মনমানসে
মাগৰ তীৰে।

(- গীতাঞ্জলী) বিশ্বকবি ৰবী ঠাকুৰ।

কাগজঃ উৎপত্তি আৰু উদ্যোগীকৰণঃ

দীনেশ চন্দ্ৰ কলিতা

প্ৰবক্তা, বাসায়ন বিজ্ঞান বিভাগ

আধুনিক জীৱনত কাগজ এবিধ প্ৰাথমিক প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী। এখন দেশত বছৰি ব্যৱহৃত কাগজৰ পৰিমাণে দেশখনৰ সভ্যতাৰ সূচনা দাঙি ধৰে। সভ্যতাৰ প্ৰাক্‌মূৰ্ত্তৰ পৰা মানুহে মনৰ ডাব কথাবোৰ লিপিবদ্ধ ৰূপত প্ৰকাশ কৰিবলৈ আহৰণ চেষ্টা চলাই অহাৰ ফলশ্ৰুতিত এই সময়ত মাটিৰ ফলিত, শিলত কাটি অথবা গছৰ বাকলি আদিত লিখাৰ কৌশল উদ্ভাৱন কৰে।

পণ্ডিত সকলে অনুমান কৰা মতে কাগজৰ ইতিহাসত প্ৰায় খৃঃ পূঃ ৩৫০০ মানত প্ৰাচীন মিচৰত প্ৰথমে কাগজ আৱিষ্কাৰ হৈছিল। প্ৰাচীন মিচৰৰ নীল নদীৰ পাৰত প্ৰাকৃতিকভাৱে প্ৰচুৰ পৰিমাণে “পেপিৰাছ” নামৰ এবিধ উদ্ভিদ হৈছিল। সেই সময়ত তাৰ বাসিন্দাসকলে এই পেপিৰাছ উদ্ভিদ কাটি আনি বঁদত শুকুৱাই তাৰ পৰা আঁহ উলিয়াই সমতলীয় পিঠিত পাৰি লৈ ওজন থকা মিহি বস্তুৰে হেঁচা প্ৰয়োগ কৰি মিহি পৃষ্ঠ বনাই লৈ সেইবোৰত লিখিব পৰা ব্যৱস্থা কৰি লৈছিল। এইদৰে লিখিবৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা পৃষ্ঠবোৰ যিহেতু প্ৰথমে “পেপিৰাছ” উদ্ভিদৰ পৰা বনোৱা হৈছিল, সেই হিচাপে ইংৰাজী ভাষাত “পেপিৰাছ” নামৰ পৰা “পেপাৰ” (Paper) তথা “কাগজ” নামৰ উৎপত্তি হয় বুলি বিবেচনা কৰা হয়।

ইয়াৰ সমসাময়িক কালত চীন দেশত, সেই দেশৰ ছাইলুন নামৰ ৰাজ কৰ্মচাৰী এজনে, ‘মালবৰী’ বা তুঁত গছক প্ৰধান উপাদান হিচাপে লৈ তাৰ লগত মাছ ধৰাত ব্যৱহৃত জীৰ্ণজাল, পুৰণি নেচা, শণ আদি মিহলাই ধেতেলিয়াই বস উলিয়াই বঁদত শুকুৱাই লৈ সমতলীয় পিঠিত পাৰি লৈ ওজন থকা মিহি বস্তুৰে হেঁচা প্ৰয়োগ কৰি মিহি পৃষ্ঠ তৈয়াৰ কৰি লিখা কামত ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

৭৫৯ খৃঃ চীন দেশৰ পৰা মধ্য এছিয়াত কাগজৰ প্ৰৱেশ ঘটে। ত্ৰয়োদশ শতিকাত এছিয়া মহাদেশৰ পৰা ইউৰোপ মহাদেশলৈ কাগজৰ প্ৰচলন বিস্তাৰিত হয়। বিশেষকৈ সেই সময়ত স্পেইন, ইটালি, ফ্ৰান্স, জাৰ্মানি আদি দেশত কাগজৰ প্ৰচলন অভূতপূৰ্ব ভাৱে ঘটে। কাগজ আৱিষ্কাৰ হোৱাৰ লগে লগে কাগজৰ গুণগত মান আৰু কাগজ তৈয়াৰ কৰাৰ উন্নত কৌশল সন্মুখীন বিভিন্ন দেশত চিন্তা চৰ্চা চলিবলৈ ধৰে।

যুৰোপৰ স্পেইনত সৰ্বপ্ৰথম কাগজ কল স্থাপন হৈছিল। স্পেইনত কাগজ কল স্থাপন হোৱাৰ পূৰ্বে হাতে বনোৱা পদ্ধতিৰে কাগজ তৈয়াৰ কৰা হৈছিল। হাতে বনোৱা পদ্ধতিত কেঁচা সামগ্ৰী হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা ফটা কাপোৰ, শণ আদি টুকুৰা টুকুৰ কৰি কাটি লৈ ক্ষাৰত সিজাই লৈ প্ৰথমে থুপথুপীয়া

মণ্ড (Pulp) তৈয়াৰ কৰা হয়। এই মণ্ডবোৰ পানীৰে ধুই পৰিস্কাৰ কৰি লৈ বিশেষ আকৃতিৰ ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ ছিদ্ৰযুক্ত চেৰ্কনীৰে ছেঁকি পানী গিনি আঁতৰাই লৈ মণ্ড গিনিক বঁদত শুকুৱাই লৈ কাগজ প্ৰস্তুত কৰা হয়। কিন্তু এইদৰে হাতে বনোৱা কাগজৰ গুণগত মান উন্নত কৰাৰ গুৰুত্ব উপলব্ধি কৰি স্পেইনৰ কাগজ কলৰ আৰ্হিতে লাহে লাহে যুৰোপৰ আন আন দেশ বোৰতো কাগজ কল প্ৰতিষ্ঠা হ’বলৈ ধৰিলে, কিন্তু উপযুক্ত প্ৰযুক্তিৰ অভাৱত অষ্টাদশ শতিকা পৰ্য্যন্ত কেৱল ফটা কাপোৰৰ পৰা পোৱা আঁহ আৰু সূতাৰ আঁহকেই কাগজ উৎপাদনৰ প্ৰধান উপাদান হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব লগীয়া হৈছিল। উনবিংশ শতিকাত যেতিয়া জাৰ্মানত প্ৰথমে কাঠফলা কল আৱিষ্কৃত হয় তেতিয়াৰ পৰা কাগজ প্ৰস্তুত কৰাত যথেষ্ট সহায়ক হয়, কাৰণ কিছুমান বিশেষ কাঠৰ টুকুৰাও কাগজ প্ৰস্তুতিৰ কেঁচা সামগ্ৰী হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰাত কাগজৰ উৎপাদন যথেষ্ট বৃদ্ধি কৰিব পৰা হয়। ইয়াৰ পৰা প্ৰায় ৩০ বছৰ পাছত ৰাসায়নিক মিশ্ৰণ প্ৰয়োগ কৰি কেঁচা সামগ্ৰীৰ পৰা উপযুক্ত গুণগত মানৰ মণ্ড তৈয়াৰ হ’বলৈ ধৰে। ১৮৫২ চনত ইংলেণ্ডত কাঠক কেঁচা সামগ্ৰী হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰি কাঠৰ টুকুৰাবোৰ গুৰি কৰি ছ’ডাৰে (NaOH) সিজাই কাঠৰ মণ্ডৰে প্ৰস্তুত কৰা কাগজ উৎপন্ন হয়। ১৮৫৭ খৃঃত ছালফাইড (Na₂S) পাল্প (Pulp) পদ্ধতিৰে কাগজ উৎপাদন আৰম্ভ হয়। ১৮৮৪ চনত জাৰ্মানিৰ দানজিক চহৰত কাৰ্ল এফ ডলে ছালফেড (Na₂SO₄) পাল্প পদ্ধতিৰে কাগজ উৎপাদন আৰম্ভ কৰে।

কাগজ কল স্থাপনৰ প্ৰাৰম্ভণিতে মানৱ শক্তি ব্যৱহাৰ কৰি মেছিনবোৰ ঘূৰোৱা মেলা কৰা হৈছিল যদিও বিজ্ঞান প্ৰযুক্তিৰ বিকাশৰ লগে লগে ক্ৰমে মেছিনবোৰ মানৱ শক্তিৰ পৰা ভাপ ইঞ্জিন আৰু বৈদ্যুতিক শক্তি ব্যৱহাৰৰ যোগেদি মেছিন চলাই কাগজ তৈয়াৰ কৰাৰ কৌশল উদ্ভাৱন হয়।

“FOURDRINIER MACHINE”, “CYLINDER MOULD MACHINE” (England) আদি আধুনিক মেছিনৰ আৱিষ্কাৰৰ লগে লগে উন্নত মানৰ অধিক উৎপাদনৰ কাগজ তৈয়াৰ হ’বলৈ ধৰিলে। এই মেছিনবোৰ ওলোৱাৰ পৰা কাগজ তৈয়াৰীৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা উপযুক্ত দৈৰ্ঘ্যৰ আঁহ যুক্ত কেঁচা সামগ্ৰী যেনে: কাঠ, (হেউকেলিষ্টাছ) বাহী, নৰা, ধানখেৰ, নাৰিকলৰ বাকলিৰ আঁহ, কুহিয়াৰৰ জাবৰি, ইকৰা আদি উপযুক্ত দৈৰ্ঘ্যত কাটি নিৰ্দিষ্ট জোখৰ চালনীত ঢালি লৈ টুকুৰাবোৰ উপযুক্ত চাপ, তাপ আৰু সময়ৰ ব্যৱধানত থকা ডাঙৰ আৰন্ধ পাৰত (Digestes)

ভবাই ডাপ (Steam) ব্যয়োগ কৰি ফাৰেবে নিৰ্দিষ্ট সময়লৈকে সিজাই মণ্ড প্ৰস্তুত কৰা হয়। মণ্ডবোৰ পানীৰে ধুই ক্ল'ৰিন (Cl_2) ক্ল'ৰিন ডাই অকাইড আদিৰে প্ৰিণ্টিং কৰি উপযুক্তভাৱে উজ্জ্বল কৰি (Adequate Brightness) লোৱা হয় আৰু এই মণ্ডবোৰ ওপৰত উল্লেখিত বিভিন্ন আধুনিক মেচিনত ভবাই লৈ কাগজ প্ৰস্তুত কৰা হয়।

স্পেইন, চুইডেন, জাৰ্মানি, ইংলেণ্ড, আমেৰিকা আদিৰ লগতে বৰ্তমান বাচিয়াতো অত্যাধুনিক প্ৰযুক্তিৰে কাগজ তৈয়াৰ কৰা হয়। আমাৰ দেশ ভাৰতবৰ্ষৰো কাগজ শিল্প ইতিহাস অতি পুৰণি। আজিৰ পৰা প্ৰায় হেজাৰ বছৰ পূৰ্বেই আমাৰ দেশত হাতে বনোৱা কাগজৰ উদ্ভাৱন হৈছিল। স্বাধীনতাৰ পিছত ভাৰতবৰ্ষৰ উদ্যোগনীতিয়ে কাগজ শিল্পক সামৰি লোৱাৰ ফলত ব্যক্তিগত খণ্ডৰ উপৰিও চৰকাৰী খণ্ডতো কাগজ উদ্যোগ গঢ়ি উঠিবলৈ ধৰে। আমাৰ দেশত প্ৰথম কাগজ ক'ল প্ৰতিষ্ঠা হয় পশ্চিমবঙ্গৰ শ্ৰীৰামপুৰত, আৰু পিছত
টিটাগৰ পেপাৰ মিল (পশ্চিম বঙ্গ)
ৰোটচ পেপাৰ মিল (বিহাৰ)
অৰিয়েণ্টেল পেপাৰ মিল (মধ্যপ্ৰদেশ)
ষ্টাৰ পেপাৰ মিল (চাহাবাগপুৰ, উত্তৰপ্ৰদেশ)
মানিয়া নিউজ প্ৰিণ্ট (কৰ্ণাটক)

অশোক কাগজ ক'ল (অসম আৰু বিহাৰ)
আৰু বহুতো লঘু আৰু গুৰু কাগজ উদ্যোগ গঢ়ি উঠে। ইয়াৰ উপৰি আমাৰ দেশত উপযুক্ত পৰিমাণে থকা প্ৰাকৃতিক উৎস আৰু কাগজৰ চাহিদাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি বাজহাৰা খণ্ডত "Hindustan Paper Mills Ltd." নামৰ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ ততাবধানত খোলা প্ৰতিষ্ঠানটোৰ যোগেদি,
Nagaland Paper Mills Ltd. (Tuli, Nagaland)
Kerela News Print Ltd. (Kerela)
Nowgaon Paper Mills Ltd. (Jagiroad, Morigaon, Assam)
Cachar Paper Mills Ltd. (Panchagram, Cachar, Assam)
আদি বহুকেইখন কাগজ ক'ল ইতিমধ্যে স্থাপিত হৈছে। আনহাতেদি পশ্চিমীয়া দেশবোৰৰ লগতে আমাৰ দেশৰ কাগজ ক'ল সমূহতো উন্নত মানৰ বিদেশী যন্ত্ৰ পাতিব লগতে কম্পিউটাৰ পদ্ধতিৰ ব্যৱহাৰে কাগজ উদ্যোগৰ প্ৰসাবতা বৃদ্ধি কৰি আহিছে আৰু আমাৰ দেশত উৎপাদিত কাগজে বিশ্বৰ বজাৰত গুণগত দিশত ফেৰ মানিবলৈ সক্ষম হৈছে, লগতে দেশৰ কাগজৰ চাহিদা পূৰণ কৰি বৈদেশিক মুদ্ৰাৰ ভৰাল টনকিয়াল কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে।

*****

মহৎ লোকৰ সাক্ষাৎ কথা

"সংস্কৃত গাঁৱ বালেৰে বা শক্তিৰে সংগ্ৰহ কৰিব নোৱাৰা বস্তু 'জ্ঞান'। জ্ঞান আৰ্জিবলৈ লাগে একমাত্ৰ অধ্যয়ন।" — জনছন।

"ৰাম আৰু ৰহিম একেই ঈশ্বৰৰ দুটি ভিন্ন নাম"

— কবীৰ।

"এখন ভাল কিতাপ সকলো বন্ধুতকৈ আপোন। বন্ধুসকল গুচি গলেও কিতাপখন কিন্তু চিৰকাললৈ থাকে।"

— ডঃ বাণীকান্ত কাকতি।

"অধ্যয়নে মানুহক পূৰ্ণ কৰি তোলে আৰু লিখাৰ অভাৱে মানুহক অতিমানবীয় মৰ্যাদা প্ৰদান কৰে।"

— কছো।

"স্বদেশ আৰু স্বজাতিৰ উন্নতিৰ মঙ্গল মন্দিৰৰ সিংহ দুৱাৰ হৈছে মাতৃভাষা।"

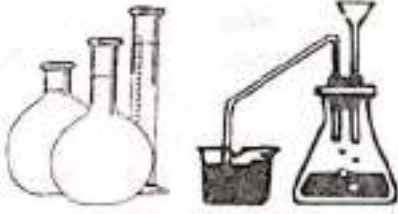
— লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা।

"যাৰ অন্তৰত সংগীত নাই তেওঁক বিশ্বাস কৰিব নোৱাৰি।"

— প্লেটো।

সংগ্ৰহ:

মিছ ভুৱু পাটোৱাৰী
হাতক প্ৰথম বৰ্ষ

“বিজ্ঞান; বিশ্বাস আৰু আমি”

সূৰ্য কলিতা

প্ৰবক্তা, উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগ

আমি আমাৰ শৈশৱৰ অটাইবোৰ কথা মনত পেলাব নোৱাৰিলেও আমাৰ পৰিয়ালবোৰত ডাঙৰ দীঘল হৈ থকা শিশুৰোৰৰ শৈশৱ নিবিড়ভাবে প্ৰত্যক্ষ কৰাৰ সুবিধা পাওঁ। মুখত প্ৰথম মাত ফুটাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি আমাৰ হকা-বাধা, সন্মতি আদি বুজি পোৱা হোৱালৈ বিভিন্ন পৰ্যায়বোৰ প্ৰয়োজনত মনৰ পৰীলৈ পুনৰ আনিব পৰাকৈ সাঁচ বহি আছে। ক্ৰমান্বয়ে ডাঙৰবোৰক অনুকৰণ কৰি শিশুবোৰে তাৰ চাৰিওফালৰ বয়-বস্ত আৰু পৰিবেশ অধ্যয়ন কৰা আৰম্ভ কৰে। শিকি গৈ থাকে কৰিবলগীয়া আৰু কৰিব নলগীয়া কথা, কাম, আচাৰ আৰু অনুষ্ঠানৰ বিষয়ে। এইবোৰে কৈশোৰ আৰু যৌৱনত পূৰ্ণাংগ ৰূপ পায়। এই সময়চোৱাতেই নিজৰ বুদ্ধি বৃত্তি, বিচাৰ-বিবেচনা ইত্যাদি মানসিক জগতখনত জ্ঞান আহৰণৰ এক শক্তিশালী উপাদানত পৰিণত হলেও ইতিমধ্যে শিকি পেলোৱা বহুত কথা মনৰ মাজত উলিয়াব নোৱাৰাকৈ সোমাই পৰে। নতুন কথা কিছুমান আয়তলৈ অনা যিমান কঠিন আগতে শিকি অহা কথাবোৰ মনৰ পৰা আঁতৰাই পেলোৱা তাতকৈও কঠিন। নতুন অভিজ্ঞতাৰ ভিত্তিত ইতিমধ্যে শিকি অহা কিছুমান কথাই তাল-মিল বন্ধা কৰি চলিব পাৰে, আন কিছুমানে নোৱাৰা হৈ পৰে। নোৱাৰাবোৰৰ উদ্ভৱ বিচৰাটো কিছুমানে জীৱনত কৰিবলগীয়া কামবোৰৰ ভিতৰত স্থান দিয়ে আন কিছুমানে “হৈ যাব, চলি যাব, আমাৰ ৰোপা ককা চলি গ’ল” এই ধাৰণা পোষণ কৰে।

উদ্ভৱ বিচৰা এই প্ৰক্ৰিয়াটোৰ আৰম্ভণি হিচাপে কি, কিয়, কেনেকৈ, ক’ত আদিৰে জীৱন জীয়াসা আৰম্ভ হয়। ব্যক্তি এজনে পৰিবেশৰ পৰা যিমানে এই প্ৰশ্নকেইটা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত উৎসাহ পায় সিমানে ব্যক্তিজনৰ অনুসন্ধিৎসু মন এটাই গঢ় লোৱাত সহায়ক হয়। ব্যক্তিকে হৈ থকা, দেখি থকাবোৰকে জীৱনৰ আদি আৰু শেষ বুলি ভাবিবলৈ লয়। বিভিন্ন প্ৰাকৃতিক পৰিঘটনা, জীৱনৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত থকা অনিশ্চয়তা আৰু অসহায় অবস্থা সমূহৰ পৰা বাচি বাচি সাৰ পানী লৈ গ্ৰন্থ কৰিবলৈ মন নোৱাৰা মনবোৰ লহ-পহকৈ বাঢ়ি থাকে। সামান্য ব্যতিক্ৰম হলেও বিৰুদ্ধ হৈ উঠে। ফেপেৰি পাতি ধৰি বিভিন্ন কৌশলেৰে নিজ পক্ষ সমৰ্থনৰ বাবে যুদ্ধ ক্ষেত্ৰত নামি পৰে। পুৰণি এই বৃজখনত বহুত আধুনিক অস্ত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰি গৈ থাকে। অতীত মুখীতাৰ বাবে আজিৰ সকলো কথাতেই অতীতৰ প্ৰচ্ছন্নাই তেওঁলোকৰ মনবোৰ আচ্ছন্ন কৰি ৰাখে।

ওপৰৰ আলোচনাৰ পৰা আমি আমাৰ পৰিবেশটোৱে আমাৰ মনোজগতত সৃষ্টি কৰা ক্ৰিয়াৰ বিষয়ে অনুমান কৰিব পাৰোঁ। মাটি, পানী, বায়ু, দিন-ৰাতকৈ ধৰি বিভিন্ন প্ৰাকৃতিক

পৰিঘটনা, ক্ষুদ্ৰ এককোষী জীৱৰ পৰা তিনি মাছলৈ, জুইৰ পৰা আৰম্ভ কৰি কৃত্ৰিম উপগ্ৰহলৈ অলেখ আৱিষ্কাৰ আদিয়ে আমাৰ পৰিবেশ বচনা কৰিছে। আদিম মানৱে আগ ভৰি দুখন খোজ কৰাৰ সলনি কিবা কিবি কৰিবলৈ হাত হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ শিকাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি এক সুদীৰ্ঘ পৰিক্ৰমাৰ অন্তত পৰিবেশত পোৱা উক্ত বিভিন্ন উপাদানৰ সময় সাপেক্ষ ধাৰণা লৈ আগবাঢ়ি, বৰ্ষৰ আৰু অসম্ভৱ অৱস্থা অতিক্ৰমি আজিৰ অৱস্থাত উপনীত হৈছে। পৃথিৱীৰ নিৰ্দিষ্ট কিছুমান অঞ্চলত থকা বৰ্ষৰ অসম্ভৱ ৰূপৰ জনগোষ্ঠীবোৰেই ইয়াৰ প্ৰমাণ। কিহৰ বাবে বা কাৰ নিয়ন্ত্ৰণত ই সম্ভৱ হ’ল? নে জীৱন-জীৱিকাৰ তাড়নাই ইয়াৰ মূল? বিভিন্ন প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ আৰু হিংস্ৰ জীৱ-জন্তুৰ পৰা নিজকে নিৰাপদে ৰাখিবলৈ কৰা চেষ্টা আৰু খাদ্য বস্তুৰ সন্ধানত ই সম্ভৱ কৰি তুলিছে। এই সুদীৰ্ঘ যাত্ৰা পথত উপলব্ধ অভিজ্ঞতাবে সময় সাপেক্ষে বিভিন্ন আচাৰ; অনুষ্ঠান, বিশ্বাস, শিল্প, উদ্যোগৰ সৃষ্টি কৰি আহিছে, প্ৰয়োজনত পৰিহাৰ কৰিছে বা সংবৰ্দ্ধন কৰি লৈছে। মানৱ সভ্যতাৰ ই তিহাসত সোণালী আখৰেৰে লিপিবদ্ধ হৈ আছে। পৰিহাৰ কৰা আৰু কৰিবলগীয়া আচাৰ, অনুষ্ঠান আৰু বিশ্বাসবোৰৰ প্ৰতি আমাৰ মাজৰ অন্ধ প্ৰীতি বা আবেগিক মোহ থাকিব নালাগিব। আৰু যদি আছে আমি যিমানেই প্ৰতিভাশালী নহওঁ কিয় অন্ধবিশ্বাসী হ’বলৈ বাধ্য। সংবৰ্দ্ধিত আচাৰ, অনুষ্ঠান আৰু বিশ্বাসবোৰে সময়ৰ কষটি শিলত ঘৰ্নি খাই প্ৰকৃতিৰ ৰহস্যৰ দুৱাৰবোৰ ইখনৰ পাছত সিখন খুলি আগবাঢ়ি আহি আছে। এই যাত্ৰাপথত নিজৰ মাটিৰ মাৰপানী লৈ আগবাঢ়া সভ্যতাবোৰে থমকি ৰ’ব লগীয়া হোৱা নাই। যিবোৰ জাতিৰ ওপৰত এইবোৰ প্ৰভাৱ পৰিছে সেইবোৰৰ বিকাশ বিঘ্নিত হৈছে আৰু বিকাশৰ প্ৰক্ৰিয়াটোকহে দোষাৰোপ কৰা দেখা গৈছে।

ঐতিহাসিক এই যাত্ৰাপথত জীৱন-জীৱিকাৰ তাড়নাত সময় সাপেক্ষে গতিশীল সত্যতা নিৰূপণেৰে, প্ৰধানকৈ উৎপাদনৰ লগত জড়িত প্ৰক্ৰিয়া সমূহত লাভ কৰা অভিজ্ঞতাই হ’ল বিজ্ঞান। বস্তুনিষ্ঠ পৰ্যাবক্ষণ, প্ৰাসঙ্গিক তথ্য সংগ্ৰহ আৰু তত্ত্ব উদ্ভাৱন এই তিনিটা বিজ্ঞানৰ মূল কথা। উদ্ভাৱিত তত্ত্বটো পুনৰ পৰীক্ষাসিদ্ধ হলেহে তাক গ্ৰহণ কৰা নহলে পৰিহাৰ কৰা হয়, লাগিলে যিমানেই প্ৰতিভাশালী ব্যক্তিৰ দ্বাৰা উদ্ভাৱিত নহওক কিয়। তত্ত্বটো এবাৰ সত্য হলেই ই চিৰকাললৈ অপৰিবৰ্তিত হৈ থাকিব বুলিও কোনো কথা নাই। নতুন অভিজ্ঞতা আৰু তথ্য পাতিব ভিত্তিত ইয়াৰ সালসলনি ঘটি থাকিব। নতুন তত্ত্বই পুৰণি তত্ত্বক নস্যাৎ কৰি নেপেলায়- ই

এই আলোচনাৰ ভিত্তিত আমি পূৰ্বণি অসম খনলৈ চালে দেখোঁ যে ক্ষীণকৈ হলেও বিজ্ঞান চৰ্চাৰ ধাৰা এটি চলি আহিছে। বেমাৰ আজাৰৰ আৰোগ্যৰ বাবে কৰা বিভিন্ন ব্যৱস্থা, বয়নশিল্প, মুং শিল্প, বাঁহ-বেতৰ কাম, কাঠৰ কাম, গৃহ নিৰ্মাণ ইত্যাদিত বিজ্ঞান চৰ্চাৰ বীজ লুকাই আছিল। গণিতৰ ক্ষেত্ৰত বকুল কায়স্থৰ “কিতাবং মঞ্জৰী”, কালিদাসৰ “অংকৰ আয়া”, কবিরাজ হিজৰ “লীলাৱতী”, চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰত অনংগ কবিরাজৰ “বৈদ্য কল্পতৰু” ঔষধৰ ক্ষেত্ৰত সুকুমাৰ বৰকায়স্থৰ হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ, জ্যোতিষ সম্পৰ্কীয় কেবাখনো পুথি, দ’ল-দেৱালয়, ৰংঘৰ-কাৰেংঘৰ, হিলৈ-বৰটোপ আদিয়ে প্ৰাচীন অসমত বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ চৰ্চাৰ কথা প্ৰমান কৰে। বিজ্ঞান শিক্ষাৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত অসমীয়া ব্যক্তিসকলৰ ভিতৰত যজ্ঞৰাম খাৰঘৰীয়া ফুকন, নন্দীশ্বৰ বৰুৱা, হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা, গুণাভিৰাম বৰুৱা, আনন্দৰাম বৰুৱা, কৰ্ণেল শিবৰাম বৰা অন্যতম। হলেও সমস্ত মধ্যযুগ ধৰি বিজ্ঞান মানসিকতাই ঠন ধৰি উঠিব পৰা নাছিল। চাহক এক শিল্পত পৰিণত কৰা বৃটিছসকলে কাৰখানা চলোৱাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় যন্ত্ৰপাতি আনিলে, নিজ দেশৰ পৰা চাহৰ লগতে অন্যান্য উৎপাদিত দ্ৰৱ্য বিদেশলৈ পঠোৱাৰ সুবিধাৰ বাবেহে ভাৰ্ণনাও, ৰেলগাড়ী, কয়লা খনি, তেলৰ পুং উদ্ঘাটনৰ যোগেদি অসমত আৰম্ভ কৰিলে শিল্পায়ন। ফলত শিল্পায়ন সূচনা হোৱাৰ লগে লগেই স্বাভাৱিক ভাবে অসমীয়া মানুহে বিজ্ঞানৰ প্ৰতি এক আকৰ্ষণ অনুভৱ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলেও, আধুনিক বিজ্ঞানৰ বিকাশৰ ধাৰা ভাৰতবৰ্ষৰ অন্যান্য অঞ্চলৰ দৰেই অসমতো দেশৰ ঐতিহ্যৰ পৰা সাৰ-পানী লৈ ঠন ধৰি উঠাত বৃটিছসকলে সহায়তো কৰা নাছিলেই কৌশলেৰে বাধাহে দিছিল। শাসকবৰ্গই নিজ সুবিধাৰ্থে

আধুনিক বিজ্ঞান ভাৰত তথা অসমত দেশৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদ শোষণৰ হাতিয়াৰ হিচাপে আমাৰ মাজলৈ আহিছিল। যিখিনি কল কাৰখানা, শিল্প উদ্যোগ নহলে শোষণ কাৰ্য্য নচলে সেইখিনিহে বৃটিছে ইয়াত স্থাপন কৰিছিল। (আজিও আঞ্চলিক স্তৰত এই শোষণ অব্যাহত আছে) বিজ্ঞান শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰতো বিশেষ উদ্যোগ লোৱা নাছিল। ভোলানাথ বৰুৱা আৰু জন বেৰী হোৱাইটৰ ব্যক্তিগত উদ্যোগত স্থাপিত ক্ৰমে যোৰহাটৰ প্ৰিন্স অফ্ বেলচ স্কুল আৰু ডিব্ৰুগড়ৰ বেৰী হোৱাইট মেডিকেল স্কুলেই কাৰিকৰী আৰু বিজ্ঞান শিক্ষাৰ একমাত্ৰ কেন্দ্ৰ আছিল। খৃষ্টান মিছনাৰী সকলে স্কুল বিলাকত দিয়া প্ৰাথমিক বিজ্ঞান শিক্ষাও ত্ৰুটিপূৰ্ণ থকাত শিকাৰুৰ অনুসন্ধিৎসা বঢ়াত সহায়ক হোৱা নাছিল।

এই কেবোণ লগা আৰম্ভনিৰ বাবেই বিজ্ঞান আজিও আমাৰ মাজত বিজতৰীয়া বস্তুৰ দৰেই হৈ থকাৰ অন্যতম কাৰণ। আজিও বিজ্ঞান মাত্ৰ এমুঠিমান মানুহৰ সুখ সম্পদ বৃদ্ধিৰ আহিলা হৈ আছে। গৰিষ্ঠ সংখ্যক মানুহেই বিজ্ঞানৰ সুফলৰ পৰা বঞ্চিত হৈ আছে। জীৱন ধাৰণৰ অন্যতম উপাদান পানী টুপিও বোকাৰ উপযোগীকৰণত আটাইৰে বাবে উপলব্ধ হৈ উঠা নাই, বাকীবোৰৰ কথা নকলোৱেই বা। ফলত অন্ধবিশ্বাস, কু সংস্কাৰে আমাৰ

সমাজত সমানেই ক্ৰিয়া কৰি আছে যদিও আমি প্ৰত্যেকেই নিজকে অন্ধবিশ্বাসী বুলি নাভাবোঁ বা কু-সংস্কাৰ মানি চলোঁ বুলি নাভাবোঁ। সেয়ে সমগ্ৰ দেশতে চৰকাৰী, বেচৰকাৰী আৰু ব্যক্তিগত উদ্যোগত বিজ্ঞানৰ প্ৰসাৰ, প্ৰচাৰ আৰু জনপ্ৰিয়কৰণৰ প্ৰচেষ্টা চলি আছে আৰু ই এক মাজে লাভ কৰিছে। ভাৰত চৰকাৰেও ২০০৪ চনটো "বিজ্ঞান চেতনা বৰ্ষ" হিচাপে ঘোষণা কৰিছে। আহক আমি নিজকে প্ৰশ্ন কৰোঁ "আমি কৰি থকা বিশ্বাসবোৰৰ, সংস্কাৰবোৰৰ ভিতৰত বাকি অনেক অন্ধবিশ্বাস

আৰু কু-সংস্কাৰো আছে নেকি।"

প্ৰসংগ পৃথিঃ

- ১) সংস্কৃতিৰ সংকট। শিবনাথ বৰ্মন।
- ২) অসমত বিজ্ঞান চৰ্চাৰ দাবা। প্ৰাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয় বিজ্ঞান সমিতি।
- ৩) Ancient society. L. H. Morgan.
- ৪) Gods, Demons & spirits. A. Kovoov.

□□□□□□□□□□

প্ৰবন্ধ

এইড্‌ছঃ একবিংশ শতিকাৰ প্ৰত্যাহান।

হেমেদ কুমাৰ পাটোৱাৰী
প্ৰবক্তা, প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগ।

'একুয়াৰ্ড ইমিউন ডেফিচিয়েন্সি চিনড্ৰোম' চমুকৈ এইড্‌ছ (AIDS) চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ বুৰঞ্জীত তুলনামূলক ভাৱে এক নতুন নাম। কেৱল ভাৰততে নহয় সমগ্ৰ বিশ্ব আজি এইড্‌ছ ৰোগৰ ভাবুকিৰ সন্মুখীন হৈছে আৰু দেশ তথা বিশ্বৰ জনসংখ্যাৰ প্ৰতি এক ভাৰ প্ৰত্যাহ্বান হিচাবে থিয় দিছে। 'হিউমেন ইমিউনো ডেফিচিয়েন্সি ভাইৰাছ' চমুকৈ এইচ আই ভি (HIV) নামৰ এবিধ ভাইৰাছৰ পৰাই এইড্‌ছ ৰোগ হয়। এই ভাইৰাছটো পোনপ্ৰথমে আফ্ৰিকাৰ গ্ৰীণ মন্কী (Green monkey) ৰ দেহত আৱিষ্কৃত হৈছিল আৰু ১৯৮০ চনত পেৰিছৰ পেণ্টিণ্ডৰ প্ৰতিষ্ঠানত মণ্টেগনিয়াৰ আৰু তেওঁৰ সঙ্গী বন্ড (Montagnier et al) ই এই ভাইৰাছটো মানুহৰ দেহৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰে লিম্ফাৰ (Lymph) পৰা। এইড্‌ছ ৰোগাক্ৰান্ত ৰোগীজনৰ দেহৰ বিভিন্ন ঠাইত গাওঁটি দেখা দিছিল। সেই সময়ত এই ভাইৰাছ বিধক লিম্ফ এডিন'পেথি এছ'চিয়েটেড বা এল এ ভি (Lymphadenopathy Associated Virus বা LAV) নামেৰে নামকৰণ কৰা হৈছিল। ১৯৮৪ চনত আমেৰিকাৰ চিকিৎসা বিজ্ঞানী ৰবাৰ্ট গেল' (Robert Gallo et al) আৰু তেওঁৰ সহকৰ্মীবৃন্দৰ সহযোগত এজন এইড্‌ছ ৰোগীৰ দেহত লিম্ফ এডিন'পেথি এছ'চিয়েটেড বা এল এ ভি ভাইৰাছ বিধ আৱিষ্কাৰ কৰে। কিন্তু চিকিৎসা বিজ্ঞানী Robert Gallo ই এই ভাইৰাছবিধৰ নাম দিয়ে হিউমেন টি-ছেল লিম্ফ'ট্ৰ'পিক ভাইৰাছ -III ইয়াৰ পাছতো বিভিন্ন বিজ্ঞানীয়ে এই ভাইৰাছ আৱিষ্কাৰ কৰে আৰু বিভিন্ন নাম দিয়ে।

বিভিন্ন বিজ্ঞানীয়ে এইড্‌ছ ৰোগীৰ দেহত আৱিষ্কাৰ কৰা এইড্‌ছ ভাইৰাছ সমূহৰ গুণ চিকিৎসা বিজ্ঞানত এণ্টিজেনিক গুণ বুলি কোৱা হয়। ১৯৮৬ চনত ভাইৰাছ নামকৰণৰ আন্তৰ্জাতিক কমিটিয়ে এইড্‌ছ ভাইৰাছসমূহক একেলগে এটা নতুন নাম দিছিল আৰু সেয়াই হ'ল হিউমেন ইমিউন

ডেফিচিয়েন্সি ভাইৰাছ (Human Immuno Deficiency virus) চমুকৈ এইচ আই ভি (HIV) ভাইৰাছ। এই ভাইৰাছবিধ ৰেষ্ট্ৰ' ভাইৰাছ নামৰ এবিধ RNA ভাইৰাছৰ অন্তৰ্ভুক্ত। এতিয়ালৈ এই ভাইৰাছৰ কেইবাটাও প্ৰজাতি ধৰা পেলোৱা হৈছে। এইচ আই ভি -1, এইচ আই ভি -2, এইচ আই ভি -0, নামৰ তিনি প্ৰকাৰৰ ভাইৰাছ চিনাক্ত কৰা হৈছে। [HIV-1, HIV-2, HIV-0] ইউৰোপ, মধ্য আফ্ৰিকা আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত HIV-1 আনহাতে পশ্চিম আফ্ৰিকাৰ দেশসমূহত HIV-2 ৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ বেছিকৈ লক্ষ্য কৰা হৈছে।

এইড্‌ছ ৰোগ চিনাক্ত কৰাৰে পৰা এই ৰোগ অতি দ্ৰুতভাৱে সমগ্ৰ বিশ্বকে গ্ৰাস কৰি আহিছে। ভাৰতবৰ্ষত ১৯৮৬ চনত চেম্বাইৰ পতিতাসকলৰ মাজত প্ৰথম এইড্‌ছ ৰোগৰ Virus পোৱা যায়। পোনপ্ৰথমে ১৯৮১ চনত আমেৰিকাৰ লছ এঞ্জেলছত পাঁচজন মান সমকামী যুৱকৰ দেহত এই ৰোগৰ লক্ষণ প্ৰকাশ পায়। পৰীক্ষা কৰি তেওঁলোকে জানিব পাৰিছিল যে এই ৰোগীসকলৰ দেহত ৰোগ প্ৰতিৰোধ কৰিব পৰা ক্ষমতা যথেষ্ট পৰিমাণে কমি গৈছে। দুবছৰমানৰ ভিতৰত প্ৰায় তেৰশ পঞ্চাশজন এনেকুৱা ৰোগী ধৰা পৰে। প্ৰথম অৱস্থাত এই ৰোগটো সমকামীসকলৰ ৰোগ বুলিয়ে ভবা হৈছিল যদিও পিছলৈ বক্ত গ্ৰহণ কৰা ৰোগী আৰু অসমকামী (Heterosexual) ব্যক্তিৰ দেহতো চিনাক্ত কৰিছিল। ১৯৮২ চনত এই ৰোগটোৰ নাম এইড্‌ছ ৰখা হয়।

এইড্‌ছৰ ভাইৰাছ এবাৰ মানুহৰ শৰীৰত সোমালে তাক আৰু ধ্বংস কৰাৰ উপায় নাই। ই মানব শৰীৰৰ কিছুমান বিশেষ কোষক আক্ৰমণ কৰে। বিশেষকৈ আমাৰ তেজত থকা বিশেষ এক শ্ৰেণীৰ শ্বেত বক্তকণিকা (T₄ বা CD₄ Lymphocyte) ক্ৰমশঃ ধ্বংস কৰি পেলায়। ফলস্বৰূপে শৰীৰৰ ৰোগ প্ৰতিৰোধ

কৰিব পৰা ক্ষমতা লাহে লাহে কমি আহে আৰু এটা সময়ত বোগ প্ৰতিৰোধ ক্ষমতা সম্পূৰ্ণ ধ্বংস হৈ যায়। আমাৰ চাৰিওফালে অসংখ্য ধৰণৰ বোগ সৃষ্টি কৰিব পৰা বীজাণুসমূহ আছে। আমাৰ শৰীৰত স্ব-প্ৰতিৰক্ষা ব্যৱস্থা থকা বাবেহে সততে বোগ নহয় কিন্তু এইচ আই ভিৰ আক্ৰমণত যেতিয়া স্ব-প্ৰতিৰক্ষা ধ্বংস হৈ যায় তেতিয়া এইচ আই ভি আক্ৰান্ত ব্যক্তি একেলগে বা বেলেগ বেলেগ সময়ত বিভিন্ন বোগত আক্ৰান্ত হৈ পৰে। বোগীৰ যেতিয়া যকৃত, হৃদয়, বৃক্ক আদি বিভিন্ন বোগত আক্ৰান্ত হৈ অকামিলা হয় তেতিয়া বোগীৰ মৃত্যু হয়। এইচ আই ভি ৰ আক্ৰমণত যেতিয়া স্ব-প্ৰতিৰোধ ক্ষমতা নষ্ট হৈ যায়, তেতিয়া সাধাৰণ বোগতো বোগীৰ মৃত্যু হ'ব পাৰে। বিভিন্ন বোগৰ চিকিৎসা কৰি বোগীক হয়তো কিছুদিন বচাই ৰাখিব পৰা যায় কিন্তু অনবৰত বিভিন্ন বোগ হৈ থাকিলে ঔষধে কাম নকৰে আৰু বিভিন্ন ঔষধৰ ক্ৰিয়াৰ ফলতো শৰীৰৰ তন্ত্ৰ সমূহৰ ক্ষতি হয়।

এইডছ বোগৰ এটা অৱকাশ কাল থাকে অৰ্থাৎ এইচ আই ভি ভাইৰাছ নিৰোগী লোক এজনৰ শৰীৰত প্ৰৱেশ কৰাৰ দিনৰে পৰা তেওঁৰ শৰীৰত বোগ প্ৰকাশ পোৱাৰ দিনটোলৈকে এই সময়ছোৱাক নিষ্ক্ৰিয় কাল বা incubation period বা window period বোলা হয়। বোগীৰ দেহত অৱকাশ কালৰ দৈৰ্ঘ্য ৪ সপ্তাহৰ পৰা ১২ সপ্তাহ পৰ্যন্ত। এই সময়ছোৱাত তেজৰ নমুনা পৰীক্ষা কৰিলেও সংক্ৰমণ ধৰা নপৰে। কিন্তু তেওঁ এই ভাইৰাছ আইনৰ দেহলৈ সংক্ৰমিত কৰিব পাৰে।

এইচ আই ভি ভাইৰাছ মানৱ দেহৰ বিভিন্ন তৰল পদাৰ্থৰ অসুৰক্ষিত সম্পৰ্কৰ যোগেদিয়েই বিয়পে। এই তৰল পদাৰ্থসমূহ বিয়পিব পৰা মুখ্য কাৰকটো হ'ল যৌন সম্পৰ্ক। বোগাক্ৰান্ত নাৰীৰ জননতন্ত্ৰৰ পৰা নিঃসৰিত হোৱা সকলোবিলাক তৰল পদাৰ্থতে এই ভাইৰাছ সক্ৰিয় অৱস্থাত থাকে। তেনে নাৰীৰ সৈতে অসুৰক্ষিত যৌন সংগম হ'লে জননাংগৰ যৌন বস বা স্বতন্ত্ৰকালীন ভাইৰাছযুক্ত বস্ত্ৰৰ সংস্পৰ্শলৈ অহা পুৰুষৰ শৰীৰলৈ এই ভাইৰাছ সংক্ৰমিত হয়। তেনেদৰে পুৰুষ সংগীজন এই ভাইৰাছৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হৈ থাকিলে যৌন সংগমৰ দ্বাৰা তেওঁৰ যৌন সংগীৰ শৰীৰলৈ এই ভাইৰাছ সংক্ৰমিত হয়। আক্ৰান্ত পুৰুষৰ বীৰ্যত এই ভাইৰাছ সক্ৰিয় অৱস্থাত থাকে আৰু সুস্থ নাৰীৰ শৰীৰলৈ এনে পুৰুষ সংগীৰ বীৰ্য অথবা যৌন বসৰ যোগেদি এই ভাইৰাছ সংক্ৰমিত হয়। অসুৰক্ষিত যৌন সম্পৰ্কৰ ফলতে অধিকাংশ লোক এই বোগৰ কবলত পৰে।

এইচ আই ভি সংক্ৰমিত ব্যক্তিৰ শৰীৰৰ তেজ অথবা তেজৰ পৰা উৎপাদিত সামগ্ৰীত এই ভাইৰাছ সক্ৰিয় হৈ থাকে আৰু এইবোৰ দ্ৰব্য অন্য যিকোনো ব্যক্তিৰ শৰীৰত প্ৰয়োগ কৰিলে বা সুস্থ ব্যক্তিয়ে গ্ৰহণ কৰিলে এই সক্ৰিয় ভাইৰাছ বিধ গ্ৰহণ কৰোঁতা জনৰ শৰীৰলৈ সংক্ৰমিত হয়। সেয়েহে যিকোনো কাৰণত তেজ লব লগা হলে দাঁতাজনৰ তেজ ভালদৰে পৰীক্ষা

কৰি লোৱাটো অতি জৰুৰী।

এইচ আই ভি আক্ৰান্ত বোগীয়ে ব্যৱহাৰ কৰা কেঁচি, খুৰ, বেজি বা অন্য কোনো ধাৰ থকা সঁজুলি বীজাণুমুক্ত নকৰাকৈ অন্য সুস্থ লোকে ব্যৱহাৰ কৰিলে তেওঁলোকৰ শৰীৰলৈ এই ভাইৰাছৰ সংক্ৰমণ ঘটিব পাৰে। একেটা চিৰিগ্ৰেবে একাধিক লোকে ড্ৰাগচ গ্ৰহণ কৰাৰ ফলতো এজনৰ গাব পৰা আনজনৰ গালৈ এইচ আই ভি বিয়পিব পাৰে। ড্ৰাগচ আসত লোকৰ মাজত এইডছ বোগৰ প্ৰাদুৰ্ভাব অধিক হোৱাৰ কাৰণো এয়াই। ৰাজহুৱাকৈ প্ৰতিষেধক ছিটা আদি দিয়াৰ বাবে একেটা চিৰিগ্ৰেবে বিজ্ঞানমুক্ত নকৰাকৈ বাৰে বাৰে ব্যৱহাৰ কৰিলেও এই বোগ এজনৰ গাব পৰা আনজনৰ গালৈ বিয়পিব পাৰে। কোনো অৱস্থাতে বিজ্ঞানমুক্ত নকৰাকৈ একেটা চিৰিগ্ৰেবে বেলেগ বেলেগ ব্যক্তিক বেজি দিয়াৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব নালাগে। চেলুনত একেখন খুৰেৰে বহু সংখ্যক লোকক দাঢ়ি খুৰোৱা কাৰ্য্যৰ দ্বাৰাও ভাইৰাছ সংক্ৰমণ হ'ব পাৰে।

এইচ আই ভি আক্ৰান্ত মহিলা গৰ্ভৱতী হলে তেওঁৰ সন্তানটিৰ দেহলৈ যিকোনো অৱস্থাতে এই বোগৰ ভাইৰাছ বিয়পিব পাৰে। গৰ্ভাৱস্থাত মাতৃগৰ্ভত সন্তানটিৰ দেহলৈ বোগ বিয়পাৰ সম্ভাৱনা তেনেই কম যদিও প্ৰসৱৰ লগে লগে শিশুটি আক্ৰান্ত মাতৃৰ জননাংগৰ বস বা তেজৰ সংস্পৰ্শলৈ আহে। শিশুৰ কাটি পেলোৱা নাড়ীৰ মাধ্যমেদিও সদ্যজাত শিশুটি এই বোগত আক্ৰান্ত হ'ব পাৰে। এনেদৰে প্ৰসৱ প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়ছোৱাত বা প্ৰসৱৰ তেনেই পিছতে শিশুটি বোগাক্ৰান্ত মাতৃৰ দেহৰ পৰাই এই ভাইৰাছৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হ'ব পাৰে। জন্মৰ পাছত আক্ৰান্ত মাতৃৰ গাখীৰৰ যোগেদিও শিশুটি বোগাক্ৰান্ত হ'ব পাৰে।

উল্লেখযোগ্য যে এইচ আই ভি ভাইৰাছ কেৱল মানৱ দেহতহে পোৱা যায় আৰু সেইবাবে কোনো জীৱজন্তুৰ মাধ্যমেদি এই বোগৰ ভাইৰাছ বিয়পিব নোৱাৰে। এইচ আই ভি ভাইৰাছৰ প্ৰকৃতি আৰু গঠন আদি পুংখানুপুংখ ভাবে বিশ্লেষণ কৰা হৈছে আৰু ইয়াৰ সংক্ৰমণৰ মাধ্যম সম্পৰ্কেও বিজ্ঞত ভাবে বিজ্ঞানীসকলে জানিব পাৰিছে। তথাপিও এইডছৰ ফলপ্ৰসূ চিকিৎসা বা প্ৰতিষেধক ছিটা আৱিষ্কাৰ কৰাটো প্ৰায় অসম্ভৱ কথা হৈ পৰিছে কাৰণ ভাইৰাছটোৰ বিচিত্ৰ ধৰণ আৰু সীমাহীন সংখ্যক ক্ষুদ্ৰ প্ৰজাতি (Strain) ভাইৰাছৰ বাবে। উদাহৰণ স্বৰূপে এইচ আই ভি-1 ভাইৰাছবিধৰে প্ৰায় দুই শতাব্দিক ক্ষুদ্ৰ প্ৰজাতি চিনাক্ত কৰা হৈছে। ইয়াৰে কিছুসংখ্যক অৱশ্যে বৰ্ণশৰ্ৰেপ জাতৰ। তেনেদৰে এইচ আই ভি-2 আৰু এইচ আই ভি-0 নামৰ প্ৰজাতিকেইটাৰ বা আৰু কিমান ক্ষুদ্ৰ প্ৰজাতি আছে সেই কথা আজিও পৰিষ্কাৰ হোৱা নাই।

এইডছ বোগী এজনে যিকোনো লক্ষণত ভুগিব পাৰে। সুযোগসন্ধানী বীজাণু অনুপাতে দেখা দিয়া লক্ষণৰ উপৰিও স্নায়ুজনিত লক্ষণ, লিম্ফমা, কাপ'ছিছাৰকমা আদি কেলাস

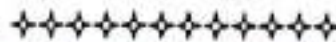
জাতীয় বোগৰ লক্ষণো থাকিব পাৰে। অকাৰণতে শৰীৰৰ ওজন শতকৰা দহ ভাগৰো বেছি কমি যোৱা, মাজে মাজে বা একেবাৰে অধিক সময় জ্বৰ হোৱা, শৰীৰত পকা কোনো গ্ৰন্থি বা পেশী ফুলি উঠা, একেবাৰে এমাহৰ বেছি পানীৰ নিচিনা শৌচ হোৱা; ৰাতি ঘামি যোৱা আৰু শৰীৰ বিয়োৱা; মুখৰ ভিতৰত বগা মাংসপিণ্ড চামনি অথবা ঘা হোৱা; যক্ষ্মা, স্নায়ুজনিত বোগ ইত্যাদি এইড্ৰৰ প্ৰধান লক্ষণ।

আনহাতে শৰীৰৰ বাহিৰত এই ভাইৰাছটো তিষ্ঠি থাকিব নোৱাৰে। কেইমুহুৰ্ত্তমানৰ ভিতৰতে ই নিষ্ক্ৰিয় হৈ যায়। কিন্তু তেজৰ মৰ্খা বা মৃতদেহত ই সাধাৰণ উষ্ণতাত তিনিমাহ পৰ্যন্ত থাকি যাব পাৰে। সহজতে পোৱা কীটনাশক যেনে-ট্ৰিচিং পাউদাৰ, ছিডিয়াম হাইপ'ক্ৰাইড চলিউশ্বন আদিৰে এই ভাইৰাছটো অতি সোনকালে ধ্বংস কৰিব পাৰি।

এইড্ৰ চিকিৎসা আৰু নিৰাময়ৰ উপায় উদ্ভাৱনৰ বাবে বিশ্বৰ বিভিন্ন ৰাষ্ট্ৰত বিদ্বত আৰু ব্যাপক গৱেষণা সুদীৰ্ঘ দিন ধৰি চলি আহিছে। কিন্তু এতিয়ালৈকে এই ক্ষেত্ৰত সফলতা তেনেই সীমিত অৱস্থাত আছে। এইচ আই ভি ভাইৰাছবিধে কেৱল মানুহৰ দেহতহে আক্ৰমণ কৰে আৰু ইয়াৰ ফলস্ৰু চিকিৎসা ব্যৱস্থা তথা প্ৰতিষেধক ছিটা আদি উদ্ভাৱন কৰাত তালেমান সমস্যাই দেখা দিছে। মানুহৰ দেহত দেখা দিয়া কিছুমান বোগৰ বিজ্ঞান পণ্ড বা অন্য জীৱজন্তুৰ দেহত প্ৰৱেশ কৰোৱাই বোগটোৰ প্ৰতিষেধক ছিটা উদ্ভাৱন সম্পৰ্কীয় পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা

চলোৱা যথেষ্ট সহজ আৰু ভালেকেইবিধ মানৱিক বোগৰ প্ৰতিষেধক ছিটা এনে ব্যৱস্থাবে কম সময়ৰ ভিতৰত আৱিষ্কাৰ কৰা হৈছে। কিন্তু এইচ আই ভি নামৰ ভাইৰাছটো যিহেতু কেৱল মানুহৰ শৰীৰতহে সজ্জিনা হয়, সেয়ে এই সম্পৰ্কীয় গৱেষণাৰ বাবে মানুহকহে ব্যৱহাৰ কৰিবলগীয়া হ'ব। কিন্তু পৰীক্ষাগাৰৰ 'গিণিপিগ'ৰূপে মানুহক ব্যৱহাৰ কৰাটো নৈতিকতাৰ পৰিপন্থী বাবে এই দিশত বিজ্ঞানীসকল উল্লেখযোগ্য ভাবে আগবাঢ়িব পৰা নাই। সুখৰ খবৰ যে এইচ আই ভি ৰ কাৰ্য্যকলাপ মন্থৰ কৰি শৰীৰৰ বোগ প্ৰতিৰোধ তত্ত্ব দীৰ্ঘদিনৰ বাবে কাৰ্য্যক্ৰম কৰি ৰাখিব পৰা কেইবিধমান ফলস্ৰু ঔষধ আৱিষ্কাৰ হৈছে আৰু এনে ধৰণৰ ঔষধবোৰ নিয়মীয়াকৈ সেৱন কৰি থাকিলে এইচ আই ভি আক্ৰান্ত ব্যক্তি বহুবছৰলৈ সুস্থ সবল হৈ জীয়াই থাকিব পাৰে। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত এটা অসুবিধা আছে যে এনে ধৰণৰ আটাইবোৰ ঔষধেই অতি দামী আৰু সহজতে পোৱাও নাযায়। সেয়ে এই চিকিৎসা অতি ব্যয়বহুল আৰু সৰ্বসাধাৰণৰ সাধ্যৰ বাহিৰত। যিহেতু এই বোগৰ চিকিৎসা এতিয়াও সুদূৰ পৰাহত, গতিকে প্ৰতিৰোধেই হৈছে এই বোগ নিয়ন্ত্ৰণৰ একমাত্ৰ উপায়। গতিকে বৰ্ত্তমান মানৱ সমাজৰ প্ৰতি ভাবুকি স্বৰূপ হৈ পৰা এইড্ৰছ বোগৰ ভাইৰাছ এইচ আই ভি ৰ বিষয়ে সকলোৱে জনা উচিত। কাৰণ এইড্ৰছৰ বিষয়ে জনাটোৱেই হ'ল এইড্ৰৰ প্ৰতিৰোধৰ উত্তম উপায়।

Know Aids For No Aids.

প্ৰবন্ধ

শব্দ প্ৰদূষণ : মানৱ জাতিৰ বাবে এক ভয়াবহ সমস্যা

শ্ৰী বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ বৰা

জ্যেষ্ঠ প্ৰবক্তা, পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিভাগ

বিভিন্ন কাৰকৰ দ্বাৰা পৰিবেশ এটা বিনষ্ট হোৱাকে প্ৰদূষণ বুলি কোৱা হয়। পৰিবেশ প্ৰদূষণক চাৰিভাগত ভগাব পাৰি- বায়ু প্ৰদূষণ, পানী প্ৰদূষণ, মাটি প্ৰদূষণ আৰু শব্দ প্ৰদূষণ। ইয়াত আমি শব্দ প্ৰদূষণৰ বিষয়েহে আলোচনা কৰিম। শব্দ প্ৰদূষণ (Noise Pollution) হ'ল এক বায়ু মণ্ডলীয় প্ৰদূষণ। যিবোৰ শব্দ বা ধ্বনিয়ে মানুহৰ বাবে অসহ্যকৰ পৰিবেশ সৃষ্টি কৰে, তেনেবোৰ শব্দই সৃষ্টি কৰা প্ৰদূষণক শব্দ প্ৰদূষণ বোলে।

ইংৰাজী 'Noise' শব্দটো লেটিন শব্দ "NAUSEA" ৰ পৰা আহিছে। ইয়াৰ অৰ্থ হ'ল পেট অসুস্থ হৈ বমি ভাব হোৱা। Noise, অৰ্থাৎ শব্দ বা কোলাহল কিছুমান অদৰকাৰী বিকট শব্দ। শব্দক আমি কোলাহল বুলি কওঁ যেতিয়া ই আমাৰ ভাল নলগা হয়। পদাৰ্থৰ কম্পনৰ ফলতে শব্দৰ সৃষ্টি হয়। ই এক অনুদৈৰ্ঘ্য তৰংগ। শব্দ তৰংগ গতি কৰিবৰ বাবে

মাধ্যমৰ প্ৰয়োজন। গেছীয় মাধ্যমতকৈ জুলীয়া বা কঠিন মাধ্যমৰ মাজেৰে শব্দই অধিক বেগেৰে গতি কৰিব পাৰে। মানুহ বা জীৱ-জন্তুৱে এটা নিৰ্দিষ্ট সীমাৰ ভিতৰৰ কম্পনাংকহে অনুভৱ কৰিব পাৰে। সুস্থ মানুহৰ বাবে এই শ্ৰৱণসীমা নিম্নতম ২০ হাৰ্টজ আৰু উচ্চতম ২০,০০০ হাৰ্টজ। ২০,০০০ হাৰ্টজতকৈ বেচি কম্পনাংকৰ শব্দ মানুহৰ কাণে গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰে। এনে শব্দক অতি শব্দ (Ultrasonic) বোলে। ২০ হাৰ্টজ কম্পনাংকতকৈ কম মাত্ৰাৰ শব্দ মানুহে নুশনে। এনে শব্দক অৱধানিক (Intra Sonic) শব্দ বোলে। সুন্দৰ সঙ্গীতে মানুহৰ মগজুৰ কোষৰ কাৰ্য্যক্ষমতা বঢ়াই মনৰ পৰা আমনি, বিৰক্তি লগা ভাব আঁতৰায়। কিন্তু ইয়াৰ মাত্ৰা বেছি হলে বিপৰীত ক্ৰিয়াহে কৰে। অৰ্থাৎ কাৰ্য্যক্ষমতা হ্ৰাস কৰে। বিজ্ঞানৰ প্ৰগতি আৰু উদ্যোগীকৰণৰ দ্ৰুত ও বৰ্দ্ধিত উন্নয়নৰ ফলস্বৰূপে সমগ্ৰ

বিশ্ব আজি শব্দ প্রদূষণৰ প্ৰাসত। গাওঁ অঞ্চলতকৈ চহৰ অঞ্চলত শব্দ প্রদূষণৰ মাত্ৰা অতি বেছি। ক্ৰম বৰ্দ্ধমান যান-বাহনৰ বিকট শব্দ কল-কাৰখানাৰ তীব্ৰ উচ্চ শব্দ, ৰেডিঅ, টেলিভিচন, লাউড স্পিকাৰৰ অসহ্যকৰ শব্দ, আৰু বিমান বোৰৰ ওচৰত থকা মানুহৰ বাবে বিমানৰ শব্দই সময় বিশেষে বিৰক্তিকৰ পৰিবেশৰ সৃষ্টি কৰে। শব্দ প্রদূষণত মানুহৰ শ্বাশ্বৰ উদ্বেজনা, ৰক্তচাপ আদি বঢ়ায়, ফলত অনিদ্ৰা শ্বাশ্ববিক বোগ, বিষন্নতা আদিয়ে দেখা দিয়ে। গৰ্ভজাত শিশুৰ বাবে শব্দ প্রদূষণ অতি মাৰাত্মক। ইয়াৰ ফলত নবজাত শিশুৰ শ্ৰৱণ শক্তি লোপ পাব পাৰে।

শব্দ প্রদূষণৰ উৎসঃ-

ট্ৰাক, বাছ, ৰেলগাড়ী, উৰাজাহাজ, জেট ইঞ্জিন, লাউড স্পিকাৰ, চাইৰেণ, হৰ্ণ আদি অত্যাধুনিক মিউজিকেল সামগ্ৰীসমূহ, ৰেডিঅ, টেলিভিছন বিয়া সভা ৰাজহুৱা উৎসৱত ব্যৱহাৰ কৰা মাইক জনপ্ৰিয় খেল ধেমালী-যেনে (ক্ৰিকেট ফুটবল) আদিৰ আয়োজনখলী, বিভিন্ন কল-কাৰখানাৰ বিস্ফোৰণ, আদিয়েই শব্দ প্রদূষণৰ উৎস। যান-বাহনৰ ক্ষেত্ৰত পেট্ৰল চালিত ইঞ্জিনতকৈ ডিজেল চালিত ইঞ্জিনৰ যান-বাহনে বেছিকৈ শব্দ প্রদূষণ কৰে। তেনেদৰে দ্ৰুত গতিৰ দৃঢ়কীয়া যান-বাহনেও শব্দ প্রদূষণৰ সৃষ্টি কৰে।

শব্দৰ তীব্ৰতাৰ জোখঃ-

শব্দৰ তীব্ৰতা অৰ্থাৎ তাৰ মাত্ৰা জুখিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা একক হ'ল ডেছিবেল (D.B.)। এক ডেছিবেল হল এক বেলৰ দহভাগৰ এভাগ। বিজ্ঞানী প্ৰাহাম বেলৰ নাম অনুসৰিয়েই এই নাম ৰখা হৈছে। কিছুমান চিনাকি শব্দৰ তীব্ৰতা এনেধৰণৰঃ- ফুচফুচাই কথা কওঁতে সৃষ্টি হোৱা শব্দৰ তীব্ৰতা ৩০ ডেছিবেল। নিৰবিৰলি আৱাসিক অঞ্চলত ৪৫ ডেছিবেল। শীত-তাপ নিয়ন্ত্ৰিত যন্ত্ৰ আদিত ৬০ ডেছিবেল, কাণ তাল মাৰি যোৱা শব্দত ৮৫ ডেছিবেল, দ্ৰুতবেগী মটৰ চাইকেলৰ শব্দৰ তীব্ৰতা ১০৫ ডেছিবেল।

আইনৰ দ্বাৰা শব্দ প্রদূষণ নিয়ন্ত্ৰণঃ-

The Bureau of Indian Standard য়ে ঔদ্যোগিক অঞ্চলত গ্ৰহণ যোগ্য শব্দৰ তীব্ৰতা ৪৫ ডেছিবেলৰ পৰা ৬০ ডেছিবেলৰ ভিতৰত বুলি স্বীকৃতি দিছে। বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থাই উদ্যোগৰ ক্ষেত্ৰত শব্দৰ উচ্চতম তীব্ৰতা ৮০ ডেছিবেল বুলি চিহ্নিত কৰিছে। আনহাতে ৮০ ডেছিবেলৰ ওপৰৰ যিকোনো উৎসৰ শব্দই মানুহৰ শৰীৰৰ বাবে ক্ষতিকাকৰ। স্বাস্থ্য

সম্পৰ্কীয় আইনে উদ্যোগত কৰ্মৰত শ্ৰমিকৰ ক্ষেত্ৰত স্বীকৃতি দিয়া গ্ৰহণযোগ্য শব্দৰ কম্পনাংক হ'ল ৯ ঘণ্টাৰ বাবে ৯০ ডেছিবেল। ৪ ঘণ্টাৰ বাবে ৯৫ ডেছিবেল, ২ ঘণ্টাৰ বাবে ১০০ ডেছিবেল আৰু ১৫ মিনিটৰ বাবে ১১৫ ডেছিবেল। যিকোনো সময়ৰ বাবে ১১৫ ডেছিবেলৰ শব্দ গ্ৰহণযোগ্য নহয়। ভাৰতবৰ্ষত শব্দ প্রদূষণ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে বিশেষ আইন নাই যদিও বৰ্তমান শব্দ প্রদূষণ নিয়ন্ত্ৰণ আইনৰ ২৬৮, ২৯০ আৰু ২৯১ ধাৰা শব্দ ভাৰতীয় দণ্ডবিধি আইনৰ ২৬৮, ২৯০ আৰু ২৯১ চনত প্ৰণয়ন কৰা শব্দ প্রদূষণ নিয়ন্ত্ৰণ আইনৰ সমাৰ্থক। ১৯৯৮ চনত প্ৰণয়ন কৰা মটৰ পৰিবহণ আইন (M.V.) ৰ ১১৯ আৰু ১২০ নং ধাৰাৰ আধাৰত শব্দ প্রদূষণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি।

আইনৰ গত্তীৰ বাহিৰত শব্দ প্রদূষণ প্ৰতিৰোধঃ-

বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থাৰ মতে পৰিবেশ প্রদূষণৰ ভিতৰত শব্দ প্রদূষণেই হ'ল অটাইতকৈ সহজে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পৰা বিষয়। কিন্তু ইয়াৰ বাবে প্ৰয়োজন হ'ব সাধাৰণ মানুহক ইয়াৰ বিষয়ে সজাগ কৰা। জনসাধাৰণক আমি বুজাব পাৰিব লাগিব যে শব্দ প্রদূষণ মানৰ দেহৰ বাবে বৰ ভয়াবহ।

তলত উল্লেখ কৰা ব্যৱস্থা বিলাকৰ দ্বাৰা শব্দ প্রদূষণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি।

১) ৰাস্তা-ঘাটৰ উন্নয়ন সাধন।

২) যান-বাহনৰ যন্ত্ৰ-পাতি বিলাক ভালদৰে চাফ-

চিকুনকৈ ৰখা।

৩) শব্দৰ উৎসৰ সংশোধনী। প্ৰযুক্তি বিকাশেৰে ডিজেল ইঞ্জিনৰ উন্নয়ন।

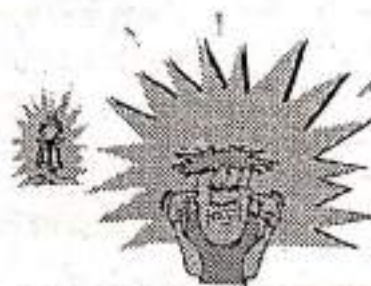
৪) ঔদ্যোগিক অঞ্চলবোৰত শব্দ শোধক নিম, আহত, আমলখি, জামু, অশোক আদি গছ ৰোপন।

৫) নিৰৱ অঞ্চল বিলাকৰ চিকিৎসালয়, স্কুল-কলেজ আদি অনুষ্ঠান বিলাকৰ ওচৰৰ অঞ্চল সমূহত যান-বাহনৰ প্ৰবেশ নিষিদ্ধকৰণ।

৬) যান-বাহন নিয়ন্ত্ৰণৰ নিয়মবোৰ সঠিক ভাবে পালন।

৭) অনাহকত হৰ্ণ-লাউড স্পিকাৰ বজোৱা নিষিদ্ধকৰণ।

৮) ৰাজহুৱা স্থানবোৰত মাইক আদিৰ নিম্ন স্বৰত ব্যৱহাৰ। তদুপৰি জনসাধাৰণক শব্দ প্রদূষণৰ ক্ষতিকাকৰ দিশ সমূহৰ বিষয়ে অৱগত কৰি বিশেষ সজাগতা সৃষ্টি কৰাটো বৰ্তমান সময়ত অতি প্ৰয়োজনীয় দাবী। নহলে শব্দ প্রদূষণ মানৰ জাতিৰ বাবে এক মৃত্যুদূত হৈ উঠাৰ সম্ভাৱনা আছে।

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় আলোচনী

ভাৰতবৰ্ষ নদীসংযোগীকৰণ আঁচনি কৃষিকাজ, যাতায়ত আৰু ব্যৱসায়-বাণিজ্যত ইয়াৰ সম্ভাৱ্য খণ্ডাৱ

শ্ৰী বিজয়লক্ষ্মী ভট্টাচাৰ্য
প্ৰবন্ধ, ভূগোল বিভাগ

“নদী-সংযোগীকৰণ আঁচনি”টো মানুহৰ অতি পুৰণি ধাৰণা। অৱহমান কালৰে পৰাই পৃথিৱীৰ বিভিন্ন অঞ্চলত জল-পথেৰে যাতায়াত, পৰিবহণ আৰু ব্যৱসায় বাণিজ্যৰ বাবে নদ-নদী, হ্ৰদ, সাগৰ-মহাসাগৰ, আদিৰ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। ব্ৰহ্মপুত্ৰ, গঙ্গা, নীল, গাৰ্ভিকিয়াং, আমাজন, ব্ৰহ্মদেশৰ ইন্দ্ৰাবতী, ইউৰোপৰ ডানিউব, ৰাইন, ছেভিয়েত কছিয়াৰ ভল্গা আৰু ডন, উত্তৰ আমেৰিকাৰ ছেই লৰেঞ্চ, মিছিছিপি, ইত্যাদি নৈক জলপথ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। বৰ্ত্তমানৰ আকৌ ইখন নৈক সিখন নৈৰ লগত খালেৰে সংযুক্ত কৰি নৌ পৰিবহণৰ সূচলতা বঢ়োৱা হৈছে। ছেভিয়েত কছিয়াত ডন আৰু ভল্গাক খালেৰে সংযুক্ত কৰা হৈছে। চীন দেশৰ যাংছিকিয়াং আৰু হোয়াংহো নদীক খালেৰে সংযুক্ত কৰা হৈছে। আমাৰ ভাৰতত কাপেৰী নৈৰ মোহনাৰ পৰা খাল খান্দি কৃষ্ণা নৈক সংযোগ কৰা হৈছে। নৈৰ দৰে হুকো জলপথ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যুক্তৰাষ্ট্ৰ আৰু কানাডাৰ মাজত থকা ছুপিৰিয়া, মিছিগান, হিউৰণ, ইৰি আৰু অটেৱিও আটাইকেইটাক ছেইট লৰেঞ্চ নৈৰে জগলগাই এটা সুগম অন্তৰ্দেশীয় নৌ পথ গঢ়ি তোলা হৈছে। ইয়াৰ পাৰতে তুলসী, বাফেল, ছিকাগ’ আদি পৃথিৱী বিখ্যাত শিল্প বাণিজ্য কেন্দ্ৰবোৰ গঢ়ি উঠিছে। ১৮৬৯ চনত ফাৰ্ণাণ্ড ডি লেছেপ্ছ নামে এজন ফৰাচী লোকৰ নেতৃত্বত, ভূ-মধ্য সাগৰ আৰু লোহিত সাগৰ লগ লগাবলৈ ছুয়েজ খাল খন্দা হৈছিল। ছুয়েজখালৰ বাবে লণ্ডন আৰু মুম্বাইৰ মাজৰ দূৰত্ব ৭০০০ কিলোমিটাৰ কমি গৈছে। এই খাল এয়াতে ইউৰোপ আৰু উত্তৰ আমেৰিকাৰ আৰু অনহাতে এছিয়া আৰু পূব আফ্ৰিকাৰ মাজত যাতায়ত, পৰিবহণৰ বাবে অতি তাৎপৰ্য্যপূৰ্ণ। ঠিক তেনেদৰে, ১৯১৪ চনত “পানামা” খাল খান্দি আটলাণ্টিক আৰু প্ৰশান্ত মহাসাগৰক লগ লগাইছে। পানামা খালৰ বাবে উত্তৰ আমেৰিকাৰ নিউয়ৰ্ক আৰু ছানফ্ৰান্সিছক’ৰ মাজৰ দূৰত্ব প্ৰায় ১২,৬৪০ কিলোমিটাৰ কমি গৈছে। জলপথৰ সূচলতাৰ বাবেই আমেৰিকা, ইংলেণ্ড জাপান আদি দেশ সমূহে শিল্প উদ্যোগ, ব্যৱসায়-বাণিজ্যত উল্লেখযোগ্য স্থান অধিকাৰ কৰিব পাৰিছে।

এখন নৈ নৌ-পথৰ উপযোগী হ’বৰ বাবে কেইটামান ভৌগোলিক সা-সুবিধাৰ দৰকাৰ:

- ১) নৈ খনত বাৰ মাহেই পানী থাকিব লাগিব।
- ২) বাৰিষা আৰু খৰালিৰ জলপৃষ্ঠৰ পাৰ্থক্য অধিক হ’ব নালাগিব।
- ৩) নৈ খনত জল-প্ৰপাত থাকিব নালাগে।
- ৪) নৈ খনত বৰফ জমা হ’ব নালাগে।

৫) নৈখনৰ উপত্যকাত বা তাৰ আশে-পাশে শিল্প-উদ্যোগ গঢ়ি উঠিব লাগে।

৬) নৈ খনৰ উপত্যকা সাৰুৱা আৰু জনবহুল হ’ব লাগে।

৭) নৈ খনৰ মোহনাত বা মোহনাৰ পোনে পোনে সাগৰৰ সিপাৰত জাহাজ বন্দৰ বা পোতাশ্ৰয় পাতিব লাগে।

অতি সম্প্ৰতি ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰধান নদী সমূহ: ব্ৰহ্মপুত্ৰ, গঙ্গা, যমুনা, মহানদী, গোদাবৰী, কৃষ্ণা, কাপেৰী, তাপ্তী, নৰ্মদা আদিক খালেৰে সংযোগ কৰি কৃষিকাজৰ বাবে জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰা, যাতায়তৰ বাবে জলপথৰ সূচলতা বৃদ্ধি কৰা, পৰিবহণ আৰু ব্যৱসায় বাণিজ্যৰ উন্নতিৰ বাবে “নদী-সংযোগীকৰণ আঁচনি”ৰ জৰিয়তে “ৰাষ্ট্ৰীয় জলপথ নিৰ্মাণ”ৰ বাবে চিন্তা-চৰ্চা আৰম্ভ হৈছে। নিঃসন্দেহ, এই আঁচনিৰ সফল অপায়ণে ভাৰতবৰ্ষৰ কৃষিজীৱি জনসাধাৰণ তথা শিল্প উদ্যোগ, যাতায়ত, পৰিবহণ আৰু ব্যৱসায় বাণিজ্যৰ ক্ষেত্ৰত এক বৈপ্লৱিক পৰিৱৰ্ত্তন অনাৰ সম্ভাৱনা আছে। ভাৰতৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ প্ৰধান নদী সমূহক ‘প্ৰস্তাবিত’ খাল খান্দি সংযোগ কৰাৰ ফলত ৰাষ্ট্ৰীয় জলপথৰ উন্নয়নে তুলনামূলক ভাবে অতি কম খৰচতে যাত্ৰীৰ যাতায়তৰ ব্যৱস্থা, শিল্প উদ্যোগৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কেঁচামালৰ সৰবৰাহ আৰু ব্যৱসায় বাণিজ্যৰ বাবে বিভিন্ন সা-সামগ্ৰীৰ পৰিবহণে ভাৰতৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ অৰ্থনীতি আৰু সামাজিক কাৰ্যকলাপত প্ৰত্যক্ষভাৱে প্ৰভাৱ পেলাব। ইতিমধ্যে প্ৰতিষ্ঠিত স্থলপথ, বেলপথ আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় জলপথৰ উন্নয়ন তথা এই তিনিওটা মাধ্যমৰ মাজত স্থাপিত সু-সম্পৰ্কই ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ-দক্ষিণ, আৰু পূব-পশ্চিমৰ মাজত দূৰত্বৰ ব্যৱধান কমাই আনি ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ অৰ্থনৈতিক অসমতা দূৰ কৰি ক্ষিপ্ৰ উন্নয়নত সহায় কৰিব।

ভাৰতবৰ্ষ মৌচুমি জলবায়ু অঞ্চলৰ অৰ্ধগত হোৱা বাবে গ্ৰীষ্মকালত দক্ষিণ-পশ্চিম মৌচুমি বতাহৰ প্ৰভাৱত কোনো কোনো অঞ্চলত বাৰেই বৰষুণ হোৱা হেতুকে নদী সমূহে বানপানীৰ সৃষ্টি কৰে আৰু বৰ্ষাত সময়ত জন-জীৱন তথা সা-সম্পত্তিৰ অনিষ্ট হয়। অন্যহাতে কোনো অঞ্চলত পানীৰ নাটনিৰ বাবে খৰাং পৰিস্থিতিৰ উদ্ভৱ হৈ কৃষিকাজৰ অসুবিধা কৰে। ভাৰতৰ নদীবোৰেৰে বৈ অহা পানীৰ পৰিমাণ বছৰি ১,৬৭,২০০ কোটি ঘন মিটাৰ। তাৰে মাত্ৰ ৫৬,০০০ কোটি ঘন মিটাৰ পানী জলসিঞ্চনৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। বিভিন্ন নদীবোৰে বৈ অহা পানীৰ প্ৰায় দুই তৃতীয়াংশ পানী সাগৰলৈ বৈ নিয়ে আৰু তাৰে কিছু অংশহে ভাপ হৈ উঠি গৈ ডাৱৰ বা

বৈদিক যুগলৈ উন্নতি চালেও নাৰীয়ে শিক্ষা অৰ্জন কৰি পাণ্ডিত্য লাভ কৰাৰ প্ৰমাণ পোৱা যায়। সেই যুগৰ লোপা মুদ্ৰা, লীলাবতী, আপালা আদি বিদূষী মহিলাসকলৰ নাম আজিও সকলোৱে স্মৰণ কৰে। বৰ্ত্তমানেও আমাৰ দেশত নাৰী শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত কিছু উন্নতি কৰিছে। আজি গাৱঁ, চহৰ, নগৰে সকলো মানুহে শিক্ষাৰ কথা উপলব্ধি কৰিছে। এবোলা নেখাই থাকিও ল'ৰা-ছোৱালীক স্কুললৈ পঠাইছে। কিন্তু এটা সময় আছিল যেতিয়া শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত নাৰীক একেবাৰে অতিৰাহি কথা হৈছিল। মহাত্মা গান্ধীয়ে কৈছিল “শিশুৰ সমস্যা দূৰ কৰিবলৈ হ'লে নাৰীৰ শিক্ষাৰ সমস্যা দূৰ কৰিব লাগিব”। পৃথিৱী বিখ্যাত মহিলা মানাৰ টেৰেছাই কৈছিল “অবিদ্যা হ'ল দৰিদ্ৰ সকলৰ ডাঙৰ ব্যাধি”। শিক্ষা অবিহনে জ্ঞানৰ চকু মেল নাথায়। এতেকে সমাজ সংস্কাৰ কৰিবলৈ হ'লে নাৰী শিক্ষাৰ ওপৰত যথেষ্ট গুৰুত্ব দিব লাগিব। ডঃ ৰাধা কৃষ্ণনৰ ভাষাত “নাৰীয়ো মানৱ পুৰুষৰ দৰে, তেওঁলোকৰো বিকাশৰ অধিকাৰ আছে।” এখন সমাজৰ আধ্যাত্মিক দিশ প্ৰতিফলন কৰে নাৰীয়ে। শিক্ষিত মহিলা অবিহনে শিক্ষিত পুৰুষ হ'ব নোৱাৰে।

সমাজৰ পৰিবৰ্ত্তনৰ লগে লগে ব্যক্তি মনৰো পৰিবৰ্ত্তন হয়। অৰ্থাৎ নাৰীৰ প্ৰতি থকা সমাজৰ যি অন্ধনীতি আজিও কেনে সেইয়া বিৰাজমান। আজিও নাৰীয়ে সমাজৰ কঠোৰতাক নতৰিহে মানি লৈ সেই পথেৰেই খোজ কাটিব লাগে। চাকৰিয়াল মহিলাৰ ক্ষেত্ৰতো একেই দৃষ্টিভঙ্গী, নাৰী এগৰাকীৰ মন, বিবেক, দুখ ভাগৰ যেন একোৱেই নাথাকে। এয়াই আমাৰ সমাজ ব্যৱস্থা। অৱশ্যে স্বাধীনতাৰ পিছত বিশেষকৈ অসমত নাৰী শিক্ষা আৰু নাৰী স্বাধীনতাৰ প্ৰতি যথেষ্ট গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। অইন ঠাইৰ তুলনাত আমাৰ দেশত নাৰীয়ে মুক্ত মন লৈ ফুৰিব পাৰে। তদুপৰি যৌতুক প্ৰথা, নাৰী নিৰ্যাতন আদি ভাৰতৰ আন ঠাইৰ তুলনাত অসমত যথেষ্ট কম।

স্বা-শিক্ষাৰ প্ৰসাৰণ ভাৰতবৰ্ষত কম হোৱাৰ বহুতো কাৰণ আছে। চহৰৰ মধ্যবিত্ত পৰিয়ালৰ মহিলাই বহুতখিনি সুবিধা উপভোগ কৰিলেও গাওঁৰ মহিলাসকল বহু পৰিমাণে হীনপ্ৰসৱ হৈ আছে। সমাজৰ কু সংস্কাৰ বা বন্ধনশীলতা আৰু মহিলাক সামাজিক কু নিয়মে বান্ধি ৰখাৰ কাৰণে তেওঁলোকে শিক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত হব লগা হয়। ইয়াৰ উপৰিও আমাৰ সমাজ পিতৃ

প্ৰথম হোৱা বাবে অভিভাবক সকলে ছোৱালী এজনী ডাঙৰ হৈ আহাৰ লগে লগে শিক্ষাৰ কথাটোতকৈ বিয়াৰ কথাত হৈ বেছিকৈ গুৰুত্ব দিছিল। এতিয়াও ইয়াৰ বাস্তৱিকতা হোৱা নাই। তদুপৰি যাতায়তৰ সুব্যৱস্থা নথকাৰ বাবে কিছুমান ঠাইত মহিলা শিক্ষা বাধা প্ৰাপ্ত। আগৰ দিনত (এতিয়াও কিছুমান ঠাইত) ল'ৰা-ছোৱালী একেলগে পঢ়া কথাটো সহজভাৱে লব পৰা নাছিল। এই ক্ষেত্ৰত সুকীয়া ছোৱালী স্কুলৰ অভাৱ আছিল। এনেকুৱা কিছুমান কাৰণতে মহিলা শিক্ষাৰ প্ৰসাৰ ফলপ্ৰসূ হোৱা নাই বুলি ভাবিব পৰা যায়।

নাৰী সমাজৰ মেক-দণ্ড। সমস্যাবে জৰ্জৰিত সমাজখনক এটা গতিত নিব লাগিব নাৰী সমাজে। সমাজ সংস্কাৰ আৰু উন্নতিৰ কথাত নাৰীৰ ভূমিকা অগ্ৰগণ্য। ফ্ৰেডেৰিক হেবিণৰ মতে “নাৰীয়ে কেৱল সন্তানেই জন্ম দিব পাৰে এনে নহয়, পুৰুষ আৰু সমাজকো শিক্ষিত কৰি উচ্চতম সভ্যতাৰ যালে লৈ যাব পৰাটোৱেই নাৰীৰ ধৰ্ম আৰু সাৰ্থকতা। সমাজ এখন সংস্কাৰ হ'বলৈ হ'লে কেৱল শিক্ষিত হলেই নহব। ইয়াৰ বাবে প্ৰয়োজন হ'ব ঘৰে ঘৰে নাৰীৰ আদৰ্শ আৰু ভূমিকা।

পৃথিৱীৰ ইতিহাসত নাৰীসকলে সমাজলৈ আগবঢ়োৱা অৱ দান অপৰিসীম। কিন্তু ইয়াৰ মাজতো কিছুমান নাৰীয়ে ভুল পথেৰে পৰিচালিত হৈ সমাজ, ঘৰ, চুবুৰীয়াৰ লগতে দেশখনকো বিপথে নিয়াৰ দৃষ্টান্ত বিৰল নহয়। এচাম মহিলাই পশ্চিমীয়া সংস্কৃতি বেছিকৈ আহৰণ কৰি নিজকে মডাৰ্ণ বুলি পৰিচয় দিবলৈ যাওঁতে নিজৰ সভ্যতা, সংস্কৃতি পাহৰি গৈছে। ফলত এচাম নতুন প্ৰজন্মই তেনেবিলাককে অনুসৰণ কৰি বৰ্ত্তমান সমাজত বিশৃংখলতাৰ সৃষ্টি কৰিছে। নাৰীয়ে নাৰীক হয়ে প্ৰতিপন্ন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছে। চিনেমাৰুগত, মডেলিং আদিত নাৰীৰ সাজ-পোছাক অৰ্জন্য। কিন্তু পুৰুষৰ ক্ষেত্ৰত ওলোটো। আমি যদি প্ৰত্যেক গৰাকী নাৰীয়ে সচেতন হওঁ তেন্তে এই ব্যৱস্থা নিশ্চয় হ্ৰাস পাব। বৰ্ত্তমান যুগত প্ৰায় সকলোৱে কম বেছি পৰিমাণে শিক্ষিত। শিক্ষিত সমাজত প্ৰতি গৰাকী নাৰীয়ে সচেতন হৈ নিজৰ অস্তিত্বৰ কথা নিজৰ কাম কাজ, আচাৰ ব্যৱহাৰ আদিৰে পৰিচয় দিব লাগিব। তেতিয়াহে সমাজত নাৰীয়ে এখন সুকীয়া আসন লাভ কৰিব পাৰিব।

মাতা শত্ৰু পিতা বৈৰীঃ জেন বাল্ল ন পাঠিতঃ সভামধ্যে নোশোভন্তি
হংস মাজে বকো জথা।।*।।৪৯।। - শুক-চৰিত-কথা।

*****

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় আলোচনী

ভাৰতী কলিতা

স্নাতক ২ য় বৰ্ষ

পৃথিৱীৰ সৰ্ববৃহৎ পুথিভঁৰাল “লাইব্ৰেৰী অৱ কংগ্ৰেছ”

১৯৮৩ চনত যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ সৈন্য বাহিনীয়ে “গ্ৰানাডা” দ্বীপ আক্ৰমণ কৰি দখল কৰি লোৱাৰ সময়ত তাত আছিল এটি পুথিভঁৰাল। আক্ৰমণৰ পূৰ্বে যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ সৈন্য-বাহিনীৰ চোৰাংচোৰা বিভাগে এই পুথিভঁৰালৰ পৰা গ্ৰাণাডাৰ বিষয়ে তল্ল তল্লকৈ তথ্য সংগ্ৰহ কৰিছিল।

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ওয়াছিংটন মহানগৰীৰ বুকুত অৱস্থিত “লাইব্ৰেৰী অৱ কংগ্ৰেছ” ক সমকালীন যুগৰ পৃথিৱীৰ আটাইতকৈ বৃহৎ পুথিভঁৰাল বুলি অভিহিত কৰা হৈছে।

১৮৭০ চনত যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ কংগ্ৰেছে এখন অধিসূচনা জাৰি কৰি গ্ৰানাডাৰ পুথিভঁৰাল আৰু ধনী ব্যক্তিৰ পৰা মূল্যবান কিতাপ, মানচিত্ৰ, বিভিন্ন পাৰিসংখ্যিক তালিকা, তৈলচিত্ৰ, সংগীতৰ বিভিন্ন বাস্তবত্বৰ তালিকা আদি কপিৰাইট সহ “লাইব্ৰেৰী অৱ কংগ্ৰেছ” ৰ কৰ্তৃপক্ষলৈ পঠিয়াবলৈ আহ্বান জনায়। আশাকৰা মতেই লাইব্ৰেৰী কৰ্তৃপক্ষই জনসাধাৰণৰ পৰা অচিৰেই সঁহাৰি পালে। ১৮৯৭ চনত এই পুথিভঁৰাল আনুষ্ঠানিক ভাবে উদ্বোধন কৰা হয়।

বৰ্তমান এই পুথিভঁৰালৰ পৰিসৰ কিমান ডাঙৰ সেইটো ইয়াত থকা কিতাপৰ শ্বেলফৰ পৰাই অনুমান কৰিব পাৰি। পৃথিৱীৰ বৃহৎ এই পুথিভঁৰালটোৰ আটাইবিলাক কিতাপৰ শ্বেলফ দীঘলীয়াকৈ লগ লগালে ইয়াৰ মুঠ দৈৰ্ঘ্য হয় ৮৬০ কিলোমিটাৰ। বহুতে হয়তো এইটো বিশ্বাস কৰিবলৈ টানেই পাব। বিভিন্ন নথিপত্ৰ লগ লগাই বৰ্তমান এই পুথিভঁৰালৰ মুঠ কিতাপৰ সংখ্যা ৮৫ নিযুত। প্ৰতিদিনে প্ৰায় ৩১০০০ নতুন কিতাপ ইয়াত ভৰ্ত্তি কৰোৱা হয়। ইংৰাজীৰ বাহিৰেও এই পুথিভঁৰালত পৃথিৱীৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ মুঠ ৪৭০ টা ভাষাৰ কিতাপ আছে।

পুথিভঁৰালত অধ্যয়ণ কৰিবলৈ বা অইন কিবা তথ্য প্ৰাপ্তি সংগ্ৰহ কৰিবলৈ বিশেষ কোনো প্ৰবেশ পত্ৰৰ দৰকাৰ নহয়। ইয়াৰ ২৩ টা অধ্যয়ন কোঠা সকলৰ বাবে খোলা। এটা কথা সত্য যে যি সময়ত কোনোৱে এই পুথিভঁৰাললৈ নাৰাওক কিয়, প্ৰতিমুহূৰ্ততে তাত এজন প্ৰখ্যাত বুৰঞ্জীবিদেই হওঁক অথবা প্ৰখ্যাত চলচিত্ৰ পৰিচালকে হওঁক অথবা প্ৰসিদ্ধ তৈল চিত্ৰ শিল্পীকে হওঁক লগ পাবই।

বৰ্তমান পুথিভঁৰালত মুঠ বেতন ভোগী চাকৰিয়ালৰ সংখ্যা ৫০০০ জন। ইয়াৰ ভিতৰত ৯০০ জন যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ “হাউছ অৱ ৰিপ্ৰেজেনটেটিভছ” আৰু চিনেটৰ কাৰণে নিযুক্ত। ৮০০০ বৰ্গ মিটাৰ কালিৰ এটি বিশেষ কেবিনত বখা এই বিশেষ পুথিভঁৰালৰ মানচিত্ৰৰ সংখ্যা হ’ল চাৰি নিযুত। সৌৰ জগতৰ শুক্ৰ, চন্দ্ৰ, প্ৰশান্ত মহাসাগৰৰ তলিৰ পৰা আৰম্ভ কৰি পৃথিৱীৰ সকলো মহানগৰীৰ মানচিত্ৰ ইয়াত সংৰক্ষণ কৰা আছে। সমূহ যাত্ৰাত নাৱিকক লগা দিক্ নিৰ্ণায়ক মানচিত্ৰও আনকি ইয়াত পোৱা যায়। পৃথিৱীৰ প্ৰায় ৯ নিযুত আপুৰুগীয়া ছিৰচিত্ৰ ইয়াত সমগ্ৰ সংৰক্ষণ কৰি বখা হৈছে। ৰেকৰ্ডিং কমতো পৃথিৱীৰ বিখ্যাত অভিনেতা, অভিনেত্ৰী, ৰাজনৈতিক নেতা আদিৰ সংলাপ তথা বক্তব্য ৰেকৰ্ডিং কৰি থোৱা আছে।

১৯ শ শতিকাৰ আৰ্গাল কাগজ প্ৰস্তুত কৰোঁতে “অন-অৱলম্বন” কাগজ প্ৰস্তুত পদ্ধতি অৱলম্বন কৰা হৈছিল। ফলত এনে কাগজ ২৫ ব পৰা ১০০ বছৰ পিছত আপোনা-আপোনি নষ্ট হৈ যায়। এনে অৱস্থাৰ কাৰণে “লাইব্ৰেৰী অৱ কংগ্ৰেছ” প্ৰায় ৭০,০০ কিতাপ নষ্ট হবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। ধ্বংশৰ গৰাহৰ পৰা যাতে এই আপুৰুগীয়া সম্পত্তি সমূহ ৰক্ষা কৰিব পাৰি তাৰ কাৰণে লাইব্ৰেৰী অৱ কংগ্ৰেছৰ বিজ্ঞানী সকল আগবাঢ়ি আহিছে এটা নতুন বাসায়নিক পদ্ধতি এচিডিফিকেচন পদ্ধতি লৈ। যদি এই পদ্ধতি সফল হয় তেতিয়া হ’লে লাইব্ৰেৰী অৱ কংগ্ৰেছৰে নহয় পৃথিৱীৰ আন আন পুথিভঁৰাল সমূহেও এটি বৃহৎ ধ্বংশৰ সমস্যাৰ পৰা হাত সাৰি থাকিব পাৰিব। এই মহান বিদ্যাৰ মন্দিৰটোৰ গ্ৰন্থাগাৰিক জেমছ ৰিলিটনৰ মতে “লাইব্ৰেৰী অৱ কংগ্ৰেছ” হ’ল শিক্ষাৰ উৎকৰ্ষৰ এটা ডাঙৰ উৎস।

ন-হি জ্ঞানেন সদৃশং পবিত্ৰমিহ বিদ্যাতে (বিদ্যাৰ সমান পবিত্ৰ বস্তু
আন একোৱেই নাই) - গীতা

!~!~!~!~!~!~!~!~!

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় আপোচনী

অসমীয়া ভাষাৰ ভৱিষ্যত জীৱক

শ্ৰী বতন কলিতা
স্নাতক ২য় বৰ্গ (কলা)

অসমীয়া জাতিৰ অতি মৰমৰ, অতি চেনেহৰ, অতি প্ৰিয় ভাষা হ'ল অসমীয়া। গতিকে এই অসমীয়া ভাষাক জীয়াই ৰখাৰ কৰ্তব্য আমাৰ প্ৰত্যেকজন অসমীয়াৰ। ভৱিষ্যতত অসমীয়া ভাষাক জীয়াই ৰখাৰ বাবে আমি প্ৰত্যেকজন অসমীয়াই বৰ্তমান সজাগ হ'ব লগাত পৰিছে। কাৰন পৃথিৱীত বৰ্তমান লাহে লাহে বহুতো ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ ভাষা বিলুপ্ত হোৱাৰ পথত বুলি আমি গম পাব ধৰিছোঁ। আজিৰ পৰা ৭ বছৰ আগতে অৰ্থাৎ ইং ১৯৯৪ চনত জাৰ্মানত এজন জাৰ্মান ভাষাবিজ্ঞানিকে কৈছিল যে একবিংশ শতিকাৰ শেষৰফালে পৃথিৱীত প্ৰায় তিনিশৰ পৰা ছশমান ভাষাহে জীয়াই থাকিব। অসমীয়া ভাষা জীয়াই ৰখাৰ বাবে প্ৰত্যেকজন অসমীয়া এতিয়া সচেতন হোৱা দৰকাৰ।

অসমীয়া ভাষাক ভৱিষ্যতে জীয়াই ৰাখিবৰ বাবে প্ৰথমে অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতি সাধন কৰিব লাগিব। অসমীয়া ভাষাত ৰচনা কৰা গল্প, কবিতা, প্ৰবন্ধ, উপন্যাস, আলোচনী, নটক আদিয়ে ভাষাটোক জীয়াই ৰখাত অৰিহনা যোগাব পাৰে। অভিধানেও ভাষাৰ ক্ষেত্ৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। গতিকে সাহিত্যৰ প্ৰচাৰৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিব লাগে অসমবাসীয়ে। বেডিঅ' টেলিভিচন আদিৰ প্ৰচাৰেও অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতি সাধন কৰিব পাৰে। জনমত গঠনেও অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতি সাধন কৰে বুলি আমাৰ বিশ্বাস।

এইবোৰ কাৰকে অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতি সাধন কৰে যদিও, আনহাতে কিছুমান এনেকুৱা কাৰক আছে যিবোৰে অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতিত বাধা প্ৰদান কৰে।

বৰ্তমান বহুজীৱি সকলে আলোচনা-বিলোচনা কৰি দেখিছে যে অসমৰ শিক্ষিত লোকসকলে প্ৰত্যক্ষ ভাবে নহলেও পৰোক্ষ ভাবে অসমীয়া ভাষাক অৱহেলা কৰে। অসমীয়া শিক্ষিত লোকসকলে অসমীয়াতকৈ আন ভাষাৰ বেছি ভাগ কিতাপ কিনি অধ্যয়ন কৰা দেখা যায়।

অৱশ্যে অসমীয়া ভাষাত কিতাপৰও অভাব আছে।

কিছুমান কিতাপ অসমীয়াত অনুবাদ হৈছে যদিও বহু কণা জানিবলৈ হলে ইংৰাজী কিতাপও পঢ়িব লগা হয়। ইয়াৰ মূল কাৰণ হ'ল অসমীয়াত ভাঙনীৰ অভাব। ইয়াৰ উপৰিও বিজ্ঞান, টেকনোলজিৰ কণা জানিবলৈ হলে অসমীয়াতকৈ ইংৰাজীহে বেছিকৈ জানিব লাগে। ইয়াৰ উপৰিও আমাৰ কিছুমান দোষ আছে, সেইবোৰ হ'ল আমি বহুতেই দৰুৱা অসমীয়া শব্দ ব্যৱহাৰ নকৰি ইংৰাজী শব্দ ব্যৱহাৰ কৰোঁ। ইয়াৰ উপৰিও সাহিত্যিক, প্ৰবন্ধকাৰ সকলেও তেওঁলোকৰ ৰচনাৰ মাজত ইংৰাজী শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। এই শব্দবোৰৰ অসমীয়া প্ৰতিশব্দ ব্যৱহাৰ নকৰি ইংৰাজী শব্দ ব্যৱহাৰৰ ফলত তাৰ অসমীয়া প্ৰতিশব্দ বোৰ বিলুপ্ত হোৱা যেন হৈছে। ইয়াৰ উপৰিও ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰভাষা হ'ল হিন্দী আৰু আন্তঃ ৰাষ্ট্ৰীয় ভাষা হ'ল ইংৰাজী সেয়ে অসমৰ কোনো এজন লোকে পৃথিৱীৰ কোনো এখন ঠাইলৈ যাবলৈ হ'লে বা সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিবলৈ হ'লে ইংৰাজী জনা আবশ্যক হয়। সেয়েহে বেছিভাগ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অসমীয়াতকৈ ইংৰাজী ভাষাক বেছিকৈ অধ্যয়ন কৰা দেখা যায়। ইয়াৰ উপৰিও ইংৰাজী মাধ্যমৰ স্কুল, কলেজ অসমত বেছিকৈ বাঢ়িব ধৰিছে। ফলত তাত পঢ়া-শুনা কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে ইংৰাজী পুথি অধ্যয়ন কৰিছে কিন্তু সেই অনুযায়ী সেই ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে ঘৰত ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰিৱৰ্তে অসমীয়া ভাষাৰ পুথি অধ্যয়ন নকৰে। তাৰ ফলত ই অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত বাধাৰ সৃষ্টি কৰিছে। এইবোৰ কাৰকে অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত বাধা প্ৰদান কৰিছে।

সেয়েহে আমি অসমীয়া ভাষাক ভৱিষ্যতে জীয়াই ৰাখিবৰ বাবে প্ৰত্যেকজন অসমীয়াই সমাজ সংস্কৃতিৰ পৰা আৰম্ভ কৰি শুদ্ধ অসমীয়া ৰচনা কৰি অসমীয়া ভাষাক জীয়াই ৰখাৰ বাবে চেষ্টা কৰোঁ আহক আৰু তেতিয়াহে অসমীয়া ভাষাৰ শ্ৰীবৃদ্ধি ঘটিব।

গধুৰ কথা মধুৰ কথা

“ভাৰ্য্যক বিশ্বাস নকৰিবা, বিশ্বাস কৰা তোমাৰ শক্তি।”

“জীৱনত কৃতকাৰ্য্য হোৱাটো গৌৰৱৰ কথা নহয় কিন্তু অকৃতকাৰ্য্যতাৰ পৰা সফলতা লাভ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰাতহে আমাৰ গৌৰৱৰ প্ৰকাশ।”

“ভুল কথা জনাতকৈ একোকে নজনাই ভাল।”

“আত্মকাটি ধৰা ভ্ৰমলোক এজনতকৈ নিজৰ ভৰি ওপৰত থিয় দি থকা খেতিয়ক এজন বেছি ভালৰ মনুহ।”

সংগ্ৰহ :

মিছ ভূনু পাটোৱাৰী

স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

ডা. বি. আব. আশেদকাৰ।

কলিহিল।

হেৰুচপীয়েৰ।

বেঞ্জামিন ফ্ৰেডাৰিকিন।

"ডাকৰ বচন" আৰু অসমীয়া সমাজ জীৱনত ইয়াৰ প্ৰভাৱ

মিছ মীনাক্ষি কলিতা
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

"ডাকৰ বচন" কোনে আৰু কোন সময়ত ৰচনা কৰিছিল সেই বিষয়ে মিস্ট্ৰীকৈ কোৱা কঠিন। "ডাকৰ বচন" ডাক নামৰ পুৰুষ এজনৰ নামত প্ৰচলিত। আচলতে "ডাকৰ বচন" ডাক নামৰ কোনো ব্যক্তি প্ৰসিদ্ধ পুৰুষে ৰচনা কৰিছিল বুলি ভবাৰ সম্ভাৱনা আছে। তেওঁৰ বিষয়ে প্ৰচলিত বিশ্বাস আৰু তেওঁৰ নামত চলিত প্ৰবচনবোৰ লোকমুখেৰে মাজৰ পৰাহে জন্ম লোৱা যেন লাগে। "বোলা লোক সাহিত্য" গ্ৰন্থৰ লিখক আশুতোষ ভট্টাচাৰ্যই লিখিছে "ডাক কোনো ব্যক্তিৰ নাম নহয়, এক শ্ৰেণীৰ বৌদ্ধ তান্ত্ৰিক সাধনাক ডাক বোলা হৈছিল।"

ডাক-ৰচিত উদ্ভৱ কৰা মিহিৰ মূনিৰ সময়লৈ দৃষ্টি ৰাখি কোনোৱে ডাকৰ উদ্ভৱ কাল খ্ৰীষ্টীয় চতুৰ্থ-ষষ্ঠ শতিকাৰ ভিতৰত অৰ্থাৎ গুপ্তযুগত স্থাপন কৰিব খোজে। কোনোৱে আকৌ ডাক ভনীতাৰ ভাষা আৰু আৰবী, ফাৰ্চী শব্দৰ ব্যৱহাৰলৈ লক্ষ্য ৰাখি চতুৰ্দশ শতিকা মানত ডাকৰ বচনৰ উদ্ভৱ হৈছিল বুলি কয়। অন কিছুমানে আকৌ ৮০০-১২০০ খ্ৰীষ্টাব্দৰ ভিতৰত বচনবোৰ ৰচনা কৰা বুলি নিৰ্ণয় কৰিব খোজে। অৱশ্যে বৰ্তমান ডাক ভনীতাৰ বিবোৰ ভাষা সি ষোড়শ-সপ্তদশ শতিকাৰ আগৰ নহয়। লিপিবদ্ধ হোৱাৰ অনেক আগৰ পৰাই যে ডাকৰ বচনবোৰ মুখে মুখে চলি আহিছিল, সেইটো ঠিক। ডাক বচনত ৰাষ্ট্ৰীয় শাসনৰ প্ৰভাৱ দেখা নাযায়।

আহোম শাসন, কোচ শাসন নহিবা মুছলমানৰ শাসনৰ কোনো প্ৰকাৰৰ উদ্ভৱ ইয়াত নাই। তাৰপৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে বেচিভাগ ডাকৰ বচনেই পঞ্চদশ শতিকাৰ আগতে ৰচিত হৈছিল।

ডাকৰ বচনৰ বিষয়-বস্তুত বৈচিত্ৰময়তা দেখা যায়। ডাকৰ বচনবোৰ ব্যক্তিনিৰাপেক্ষ, ব্যৱহাৰিক অভিজ্ঞতা, কচি অভিকচি, শুভাশুভৰ ধাৰণা, বিশ্বাসৰ আধাৰ ভূমি এই বচনসমূহ। ধৰ্ম প্ৰকৰণ, ৰাজনীতি প্ৰকৰণ, বন্দনা প্ৰকৰণ, গৃহিণী প্ৰকৰণ, হাত্য প্ৰকৰণ-বৃক্ষ লক্ষণ, কৃষি লক্ষণ, বৰ্ষালক্ষণ, জ্যোতিষ প্ৰকৰণ, খেতি বৰ্ণনা আদি অভিজ্ঞতা প্ৰসূত উপদেশ। ইয়াৰ বিষয় বস্তুত ঠাই পাইছে হিন্দু ধৰ্মৰ বৰ্ণাশ্ৰম ব্যৱস্থা, পাপ-পুণ্য, স্বৰ্গ-নৰকৰ ধাৰণা, ধৰ্ম শাস্ত্ৰৰ বিধান, নাৰী ধৰ্ম, সতীৰ ধাৰণা, তীৰ্থ ভ্ৰমণ, দান-দক্ষিণাৰ ফল, জ্যোতিষৰ ফলাফলত বিশ্বাস, কমাৰ-কুমাৰ-ধোবা আদি ব্যক্তিৰ উদ্ভৱ, কৃষি সম্পৰ্কে বিশদ অভিজ্ঞতা লব্ধ জ্ঞান এই সকলোবোৰ বিষয় ডাকৰ বচনত প্ৰতিফলিত হৈছে। জাতীয় মানসিকতা, জাতীয় ভাৱধাৰা, জাতীয় সুখ-দুখৰ ধাৰণা এই সকলোবোৰ প্ৰভাৱ ডাকৰ বচনত ধৰা পৰিছে। ডাকৰ বচনত বৌদ্ধ প্ৰভাৱৰ ইঙ্গিতো পোৱা যায়-

নকৰিয়া, নিজেই সৰ্বনাশ হবা, সংহকাৰ নকৰিয়া, পতন হবা, কাকো ধৃগা নকৰিয়া, নিজেই ধুশিত হবা। -স্বামী নিবেকানন্দ
এজন ভাল কিতাপ নষ্ট কৰা আৰু এজন ভাল মানুহক হত্যা কৰা একে কথা। -মিন্টন।

*****
বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় আমোলানী

(সংগ্ৰহ নিগু কলিতা)

"তোৰেই ধৰ্মক কৰিব জানি।
পুখুৰী খানিয়া ৰাকিব পানী।।
বৃক্ষ বোপণত অধিক ধৰ্ম।
মঠ-মণ্ডপত গুৰুতৰ কৰ্ম।।"

অৱশ্যে এই ইঙ্গিত কেতিয়াও স্পষ্ট নহয়। ইয়াতকৈ ভক্তি ধৰ্মৰ প্ৰভাৱৰ ইঙ্গিত স্পষ্ট। হিন্দু ধৰ্মৰ ভাবৰ সমাবেশ ডাকৰ বচনবোৰৰ সাধাৰণ পটভূমি। তাতোকৈয়ো সাধাৰণ জ্ঞান বা মানৱীয় বৃত্তিৰ ফলৰ পৰা যিখিনি ভাল বা বেয়া অনুভৱ কৰা হৈছে, তাকেই সাহসিকতাৰে জনতাৰ উপকাৰৰ অৰ্থে উপদেশ দিয়া হৈছে। বিশেষকৈ জনসাধাৰণৰ জীৱনৰ সকলো লাগতিয়াল কথাকে উপদেশপূৰ্ণ মন্তব্যৰে প্ৰকাশ কৰাটোৱেই ডাকৰ বচনৰ মূল উদ্দেশ্য।

অসমীয়া সামাজিক জীৱনত ডাকৰ বচন সমূহৰ প্ৰভাৱ বিশেষভাবে লক্ষণীয়। বিশেষকৈ কৃষিজীৱি সমাজ এখনত ইয়াৰ গুৰুত্ব অধিক। বচনবোৰৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে এইবোৰ ৰচিত হৈছিল এনে এটা সময়ত যেতিয়া সমাজে জনজাতীয় লৌকিক কৃষি ব্যৱস্থা অতিক্ৰম কৰি সামন্ততান্ত্ৰিক ব্যৱস্থাত উপনীত হৈছিল। দৈনন্দিন জীৱনৰ বিভিন্ন বিষয় ডাকৰ বচনৰ যোগেদি প্ৰতিফলিত হৈছে। সাধাৰণ জীৱন ৰীতি সম্পৰ্কে কিছুমান বুদ্ধিমান ইঙ্গিত বচনবোৰত আছে আৰু তাৰ লগে লগে সেইবোৰত সৰু সৰু কথাবোৰ সুস্থ পৰ্যবেক্ষণ শক্তিৰ প্ৰয়োগ দেখা যায়।

শৰীৰ ভাল ৰাখিবৰ উপায়বোৰো নানা ইঙ্গিত সন্নিবিষ্ট আছে। অসমীয়াত খোৱাৰ ৰুচিৰ বিষয়ে ডাকৰ বচনৰ পৰা বহু কথা বুজিব পাৰি। আগৰ কালৰ বিশ্বাস অনুসৰি ডাকৰ বচনে তিবোতাৰ লক্ষণ নিৰূপন কৰিছে আৰু এইবোৰ এতিয়াও অসমীয়া সমাজত প্ৰচলিত আছে। সন্তানক কেনেদৰে ৰাখিব লাগে, কেনেদৰে পৰিচৰ্যা কৰিব লাগে, কি কি লোকাচাৰ পালন কৰিব লাগে, সেই সকলো খিনি ডাকৰ বচনৰ পৰা অসমীয়া সমাজে গ্ৰহণ কৰিছে। ধৰ্ম পৰোপকাৰ আৰু নীতি পালনৰ দৰে কিছুমান সূত্ৰও ডাকৰ বচনৰ পৰা অসমীয়া মানুহে লাভ কৰিছে। সকলোৰে উপকাৰৰ কাৰণে ধৰ্ম মন্দিৰ সজা, পুখুৰি খন্দা, তীৰ্থ ভ্ৰমণ, স্নান আদিও বিধেয়। কোনোবা ফালে যাত্ৰা কৰিব লগা হলেও ডাকৰ নীতি বচনলৈ অসমীয়া মানুহে এবাৰ চকু ফুৰাই চায়। এইদৰে আমাৰ সৰ্বসাধাৰণ জীৱনত ডাকৰ বচনসমূহে আবৰি আছে বাবে অসমীয়া সামাজিক জীৱনত ডাকৰ বচনৰ প্ৰভাৱ উল্লেখযোগ্য।

আজিৰ এই পৃথিৱীত শিক্ষিত সমাজে বুজি উঠিছে বাইকৰ উপকাৰিতা-অপকাৰিতা। পশ্চিমীয়া দেশ সমূহত বাইকৰ পৰিৱৰ্তে চাইকেলৰ পুনৰ প্ৰবৰ্ত্তন কৰিছে। চাইকেলৰ ব্যৱহাৰে পৰিবেশ নিকা কৰি ৰখাৰ লগতে ইন্ধন অৱাৰত নষ্ট নহয়, ই কম খৰচী আনহাতে শৰীৰ চৰ্চাও হয়। ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে উন্নয়নশীল দেশৰ যুৱক সকলে যদি তেওঁলোকৰ বাইক চলোৱাৰ মানসিকতা সলনি নকৰে, তেন্তে এদিন ইয়াৰ কুফল সকলোৰে ভোগ কৰিব লাগিব।

॥कोषुकः॥

সাগরকত দু'বাব ধরা মানুষ এখনে প্রাণটাকি চিঠিবিলে ধবিলে-
বোচাওক, মোক বচাওক, মই সাত্ত্বিনা জানৌ।

সাগৰৰ পাৰত বহি মদ খাই থকা মদাহী এজনে মানুহজনৰ চিঞৰ শুনি বিৰক্তিতে কলে-
 'মাতৃৰিষ নাজানা তাত কি হ'ল ? ইমানকৈ চিঞৰি লাগে কিয় ? ময়োতো ভয়োলি বজাব নাজানো
 সেইবুলি কেতিয়াবা চিঞৰিছোঁ নেকি ?

वर्णिता त्रयी
धातुन शब्दी

প্ৰবন্ধ

ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালা

কল্পনা তালুকদাৰ

মাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)

অসমীয়া সাহিত্য সংস্কৃতিৰ বাননক সুগন্ধি গোলাপৰ সুবাসেৰে যি সকল লোকে সুবাসিত আৰু সু-শোভিত কৰি গ'ল আৰু যি সকল লোকে তেওঁলোকৰ বিভিন্ন কৰ্ম ৰাখিবৈ অসম তথা ভাৰত মাতৃৰ মুখ উজলালে সেইলোক সকলৰ ভিতৰত ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালা অন্যতম।

জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালাৰ আজোককা নবৰহ আগৰৱালাই জীৱিকা তথা ভগ্না অৰ্থেয়নৰ কাৰণে সুদূৰ ৰাজস্থানৰ পৰা অসমলৈ আহিছিল। নানা ঠাইত বেপাৰ বানিজ্য কৰি শেষত অসমলৈ আহি ডিব্ৰুগড়ত স্থায়ী ভাবে বসবাস কৰিবলৈ ললে ততঃ তেওঁ এখন চাহ বাগিছা পাতিলে আৰু নানা ঠাইত ভূমি ফুৰা বৰদাসীৰ পৰা চাহ খেতিয়ক হৈ পৰে।

এই পৰিয়ালেটোৰে শেষত অসমীয়া ভাষা সংস্কৃতি গ্ৰহণ কৰি হাতে হিমজুৰে অসমীয়া হৈ পৰে।

এনেহে গুণী-জ্ঞানী সংস্কৃতিবান পৰিবেশতেই ডিব্ৰুগড়ৰ তামোলবাৰী চাহ বাগিছাত জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালা দেৱৰ জন্ম হয়। তেওঁৰ পিতৃৰ নাম আছিল পৰমানন্দ আগৰৱালা আৰু মাক কিশোৰী দেৱী। কেইবাজনো ভাই ককায়েকৰ ভিতৰত জ্যোতি প্ৰসাদ আছিল জ্যেষ্ঠ জিলিকা। তেওঁৰ গাৰ বৰণ আছিল শুভ্ৰ, শীৰ্ষকায়, আৰু দৃষ্টিত উজ্জ্বল অথচ শিল্পী সুলভ কমলীয়তা বিৰাজ কৰিছিল।

ব্যৱসায়ৰ লগত জড়িত কাৰণে তেওঁ প্ৰথমতে নাগেৰী ভাষাতেই লিখা পঢ়া চৰ্চা কৰিছিল। তেওঁ পিছত অসমীয়া আৰু বাংলা ভাষাত বিন্দু চৰ্চা কৰিছিল। তেওঁ কলিকতাৰ নেচনেল স্কুলৰ পৰা প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। বি. এ. পাছ কৰাৰ পিছত উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে বিলাতলৈ যায়। ১৯২৬ চনত এডিনব্ৰ' বিশ্ববিদ্যালয়ত এম. এ. পঢ়িবলৈ লয়।

সেই সময়ত তেওঁৰ মন বোলছবি শিল্পৰ প্ৰতি বৰকৈ আকৰ্ষিত হয়। তেওঁৰ এম. এ. পৰীক্ষা দিয়া নহ'ল, পৰীক্ষা নিদিয়াকৈ বৰ্লিনলৈ যায় আৰু ভাৰতীয় বোলছবি প্ৰযোজক হিমাংগু বায়ৰ লগলাগি বোলছবি প্ৰযোজনা কৰা আৰু পৰিচালনা কৰা কাম শিকি লয়।

তেওঁ অসমলৈ ঘূৰি আহি বোলছবি নিৰ্মাণত মনোনিবেশ কৰে। তেওঁ পেনতে 'জয়মতী' নামৰ বোলছবি খন নিৰ্মাণত হাত দিয়ে। সেইসময়ত অসমত অভিনেতা বিশেষকৈ অভিনেত্ৰী যোগাৰ কৰি বোলছবি নিৰ্মাণ কৰাটো অতি বিখ্যকৰ কথা। যিয়েই নহওক অসীম সাহস আৰু ধৈৰ্য্যেৰে আৰ্থিক খৰচ, অগাঢ়, কাৰিকৰী অনুবিধা আৰু অভিনেতা-অভিনেত্ৰীৰ সমস্যা কাটি কৰি থৈ ১৯৩৫ চনত 'জয়মতী' বোলছবি খন নিৰ্মাণ কৰি উলিয়ায়। ইয়াৰ আগতে ভাৰতৰ আন ৩/৪ ৰাজ্যইহে বোলছবি উলিয়াবলৈ সক্ষম হৈছিল। ১৯৩৭ চনত তেওঁ ডিব্ৰুগড়ত বিবাহ কৰাইছিল। বিয়া বাক কৰাই

সাময়িক হ'লেও তেওঁৰ সুন্দৰৰ পুৰা মুঠেই স্তিমিত হোৱা নাছিল। তেওঁ অলেখ গীত ৰচনা কৰি তাত সুৰ দিছিল। ইয়াক 'জ্যোতি সংগীত' হিচাপে নামকৰণ কৰা হয়। ইয়াৰ বাহিৰেও তেওঁ শৈল্পিত কুঁৱৰী, কাৰেঙৰ জিগীৰী, লভিতা, কপালীম আদি নাট ৰচনা কৰি কুঁৱৰী, কাৰেঙৰ জিগীৰী, লভিতা, কপালীম আদি নাট ৰচনা কৰিছিল। নিমাতী কইনা, সোণপখিলী আদি শিশু নাট ৰচনা কৰিছিল। ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ সঁচাকৈ কপৰ পুৰাণী। প্ৰকৃতিৰ মনোমোহৰ পৰিবেশ, আকাশৰ তৰাবলী, পৰ্বা ৰাজ্যৰ কল্পনা আছিল তেওঁৰ মনৰ লগৰী। অসমীয়া মানুহৰ সভ্যতা সংস্কৃতিক ঘৰি পিহি নিকা কৰি আধুনিক ৰূপত প্ৰকাশ কৰাই তেওঁৰ গীত মাত, নাট-নাটিকা সমূহৰ মূল উদ্দেশ্য আছিল। সাহিত্য আৰু সাংস্কৃতিক সপনৰ উপৰিও বাস্তৱনৈতিক দিশত তেওঁৰ অবদান আছিল চমকপ্ৰদ। তেওঁ বিলাতৰ পৰা ভাৰতলৈ ঘূৰি অহা সময়ছোৱাত গান্ধীজীৰ নেতৃত্বত প্ৰবল ভাবে আইন অমান্য আন্দোলন চলি আছিল। তেওঁ ১৯৩২ চনত স্বাধীনতা আন্দোলনত জপিয়াই পৰে। তেওঁ নিজ কৰ্মৰাজিৰ গুণত তৰুণৰাম ফুকন, নৰীন চন্দ্ৰ বৰদলৈ, গোপীনাথ বৰদলৈ আদি বৰেণ্য নেতা সকলৰ অতিকৈ প্ৰিয়পাত্ৰ হৈ উঠে। তেওঁ গানৰ মাজেৰে ডেকা শক্তি তথা দেশবাসীক পৰাধীনতাৰ শিকলি ছিটি দেশমাতৃক স্বাধীন কৰিবলৈ আহ্বান জনাইছিল। 'লুইতৰে পাৰে আমি ডেকাল বা মৰিবলৈ ভয় নাই', 'কেন ক'ত আছে', 'বিশ্ববিজয়ী নজোৱান', ইত্যাদি অলেখ অগ্নিবৰ্ষা গানেৰে ডেকা শক্তিক মাতৃভূমিৰ বাবে প্ৰাণ বলিদান দিবলৈ অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল। এইবিলাক কাৰ্যকলাপৰ বাবে ইংৰাজ চৰকাৰে তেওঁক ১৫ মাহ সশ্রম কাৰাগাৰ বিহে। ১৯৪২ চনৰ গণআন্দোলন অসমৰ জাতি-উপজাতি সমূহক একত্ৰিত কৰাৰ মানসেৰে তেওঁ প্ৰকাশিছিল।

"নাম্য মেত্ৰীৰ ময়েই বণুৱা.....

চাহ বাগিছাৰ ময়েই কনুৱা.....।"

ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালা মহাত্মা গান্ধীৰ অহিংস সংগ্ৰামৰ সঁচা আৰু প্ৰকৃত সৈনিক আছিল। এই গান্ধী জ্ঞানী-গুণী অসাধাৰণ বহুমুখী প্ৰতিভাৰ মহান ব্যক্তিয়ে ১৯৫১ চনৰ ১৭ জানুৱাৰীত দেহ ত্যাগ কৰে। জ্যোতি প্ৰসাদ অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ জ্বলন্ত প্ৰদীপ। সত্যতা, সাহস, সত্যনিষ্ঠা, সংগ্ৰামশীলতা আৰু বহুমুখী প্ৰতিভাৰে তেওঁ এক যুগ নায়ক হিচাপে আত্ম প্ৰকাশ কৰি গৈছে। তেওঁ অসমীয়াৰ অতিকৈ আপোন, অতিকৈ মৰমৰ।

"মহা মহা পুৰুষৰ চানেকীৰে জীৱনৰ

আমিও কৰিব পাৰোঁ জীৱন গঢ়িত

অভিনয় শেষ হ'লে

আয়ুবেলি মাৰ গলে

থৈ যাব পাৰোঁ খোজ সময় বান্ধিত।"

স্মৃতিৰ টুকুৰা

মজিবুৰ রহমান চৌধুরী
(প্ৰাক্তন ছাত্ৰ)

মই ১৯৭২ ইং চনত এইখন কলেজত প্ৰথম বছৰত নাম ভৰ্তি কৰিছিলোঁ। আমি পঢ়ি থাকোঁতে এইখন কলেজৰ পৰিবেশ খুবই ভাল আছিল আৰু হিন্দু মুছলমান উভয় ধৰ্মৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত যথেষ্ট মিলানীতি আৰু সদ্ভাৱ আছিল। মই এবাৰ (১৯৭৬ চনত) এইখন কলেজৰ সাধাৰণ সম্পাদক আছিলোঁ। তেতিয়া কলেজত বাৰ্ষিক অধিবেশন হৈছিল। এই অধিবেশনত 'ছাত্ৰ আৰু শিক্ষা' নামৰ এখন পূৰ্ণঙ্গ নাট মঞ্চস্থ কৰিছিল। দৰ্শকে খুব ভাল পাইছিল। হাফিজুৰ রহমান দাদা, দীপ্তি পাঠক আৰু উৎসৱ ছাৰ আৰু অন্যান্যই অভিনয় কৰিছিল। কিয়ে মধুৰ আছিল সেই দিনবোৰ!!!

আমাৰ সকলোৰে শ্ৰদ্ধাৰ সুবোধ দাৰ অতীতৰ একলম

ছাত্ৰ হিচাবে মেধাবী ছাত্ৰ নাছিলোঁ। মজলীয়া ধৰণৰ ছাত্ৰ আছিলোঁ। কিতাপ পঢ়াৰও সিমান অভ্যাস নাছিল। কিন্তু ছাত্ৰ অৱস্থাত আমাৰ শিক্ষকৰ প্ৰতি অতি ভক্তি আৰু ভয় ভাৱ এটা অন্তৰত আছিল। যিটো নেকি বৰ্তমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত কমেই দেখা যায়। কিতাপ বেছিনপঢ়িলেও শ্ৰেণীত উপস্থিতি সদায় নিয়মীয়া আছিল আৰু মনোযোগ আছিল।

সুবোধ কলিতা

প্ৰবন্ধ

শ্ৰী বিপুল্লয় কলিতা
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

বন্য-প্ৰাণীসকলৰ ভিতৰত গঁড় এবিধ অতি মূল্যবান প্ৰাণী। পৃথিৱীৰ মাথোন এচিয়া আৰু আফ্ৰিকা মহাদেশতে গঁড় পোৱা যায়। আফ্ৰিকাৰ দুটা খৰ্গ থকা গঁড়ৰ প্ৰধান বসতি হ'ল - নামিবিয়া, জাম্বিয়া, জিম্বাবুৱে, কেনিয়া আদি। এচিয়াৰ এক খৰ্গ থকা গঁড়ৰ বসতি হ'ল - চিতোৱান (নেপাল), বঙ্গৰ জলদাপাৰা, জাভা-সুমাত্ৰা দ্বীপ আৰু আমাৰ অসম। গঁড়ৰ মুঠ পাঁচটা প্ৰজাতি পোৱা যায়। এই পাঁচটা প্ৰজাতিৰ দুটা প্ৰজাতি আফ্ৰিকাত আৰু তিনিটা প্ৰজাতি এছিয়া মহাদেশত পোৱা যায় আফ্ৰিকাৰ বগা গঁড়েই হ'ল আটাইতকৈ ডাঙৰ প্ৰজাতিৰ।

চোৰাং চিকাৰীৰ প্ৰধান লোভৰ বস্তু হ'ল গঁড়ৰ খৰ্গটো। জন্তুৰ শিঙৰ দৰে গঁড়ৰ খৰ্গটো হাড়ৰে গঠিত নহয়। ই কেৰাটিন তন্ত্ৰৰ দ্বাৰা গঠিত এডোখৰ গোটা পদাৰ্থ। কেৰাটিন প্ৰাণীৰ নখ, চুলি, বাকলি, খুড়া, চৰাইৰ পাখি আদিৰ প্ৰধান উপাদান। খৰ্গটোত স্নায়ু বা বক্ত সঞ্চালন নহয় বাবে ই অনুভূতিহীন। কিন্তু জন্তুৰ শিং বিশেষকৈ ইয়াৰ বুদ্ধিকালত, জীৱিত গ্ৰহিৰ নিচিনা। ইয়াক চুলি যুক্ত চালেৰে আৱৰি ৰাখে আৰু বক্ত সঞ্চালন সদায় চলি থাকে। গতিকে ই বিষ বা স্পৰ্শৰ অনুভূতি নীল। জন্তুৰ শিঙৰ নিচিনা গঁড়ৰ খৰ্গটো লাওখোলাৰ লগত সংযুক্ত হৈ নাথাকে। আচলতে গঁড়ৰ খৰ্গটো উপচৰ্মৰ ৰূপান্তৰহে মাথোন আৰু ই মূৰৰ মাংসপেশীৰ লগতহে সংযুক্ত হৈ থাকে। সেইবাবেই ডাঙৰ আঘাতৰ দ্বাৰাই গঁড়ৰ খৰ্গটো উলিয়াই আনিব পাৰি।

গঁড়ৰ খৰ্গটো উলিয়াই আনিলে ইয়াৰ পৰা এবছৰমান পিছত পুনৰ খৰ্গ ওলায়।

আজি এছিয়া আৰু আফ্ৰিকাৰ দুয়োবিধ গঁড় চোৰাং চিকাৰীৰ হাতত ভয়ানক ভাবে নিধন হ'ব ধৰিছে। সশস্ত্ৰ প্ৰহৰীয়েও চোৰাং চিকাৰীক প্ৰতিৰোধ কৰিব পৰা নাই। এনেদৰে চোৰাং চিকাৰীৰ হাতত বলি হৈ গঁড় আজি বিলুপ্তিৰ পথত। শেহতীয়াভাবে আফ্ৰিকাত গঁড় সংৰক্ষণৰ বাবে অভিনৱ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে। আফ্ৰিকাৰ নামিবিয়াত অপাৰেশ্বন বাইকনিৰ্কছ নামেৰে এক নতুন অভিযান আৰম্ভ কৰিছে যাৰ দ্বাৰা গঁড়ৰ খৰ্গটো কাটি অনা হয় আৰু চোৰাং চিকাৰীক গঁড়ৰ খৰ্গৰ পৰা বঞ্চিত কৰা হয়। এতিয়া আফ্ৰিকাত উৰাজাহাজেৰে গঁড়ক পহৰা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

মানুহৰ অন্ধবিশ্বাসৰ বাবে আজি গঁড় বিপদাপন্ন। গঁড় হত্যাৰ প্ৰধান লক্ষ্য হ'ল ইয়াৰ খৰ্গটো। গঁড়ৰ খৰ্গৰ মূল্য চীন আৰু আৰু আৰৱ দেশত অত্যন্ত বেছি। চীন দেশত জনসাধাৰণৰ বিশ্বাস যে গঁড়ৰ খৰ্গৰ ঔষধী গুণ আছে। আমাৰ ইয়াতো বহুতৰে বিশ্বাস আছে যে গঁড়ৰ খৰ্গ গাত থাকিলে বেমাৰে দেখা নিদিয়। গঁড়ে যিহেতু ৩০-৪০ মিনিট সময় একেলগে সংগম কৰি থাকিব পাৰে, সেয়ে মানুহৰ বিশ্বাস যে গঁড়ৰ খৰ্গ ধাৰণ ধৰিলে বৃদ্ধ লোকেও যৌন ক্ষমতা পুনৰ লাভ কৰে। প্ৰকৃততে ইয়াৰ কোনো বৈজ্ঞানিক ভিত্তি নাই।

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় আলোচনী

গীতি কবি নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ

শ্ৰী নিপুঞ্জ কবিতা
গ্ৰাহক তৃতীয় বৰ্ষ (ভূগোল বিভাগ)

অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ বিশাল আকাশৰ পৰা আৰু এটি নক্ষত্ৰ হঠাতে সৰি পৰিল। অসমীয়া জাতীয় জীৱনক বিগত প্ৰায় পঁচ দশক জুৰি জীপাল কবি বখা এই নক্ষত্ৰৰ অভাৱে এক ডাঙৰ শূন্যতাৰ সৃষ্টি কৰিছে অসমীয়া সাহিত্যৰ আকাশত। 'সাব পাওঁ মই পুৰতি নিশাতে', 'নিয়ৰ যেতিয়া সৰে', 'আগলি বতাহে কপালে কলবে পাত', 'সোণৰ খাক নালাগে মোক', 'সুৰৰে মেলাতে পৰীয়ে গীত গায়', 'মোক এটি সুৰ কবি তোলা', 'সৌ কাজল মেৰ', এনে অসংখ্য জনপ্ৰিয় কালজয়ী গীতৰ সৃষ্টি, অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ দিকপাল, বৰণ্যে কথাশিল্পী, কবি, অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি, সৰস্বতী উপাধিৰে বিভূষিতা, সাহিত্য একাডেমী বটা প্ৰাপক, প্ৰাচ্য তত্ববিদ, সুৰঙ্গ, সুগায়িকা, 'দেৱী'ৰ দৰে যুগজয়ী গ্ৰন্থৰ ৰচয়িতা, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন মুৰব্বী অধ্যাপিকা তথা গবেষক, তেওঁ হ'ল ডঃ নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ।

অসমবাসীৰ লগতে সমগ্ৰ দেশ বাসীক কন্দুৱাই জীৱনৰ ৭১ বছৰ বয়সত চিৰদিনৰ বাবে মহাকালৰ বুকুত লীন হৈ যোৱা, সাহিত্যত গবেষণা কৰি প্ৰথম উপাধি লোৱা প্ৰথম অসমীয়া মহিলা সৰস্বতী ডঃ নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈৰ জন্ম হৈছিল ১৯৩৩ চনৰ ২০ জুন তাৰিখত, অবিভক্ত শিৱসাগৰ জিলাত। তেওঁৰ পিতৃ উদ্যোগপতি ধৰ্মেশ্বৰ শৰ্মা বৰদলৈ আৰু মাতৃ আছিল মুক্তাবলা বৰদলৈ।

ডঃ বৰদলৈ কৈশোৰ পাৰ হৈ যৌৱনত ভবি দিয়া নিদিয়া অৱস্থাতেই জীৱনৰ ১১ বছৰ বয়সতেই বিবাহ পাশত আবদ্ধ হয় যদিও তেওঁৰ বৈবাহিক জীৱন আছিল তেনেই কামল্যাবে ভৰা। ১৩ বছৰ বয়সতেই জন্ম হোৱা তেওঁৰ একমাত্ৰ কন্যা সন্তানটিৰ নাম ডঃ স্বপ্নাদেৱী ভট্টাচাৰ্য্য। বিবাহৰ তিনি বছৰ পিছতেই অৰ্থাৎ ১৪ বছৰ বয়সতেই ডঃ বৰদলৈৰ বিবাহ বিচ্ছেদ হয় আৰু তেতিয়াৰে পৰা তেওঁৰ অকলসৰীয়া নিঃসঙ্গ জীৱন আৰম্ভ হয়।

ডঃ বৰদলৈৰ শৈশৱ কালত শিক্ষা জীৱন আৰম্ভ হয় শিৱসাগৰ ২ নং প্ৰাইমাৰী স্কুলত। তাৰপৰাই তেওঁ অসমৰ ভিতৰত প্ৰথমহে কৃতি লাভ কৰি ফুলেশ্বৰী ছোৱালী হাইস্কুলত ভৰ্তি হয়। একেদৰেই ১৯৪৮ চনত প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত প্ৰথম বিভাগত উৰ্ত্তীণ হয়। তেওঁৰ কলেজীয়া জীৱনৰো শুভাৰম্ভ হয় শিৱসাগৰতেই। শিৱসাগৰ কলেজৰ পৰাই অৰ্থাৎ, এ, পাছ কৰি তেওঁ গুৱাহাটীৰ সন্দিকৈ কলেজৰ পৰা ১৯৫২ চনত বি, এ, পৰীক্ষাত উৰ্ত্তীণ হয়। ডঃ বৰদলৈ বি, এ, পৰীক্ষাত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভিতৰতেই সৰ্বাধিক নম্বৰ লাভ কৰি শীৰ্ষস্থান অধিকাৰ কৰে। তাৰোপৰি তেওঁ ১৯৫৪-৫৫ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা

"দ্যা ট্ৰিটমেন্ট অৱ নোচাৰ ইন পয়েণ্ট্ৰি" বিষয়ত গবেষণা কৰি সন্মানীয় ডক্টৰেট ডিগ্ৰী লাভ কৰে। স্মৰ্তব্য যে তেওঁ স্কলীয়া আৰু কলেজীয়া জীৱনৰ পৰীক্ষাত সদায় প্ৰথম স্থান লাভ কৰিছিল।

ডঃ বৰদলৈ ১৯৫৮ চনত প্ৰথমে বি বৰুৱা কলেজত অধ্যাপনা কৰিবলৈ লয়। আৰু তাত ১৮ বছৰ অতিবাহিত কৰাৰ পিছত ১৯৭৫ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত নিযুক্তি লাভ কৰি ক্ৰমান্বয়ে বিভাগ, চিনিয়ৰ বিভাগ আৰু উচ্চ বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা ৰূপে কাৰ্য্য নিৰ্বাহ কৰি অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। তেওঁ কিছুদিন ধৰি গুৱাহাটী আকাশবাণী কেন্দ্ৰৰ অকণিৰ মেল আৰু মহিলাৰ চ'ৰাৰ পৰিচালিকাও আছিল। ১৯৫৬ চনত তেওঁ "নতুন অসমীয়া" আৰু "ৰামধেনু" আলোচনীত সাংবাদিকতাও কৰিছিল।

বহুমুখী প্ৰতিভা সম্পন্ন ডঃ বৰদলৈ অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ ভৰালিলৈ আগবঢ়োৱা অন্যান্য অৱদান সমূহৰ ভিতৰত অসমীয়া আৰু ইংৰাজী ভাষাত ৰচিত ৫৪ খনৰো অধিক গ্ৰন্থ উল্লেখযোগ্য। সেই গ্ৰন্থ সমূহৰ ভিতৰত - কবিতা: মন কবিতাৰ ৰং (৬৭), দিনৰ পিছত দিন (৭৭) সমীপেশ্ব (৭৭), অন্তৰংগ (৭৮), অমিতাভ শব্দ, নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈৰ নিৰ্বাচিত কবিতা ইত্যাদি। গবেষণা আৰু সাহিত্য আলোচনাত্মক গ্ৰন্থ সম্ভাৰৰ ভিতৰত- অসমৰ লোক-সংস্কৃতি, 'অসমৰ লোক কবিতা, সাহিত্য আৰু সংস্কৃতি', শিৱ, দেৱী, সূৰ্য্য, মাত্ৰা আৰু অংকীয়া ভাওনা, কবিতাৰ কথা, ৰবীন্দ্ৰ নাথৰ গীত আৰু কবিতা, অসমীয়া চুটিগল্প, বৰগীতৰ কথা ইত্যাদি। শিশু সাহিত্য সম্ভাৰৰ ভিতৰত- চিল-চিল-চিলা, অসমীয়া ওমলা গীত, কথা সৰিৎ সাগৰ, শালিকীৰ টো টো, সুবদী মাত, সুৰীয়া মাত ইত্যাদি। সুবৃষমুখী ফুলৰ এই মেলাতে ইত্যাদি গীতৰ সংকলন পুথি। নাটক সমূহৰ ভিতৰত- মেঘদূত, ওৰণী, তৃতীয় অংক, অগ্নিগৰ্ভা, মহাকাল সোনবৰুণী আই, পুতুলা নাচ ইত্যাদি। অনুবাদ গ্ৰন্থ সমূহৰ ভিতৰত- তুলসীদাস, মীৰা ৰাস, বিন্দু আৰু সিদ্ধ নামঘোষা(বাংলা), উবিসাৰ লোক-সংস্কৃতি ইত্যাদি। 'জীৱন জীৱন বৰ অনুপম' তেওঁৰ দ্বাৰা ৰচিত আত্মজীৱনীমূলক গ্ৰন্থ তদুপৰি ডঃ বৰদলৈৰ অন্যান্য গ্ৰন্থ সম্ভাৰৰ ভিতৰত আছে- মা ডাউন, বেউলা, ফুলকোঁৱৰ, ৰজা, বিশ্বৰ বিৰিণা পাত ইত্যাদি প্ৰসঙ্গক্ৰমে উল্লেখযোগ্য ডঃ বৰদলৈৰ 'আছামিজ চাৰ্ট ষ্টৰী' ৰে আন্তৰ্জাতিক ভাবে প্ৰচুৰ সমাদৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে একেদৰে ডেৰ হাজাৰৰো অধিক জনপ্ৰিয় গীত ৰচনা কৰি ডঃ বৰদলৈ এক বিশেষ সুনাম অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। তেওঁ গবেষণা পত্ৰ দুকুৰিবো অধিক শুভবাৰ্তা, প্ৰাৰ্থনা, সাধু- সাধ

সাহু, জুতি ইত্যাদি কেছোঁ আৰু “জগপদ্ম” নামেৰে এখনি উপন্যাস ৰচনা কৰিছিল।

নিৰৱিচ্ছিন্ন ভাৱে সাহিত্যৰ সৈতে ওতঃপ্ৰোতভাৱে লাগি থকা ডাঃ বৰদলৈৰ জীৱনলৈ আহিছে অলেখ সন্মান। ইয়াৰ ভিতৰত লেখত লবলগীয়া ১৯৫৮ চনত “চিল চিল চিলা” শিশু সাহিত্যৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰপতিৰ বঁটা লাভ। ১৯৭৭ চনত “দিনৰ পিছত দিন” কাব্যগ্ৰন্থৰ বাবে আৰু ১৯৮৯ চনত গবেষণা পত্ৰ “দেৱী”ৰ বাবে অসম সাহিত্য সভা বঁটা লাভ কৰে। “সুদীৰ্ঘ দিন আৰু সুদীৰ্ঘ স্নাত” কাব্যগ্ৰন্থৰ বাবে ১৯৮৩ চনত সাহিত্য অকাডেমী বঁটা লাভ কৰে। ১৯৭৮ চনত সবস্বতী উপাধিৰে বিভূষিত হয়। ১৯৭৬ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ টিহু অধিবেশনৰ কবি সন্মিলনৰ সভানেত্ৰী আৰু ১৯৯১ চনত দুধনৈত অনুষ্ঠিত অসম সাহিত্য সভাৰ সভানেত্ৰী হয়। ১৯৯৫ চনত কলিকতাত সাহিত্য অকাডেমী লেখক সন্মিলনত অংশগ্ৰহণ কৰে। ১৯৮৮-৯৮ চনলৈ সাহিত্য অকাডেমীৰ সদস্য হয়। ১৯৮৭ চনত ভক্তি বস্ত্ৰী আলোচনা চলত অংশ গ্ৰহণ কৰে। ২০০২ চনত প্ৰবীণা শইকীয়া বঁটা লাভ কৰে আৰু তেওঁ নেচনেল বুক ট্ৰাচ্টৰ উপদেষ্টা সমিতিৰ সদস্য আছিল।

ডাঃ বৰদলৈ এগৰাকী সুবক্তাও আছিল। অসম সাহিত্য সভাৰ দুধনৈ অধিবেশনত সভাপতিৰ আসনৰ পৰা তেওঁ দিয়া ভাষণৰ কিয়দংশ এনেধৰণৰ – “সাহিত্যৰ জাত নাই ধৰ্ম নাই।

সেইদৰে সাহিত্যিকৰো জাত নাই ধৰ্ম নাই। লিখিলেই গীত, লিখিলেই গল্প নহয়। জীৱনৰ অভিজ্ঞতাৰ নিটোল নিৰ্যাস হ’লেহে সাহিত্য” – “অসম সাহিত্য সভা, অসমক আই বুলি প্ৰকৃততে গ্ৰহণ কৰা অটাইবোৰ অনুষ্ঠান। এক সুৰত আমি এখন পৰিয়াল। ইয়াৰ প্ৰতিখন শাখা যদি সক্ৰিয় হয়, এবছৰতে অসম সাহিত্য সভাৰ কাম উঠেনদী হব।” – “অসম সাহিত্য সভাই নিজা সংস্কৃতিৰ পঁতনৰ প্ৰতিও নিশ্চয় লক্ষ্য ৰাখিব লাগিব।” – “ভাষাৰ ক্ষেত্ৰত হঠাৎ হোৱা উদ্যমিকতাই প্ৰগতিৰ অন্তৰায় হৈ উঠিব পাৰে। আনহাতে, আঞ্চলিক জাতীয়তাবাদ আত্মসিক মনোভাবাপন্ন হলেও ক্ষতিকৰক হব।”

মৃত্যু সম্বন্ধে ‘দেৱী’ গ্ৰন্থত ডাঃ বৰদলৈয়ে লিখিছিল এনেদৰে – ‘মৃত্যু জীৱনক নিঃশেষে গুহি লোৱা, মহাকালৰ ৰূপৰ সেই মৃত্যু। আস, আতংক, বুকুফটা আৰ্তনাদৰ প্ৰতীক, হিন্দু বিশ্বাসৰ পৰজন্মৰ অগ্ৰদূত সেই মৃত্যু।।’ – এই মৃত্যুৰ কৰাল গ্ৰাসৰ পৰা তেওঁ নিজেও সাৰি যাব নোৱাৰিলে। ২০০৪ চনৰ ১ জুন তাৰিখে জীৱনৰ ৭১ বছৰ বয়সত তেওঁ এই মায়াভৰা পৃথিৱীৰ পৰা বিদায় মাগিলে চিৰদিনলৈ। পুৰতি নিশাতে সাৰ পোৱাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়া মহান কবি গৰাকী আৰু সাৰ পাবলৈ সক্ষম নহল। প্ৰশ্ন হয় ভবিষ্যতে তেওঁৰ এই স্থান কোনবাই পূৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হবনে।

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় আমোচনী

‘মহিলা সবলীকৰণ কোষ’ বিমলা প্ৰসাদ চলিহা কলেজঃ এটি আলোকবৰ্ষ।

অৰ্থনৈতিক ভাৱে অনগ্ৰসৰ নগৰবেৰা অঞ্চলৰ মহিলাসকল এশ এবুৰি সমস্যাবে জৰ্জৰিত। এই অঞ্চলৰ দুখীয়া মহিলাসকলক বিভিন্ন দিশত প্ৰশিক্ষণ দি অৰ্থনৈতিক ভাৱে স্বাবলম্বী কৰাৰ মানসেৰে ২০০২ চনৰ ২৯ নবেম্বৰ তাৰিখে বিমলা প্ৰসাদ চলিহা কলেজৰ মহিলা প্ৰবক্তা তথা কৰ্মচাৰীক লৈ তলত দিয়া ধৰণে ‘মহিলা সবলীকৰণ কোষ’ (Woman Empowerment Cell) গঠন কৰা হয়।

- ১) নুন নাহাৰ বেগম (প্ৰবক্তা, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ) উপ সভানেত্ৰী।
- ২) দীপ্তিৰেখা পাঠক মজুমদাৰ (প্ৰবক্তা, অসমীয়া বিভাগ)
- ৩) গম্ভীৰ ঠাকুৰীয়া (বিভাগীয় মুৰব্বী, শিক্ষা বিভাগ) যুটীয়া আহ্বায়িকা।
- ৪) কল্যাণী দাস (বিভাগীয় মুৰব্বী, ইংৰাজী বিভাগ) উপদেষ্টা
- ৫) নন্দীতা পাঠক (বিভাগীয় মুৰব্বী) প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগ সদস্যা
- ৬) চিত্ৰলেখা দেৱী (প্ৰবক্তা, প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগ)
- ৭) ভূমিজা বৰ্মন (প্ৰবক্তা, শিক্ষা বিভাগ)
- ৮) অনিতা কেওট (প্ৰবক্তা, ভূগোল বিভাগ)
- ৯) ফিৰোজা আহমেদ (প্ৰবক্তা, অৰ্থনীতি বিজ্ঞান বিভাগ)
- ১০) কুলদেৱী কাকতি)
- ১১) লতিকা মেধি) কাৰ্যালয় সহায়িকা

মহিলা সবলীকৰণ কোষে প্ৰথমে অঞ্চলটোৰ মহিলা সকলৰ জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ড সম্পৰ্কে জ্ঞাত হ’বলৈ সুদীৰ্ঘ প্ৰয়াসলী প্ৰস্তুত কৰি ঘৰে ঘৰে গৈ এক জৰীপ কাৰ্য্য চলায়। অঞ্চলটোৰ নগৰবেৰা, নমঃগুপ্তপাৰা, বেপাৰীপাৰা, দোহুছি, দাসপাৰা, পুখুৰীপাৰা আৰু সাহাপাৰা গাঁওৰ মুঠ ২৫১ টা পৰিয়ালত এই জৰীপ কাৰ্য্য চলোৱা হয়। জৰীপৰ পৰা দেখা যায় যে অঞ্চলটোত শিক্ষিতা মহিলাৰ সংখ্যা নিচৈই থাকিব। তেওঁলোকৰ বেছিভাগেই আধুনিক সা-সুবিধাৰ পৰা বঞ্চিত হোৱাই নহয় এই বিষয়ে অঞ্চলটোৰ অৰ্থিক অৱস্থা উন্নিকৰাল কৰিবলৈ অতিশয় উৎসুক। এই মহিলাসকলে টেইলৰিং, হাইকুৰা পালন, বোৱা কটা, এম্ব্ৰয়ডাৰী, কম্পিউটাৰ আদি বিষয়ত প্ৰশিক্ষণ ল’বলৈ আগ্ৰহী। মহিলাসকলৰ এই আগ্ৰহৰ বাবেই কলেজৰ (কৰ্তৃপক্ষৰ) সহযোগত ২০০৩ চনৰ ২৪ জুনৰ পৰা ২৮ জুনলৈ ৫ দিনীয়া টেইলৰিং প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ এটা পতা হয়। জৰীপ কৰা গাঁও কেইখনৰ মুঠ ৪২ গৰাকী মহিলা তথা শিক্ষিতা নিবনুৱা যুৱতীয়ে এই প্ৰশিক্ষণত অংশ গ্ৰহণ কৰি বিশেষভাবে উপকৃত হয়।

মহিলা সবলীকৰণ কোষে ২০০৩ চনৰ ৯ ছেপ্তেম্বৰত দঃ কামৰূপ সাংবাদিক সন্থা আৰু বি. পি. চলিহা কলেজৰ ‘Extention Education Centre’ ৰ সহযোগত দঃ পঃ কামৰূপৰ সমস্যাৱলী সম্পৰ্কে হোৱা ৰাজ্যিক চেমিনাৰত ‘Women literacy and standard of living : a case study of three villages near Nagarbera market’ শীৰ্ষক গৱেষণা পত্ৰ এখন পাঠ কৰে।

কোষৰ উদ্যোগত ভাৰত চৰকাৰৰ মানৱ সম্পদ বিকাশ মন্ত্ৰালয়ৰ অধীনত মহিলা আৰু শিশুকল্যাণ বিভাগ আৰু সংহত খাদ্য আৰু পৌষ্টিক বিভাগৰ গোটৰ সৌজন্যত ৮/১১/২০০৩ ৰ পৰা ১৩/১১/২০০৩ লৈ ফলমূল আৰু পাচলি সংৰক্ষণ আৰু পৰিপুষ্টি সাধন প্ৰশিক্ষণ অনুষ্ঠিত হয়। অঞ্চলটোৰ বিভিন্ন গাঁওৰ মুঠ ৩৩ গৰাকী মহিলা আৰু যুৱতীয়ে এই প্ৰশিক্ষণত অংশ গ্ৰহণ কৰি ফলমূল, শাক-পাচলি আদি সংৰক্ষণ, বিভিন্ন আচাৰ, জাম, জেলি, চাটনি, শিশুৰ পৌষ্টিক আহাৰ, আহ্বায়িকাৰ বিধি, গৰ্ভৱতী নাবীৰ যতন আদি বিভিন্ন বিষয়ত প্ৰশিক্ষণ গ্ৰহণ কৰে। উক্ত বিভাগৰে সহযোগত ২০০৩ চনৰ ১৪ নবেম্বৰত নগৰবেৰা প্ৰাথমিক বিদ্যালয় প্ৰাংগনত ‘শিশুদিৱস’ উদ্‌যাপন কৰি শিশুসকলৰ মাজত নানাদৰ্শৰ খেল-ধেমালি আদিৰ প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰে।

২০০৪ চনৰ ৪ মাৰ্চত মহিলা সবলীকৰণ কোষে শিপিনীৰ প্ৰতিভা সন্ধানী প্ৰতিযোগিতা এটা পাতে। তাঁতশালত বোৱা ফুলাম মেখেলা চালৰ, ফুলাম গামোছা আৰু কমলাৰ এই প্ৰতিযোগিতামূলক প্ৰদৰ্শনীখনত বৃহত্তৰ নগৰবেৰা অঞ্চলৰ ভালে সংখ্যক মহিলা তথা শিক্ষিতা যুৱতীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে।

ওপোৱাত বিভিন্ন কাৰ্য্যসূচীবোৰত মহিলা সকলৰ পৰা পোৱা উৎসাহ, উদ্দীপনা আৰু সহযোগিতাই মহিলা সবলীকৰণ কোষক আওঁবাই যোৱাত যথেষ্ট অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছে। ভৱিষ্যতেও অঞ্চলটোৰ মহিলাসকলৰ উৎকৰ্ষ সাধনৰ বাবে এই কোষ দায়বদ্ধ। এই ক্ষেত্ৰত সমাজৰ সকলো লোকৰ সহায় সহযোগিতা আৰু পৰামৰ্শ আমাৰ কাম।

মহিলা সবলীকৰণ কোষৰ সপক্ষে
দীপ্তিৰেখা পাঠক মজুমদাৰ
(যুটীয়া আহ্বায়িকা)

মহিলা সবলীকৰণ কোষৰ
দ্বাৰা আয়োজিত শিপিনীৰ
প্ৰতিভা সন্ধানী প্ৰতিযোগিতাও
প্ৰদৰ্শনীৰ আয়োজনত, শ্যুত
কোষৰ একাংশ সদস্য।

পুত্ৰ যন্তা দুৰ্জন ই
কন্যা চক্ৰ চাবি বৰি, অকলশৰ বৰি মাৰি
মাতৃ মাতৃ দণ্ডবত বৈ
মৰমৰ থমা দৈ লৈ
— চৈয়ল অণ্ডুল মলিক

শ্ৰিঃ শ্ৰিঃ শ্ৰিঃ

‘হেই’

হাবক লগ পামনে?

ওঁ ব’বা সেই

হেই কোনে কৈছে?

মই ... ব’বা

সিদিনৰ পৰা যেন কাটি গৈছে। যোপনিও নিশ্চয়
কোনোবা এচিনাকিটো যেন ক’বিলে এনে ঘৰীয়াৰ অশুধীন
হ’ব। এনেকথা কিম্বা হুঁ জাহ নকৈ আহাৰৰ প্ৰয়োজন নাই।
জনগণৰ শাস্তি এতিয়া বিস্তৃত। হিংসা, হত্যা, চৰ্চ্ছা ইত্যাদিৰ
ক’লীয়া জাহৰ এচপৰাই মানবীয় প্ৰশান্তিৰ শুক্ল আকাশখন
আঁজি ছানি ধৰিছে।

আনোচনী বিজ্ঞানৰ পৰামৰ্শ মৰ্মে “সাম্প্ৰতিক
সমাজত জনগণৰ প্ৰশান্তি” শীৰ্ষকৰে কেইজন মান বিশিষ্ট
ব্যক্তিৰ পৰা অভিযন্তা লবলৈ আৰম্ভ কৰিছিলো। বহুকেইজন
বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ লগত যোগাযোগ কৰিলো। বিভিন্ন এজেন্ডাত
প্ৰায় কেইজনকৈ নিবাস কৰিলো। এই ক্ষেত্ৰত এতিয়ালৈ দাতা
মকলনৈ মোৰ আন্তৰিক স্ৰষ্টা ও কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

‘প্ৰত্যট আজি নাই

উকমিৰে

ই নাহে যেনটিৰ কলকলনিত

আহে ই বাকদৰ ছোৱাৰে

হেঙুলী প্ৰত্যটক দিয়ে

ক’লা ওৰনি টানি

ৰূপম কলিতা

(স্নাতক বিজ্ঞান বৰ্ষ)

শান্তি আৰু প্ৰেম। মানবীয় গুণসম্পন্ন প্ৰতিজন
মানুহৰ বাবে এই শব্দ দুটাৰ মহাব অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। শান্তি নিবিচৰা বা শান্তি
নালাগে বুলি কেবা মানুহ হয়তো নলাৰ। যেনেদৰে প্ৰেমহীন মানুহ নাই
বুলিবই পাৰি। তাৰ পিছতো কিন্তু দেখা গৈছে সকলোৰে আকাঙ্ক্ষিত
শান্তিৰ বাবে, প্ৰেমৰ বাবেই আমাৰ সমাজত নানা অধস্তৰ, বিঘিনিৰে দেখা
দিছে। শান্তিৰ স্বাৰ্থত চৰকাৰে মানুহ মাৰিছে, বিদ্ৰোহীয়ে বন্দুক চলাইছে।
শান্তিৰ সংজ্ঞাও আজি বহুতে নিজে নিজেই নিৰ্বাণ কৰি লৈছে। সাধাৰণ
বুদ্ধ মানুহৰ শান্তি অথবা চৰকাৰী পক্ষই বিচৰা শান্তিৰ মাজত পাৰ্থক্য
বহু বেছি। কেবল সেইটো নহয় ঠাই, অঞ্চলভেদেও আজি শান্তিৰ সংজ্ঞা
বেলেগ হৈ পৰিছে। চহৰত নিশা দুপৰিলৈ ঘূৰি ফুৰিব পৰাটো চৰকাৰী
পক্ষৰ বাবে শান্তি নিশ্চয় হ’ব পাৰে কিন্তু গাঁওৰ মানুহৰ বাবে? অসম
গৰিষ্ঠসংখ্যক গাঁওৰ মানুহে যোৱা এটা দশকত শান্তি কি বস্তু পাহৰি
পেলাইছে। নিৰ্ৰাজনৰ আগত শান্তিৰ কথা কোৱা বাস্তৱিক দলবেগে
নিৰ্ৰাজনৰ পিচত শান্তিৰ সংজ্ঞাই বদলাই দিয়ে। একেই থাকে জনগণৰ
শান্তি কিম্বা অশান্তিৰ সংজ্ঞা। দেখা গৈছে চৰকাৰ সজনি হ’লেও,
বিদ্ৰোহীয়ে অস্ত্ৰ এৰি মূলসুঁতিত উভতি অহিলেও অথবা হেজাৰ হেজাৰ
অসমীয়া মানুহৰ চিন্তা একেলগে ছলি উঠিলেও শান্তি বহু দূৰৈতে বৈ
আছে। শান্তিৰ বাবে, প্ৰশান্তিৰ বাবে আমাৰ ঘূণে ধৰা সমাজ ব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তন
হবই লাগিব। অন্ধক মাৰি নিজে মানুহ হোৱাৰ প্ৰবণতা নোযোৱালৈকে
সমাজত শান্তি অসম্ভৱ।

অনিল মজুমদাৰ

কাৰ্যবাহী সম্পাদক

নতুন দিন, জনমত

“সাম্প্ৰতিক সমাজত জনগণৰ প্ৰশান্তি” শব্দটোৰ অৰ্থ
কিটাবলৈকে মোৰ অনুৰিণা হৈছে। এনেকালত অতিমত ভিগোটো
কটমটাই নহয়, ই একজনগণৰ অসম্ভৱ কথা। শান্তি বস্তুটোৰেই এটা
বিতৰ্কিত বস্তু। তাৰে প্ৰশান্তি মানে অসন্তোষ। শান্তি মানুহে কেতিয়া
পায়? কেতিয়া শান্তি পাবলৈ নাপাকে, মানুহে অসন্তোষ হ’ব নোৱাৰে, মানুহে
মানুহক ধৰা ধমকি দিলে, কোৰ ভুলমটক দিয়া পটীয়া আদায় নকৰে,
শুক্ৰমে মহিলাক হত্যা নকৰে, কেতিয়া? কেতিয়া মানুহৰ কেইনো
অভাৱ অনাটন নাপাকে, আকোচ নাপাকে, সকলোৰে গৰবলৈ শিদ্ধিহীন
পায়, মৰি মৰত পেমৰ আকোচ নাপাকে, কেতিয়া? আজিৰ দিনটোত
অথবা সাম্প্ৰতিক সময়ত শান্তি মানে প্ৰথমৰ কথা গিন্ধক বুজায়।
কথা ইন কেনটো আকোচ? শান্তি নে প্ৰগতি? কিছুদিনৰ আগলৈকে
আমাৰ সকলোৰে ধাৰণা আছিল যে, শান্তি আগত প্ৰগতি পছন্দ।
অৰ্থাৎ শান্তিপূৰ্ণ অৱস্থা এটা বাহাল পৰিস্থিতিত সমাজৰ প্ৰগতি সম্ভৱ।
কিন্তু এই ধাৰণাৰ এতিয়া পৰিৱৰ্তন হৈছে। ইয়াৰ প্ৰমাণটোৱেই সত্য।
অৰ্থাৎ প্ৰগতি হলেহে শান্তি অৱস্থাটো সম্ভৱ আৰু শান্তি অহিলে প্ৰগতি
আক অৱস্থিত হয়। আজিৰ অশান্তি ভৰ্তৰ অসমত প্ৰগতিৰ কাম কাজ
অপত্ত হৈছে, লগে লগে শান্তিৰ আগমন বীৰে বীৰে আগত হৈছে।
যেতিয়াই শান্তি সম্পূৰ্ণৰূপে স্থাপিত হ’ব, এই প্ৰগতি নিশ্চিত ভাৱেই
স্থাপিত হ’ব। সেয়েহে আজিৰ অসম জনগণে (সাম্প্ৰতিক সমাজ)
প্ৰশান্তি (?) অনুভৱ কৰিছে।

ডাঃ শৰৎ চন্দ্ৰ বাতা

মুখ্য কাৰ্যবাহী সদস্য

বাতা হাৰ ছাফল পবিত্ৰ পুৰণ

অভিমন প্ৰথম বাবে লগ ধৰিছিলো ছয়গাঁওৰ মাননীয় “শ্ৰীমত
আদ্যনাথ গোস্বামী” দেৱক। বিষয়টোৰ ওপৰত তেখেতৰ
অভিমনঃ-

এতিয়া বিপন্ন সময়। এই বিপন্ন সময়ত জনগণৰ প্ৰশান্তিৰ
কথা ভাবিবই নোৱাৰি। বাঙালী কবি জীৱনানন্দ দাসে কবিতা এটিত
কৈছে, আজিকালি অকসকলেই আকাশৰ তথা ভালকৈ দেখা পায়।
কথাষাৰ বৰ তাৎপৰ্যপূৰ্ণ একবিশ শতিকাৰ তথা আৰু শ্ৰুতিবিন্যাস
ব্যাপক প্ৰসাবে উন্নতি ঘটিছে যদিও প্ৰজা অবিহনে মানুহ কিন্তু শান্তি
পাব নোৱাৰে। প্ৰশান্তি শব্দটোৰ অৰ্থ বৰ ব্যাপক। ই বহু পৰিমাণে স্ব-
সৃষ্ট। সমাজৰ এই অশান্তিৰ মাজতো একাংশ লোকে এতিয়াও প্ৰশান্তি
লাভ কৰিছে। টি, এচ, এলিগটৰ ভাষাত আমাৰ জীৱন নিৰ্বাহৰ মাজত
থকা প্ৰকৃত জীৱনটো হেৰাইছে। প্ৰজাৰ মাজেৰে এই জীৱনৰ সন্ধান
কৰিব পাবলৈহে জনগণে প্ৰশান্তিৰ জীৱন কটাব পাৰিব। সমগ্ৰ বিশ্বতে
দেখোন এই পৰিবেশ বিৰাজমান।

আদ্যনাথ গোস্বামী

সভাপতি, দক্ষিণ কামৰূপ সাহিত্য মঞ্চ, ছয়গাঁও

সাক্ষাৎকাৰ

“এটি সাক্ষাৎকাৰ-সাক্ষাৎকাৰৰ মাজেৰে আমাৰ পূজনীয়, অক্ষয় ছাৰ শ্ৰী উমেশ চন্দ্ৰ দাসৰ পৈতে এটি অন্তৰংগ আলাপ”।

সাক্ষাৎকাৰ যুগুতাইছে

অধ্যাপিকা ভূমিমা বৰ্মন কলিতাই। (শিক্ষা বিভাগ)

এজন ব্যক্তিৰ কৰ্মৰাজিৰ মাজেৰে ব্যক্তিজনৰ এটা ‘ভাবমূৰ্তি’ অন্য বহুজনৰ মানস পটত গঢ় লৈ উঠে। মানুহে ব্যক্তিগৰাকীৰ বিষয়ে কি ভাবে, কিন্তু সেই ব্যক্তিজনে নিজে নিজৰ বিষয়ে কি ভাবে ঠিক এনেকুৱা এক ধাৰণা লৈ মই গৈছিলো শ্ৰদ্ধাৰ উমেশ দাস চাবৰ কাষলৈ। তাৰেই ফলশ্ৰুতিত লিখিবলৈ এই অন্তৰংগ আলাপ—।

? ছাৰ, চাওঁতে চাওঁতে বহুত সময় হেৰাই গ’ল আপোনাৰ জীৱনৰ পৰা, ঠিক কৰ্মক্ষেত্ৰৰ জীৱনটোত অবসৰ লবলৈ আপোনাৰ আৰু মাত্ৰ এটা মাহহে বাকী এই সম্পৰ্কে আপোনাৰ অনুভৱ কি?

ছাৰ: ইমান দিনে মই মোৰ বয়স সম্পৰ্কে সজাগ নাছিলোঁ। অবসৰৰ সময় ওচৰ চাপি অহাৰ লগে লগে মই যে তিনি কুৰিৰ দেওনা পাৰ হ’বলৈ ওলাইছোঁ সেইটো মনলৈ আহিছে। সুদীৰ্ঘ ৩৩ বছৰ কাল কাম কৰাৰ পিছত সেই কৰ্মক্ষেত্ৰৰ পৰা অবসৰ লবৰ সময় আহি পৰাত আৰু বিশেষ কৈ কলেজ খনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী সকলৰ পৰা আঁতৰি যাব লগীয়া হোৱাত স্বাভাৱিকতে দুখ অনুভৱ কৰিছোঁ। আনহাতে জীৱনৰ শেষৰ সময়খিনি পৰিয়ালবৰ্গৰ লগত কটোৱাৰ আশাত কিছু মন আনন্দও অনুভৱ কৰিছোঁ।

? আপুনি কেতিয়া অৰ্থাৎ কিমান চনৰ কিমান তাৰিখে নগৰবেৰা বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ত যোগদান কৰিছিল? ইয়াৰ আগতে ক’ৰবাত কাম কৰিছিল নে?

ছাৰ: ১৯৭২ চনৰ চেপ্টেম্বৰ মাহৰ ৫ তাৰিখে মই এই বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ত ভূগোল বিভাগৰ প্ৰবক্তা হিচাবে যোগদান কৰোঁ। ইয়াৰ আগত ১৯৫৬ চনৰ পৰা মোৰ ঘৰৰ ওচৰৰে হাজো হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী স্কুলত পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ বিষয় শিক্ষক হিচাবে স্থায়ী পদত কাম কৰি ১৯৭২ চনৰ ৪ চেপ্টেম্বৰ তাৰিখে তাৰ পৰা Release লৈ নগৰবেৰালৈ আহোঁ।

? মহাবিদ্যালয়খনৰ সেইসময়ৰ এটি থুল-মূল বৰ্ণনা দাঙি ধৰিবনে?

ছাৰ: সেইসময়ত অৰ্থাৎ ১৯৭২ ইং চনত নগৰবেৰা হাইস্কুল (বৰ্তমান হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী স্কুল)ত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰথম পাঠদান আৰম্ভ কৰা হৈছিল। তাৰ পিছত স্কুল কম্পাউণ্ডতে এটা অস্থায়ী গৃহ নিৰ্মাণ কৰি পাঠদানৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল।

সেই সময়তে আমাৰ কলেজৰ বৰ্তমান পাঠদান হৈ থকা পূৰ্বণি গৃহটো ছাত্ৰবাস হিচাবে নিৰ্মাণ কৰা হয়। আৰু বৰ্তমানৰ ঠাইলৈ কলেজ স্থানান্তৰিত কৰা হয়। বাইজৰ দৰীত সোঁকুছি বিজাৰ্ডৰ পৰা ৪০ বিঘা মাটি মহাবিদ্যালয়ৰ নামত চৰকাৰে আৱণ্টন দিয়ে। কলেজৰ এই গৃহটি নিৰ্মাণ কৰা আৰম্ভক অকিচৰ সন্মুখৰ দিয়ে। কলেজৰ এই গৃহটি নিৰ্মাণ কৰা আৰম্ভক অকিচৰ সন্মুখৰ দিয়ে। কলেজৰ এই গৃহটি নিৰ্মাণ কৰা আৰম্ভক অকিচৰ সন্মুখৰ দিয়ে।

আৰম্ভণিতে নগৰবেৰা হাইস্কুলৰ সেই সময়ৰ হেডমাষ্টাৰ মাননীয় প্ৰয়াত কৃষ্ণকান্ত শৰ্মা ছাৰ Honourary Principal হিচাবে কাম কৰি আছিল। তাৰ পিছতহে আমাৰ স্থায়ী অধ্যক্ষ প্ৰয়াত বেৰ প্ৰসাদ শইকীয়া ছাৰ আছিল। শইকীয়া ছাৰৰ লগত কাম কৰি আমি বৃহৎ ভাল পাইছিলোঁ জানা। আমি প্ৰকৃতভাৱে সুখী আছিলোঁ। Founder Teacher হিচাপে আমি সেই সময়ত ছয়জন শিক্ষকেই আছিলোঁ। শ্ৰী বীৰেন ৰাভা (অসমীয়া) শ্ৰী গৌৰী কলিতা (ৰাজনীতি বিজ্ঞান), শ্ৰী নিৰোদ বৰণ দাস (হাজো হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী স্কুলত মোৰ ছাত্ৰ আছিল বৰ্তমান ভাৰপ্রাপ্ত অধ্যক্ষ হিচাপে কাম কৰি আছে) আৰু মোঃ আব্দুছ ছামাদ আলী (বুৰঞ্জী) (যোৱাবছৰ অবসৰ লয়)। মহাবিদ্যালয়ত যোগদান কৰা মই পঞ্চমজন প্ৰবক্তা আছিলোঁ। কিন্তু সেই সময়ৰ ৭ বছৰৰ মোৰ আগৰ শিক্ষকতাৰ অভিজ্ঞতা থকা বাবেই নেকি শইকীয়া ছাৰে সকলোলোৰৰ কাম মোৰ লগত আলোচনা কৰিহে কৰিছিল। শেষলৈকেও তেখেতে সেই ধাৰাটো বন্ধা কৰিছিল। প্ৰথম অবস্থাত আমি বাৰিষা কালত (কিছু নষ্টালজিক হৈ পৰিছিল ছাৰ) কলেজ গেটৰ পৰা নাও বা কলগছৰ ভেলেবেহে অহা যোৱা কৰিব লাগিছিল। ভেলৰ সেই ভ্ৰমণ আমি বেছ উপভোগ্য কৰিছিলোঁ।

? কলেজখনলৈতো বহুত মানুহ আহিল, গ’ল, কিন্তু আপুনি থাকি গ’ল-ইয়াৰ কাৰণ?

ছাৰ: প্ৰতিষ্ঠাপক, অধ্যাপকসকলৰ বাহিৰেও ভালেমান শিক্ষক কলেজৰ ভিন ভিন বিভাগত শিক্ষকতা কৰিবলৈ আহি কেইদিনমান থাকিয়ে ওচি গৈছিল। কিন্তু মই কলেজ প্ৰতিষ্ঠাৰ দিনৰে পৰা আজিলৈকে সাক্ষী হিচাপে বৈ গ’লোঁ। ইয়াৰ কাৰণ একেআধাৰে কোৱা টান যদিও সেই সময়ৰ কলেজখনৰ লগত বিসকল ব্যক্তি ওতঃপ্ৰোত ভাবে জড়িত হৈ আছিল তেখেত সকলৰ মৰম আৰু অকৃত্ৰিম ভালপোৱাৰ বাবেই মই আন ঠাইলৈ যোৱাৰ কথাটো ভাবিবলৈ টান পাইছিলোঁ। বিশেষকৈ ‘উদয় ঠাকুৰীয়া’, ‘উমেশ পাঠক’, ‘আইজাল হৰু মৌলৱী’, ‘ভূপেন দাস’, ‘মুকুন্দ মেধি’, ‘হৰেন পাঠক’ ছাৰ, ‘মৰহুম নৈমুদ্দিন মুখী’ আদিৰ নাম উল্লেখ কৰিব পাৰি।

আপোনাক কলেজখনৰ দেৱাল বুলি কোৱা হয়। মানি লয়নে?

ছাৰ: মোক কলেজখনৰ এখন দেৱাল বুলি কোৱা কথাৰ মই নাজানো। কিন্তু কলেজখনলৈ অহা যিকোনো বিপদ বা প্ৰত্যাহ্বানৰ ক্ষেত্ৰত মই আগবাঢ়ি গৈ তাক প্ৰতিৰোধ কৰাৰ বা সমাধা কৰাৰ প্ৰচেষ্টা কৰিছিলোঁ। আজিও কৰি আছে।

সুদীৰ্ঘ সময় নগৰবেৰাত কটালে। নগৰবেৰা সম্পৰ্কে আপোনাৰ অনুভৱ। এতিয়াৰ নগৰবেৰা আৰু আপুনি চাকৰি কৰিবলৈ অহা তেতিয়াৰ নগৰবেৰাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য আপোনাৰ দৃষ্টিৰে আমাক জনাবনে?

ছাৰ: সুদীৰ্ঘ ৩১ বছৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা ক'ব খোজো যে, নগৰবেৰা আৰু ইয়াৰ আশে-পাশে থকা সমাজৰ লোক সকল সহজ সৰল। তেতিয়াৰ আৰু এতিয়াৰ নগৰবেৰাৰ মাজত পাৰ্থক্য দিশত কিছু পৰিবৰ্তন দেখা যায় যদিও বৌদ্ধিক আৰু আধ্যাত্মিক দিশত বিশেষ পৰিবৰ্তন হোৱা পৰিলক্ষিত হোৱা নাই।

আপোনাৰ চাকৰি কালত আপুনি ৰাজনীতিতো সোমাই পৰিল। ৪৮ নং বকো সমষ্টিৰ আপুনি এজন বিধায়ক আছিল। আপুনি বিধায়ক হৈ থকা সময়ত নগৰবেৰাৰ উন্নয়নৰ কাম কি কি কৰিছিল? এতিয়া যদি পুনৰ এনে প্ৰস্তাৱ এটা আপোনাক দিয়া হয় বা আপুনি পুনৰ বাৰ বকো সমষ্টিৰ বিধায়ক হৈ পৰে তেতিয়া আপুনি নগৰবেৰাবাসীৰ কাৰণে কি কাম কৰিব?

ছাৰ: স্থানীয় বিধায়ক হিচাবে মই নগৰবেৰাৰ সামগ্ৰিক উন্নতিৰ হকে চেষ্টা কৰিছিলোঁ, বকো সমষ্টিৰ নিচিনা পিচপৰা সমষ্টি এটাৰ উন্নয়নৰ বাবে কৰিব লগীয়া কাম বহুত আছে। আমাৰ কাৰ্যকাল মাত্ৰ ৪ বছৰহে আছিল। আৰু সেই সময়ত অসম আন্দোলনৰ বাবে উদ্ভৱ হোৱা পৰিস্থিতিত মাত্ৰ ১৭ মাহ কাল কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰাৰ পিচত আমাৰ চৰকাৰৰ পতন ঘটিছিল। অসম বন্ধ, এম, এল, এ ঘেৰাও আদি সঘনে হোৱা কাৰ্যসূচী সমূহৰ বাবে জনহিতকৰ কামবোৰ কৰি যোৱাত আমি বহুতো বাধাৰ সন্মুখীন হৈছিলোঁ। তথাপি সেই সময়চোৱাত আমাৰ কলেজখন নিৰ্দিষ্ট সময়তকৈ আগতে Deficit grant in aid system লৈ অনাৰ বাবে মই বহুত চেষ্টা কৰিছিলোঁ আৰু কৃতকাৰ্য হৈছোঁ। নগৰবেৰা মাত্ৰ এখন মৌজাক লৈ এটা ৰাজহ চক্ৰ গঠন কৰা, মন্দিৰা Reserve ত Assam agriculture university ৰ অধীনত Live stock research Farm খন স্থাপন কৰা, নগৰবেৰালৈ ইলেক্ট্ৰিচিটি যোগান ধৰা নগৰবেৰা কল্যাণপুৰ জামলাই পথ নিৰ্মাণ কৰা, নগৰবেৰা টিপলাই পথৰ কামৰূপৰ সীমালৈ নিৰ্মাণ কৰা, তদুপৰি ভালেমান স্কুললৈ অনুদান দিয়া আৰু Provincialization কৰা আদি নগৰবেৰাৰ উল্লেখযোগ্য কাম। Social Forestry ৰ জৰিয়তে নগৰবেৰা কলেজ

Compound ত বৃক্ষৰোপন কৰা হয়। পুনৰ বিধায়ক হোৱাৰ সুযোগ পালে জলন্ত সমস্যা ৰাজি সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত অধিক গুৰুত্ব দিম।

নগৰবেৰাৰ মানুহ আৰু নগৰবেৰাৰ অভিভাৱক মৌজা কমিটিখনৰ সম্পৰ্কে আপোনাৰ মতামত কি?

ছাৰ: নগৰবেৰাৰ মানুহৰ সৰলতা সম্পৰ্কে আগতে উল্লেখ কৰিছোঁ। আমি অহা সময়ত নগৰবেৰাৰ অভিভাৱক সদৃশ মৌজা কমিটিখনৰ যি glamour আছিল আজি সেই glamour বহুতো হ্ৰাস পাইছে যেন লাগে। তথাপি নগৰবেৰাৰ এই সমাজ ব্যৱস্থাটো আদৰ্শীয়।

আপুনি এজন সম্পূৰ্ণভাবে সুখী ব্যক্তি বুলি অনুভৱ কৰেনে?

ছাৰ: সম্পূৰ্ণ সুখীতো কোনেও হ'ব নোৱাৰে। তথাপি মই যোগ্যতা অনুযায়ী মই যিখিনি পাইছোঁ তাক লৈ মই সুখী।

কলেজত চাকৰি কৰা কালত আপোনাৰ তিষ্ঠা অভিজ্ঞতা আপুনি কেনেকৈ ক'ব?

চাৰ: Functioning of the college authority at present incomparision to the earlier days gives me quite dissatisfaction in many occasions.

ছাৰ চাকৰি জীৱনত এনে এটা দিন আহিছিলনে যে আপুনি খুউব ভাগৰি পৰিছিল?

ছাৰ: চাকৰি কালত কোনো দিনেই মই কোনো কামতেই ভাগৰি পৰা নাছিলোঁ।

আপুনি কাম কৰি থকা কলেজৰ সহকৰ্মীসকলৰ বাবে কিবা পৰামৰ্শ দিবনে?

ছাৰ: মই সহকৰ্মী সকলকনো কি পৰামৰ্শ দিম। তেখেতসকল জ্ঞানী-গুণী, তেখেতসকলৰ ওচৰতহে মোৰ শিকিব লগীয়া বহুত আছে।

ছাৰ যদি আপুনি নাথাকে দুটামান ব্যক্তিগত কথা পাতোঁ। চাবে মিছিকিয়াই হাৰ্হি কৈছিল-“মই জানিছোৱেই তুমি যে আজি মোৰ লগত যিকোনো ধৰণৰ কথা পাতিবা। সোধা, নিশ্চয় উত্তৰ দিম। খন্তেক চাহ-বিৰতিৰ পিচত মই চাৰৰ সতে পাতিছিলো আৰু বহুত কথাই...।

প্ৰেম সম্পৰ্কে আপোনাৰ অনুভৱ? আপোনাৰ জীৱনলৈ পত্নীৰ বাহিৰেও কোনোবা প্ৰেমিকা আহিছিলনে?

ছাৰ: প্ৰেম মানে ভালপোৱা। ইজনে সিজনে ভালপাব জানিলেই প্ৰেমৰ উৎপত্তি হয়। মোৰ জীৱনলৈ প্ৰেমিকা আহিছিল। নামটো জানিব নিবিচৰা নেকি? (হাঁহি)

আপোনাৰ সফলতাৰ আঁৰত কোনোবা নাৰীৰ ভূমিকা তথা আপোনাৰ জীৱনত পত্নীৰ ভূমিকা?

ছাৰ: মোৰ সফলতা তথা মোৰ জীৱনৰ নাৰী গৰাকীয়েই হ'ল মোৰ পত্নী। মোৰ জীৱনত এনেকুৱা এটা জটিল গোপনীয় কথা নাই যিটো মোৰ পত্নীয়ে নাজানে। মোৰ জীৱনৰ তেওঁ

সুখ-সুখৰ লগৰী।

ঃ আপোনাৰ প্ৰিয় বা, খাদ্য, পোছাক, প্ৰিয় নাবী আৰু প্ৰিয় পুৰুষ?

ছাৰা প্ৰিয় বা পাতল সেউজীয়া, মোৰ খাদ্য নিচাব নাই, জুতি লাগিলেই সকলো খাদ্যই প্ৰিয় হয়। প্ৰিয় পোছাক অসমীয়া সাঙ-পাৰ, প্ৰিয় নাবী বামাৰণৰ উৰ্মিলা, আৰু প্ৰিয় পুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ।

ঃ আপুনি যথেষ্ট সংযত আৰু শাস্ত মগজুৰ। বাঃ আপোনাৰ প্ৰায় নুঠেই। ইয়াৰ আঁৰৰ বহন্য?

ছাৰা মোৰ বাঃ নুঠা কথাখাৰ সঁচা নহয়। বাঃ মোৰো উঠে। কিন্তু সেইটো বহিঃপ্ৰকাশ নকৰাকৈ মই নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰোঁ। সেয়ে মোক সংযত আৰু শাস্ত মগজুৰ বুলি ভাবিছা।

ঃ আপোনাৰ কেতিয়া বাঃ উঠে?

ছাৰা কেতিয়া নিচুহণ হেৰুৱাওঁ।

ঃ নিঃসংগত আপুনি ভাল পায়নে?

ছাৰা নিঃসংগত মই একেবাৰে বেয়া পাওঁ।

ঃ বৌৱনৰ স্বপ্ন আপোনাৰ কি আছিল? এতিয়াও প্ৰেমত পৰিবৰ মন যায় নে?

ছাৰা মোৰ বৌৱনৰ স্বপ্ন আছিল এজন মানুহ হোৱাৰ সমাজ সেৱা কৰাৰ। এতিয়াও প্ৰেমত পৰিবৰ মন যায়, (ধুনীয়া হোৱাৰলৈ নহবলৈ) ভগৱত প্ৰেমৰ।

ঃ কেনেকুৱা কিতাপে আপোনাৰ জীৱনত বেছিকৈ প্ৰভাৱ পেলাইছে?

ছাৰা আধ্যাত্মিক চিন্তাচৰ্চা থকা কিতাপ সমূহে। বিশেষকৈ মাৰ্কছৰে বিৰচিত “নামঘোৰা” পুথিখনে।

ঃ চাকৰিৰ পিছত অৰ্থাৎ অৱসৰৰ পিছত আপুনি সাহিত্যৰ জগতত সোমাই পৰিবনে? আধ্যাত্মিক চিন্তা ধাৰাৰ ভেটিত সমাজৰ উন্নতিত তথা সাহিত্য সৃষ্টিত আপুনি আগ্ৰহী নে?

ছাৰা অৱসৰৰ পিছত সাহিত্য জগতত সোমাব পাৰোঁ নে নাই ক’ব নোৱাৰিম, কিন্তু মোৰ জীৱনৰ প্ৰতিটো মুহূৰ্ত, প্ৰতিটো অভিজ্ঞতা মুকলি ভাৱে লিখি প্ৰকাশ কৰাৰ ইচ্ছা আছে। আধ্যাত্মিক চিন্তাধাৰাৰ এটি প্ৰভাৱ অৱশ্যেই মোৰ ওপৰত আছে।

ঃ দৈনন্দিন শিক্ষকতা কৰাৰ পিছত শিক্ষা সম্পৰ্কে আপোনাৰ ধাৰণা কি?

ছাৰা শিক্ষা মানে সংস্কাৰ। শিক্ষাৰ জৰিয়তে নিজকে আৰু সমাজখনৰ সংস্কাৰ কৰিব পাৰিলেই প্ৰকৃত শিক্ষা।

ঃ সাম্প্ৰতিক মহাবিদ্যালয়ৰ অৱস্থা আৰু “NAAC” ৰ পৰিদৰ্শন সম্পৰ্কে আপুনি মন্তব্য হিচাবে কি আগবঢ়াব?

ছাৰা আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনৰ বিমানাৱলি Potentiality আছে সেই লিনিবে “NAAC” ৰ মুণ্ডামুণ্ডি হোৱাৰ যোগ্যতা সকলো দিশতে আছে। কেৱল INFRA-STRUCTURE ৰ ক্ষেত্ৰত কৰ্তৃপক্ষই কামখিনি কিছু গতিত কৰিব লাগিব। “NAAC” ৰ বাবে ভৱ্য কৰিব লগীয়া ধৰণৰ কোনো কাৰণ নাই বুলিয়ে মই ভাবোঁ।

ঃ সদায় সদয়ত বহন কৰি লৈ ফুৰা কলেজৰ কি কথা আপোনাক আলোড়িত কৰে?

ছাৰা কলেজত সদায় ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী সকলৰ পৰা পোৱা শ্ৰদ্ধা, মৰম আৰু বন্ধুত্বই মোক প্ৰায়ে আলোড়িত কৰে।

ঃ দুবদৰ্শনৰ পৰ্দাৰ বিজ্ঞাপনত নাবীৰ প্ৰদৰ্শন সম্পৰ্কে আপোনাৰ মতামত?

ছাৰা সংস্কৃতিৰ সীমাৰেখা পাব হৈ আদিম জগতত অৱনমিত হোৱাৰ সংকেত।

ঃ সাম্প্ৰতিক সমাজৰ গতি কেনে পিনে?

ছাৰা বৰ্তমান সমাজৰ গতি “সবকোহে মাৰি পুৰা উদৰ”।

ঃ বৰ্তমান কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ আপোনাৰ পৰাম আৰু কলেজৰ প্ৰতি আপোনাৰ Message কি?

ছাৰা বৰ্তমান বিশ্বায়নৰ যুগত আমাৰ কলেজৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰী সকলকো গতানুগতিক পাঠ্যক্ৰমৰ মাজত আবদ্ধ নাথাকি অধ্যয়নৰ জৰিয়তে বহিঃজগতখনৰ লগত যোজ মিলাই বাবট পৰামৰ্শ দিওঁ। নগৰবেৰাৰ নিচিনা পিছপৰা এখন ঠাইৰ সাধাৰ জনগণে ইয়াত এখন মহাবিদ্যালয় গঢ়ি তোলাৰ যি সপোন বচিছিল সেই সপোন দিঠকত পৰিণত কৰাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী, কৰ্তৃপক্ষ আৰু সমাজে একত্ৰিতভাৱে কাম কৰি গ’ৱে। অদূৰ ভৱিষ্যতে সেই সপোন নিশ্চয় ফলিয়াব। এয়া মোৰ কল্পনা।

ছাৰা বহুত কথাই পাতিলোঁ। এনেকুৱা এটা প্ৰয়া কৰিছোঁ যে ধাৰাবাহিক ভাৱে এই সাক্ষাৎকাৰ শিতানটো কলে আলোচনীত থাকি যাওঁক। আপুনি কেনে দেখে?

এটা সুন্দৰ প্ৰয়াস। আচলতে সাক্ষাৎকাৰৰ মাজে এজন মানুহৰ ভিতৰৰ কথা গিনি জানিব পাৰি। ভূমিজা তোমা এই প্ৰয়াস লৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন থাকিল লগতে তোমাক বহুত ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

ছাৰা, আপোনাক অশেষ ধন্যবাদ জনাওঁ লগতে আমি আপোনাৰ দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰিলোঁ। **।।

□□□□□□□□

মুক্তিত নিম্পূৰ্ণ যিটো সেই ভকতক নমো
বসময় মাগোহো ভকতি।
সমস্ত-মন্তক-মণি নিজ ভকতৰ বশ্য
ভজো হেন দেৱ যদুপতি।।
-নামঘোষা।

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় অসোণী

NON-TEACHING STAFF OF B.P. CHALIHA COLLEGE, NAGARBERA

- Sitting (L to R) : K. Kakati, J. Thakuria, B. Thakuria (L.D.A.), D. Talukdar (Librarian), N.B. Das (Principal in-charge), N. Kalita (U.D.A.), S. Kalita (L.D.A.), N. Pathak (L.D.A.), R. Kalita.
- Standing (L to R) : K. Kalita, S. Haque, B. Kalita, D. Kalita, K. Islam, D. Kalita, K. Pathak, S. Das, D. Pathak, P. Kalita.

STUDENTS' UNION OF B.P. CHALIHA COLLEGE, SESSION 2002-2003

- Sitting : Mr. N. B. Das, President
- Standing (L to R) : G. Medhi (Editor), S. Z. Hussain (Literary), A. A. Khan (Social Service), B. Bharali (Vice President), B. Patowary (Girls' Common Room), A.S. Ahmed (General Secy.), N. Hamid (Sports), S. Hussain (Minor Games), A. Pathak (Major Games), N.M.A. Ahmed (Debate & Symp.)
- Not seen in the photo : J.P. Kalita (A.G.S.) & Z.A. Ahmed (Boy's Common Room)

A view of Alumni meet in 2003

Teachers & Employees of B.P.C.C. on hunger strike in front of Nagarbera Circle Office against Govt.'s disputed decision on Higher Education.

A scene of B.P.C.C. Scout's Padade in Republic Day Flag Hoisting Ceremony on 26th Jan, 2003 (at Nagarbera Raash Maidan)

Champion Team (TDC 2nd yr.) inter-class cricket competition, 2002-03

Dr. B. Ray Choudhury inaugurating the 'Collection of Seminar Papers' of 'National Seminar', 2003

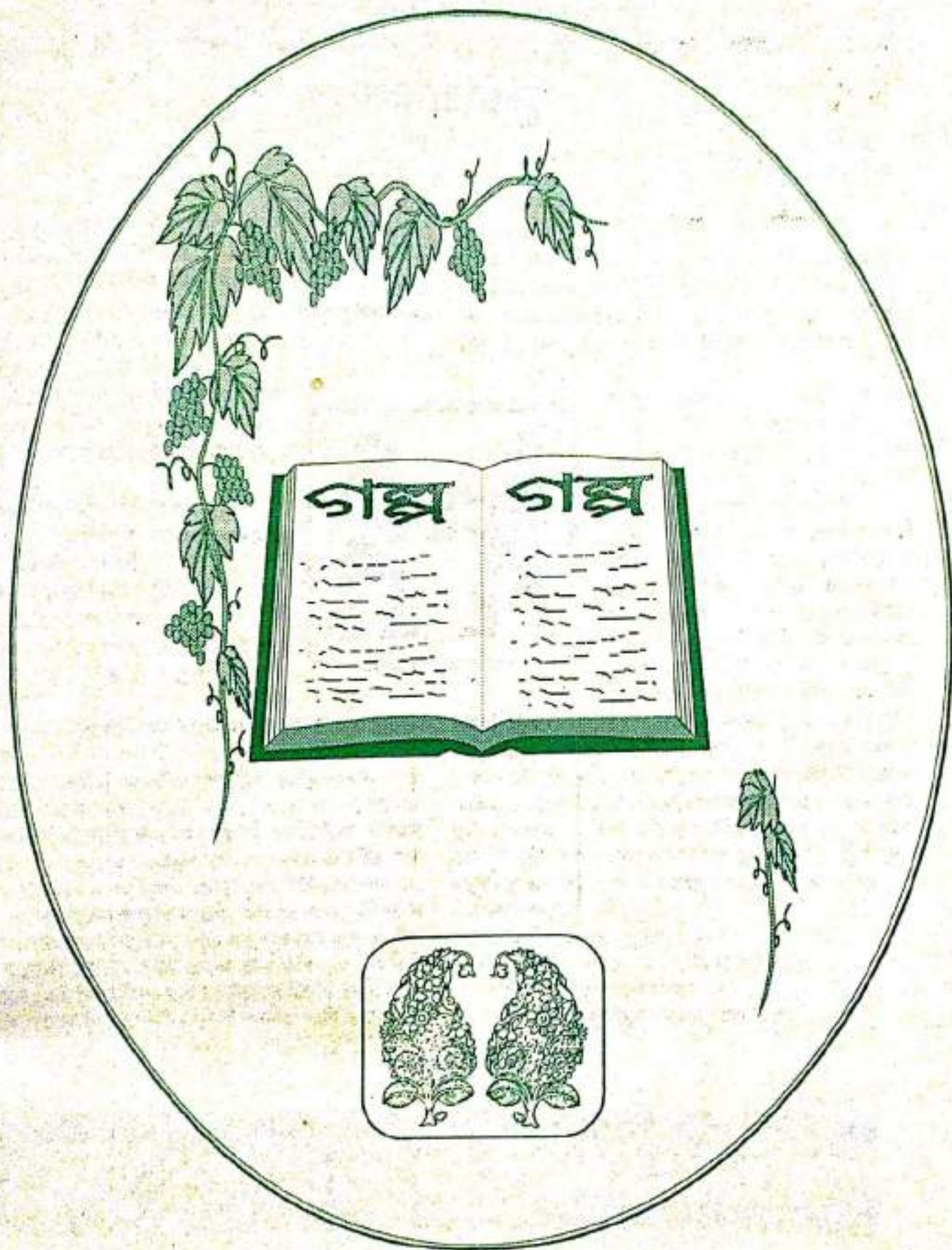
Late Uday Sankar Thakuria, founder secy., B.P.C. College inaugurated the 'State Level Seminar' which was jointly organised by D.P.K.G.S. Santha & Extension Education Centre, B.P.C.C. in 2003 (Sitting extreme left)

Foundation Stone of New Building of B.P.C.C. by Aizal Haque Moulavi, Ex. President, Nagarbera Anchalik Mouza Committee (Fund received under Buniyad Achani)

Champion team (H.S. 1st year), B.P.C.C. inter-class football competition, 2002-2003

শুকৃত বন্ধু

আব্দুল মালেক
স্নাতক ২য় বর্ষ (কলা)

কবিমে বেগটো টেবুললৈ দলিয়াই ঘড়ীটোলৈ চালে। ছেঃ জিজ্ঞাসা তাৰ গলম হ'ল। মাকে বা কি কয় ভাবি তাৰ তৎনোহোৱা হল। লৰালৰিকৈ ভাত কেইটা খাই সি পঢ়া টেবুলত বহিল। মাকে পুতেকৰ কামত সন্তুষ্ট হৈ তাক কিছুগৰ পিছত বিকুটেৰে চাহ একাপ খাবলৈ দিলে।

- কবিমৰ মাক, কবিমৰ মাক এ;
- হঠাতে কাৰোবাৰ মাতত কবিমৰ মাকৰ সহিত ঘূৰি আহিল। সম্মুখত গিৰিয়েকক দেখি কলে অ' আপুনিহে মই গমেই পোৱা নছিলোঁ।

- কিনো চিন্তা কৰি আছিল?
- এ কিনো চিন্তা কৰি থাকিম। কবিমৰ কথাকে ভাবি আছিলোঁ।
- এৰা, সেইবোৰ কথা ভাবি কিনো লাভ। হোৱাটোতো হৈয়ে গল।

- নহয় হে, মই কবিমৰ তাহানিত দশম শ্ৰেণীত পঢ়ি থকা অৱস্থাৰ বিষয়ে ভাবিছিলোঁ।

- বাদ দিয়া এতিয়া। যোৱা মোৰ কাৰণে একাপ চাহকে অনাচোন।

তাহানিৰ দশম মানৰ কবিম যেনেকুৱা ভদ্ৰ নম্ৰ আৰু শান্ত আছিল, বৰ্তমান তাৰ ওলোটো বদমাচ আৰু লম্পট স্বভাৱ হল। পঢ়া শুনা নকৰি ঘূৰি ফুৰা কবিমে যে মেট্ৰিক পৰীক্ষাৰ দ্বিতীয় স্থান অধিকাৰ কৰিছিল, সেয়া ভাবিলে আচৰিত যেন লাগে। তাহানিৰ কবিম স্কুলৰ পঢ়া টিউচন, টিউচনৰ পঢ়া ঘৰ, ঘৰত পঢ়াৰ কোনো আহৰি নাছিল। কবিমৰ এনে পৰিবৰ্তনৰ কাৰণ আছিল তাৰ কলেজৰ অতি আপোন যেন লগা কুপথে চলা বন্ধুবৰ্গ। সিহঁতৰ সঙ্গই তাকো গ্ৰাস কৰি পথ ষ্ট্ৰট কৰি পেলালে। এই লৈ কবিমৰ মাক দেউতাকৰ চিন্তাৰ তৰনি নাই। কদৰে পুতেকক সজপথলৈ ঘূৰাই আনিব পাৰি তাকে লৈ

দুয়োৰে মহাচিন্তা।

এদিনাখন কবিমৰ খুড়াক মজিবৰ বহুমান ঠিকাদাৰ তেওঁলোকৰ ঘৰলৈ আহিল। তেওঁ কবিমৰ মাক দেউতাকৰ পৰা সকলো কথা বুজ লৈ এটা সিদ্ধান্তত উপনীত হল। তেওঁ কলে যে তেওঁৰ পুত্ৰ মালেকে এই বিষয়ত সহায় নিশ্চয় কৰিব পাৰিব।

কেইদিনমানৰ পিছত মালেকে কবিমলৈ এখন চিঠি লিখিলে। দেউতাকৰ পৰামৰ্শমতে চিঠিখনত সি কবিমক লগ ধৰাৰ কথা উল্লেখ কৰিলে। মালেক কবিমৰ শৈশৱৰ প্ৰিয় বন্ধু আছিল। ইমান দিনে সি মালেকৰ কথা প্ৰায় পাহৰি গৈছিল। চিঠিখন পাই তাৰ আগৰ সকলো কথা মনত পৰিবলৈ ধৰিলে আৰু নিজৰ অপকৰ্মৰ বাবে সি অনুতাপ প্ৰকাশ কৰিলে। চিঠিত লিখামতে পিছদিনা সি মালেকক লগ ধৰিলগৈ। মালেকৰ বুজনিত কবিমৰ জ্ঞান আছিল। সি মালেকৰ আগত অনুতাপ

প্ৰকাশ কৰিলে। তেতিয়াৰ পৰা সি নিজৰ কু-সংগ পৰিত্যাগ কৰি আগৰ দৰে আকৌ পঢ়াত মনোযোগ দিলে। মালেকৰ চেষ্টাত চৌধুৰী পৰিয়ালৰ হেৰোৱা ক্ষণবোৰ আকৌ উভতি আহিল। কবিমৰ বিজ্ঞাপ্তি পাই কবিমতকৈ মালেক বেছি আনন্দিত হল, মালেকৰ সহযোগ অবিহনে কবিমৰ একো কামেই যেন নহয়, দুয়োৰে মাজত এনে সম্পৰ্ক। ভাৰতৰ উপৰি গঢ়ি উঠিল বন্ধুত্ব। দুয়োৰে বন্ধুত্ব ঘৰখনৰ লগতে সমাজৰো আদৰ্শ হল।

কবিমে অনুভৱ কৰিলে-

“এটি দুটি ক্ষণ মুকুতাৰে ধন
এবাৰ হেৰুৱালে নাহে উভতি
আমাৰ জীৱন অমূল্য বতন
আলফুলে লোৱা সাৰটি।”

৯৯৯৯৯৯৯৯

সাৰ্থকঃ ১/ মোমাইদেউৰ দাবীলৈ গলোঁ, ফুল দেখি চমক খাজোঁ। ফুললৈকে মেৰিছোঁ হাত, ফুল ন'ল ওঠৰ হাত।।

২/ দৈত পুৰুষী, পিছলৈ ঘাট। বহিছকোপা বঙ্গগছ এখিলা পাত।।

উত্তৰঃ ১/ হুন্দাৰী পক্ষী।

২/ নানুহৰ মাত, দিগ্ৰী জগৎ শান্তনয়ী।

(সংগ্ৰহঃ নিশু কলিতা।)

মূল বচনা : বিচাৰ (হিন্দী)
গল্পকাৰ : বিষ্ণু প্রভাকৰ
অসমীয়া ভাষাতৰ : নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দেৱান
মুৰব্বী, অসমীয়া বিজ্ঞান

বাতি বেছ কিছুসংখ্যক যাত্ৰী আমাৰ দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ ডবাৰত উঠিল। তাৰ পিছত ষ্টেচন এৰাৰ লগে লগেই সকলো নিশ্চুপ। কিন্তু ক্ষণেক পিছতেই যাত্ৰীসকলে নানা বিষয়লৈ আলোচনা আৰম্ভ কৰি দিলে। বেহুতা ষ্টেচন এৰাৰ পিছত এজন বয়সস্থ ভদ্রলোক, যাৰ শুভ্ৰ ক্ৰয়ুগল উজ্জ্বল চকু দুটাৰ ওপৰত ওলমা বাবান্দাৰ দৰে আগবাঢ়ি আহিছে, বৰ বেদনাৰ্ত্ত মাতেৰে ক'লে, “কিছু বছৰ আগতে এই ঠাইতেই এটা ভয়ঙ্কৰ দুৰ্ঘটনা ঘটিছিল। বিশেষ কেইটামান কাৰণত বে'ল দুৰ্ঘটনাৰ ইতিহাসত এই দুৰ্ঘটনাটোক জঘন্যতম দুৰ্ঘটনা বুলিও কোৱা হয়। প্ৰায় এশ মানুহৰ মৃত্যু হৈছিল, আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈছিল অজস্ৰ মানুহ।”

এই মন্তব্যটোৱে আলোচনাৰ ধাৰাটোকেই সলনি কৰি দিলে। যদিও যাত্ৰীসকলৰ মাজত সেই দুৰ্ঘটনাৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী নাছিল, তথাপি তেওঁলোকৰ কোনো কোনোৱে বহু বিভৎস দুৰ্ঘটনা দেখিছে। সেইবোৰ বৰ্ণনা কৰোঁতে কৰোঁতে তেওঁলোক এনেদৰে শিহঁৰি উঠিল, যেন চকুৰ সম্মুখতে সঁচাকৈ দেখা পাইছে। ওখ আৰু সুঠাম চেহেৰাৰ এজন ভদ্রলোকে যেতিয়া ক'লে যে তেওঁ নিজেই দুবাৰ তেনেকুৱা দুৰ্ঘটনাৰ মাজত পৰিছিল, তেতিয়া আটায়ে বিশ্বয় দৃষ্টিৰে তেওঁৰ ফালে চালে। বয়সস্থ ভদ্রলোকজনে ক'লে, “প্ৰত্যক্ষদৰ্শী হোৱাৰ সুযোগ পোৱা নাই যদিও সেই বিভৎস দুৰ্ঘটনাৰ লগত জড়িত এটা মোকদ্দমাৰ ময়েই ৰায় দিবলগীয়া হৈছিল।

“আপুনি কি বেহুতা দুৰ্ঘটনাৰ কথা কৈছে?”

“হয়।”

“নিশ্চয় কোনো ষড়যন্ত্ৰকাৰীৰ কাম। আজিকালি এইটো এটা নিয়মেই হৈছে - ৰাজনৈতিক ফায়দাৰ কাৰণে হাজাৰ হাজাৰ নিৰহ মানুহৰ জীৱনক লৈ নিষ্ঠুৰ খেলা।”

বিচাৰকে গভীৰ মুখেৰে মূৰ জোকাৰিলে।

“উহঁ, ধনাত্মক বা ৰাজনৈতিক কোনো কাৰণ এই মোকদ্দমাৰ লগত জড়িত নহয়।”

“তেন্তে?”

“মানৱ-প্ৰকৃতিয়েই ইয়াৰ মূল কাৰণ বুলি ক'ব পাৰে।”

যাত্ৰীসকলৰ এজনে ক'লে, “তেন্তে ধৰিলোৱা হ'ল আতঙ্কপ্ৰস্থ যাত্ৰীসকলে যেতিয়া উদ্ধাউলহৈ হেঁচাঠেলা কৰিছিল,

তেতিয়া কোনো কোনো দুৰ্ভুক্তিকাৰীয়ে সাহায্য কৰাৰ ভাও ধৰি তেওঁলোকৰ সৰ্বস্ব লুট কৰিছিল।”

“আপুনি ঠিক কথা কৈছে।” অন্য এজন যাত্ৰীয়ে তেওঁৰ সমৰ্থন জনালে। সিহঁতে আহত, আনকি মৰা মানুহৰ পকেট খুচৰিবলৈকো বাদ নিদিয়।

“নহয়, নহয়, সেইবোৰ একোৱেই নহয়।”

যাত্ৰীসকলৰ সকলো গুণাগুণাকৈ নাকচ কৰি লাহে লাহে ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে :

“অশুভ সেই বাতি, বে'ল যাত্ৰীসকলৰ মাজত অনন্য ৰূপহী এগৰাকী মহিলা আছিল। যদিও বিয়াৰ পাছত দীৰ্ঘ পাঁচটা বছৰ পাবহৈ গৈছে তথাপি মহিলা গৰাকীক দেখিলে ভাব হয় যে সদা বিবাহিতা। বিয়াৰ দিনাৰ দৰেই বিনয়ী আৰু ..... নীলা চকু, সুগঢ়ী নাক, শুৱনি মুখ খনক মেৰিয়াই একোছা ঘন ক'লা চুলি-দেখিলেই এক বুজাব নোৱাৰা তৃপ্তিত মন ভৰি

যায়। এনে ৰূপহী সেই ৰূপ লাভ্য, যাৰ প্ৰথম দৃষ্টিপাতেই তিলফুল ফুলে, যাৰ মিচিকিয়া হাঁহিত চম্পক ফুলবোৰে একেলগে হাঁহি দিয়ে।

“বিয়াৰ পাঁচবছৰত তেওঁৰ কেবল এটাই পৰিৱৰ্তন ঘটিছে, তেওঁ আগতকৈ চপলা হৈছে। সেই কাৰণে তেওঁৰ স্বামী আন্ধ বেছি অনুৰক্ত হৈছে। স্বামীৰ লগতেই তেওঁ বে'লত যাত্ৰা কৰিছিল, আৰু যাত্ৰী সকলে সদা বিবাহিত বুলি ভাবিয়েই তেওঁলোকৰ সুবিধাৰ কাৰণে ডবাৰ ভিতৰত বহুখিনি ঠাই এৰি দিছিল।”

“যি হওক, তেওঁলোকৰ উপস্থিতিটোৱেই সুগন্ধি মদিৰাৰ এটি পিয়লা, যি কেবল তেওঁলোক দুজনকেই যে উজ্জ্বলতাৰে ভৰাই তুলিছিল তেনে নহয়, অন্য সকলকো সেই সৌৰভে একেবাৰে মতলীয়া কৰি তুলিছিল। এইফালে কৰ্কশ উকি মাৰি, ধোঁৱা এৰি, এন্ধাৰৰ বুকু ফালি বেলগাড়ীখন তীব্ৰ গতিত গৈ আছিল। ডবাৰ ভিতৰত প্ৰায় সকলো যাত্ৰীয়ে যেতিয়া টোপনিয়াবলৈ ধৰিছিল, তেওঁলোক দুজন তেতিয়া সাৰে আছিল। মুখামুখি দুয়োজনে মৃদু কঠেৰে এনেভাবে গল্প কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে যেন তেওঁলোকৰ অফুৰন্ত কথা কোনোদিনেই শেষ নহ'ব। পত্নীয়ে অবশ্যে আগতেই কৈছিল, আৰু ক'লে, “এইবাৰ অকণমান টোপনি মৰা যাওক ” হাঁহি হাঁহি স্বামীয়ে ক'লে, “নাজানো কিয় আজি টোপনিয়ো তোমাৰ লগত গল্প কৰিব

খুজিব।”

“বেছ, তেনেহ'লে শুই শুই মই সপোনত টোপনিৰ লগত গল্প কৰিম।”

“এই সময়খিনি কি সপোনতকৈ কিবা কম? তাৰ বাহিৰেও তুমি নিজেইতো এটা মধুৰ সপোন।” “মুঠেই নহয়।” স্ত্ৰীয়ে হাঁহিলে। সপোন এটা অনুভূতি আৰু মই এটা বাস্তব। ইয়াতে তোমাৰ ওচৰত বহি আছোঁ। চুই চোৱা।

“দুই প্ৰেমিক প্ৰেমিকাৰ মাজত এনে অফুৰন্ত কথা, যাৰ কোনো অন্ত নাই, আদিও নাই। দুয়োজনে ইমানেই মগ্ন যে সময়ৰ কোনো জ্ঞানেই নাই। যিমানেই গধুৰ হৈ উঠিছে চকুৰ পতা, তিমানেই তেওঁলোকৰ হৃদয় যেন আগুত হৈ উঠিছে অনুৰাগেৰে। মৰমসনা ভাৱে তেওঁলোকে যেতিয়া তুমুৰ হৈ গল্প কৰি আছে-হঠাৎ ভয়ঙ্কৰ এটা জোকাবণি। চকু খাই দুয়ো দুফালে চিটিকি পৰিল। বাতিৰ স্বাভাৱিক নিবন্ধতাক চিটি ভাঙি বেলখনে ভয়লগাকৈ ঢলং ঢপং কৰি হঠাৎ মাটিত লুটি খাই পৰিল; যেন সময় আৰু গতি পৰম্পৰে যুদ্ধতহে লিপ্ত হৈছে। প্ৰচণ্ড সেই শব্দ আৰু তুমুল জনকোলাহলত সকলো ঝলট পালট হৈ গ'ল।

‘যাত্ৰী সকলে টোপনিতে আৰ্তনাদ কৰি উঠিল আৰু টোপনি ভঙাৰ আগতে কোন যে ক’ত চিটিকি পৰিল, ত’ত ধৰিবই নোৱাৰিলে। পলকতে সমগ্ৰ পৰিবেশ ভৰি পৰিল ভয়াৰ্চ চিংকাৰ, বিননি আৰু হৃদয় বিদীৰ্ণ কৰা গেঙনিৰে। ঘনঘোৰ এন্ধাৰে সেই মুহূৰ্ত্তৰ আতঙ্কক আৰু বেছি গঢ় কৰি তুলিলে। তুমুল কোলাহলৰ মাজতেই সেই দম্পতিয়ে পৰম্পৰক শেষবাৰৰ কাৰণে মাত দিলে আৰু তাৰ পিছতেই হেৰাই গ’ল।

বিচাৰকৰ বৰ্ণনাত সহযাত্ৰীসকলৰ ভাৱ হ’ল দুৰ্ঘটনাটো যেন এইমাত্ৰ তেওঁলোকৰ চকুৰ সন্মুখতেই ঘটিছিল, লগে লগে তেওঁলোকেও সভয়ে অশ্রুত আৰ্তনাদ কৰি উঠিল। সৌভাগ্য বশতঃ তেতিয়া অৱশ্যে দিন।

এজন ইঞ্জিনিয়াৰ যাত্ৰীয়ে মন্তব্য কৰিলে, ট্ৰেইনখন লাইনচ্যুত হৈছিল। নিশ্চয় তেওঁলোক দুজনৰ মৃত্যু হৈছিল। নহয় জানো? “সেই দুৰ্ঘটনাত এশৰো বেছি মানুহৰ মৃত্যু হৈছিল। কিন্তু মৃতকৰ তালিকাত তেওঁলোকৰ নাম নাছিল।” তাৰ মানে তেওঁলোক জীয়াই আছিল। “হয় তেওঁলোক জীয়াই আছিল। স্বামীৰ শৰীৰত অসংখ্য ক্ষতচিহ্ন আছিল। কিন্তু আচৰিত কথা কোনোটোৱে তেনে মাৰাত্মক নহয়। অথচ আনফালে তেওঁৰ কপহী স্ত্ৰীৰ আঘাত এনে সাংঘাতিক ধৰণৰ যে বৰ্ণনা কৰাটোও বৰ বেদনাদায়ক। বাওঁ ভৰিখন ভাঙি ভাজ খাই গৈছে। মুখৰ বাওঁফাল মূৰৰ পৰা খুঁটৰিলেকে দকৈ কাটি গৈছে।

“দুৰ্ঘটনাৰ দুদিন পিছত স্বামীক যেতিয়া অলপ সময়ৰ বাবে উঠি বহাৰ অনুমতি দিয়া হ’ল, প্ৰথমেই তেওঁৰ পত্নীক চাব বিচাৰিলে।”

“তেওঁ জানিছিল তেওঁৰ পত্নী জীয়াই আছে আৰু তেওঁক সদৰ হাস্পাতালত ভৰ্তি কৰা হৈছে। ডাক্তৰে ক’লে ইমান লৰালৰি নকৰিবচোন। তেওঁ এতিয়াও বিপদমুক্ত নহয়।”

স্বামীয়ে সুধিলে, “তেওঁ জ্ঞান খুৰাই পাইছেনে?”

- হয় ক্ষতক আগতে পাইছে।

“তেনেহ’লে আপুনি মোক তেওঁৰ ওচৰলৈ লৈ বসক। মই তেওঁক চাব খোজোঁ। তেওঁ মোৰ পত্নী।”

- ‘মই জানো।’ ডাক্তৰে স্বভাৱসুলভ গাভীৰ্য্যে ক’লে, “আৰু মই এইটোও জানো তেওঁ সুস্থ হৈ উঠিব। কিন্তু.....”

‘কিন্তু কি ডাক্তৰ বাবু?’ “উৎকণ্ঠিত মাতাবে স্বামীয়ে সুধিলে”, তেওঁৰ আঘাত কি খুব মাৰাত্মক?

- খুবই মাৰাত্মক। তথাপি কৈছোঁ তেওঁ সুস্থ হৈ উঠিব। নিশ্চয় সুস্থ হৈ উঠিব।

“ডাক্তৰৰ কথা শুনি তেওঁ অশ্রুত কান্দোনত ভাঙি পৰিল। ডাক্তৰে বিভিন্ন কণাৰে তেওঁক শান্তনা দিবলৈ চেষ্টা কৰিলে। কিন্তু তেওঁক কোনো কথাই শান্তনা দিব নোৱাৰিলে।

- ডাক্তৰে কলে, “মুখৰ পটি খুলিবলৈ বেছ কিছুদিন সময় লাগিব। এতিয়া তেওঁক চাই একো লাভ নহব।”

অশ্রু সিঁত চকুৰে তেওঁক ক’লে, মুখ নহয়, মই মাত্ৰ তেওঁকেই এবাৰ চাব খোজোঁ, ডাক্তৰ বাবু।

“পত্নীৰ নাম ধৰি তেওঁ এনেকৈ অবুজৰ দৰে কান্দিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে যে ডাক্তৰে আৰু স্থিৰ হৈ থাকিব নোৱাৰিলে। তেখেতো মানুহ। সেয়ে যি হাস্পাতালত পত্নীক ৰখা হৈছে, তালৈ তেওঁকো স্থানান্তৰিত কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হ’ল। এটাই মাত্ৰ চৰ্ত-পত্নীক তেওঁ দেখা কৰিব পাৰিব, কিন্তু তেওঁৰ লগত কোনো কথা পাতিব নোৱাৰিব। কিয়নো পত্নীক জনোৱা হৈছে যে তেওঁৰ স্বামী এতিয়াও উঠিব পৰা হোৱা নাই।”

আপোনালোকে এবাৰ ভাবি চাওকচোন মাৰাত্মকভাবে আঘাতপ্ৰাপ্ত পত্নীক দেখি বেচেৰাৰ মনৰ অৱস্থা কি হৈছিল। তেওঁৰ কলিজাটো পাগলৰ দৰে জপিয়াবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। এনেকৈ শিহঁৰি উঠিছিল যেন শৰীৰৰ ভিতৰত কৰবাত অসহ্য যন্ত্ৰনা হৈছে। যেতিয়া পত্নীৰ সন্মুখলৈ আহি থিয় হ’ল, ধোৱাৰ দুৰ্ভেদ্য এখন প্ৰাচীৰে তেওঁৰ দৃষ্টিক আচ্ছন্ন কৰি ধৰিলে। ধোৱা যেতিয়া অলপ পাতল হ’ল, দেখিলে তেওঁৰ বাওঁভৰিখন কাটি বাদ দিয়া হৈছে। গোটেই মুখ আৰু মূৰত মোটা পটি লগোৱা আছিল। তেওঁৰ ভাৱ হ’ল, তেওঁ যেন অনন্তকাল ইয়াতেই থিয় হৈ আছে। পত্নীৰ নাম ধৰি তেওঁ মাতিলে...

“হয়, তেওঁৰ পত্নীৰ নাম ধৰি। কিন্তু তেওঁ দুনাই কোনো শব্দ উচ্চাৰণ কৰিব পৰা নাই। হঠাৎ মুৰ্ছিত হৈ তেওঁ পৰি গ’ল। মানুহবিলাকে দৌৰি আহি লৰালৰিকৈ তেওঁক বাহিৰলৈ লৈ গ’ল। পত্নীয়ে অৱশ্যে এইবোৰ একোৰে গম পোৱা নাই। টোপনিৰ ওষধৰ বাবে তেওঁ তন্দ্ৰামগ্ন। পিছদিনা তেওঁ এৰাতিৰ ভিতৰতেই যি সম্পূৰ্ণ অৱশ হৈ পৰিছিল, হঠাৎ মুখ্য ডাক্তৰ জনক প্ৰশ্ন কৰিলে,

“ডাক্তৰ বাবু। অনুগ্ৰহ কৰি কওকচোন সচাকৈয়ে মোৰ পত্নী বাচিবনে?”

- “হয়, নিশ্চয় বাচিব। অৱশ্যে খুবই দুৰ্ভাগ্য যে এখন ভৰি

আক বাওঁচকুটো তেওঁ হেৰুৱাবলগীয়া হৈছে। মুখখনো যথেষ্ট বিকৃত হৈছে।”

“মুখখনো?”

“সচীতকৈ মই বৰ দুঃখিত। কিছুদিন আগলৈকে আপোনাৰ পত্নী অসামান্য কণহী আছিল। কিন্তু এতিয়া ..... নাই নাই ইমান বিমূল নহ'ব... ইয়াৰ্হা ধৰক।”

ডাক্তৰ অঁতৰি গ'ল। বিস্ময়বিত চকুৰে নিজৰ বিচ্ছন্ন শৰীৰটোৰ ফালে তেওঁ বহু সময় ধৰি চাই ব'ল, তাৰ পিছত আপোনামনেই বিৰবিৰ কৰিবলৈ ধৰিলে। -“অসামান্য কণহী... ইয়াৰ্হা... যথেষ্ট বিকৃত... অসামান্য কণহী তেওঁৰ মুচকুৰ কোনেৰে মিথৰি আহিবলৈ ধৰিলে অশ্রুধাৰা।

তেওঁক চকুলাটো ডাক্তৰ সত্ৰলৰ বাবে এটা সমস্যা হৈ উঠিল। নিজৰ মাজতে আলোচনা কৰি তেওঁলোকে সিদ্ধান্ত ল'লে হস্পিতালৰ পৰা তেওঁক যাবলৈ দিয়া হ'ব। এই সিদ্ধান্তটো বেতিয়া তেওঁক জনোৱা হ'ল, কোনো ধৰণৰ প্ৰতিক্ৰিয়া নোহোৱা দেখি ডাক্তৰসকল বিমিত্ত হ'ল। তেওঁ কিন্তু সম্পূৰ্ণ শান্ত আৰু নিৰ্বিকাৰ। মাত্ৰ এটাই অনুৰোধ জনালে হস্পিতালৰ পৰা যোৱাৰ আগতে তেওঁৰ পত্নীক মাথোঁ এবাৰ চাই যাব খোজে।

এইবাৰ কিন্তু পত্নীৰ বিচাৰৰ ওচৰত থিয় হওঁতে তেওঁৰ হৃদয় তোলাপাৰ হৈ নুঠিল নাইবা মুৰ্ছিত হৈও নপৰিল। বৰং একেবাৰে ওচৰলৈ গৈ অজুৰঙ্গীত থিয় হ'ল। তাৰ পিছত হঠাৎ এখন হাত তেওঁৰ ফালে আগবঢ়ালে। নাৰ্চৰ বাধা দিলে। তেওঁ থমকি ব'ল অজপ পিছত হাত বাঙি আকৌ নমাই আনিলে। তাৰ পিছত কোনো এক মুহূৰ্ত্ত দুয়োখন হাত বাঙি আগবাঢ়ি গ'ল। নাৰ্চৰ বাধা দিলে, কিন্তু এইবাৰ তেওঁ থমকি নব'ল। চকুৰ পলক পৰাৰ আগতেই জপিয়াই পৰি দুহাতেৰে পত্নীৰ ডিঙিত টিপা মাৰি ধৰিলে।

“হঠাতে কোঠাৰ পৰিবেশটোৱেই সলনি হৈ গ'ল। নাৰ্চৰ ভয়াৰ্ত চিঞৰত অন্য সকলো উধাতু খাই দৌৰি আহিল। কিন্তু তেতিয়া তেওঁ বনৰীয়া শক্তিতে পত্নীৰ ডিঙিত টিপা মাৰি ধৰিছে, ভয়ঙ্কৰ ভাবে দাঁতে দাঁতে ঘৰ্ষণ হৈছে..... পত্নীৰ আতঙ্কিত

আইনাল, অম্পষ্ট গেঙনি স্বৰ্ণকৈ নিছতে ঢুক হৈ গ'ল।

“তাৰ পিছত মৃত পত্নীৰ মুখত গভীৰভাৱে চুমা দিলে। তেতিয়াও তেওঁৰ কৰ্ণনি মাৰ যোৱা নাই, সোঁপাই সোঁপাই পোণ হৈ থিয়দি নিৰ্বাক হস্পিতালৰ কৰ্মীসকলক ক'লে, এতিয়া মই প্ৰস্তুত, আপোনালোকে য'লৈকে ইচ্ছা মোক লৈ যাব পাৰে।”

ইয়ালৈকে কৈ বিচাৰক থমকি ব'ল। তেওঁৰ গভীৰ মুখখন ঘৰ্মাক্ত হৈ উঠিছে। আক আমাৰ ভাৱ হল ভয়ঙ্কৰ এটা দুঃস্বপ্ন দেখি থকাৰ পৰা সাৰ পালোঁ। বুকুৰ ভিতৰখন শিৰশিৰাবলৈ ধৰিছে। বেলখন এটা ষ্টেচনত প্ৰবেশ কৰিছে। ইঞ্জিনিয়াৰ যাত্ৰীজনে প্ৰশ্ন কৰিলে, “তেনেহলে এই মোকদ্দমাতই আপুনি ৰায় দিবলগীয়া হৈছিল?”

বিচাৰকে গভীৰ ধমুনিয়াহ কাঢ়ি চমুকৈ মাথোঁ ক'লে, “হয়।” এই ষ্টেচনতে বিচাৰক নামিব লাগিব। তেওঁ ব্যস্ত হৈ পৰিল।

অপেক্ষাকৃত তৰুণ এজনে জানিব বিচাৰিলে “ইত্যৰ আচমীক আপুনি নিশ্চয় নিৰ্দোষী বুলি খালাচৰ ৰায় দিছিল?” বিচাৰকে তেওঁৰ পিনে ঘূৰি চালে।

“আপুনি হ'লে কি কৰিলেহেঁতেন?”

আমি সকলোৰে একেলগে কৈ উঠিলোঁ, “নিৰ্দোষী বুলি খালাচৰ পক্ষে মত দিলোহেঁতেন।”

বিচাৰকৰ মুখত বিৰিঙি উঠিল এটি অদ্ভুত হাঁহি। সেইদিনা জুবিসকলেও একে মত ব্যক্ত কৰিছিল। কিন্তু মই তেওঁৰ ওপৰত অবিচাৰ কৰিব নোৱাৰিলোঁ। মই জানো বহু মোকদ্দমাত বিচাৰকৰ যথার্থ কৰ্তব্য পালনত মই ব্যৰ্থ হৈছোঁ। কিন্তু এই মোকদ্দমাতোৰ ৰায়দানৰ ক্ষেত্ৰত মই আজিও গৰ্বিত। মই তেওঁক ফাঁচীৰ নগাদেশ দিছিলোঁ।

বিশ্বায়ত আমি সকলোৰে একেলগে কৈ উঠিলোঁ, “ফাঁচীৰ নগাদেশ!”

বেল গাড়ীৰ পৰা নামি আমাৰ ভুক্তিত মুখৰ ফালে লক্ষ্য কৰি হাঁহি হাঁহি তেওঁ ক'লে, “জীয়াই ৰাখিলে তেওঁৰ পবিত্ৰ আচৰণৰ প্ৰতি মই অবিচাৰ কৰিলোঁহেঁতেন।”

তাৰ পিছত ষ্টেচনৰ যাত্ৰীসকলৰ ভিৰৰ মাজত তেওঁ হেৰাই গ'ল।

কৌতুক

প্ৰাক্তন উপহাৰ দিলাল শাড়ী দেখুৱাওকচোন।

দোকানী: আপোনাৰ পত্নীৰ বাবে, লে ভাল শাড়ী দেখুৱায়। (সংগ্ৰহ: পিঙ্কি কলিতা, প্ৰাজেন ছাত্ৰী)।

প্ৰথম মহিলা: মাকৃয়ে গৌৰৱ কৰে সন্তানক লৈ, আপুনি বাক কিহক লৈ গৌৰৱ কৰে?

দ্বিতীয় মহিলা: মই দ্বিতীয় প্ৰেমিকক লৈ। (সংগ্ৰহ: জুয়া কৰ)।

এক মিনিটৰ গল্প

ফল্গু

(‘প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-সম্মিলন’ উপলক্ষে উন্মোচিত প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা ‘ফল্গু’ৰ পৰা।)

শ্ৰী ভূমিজা বৰ্মন কলিতা
প্ৰবন্ধ, শিক্ষা বিভাগ

(“এক মিনিটৰ এটা অনুভূতিৰ গল্প”)

আবে ভাবনা কোৱাচোন কি খবৰ?
কেনেকুৱা দেখিছা?
বৰ শকত হৈ গ’লা, উঃ ..... বুঢ়ী বুঢ়ী লাগিছে।
হয় নেকি? তোমাক যে আকৌ মোতকৈও বুঢ়া ফেন
লাগিছে।

বৰৰ ভাল, আজি আকৌ বেছি ভাল লাগিছে.....
কওঁ নে কিয় আজি যে তুমি আহিছা।

এৰা দীৰ্ঘ ১৬ বছৰ বিবতিৰ পিচত
তোমাৰ সতে মোৰ দেখা দেখি।

বন্ধু কথা পাতি থাকিবানে কিবা এটা
খই ল’বা।

এহ বৰা হে খাম, অলপ পিচত,
আগতে তোমাৰ সতে অলপ কথা পাতি
.....।

— ‘হৃদয়’, কলেজৰ ‘নাৰিকল গছ’
জোপা এনেকৈয়ে আছে, মাথো আগতকৈ
অলপ বুঢ়া হ’ল .....।

মাইকত ঘোষণা কৰিলে আজি ‘ন-
পুৰণি ছাত্ৰ সম্মিলন’ৰ বিশেষ আকৰ্ষণ ‘ভাবনা দত্ত আৰু হৃদয়
দুৱৰাৰ সংগীত সন্ধিয়া’ —।

ভাবনা কলেজখনলৈ আজিৰ এই দিনটোত দুটা মূল
আকৰ্ষণত আহিছে, এটা হ’ল কলেজখন চোৱাৰ হেপাহত,
আনটো হ’ল তোমাক লগ পোৱাৰ তীব্ৰ হেপাহত। তোমাক
লগ পাম ওচৰৰ পৰা, এবাৰ নাৰিকল গছ জোপাৰ তলত বহিম
আৰু হৈ পাহঁ পলুৱাই দুয়ো কথা পাতিম।

হৃদয়, মনত পৰেনে তোমাৰ এৰি অহা সোণালী দিন
বোৰৰ মধুৰ স্মৃতি? বুকুত অজস্ৰ কল্পনা, একোটা চঞ্চল মন

আৰু সৃষ্টিৰ বাসনা সমূহক লৈ দুয়োৰে মাজত চলা তীব্ৰ
প্ৰতিযোগিতা .....।

সচাকৈয়ে যোৱা ১৬ টা বছৰত বহুত পৰিৱৰ্তন আহিল
জীৱনলৈ। চাকৰি, সংসাৰ, সমাজ সেৱা আৰু সংগীত চৰ্চ্চা
সকলোবোৰত নিজকে ব্যস্ত ৰাখোঁ যদিও মোৰ একান্ত
ব্যক্তিগত জীৱনৰ গভীৰতম অনুভূতি সমূহক মই মনৰ মাজত
আজিও সযতনে সজীৱ কৰি ৰাখিছোঁ।
যেতিয়া কিছু সময়ৰ বাবে মই নিঃসংগ হওঁ,
অকলসৰে নিজক অলপ সময় দিওঁ তেতিয়া
মোৰ অৱচেতন মনত থকা ভাবনাই মোক
সম্পূৰ্ণ গ্ৰাস কৰি পেলায় ফল্গুৰ দৰে .....।
এই হৃদয়, আহা ‘ফল্গু প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা’খন
চাই লোৱা।

এৰা কোনেও নজনাকৈ, কোনেও
নেদেখাকৈ হৃদয়ৰ পৰা ওলোৱা স্বতঃস্ফূৰ্ত
সৃজনী প্ৰতিভা সমূহক ই বোৱাই লৈ যায়
হয়নে?

বাইদেউ, চাব আপোনালোকক শ্যামা ছাৰে বিচাৰিছে।
হয় নেকি? গৈ আছে বুলি কোৱা।

ভাবনা তোমাৰ কথা কোৱা?

চাকৰি জীৱন দহ বছৰ। সংসাৰ ১৫ বছৰ। বিভিন্ন ঘাত-
প্ৰতিঘাতৰ মাজেৰে মোৰ জীৱনটো অতিবাহিত কৰি আছে।
পাৰ কৰি অহা সময়ৰ অতিজ্ঞাতাত মোৰ এটাই উপলক্ষি হৈছে
সেয়া হ’ল মোৰ জীৱনৰ সুখৰ আধাৰ মোৰ জীৱনৰ মধুৰতম
বসখিনি হৃদয়ৰ প্ৰতি থকা গভীৰ প্ৰেমৰ মাজেৰে বৈ আছে
ফল্গুৰ দৰে।।

❖❖❖❖❖

মহৎ লোকৰ বাণী:

১/সমুখত লক্ষ্য ৰাখি, মৈথ্যক সাৱধি কৰি আগবাঢ়ি যোৱা, দেখিবা এদিন তুমিয়েই সেই বিজয় পথৰ যাত্ৰী। - কাৰ্ল মাৰ্কচ।

২/শিক্ষক হৈছে এডাল মমবাতিৰ নিচিনা, যি আনক পোহৰ দিয়ে।

৩/ধকুত ছাত্ৰই কেতিয়াও খ্যাতি, ক্ষমতা নাইবা আশ্বাস নিবিচাৰে। তেওঁ বিচাৰে কেবল জ্ঞান আৰু সত্য। সত্য আৱিষ্কাৰ কৰিবৰ বাবে

তেওঁ সকলো কৰিবৰ বাবে সাজু।

- সুভাষ চন্দ্ৰ বসু।

- ছাৰ অগষ্টীণ বসু।

সংগ্ৰহ: অপূৰ্ব কলিতা।

ঘৰৰ পৰা ওলাই আহি চিৰাজ যেতিয়া পথাৰলৈ গ'ল সেই সময়ত আগৰ যি সোনালী ধানৰ হাঁহি তাক দেখা নাপাই তাৰ ঠাইত মাথোঁ কিছুমান গৰ্জা নৰা আৰু মেটেকাৰ পুণ দেখিবলৈ পালে। সি বহু আশাবে নিজৰ খেতিডবা কৰিছিল যি খেতি ডবাৰ পৰাই লৰা-ছোৱালী কেইটাক ভৰন গোবন দিব আৰু দ্বিতীয়টো গৰু কিনি হাল ঠিক কৰি লব কিন্তু তাৰ বিপৰীতটোৱে হ'ল।

সিদিনাখন প্ৰথম ধান বোৱা আৰম্ভ হৈছিল সেইদিনটো আছিল চিৰাজ হতৰ ঘৰত এটি উৎসবমুখৰ পৰিবেশ। গাওঁলীয়া সমাজ আৰু প্ৰধানকৈ চৰ চাপৰিৰ লোক সকলৰ বাবেই সেই দিনটো এটি উল্লেখযোগ্য দিন। চিৰাজৰ ঘৈণীয়েক ৰহিমাৰ আশাৰ নাম লৈ প্ৰথম গোচা বোৱাৰ লগে লগে অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে চাৰি বিঘা মাটি আটাইয়ে কই শেষ কৰিলে।

যোৱাবাৰ দুই বিঘাত আমি যিমান ধান পাইছিলোঁ তাৰ ঠাইত এইবাৰ হয়তো দুগুণ পাম, বুলি চিৰাজে ৰহিমাৰ আগত ক'লে। ৰহিমাও এটি হাঁহিৰে সেই কথাৰ পূৰ্ণ সহায়ি দিলে। পিছত ক'লে আব্দুলৰ স্কুলত যোৱা চোলাটো ফাটি গৈছে তাৰো এটি চোলাৰ দৰকাৰ। চিৰাজে ক'লে কেইদিনমান বোৱাহে মই তাক চোলা কিনি দিম।

'আব্দুল ধানৰ পৰা গৰুটো খেদি দিয়া'- বুলি চিৰাজে ক'লে। সি গৰুটো খেদি দি বাপেকক মাত লগাই ঘৰলৈ গল। সন্ধিয়া সময়ত চিৰাজে লাহে লাহে ঘৰলৈ আহিল। চিৰাজৰ ঘৰত যাবলৈ মনেই নাযায় সি মাথোঁ খেতিডবাৰ আশা আৰু ৰূপতে মুগ্ধ হৈ থাকে যেনিবা সি যেন খেতিডবাৰ প্ৰেমত হৈ পৰিছে। কিন্তু হঠাৎ যে মহচৰা চৰৰ অৱস্থা নেৰা নেপেৰা বৰবুণে সলনি কৰি পেলালে। চাওঁতে চাওঁতে দুই চাৰিদিনৰ ভিতৰত মহচৰা চৰৰ সেই সেউজীয়া পথাৰবোৰত এটি ৰূপালী প্ৰলেপ পৰা দি বালি তৰপ পৰি সকলোৰে মনত হাহাকাৰৰ সৃষ্টি কৰি পেলালে। ক্ৰমাৎ সেই ৰূপালী ৰংটো আৰু বহল হৈ হৈ শেষত ইয়ে এটি মক্কতুমিৰ ৰূপ ললে। আৰু এদিন চিৰাজ, মফিজ, মহিম আটাইৰে ঘৰৰ ভিতৰলৈ সেই ৰংটোৱে আগ বাঢ়ি আহিল। চিৰাজ আৰু গাওঁখনৰ প্ৰতিটো ঘৰৰ সেউজীয়া ৰং নোহোৱা হ'ল। বিফল মনেৰে অপলক দৃষ্টিৰে চাই থাকোঁতেই বতাহে এমুঠি শুকান বালি চিৰাজৰ চকুলৈ মাৰি পঠিয়ালে।

আমি শ্ৰাবণ প্ৰবল-বন্যা,
কতু ধৰণীৰে কৰি বৰণীয়া, কতু বিপুল ধ্বংস-ধন্যা-
আমি ছিলো আনিব বিষ্ণু-বক্ষ হইতে মুগ্ধ কন্যা
আমি ধন্যাম, আমি উদ্ধা, আমি শনি,
আমি ধুমকেতু-জ্ঞান্য, বিষধৰ কাণ বণি
আমি ছিন্নমস্তা চণ্ডী, আমি ৰণমা সৰ্বনাশী,
আমি জাহান্নমৰ আতলে বচিনা হাসি পুষ্পৰ হাসি।
(বিস্ময়ী কবি নজৰুল।)

আগেৰেও ৰূপ কবিৰ পাণ্ডে বোকাও ধৰা নাহব নহে। মেনেকৈ মাগব নাহি বোকাও থাকে অথচ
পাত্ত অকলো বোকা নাহিলে। -ৰায়কৃষ্ণ পৰমহংস। (সংগ্ৰহঃ জ্ঞান পাঠক)

କବିତା

ବି.ପ୍ର.ଓ. ସହାୟନାମା ଆଲୋଚନା

বিশিষ্টৰ এটি ককণ দৃশ্য

মনোবাৰা খাভন
মাতক তৃতীয় বৰ্ষ

নিখিয়া,
বিশালত তুমি দিয়া হ'ল
তোমাৰ নিশাৰ দেহটোক,
জুই শিখা জ্বলি উঠিল
জ্বলি উঠিল মা-পেটোৰ বুকুৰ মাজৰ
অবাক বেদনা।
উৰি উৰি, ঘূৰি ঘূৰি
বজা বেগিৰি হ'লে
বানে বানে মনটো আছে
বিশিষ্টৰ সেই ককণ দৃশ্য
আৰু তোমাৰ মনৰ কাঁচৰ আঁঠুনা
ধনজিৎ, তুমি মৃত্যুৰ মতে/মুজি মুজি
আমাক দি গ'লা জীয়াই থকাৰ প্ৰজ্ঞা
আমি কৃতজ্ঞ তোমাৰ ত্যাগত
মিহে কৰি গ'ল তোমাক মহান।

মোঃ নজৰুল ইছলাম
উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ

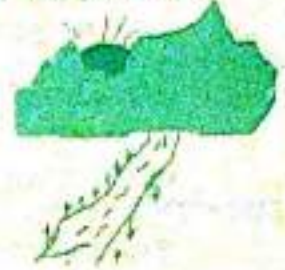
তোমাৰ পৰিৱৰ্তনত.....

তুমি নাই বাবেই মই আছোঁ
মোৰ অতীত স্মৃতিৰ স'তে।
কথা পাতিছোঁ বতাহৰ স'তে
তোমাক চোৱাৰ হেঁপাহেৰে।
তুমি নাই বাবেই মই আছোঁ
তোমাৰ বতৰাৰ প্ৰতীক্ষাৰে
প্ৰতিদিনৰ ভৰ দুপৰীয়াৰ নিৰন্তৰত
ক'ন দি জাগৰি নপৰা
শান্তিৰ বাতৰি বিলাই ফুৰা
কপোহালিৰ মাজত
নীতমুখী চৰাই জাকৰ কলবৰত।
তুমি নাই বাবেই মই আছোঁ
মোৰ বেদনাবোৰৰ মাজত
অশ্রু ঢাকি বিচৰণ কৰিছোঁ
মানুহৰ পৃথিৱীত
জীয়াই থকাৰ হেঁপাহেৰে
বিবৰ্ন মাতৃৰ ওঁঠত হাঁহি বিৰিঙাই
অত্যাগ পিতৃৰ হৃদয়নিয়ে নাখিবলে...

পৰিৱৰ্তন

শ্ৰী সঞ্জীৱ কলিতা
মাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

সূৰ্যৰ নিখিল পৰশত
মাকুহৰ লোণা কঢ়িয়াই লোৱা
অবাক প্ৰকৃতি
অনাবৃষ্টিত শুকাই যাব থকা
সেউজীয়া সন্তানবোৰৰ মাজেৰে প্ৰবাহিত হৈ আছে
বৰলোতা নদী।
নদীৰ উপত্যকাই জন্ম দিয়ে
ব'দত গা ধুই থকা গাওঁবোৰ
নগৰ, চহৰ, উদ্যোগ
মাগৰ, মহা-মাগৰৰ উপকূল।

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

নিৰৱ অধৰীৰ জাক

নিতুমনি কলিতা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ

প্ৰভাতী ধুকমৰ মিঠা গিহঁন
বুকুত বাধি আগবঢ়া দিনৰ গোহনক
পথৰ গাঁতিত ঘূৰি বুনা
এজাক বিনৰ্ণ মুখৰ নবকংকালে
আগতি ধৰে।
আধুনিকতাৰ উজাল জোৰে
উটুৱাব লোৱাৰা,
দ্বিভাষাত জাহ মোৰা
অবহেলিত প্ৰকাশৰ আভা আবেদনত
ব্যথিত হয় আকাশ।
মকৰ মাজত সিহঁত এজাক
দিশহীন বতাহ।
চিহঁতৰ পংখী..... ঘূৰি বাপি আৰু
অগন্ত ক্ষুধাৰ বাবে গজিঙত
আজিৰ চিকমিক বাহ্যিক প্ৰত্যজ।

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

বিষাদ বেদনা

লুৎফৰ বহমান

শবতৰ শেষালী হৈ আহিছিলো তুমি
মোৰ কাষলৈ হেজাৰ সপোন লৈ
বুজা নুজা ভাষাৰে
কৈছিলো বহুতো কথা
মোৰ হৃদয়ে বিচৰণ কৰিছিল
ফুলৰ সুবাস আৰু
ৰামকেনৰ ৰঙৰ মাজত
তোমাৰ লগত মই আগবাঢ়িছিলো
ভবিষ্যতৰ পিনে
হৃদয় গতিৰে
কল্পনাৰ আকাশত।
মোৰ গতিশীল আত্মক হাতে উদ্ধ কৰি
গ'লা তুমি আঁতৰি
মাগৰৰ তলিলে
সূৰ্য, ভুব যোৱা দেশলৈ।
বৈ গ'ল মোৰ লগত
অতীতৰ স্মৃতিৰ সফুৰা
দি থৈ গ'লা মাথোঁ
এবুৰ বিষাদ বেদনা।।

শ্রদ্ধাজলি

মজনুৰ বহমান
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ

(স্বাহ আলম ছবৰ সোঁৱৰণত)
আজিও তেওঁ জীয়াই আছে
আনন্দৰ এক শান্তিৰ দেশত
নিবৰে, নিবৰে
তই থকা তৰাটিৰ দৰে,
প্ৰেইদিনা পোকমোকালিতে
আকাশে যেন উচুপি উঠিছিলো,
মহাকাশ নিষ্ঠুৰ হৈ পৰিছিলো
আৰু কাটি লৈ গৈছিল
দুটি শিতৰ ভৰিষ্যতৰ প্ৰপোন।
প্ৰতিটো দিন আৰু প্ৰতিটো নিশাই
তোৰেতৰ আত্মাই
প্ৰপোন কোঁৱৰ হৈ আমাক
সোঁৱৰাই দিমে
বুকুতৰা স্বপ্ন আৰু
আলোক প্ৰজ্জ্বলী আদৰ্শৰ কথা।

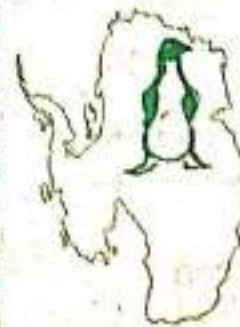
❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

কল্পনা

ঋষী ছেতী
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

তুমি নজনাকৈয়ে তোমাৰ ওঠৰ ফাঁকেৰে
গৰকি পৰা প্ৰেৰণাৰ উফ ভাষাবোৰ,
মোৰ জোনাকী দুহাতত সৃষ্টিৰ
চকুলো মচি।
তুমি নজনাকৈয়ে তোমাৰ স্থিতি মোৰ হৃদয়ত
উপজকাৰ জোনাক নিশাৰ দৰে মায়াময়া।
মই তোমাক বিচাৰি পাওঁ
নদীৰ কাষত,
যি নদীৰ ওঠত কেবল তোমাৰ আৰু মোৰ
প্ৰেমৰ গীত।
তুমি নজনাকৈয়ে কেতিয়াবা তোমাৰ
চকুৰ মেঘত প্ৰত্যক্ষ কৰোঁ
আকাশৰ উচুপনি।
তুমি নজনাকৈয়ে তুমি মোৰ
ওচৰত বৈ যোৱা
প্ৰেমৰ একোঁজলি বদ হৈ।

>>>>>>>>>

ঃএণ্টাৰ্কটিকাঃ

ভাৰতী ঠাকুৰীয়া
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

ধৰাৰ বুকুত অকলশৰীয়া
তুমি এণ্টাৰ্কটিকা
শীতল বৰফৰ মৰুভূমি
তোমাৰ বুকুত,
যেন কোনোবাই পাৰি দিলে
এখনি বগা দলিচা।
ভয়াবহ তোমাৰ প্ৰতিটো পথ
ভেটা দি আছে
ৰবিংফৰ্টিজ, ফিউৰিয়াচ ফিফ্টিজ
কিন্ধা
দৈত্যাকাৰ হিমশিলা।
তোমাক জিনিবলৈ গৈ
বতৰে হেৰুৱালে প্ৰাণ
তোমাবেই বুকুত
ভথানি.....
মৌন হৈ বৈ আছে
তুমি এণ্টাৰ্কটিকা।।

<<<<<<<<<<

প্ৰভাত

মো: নিজাম আলী,
স্নাতক প্রথম বর্ষ

একান গগনি উকলি পঁজান
ভগা বেবৰ বাঁকেৰে
মনকি আহে শেষতোপাল তেগৰ চাকিৰ
জিমিক লম্বাক পোহৰ
শূণ্যতাত গবচৰ বানে শীৰ্ষ দুহাত।
শীতৰ ঠৰজা গগা জানত
ধন ধনকৈ কঁপা পৃথিৱীৰ ধতে
ধন ধনকৈ কঁপিছে
অক্ষয় ভোকাভূৰ শিঙৰ
অস্বাৰ ভৱিষ্যত।
দাবিহতাৰ কি যে কৰুণ পৰিহাস।
বাহিৰত প্ৰভাতোদয় মনমত উদ্যাপ
জ্ঞান, বিজ্ঞান, প্ৰয়োগ-প্ৰগতিৰ
কত যে কছৰং। ভাব হয়
মনিবান গোলাপী নিগাত কৰা
এমা এক নিশ্চল কল্পনা বিলাপ।

*****

দ্বিহৃদ

কপম কলিতা
প্ৰাক্তন ছাত্ৰ

আঁউপীৰ নিশা তিব্বিৰাই থকা
লিগতন এটি পাননি তৰাই
নিবৰতাত স্পন্দন তুলিলে
অজানিতে, অপলাকে....

বৰ্ষণমুখৰ পক্ষিমাটোত
বিজুলীৰ চমকনি
হৃদয়ত আগে
ধুউচচ বিমটাবৰ কম্পন
দুক দুক ভমন বেঙনি
মৌৰ বাবে ভনি বুৰা
ভোমোবান ভমত

কপৈ যেন গোলাপৰ পাপনি।
মক প্ৰাক্তন খেজুৰ তলিত
বেদুইন জনে পানী বিচাৰিছে
প্ৰেমাতে মৰীচিকান
চকামকা খেলা
পোৰা-নোপোৰা, হাঁহি- কান্দোন
- এমাই জীৱন মেলা।।

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

তোমান বাবে .....

কবিতা

আবিফুল ইছলাম
স্নাতক, তৃতীয় বর্ষ

হৃদয়ন গোপন ককত
প্ৰণোপনে প্ৰমত্তনে আঁচি ৰাখিছোঁ
প্ৰথম প্ৰেমৰ চাকি গছি
তোমালৈ, মাথোঁ তোমালৈ।
বিচাৰি বুঝিছোঁ
জীৱনৰ নতুন যাত্ৰাপথ।
নিজান ৰাতিৰ নিশ্চক মুহূৰ্তত
অনুভৱ কৰোঁ তোমান অভিব।
প্ৰদুবৰ পৰা বিনিকি বিনিকি
ভাঁহি আহে নুপূৰন কনুজুগু ধনি.....
দুখৰ ৰাতি মোৰ নামাম, নুপূৰাম।
মোৰ জীৱন-বোঁদেৱৰ প্ৰকলো স্বপ্ন
তোমান বাবে, মাথোঁ তোমান বাবে
প্ৰময়বোৰ আপৰাঢ়ি যাম
নিবৰে, নিবলে.....
মই জানো, আজিৰ এই স্বাৰ্থপন পৃথিৱীত
প্ৰেম মূণ্যহীন, হৃদয়ন ভাষা অৰ্থহীন
তথাপিও মই বৈ আছোঁ
প্ৰীতাহীন আশাবে.....।

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

জীৱন

শ্ৰী বিপ্লৱ নাথ
স্নাতক দ্বিতীয় বর্ষ (কলা)

জীৱন এক মোৰাতি দৈ
আশা-আকাংক্ষাৰ জেৰে ভৰা
জীৱন এক মুহূৰ্ত
ধৰাক জিগীৰ্শ কৰা হাহাকান।
জীৱন এগাহি বুলা
মি এহান বুজিমেই মৰহি মাৰ
অনন্ত কাললৈ বৈ থাকে
যাব ধুৰাম।

মহাতোজ

এ. বি. চিদ্দিক

প্রবক্তা, পদার্থ বিজ্ঞান বিভাগ।

কেইদিনমান আগতে বজা মথাউৰিত
মেকুৰীৰ ঘাৰা আয়োজিত এন্দুৰৰ মহাতোজ,
ভজা মাছ, পিঠা লাড়ুৰ দ'ম।
দুদিনমানৰ পৰা পেটত খুদ-ৰূপ এটাও নপৰা
শেৰালীৰ মাকে খাবলৈ নজোৰা পাতৰ ভজা-মাছৰ
টুকুৰাটোও
তাৰ সন্নিবিষ্ট।

আজিও বেচেৰীয়ে অস্পষ্ট ভাষাৰে কিবা কিবি কৈছে।

লচুৰে বজাইছে ঢোল-

টিংকুৰে খোল,

পেটলুৰ হাৰমণিয়ামৰ সুবত

গাইছে মেকুৰী বাণীয়ে

মৌ .....ও.....মৌ.....।

কিন্তু হঠাতে মহাপ্ৰাচন

খৰস্ৰোতা নদীৰ প্ৰবল সৌতত

বালিৰ বান্ধ হ'ল থানবান।

আতৰণ ওচাই দিবাৰবে

বিশাল দাপোনত মিচিকিয়াইছে।

সৌৰা তিতি লুতুৰি-পুতুৰি হোৱা দিশহাৰা

এন্দুৰবোৰে ক'ত যে লুকাইছে।

মেকুৰীৰাজে মাথোঁ জিভা চেলেকিছে।

*****

জাগ্ৰত চহাৱা বিশ্ববাসী

আয়ুব আলী বান।

মাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

জাগ্ৰত হোৱা বিশ্ববাসী

আশ্ৰয় নিদিবা হিংসা সন্তানক

আহা!

আমি সংকল্পবদ্ধ হৈ,

গঠো এখনি নতুন জগত।

হ'ত নাথাকিব হিংসা-অসুখ

নাথাকিব অন্ধকাৰ।

থাকিব কেবল শান্তিৰ দীপ্তি

আহিংসাই হ'ব আমাৰ

পৰমধৰ্ম.....।

বাকদে ঢকা আকাশ

আমি নিবিচাৰোঁ,

বোমা বন্দুকৰ শব্দই

আমাক নকৰিব আতঙ্কিত

প্ৰত্যেকটো নিৰিবিলি প্ৰভাত বজনী

পুৱাৰ, চৰাই চিৰিকতিৰ সুবলা মাতত।

আহা বিশ্ববাসী, জাগ্ৰত হোৱা

আশ্ৰয় নিদিবা হিংসা সন্তানক।

.....

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় অসোণী

প্ৰিয়া

শ্ৰী গণেশ চন্দ্ৰ দাস
প্ৰাক্তন ছাত্ৰ

বৰদিন হ'ল তোমাক নেদেখাৰ
সেই যে দুবছৰমান আগতে দেখিছিলোঁ।
আজি যেন আশাতীত ভাবেই আছিলোঁ
মোৰ হৃদয়ৰ সৈতে আবেগ ঢালিবলৈ।
তোমাক দেখি মোৰ ভাব হৈছিল
তুমি যেন মোক পাৰ্থিৱিয়েই পেলহিছা।
তথাপি এবিৰ নোৱাৰা শ্ৰেষ্ঠ আবেগত
তোমালৈ চলোঁ.....কিন্তু এয়াকি.....?

তোমাৰ চকুত দুখাৰি অশ্ৰু?

বৰ কৌতূহলেৰে যেন মোলৈ চাইছা.....।

তোমাৰ যেন সেই পুৰণি ৰংটো

আকৌ দেখিছিলোঁ তোমাৰ মুখত।

অনন্দত আত্মহাৰা হৈ পৰিছিলোঁ।

কাৰণ তুমি যে মোৰ, কেবল মোৰ....।

পাৰ্থিৱ শক্তিয়ে আঁতৰাব নোৱাৰে তোমাক

মোৰ হৃদয়ৰ পৰা।

এয়া মোৰ এসময়ৰ প্ৰতিশ্ৰুতি প্ৰিয়া..।

তোমাৰ কাষলৈ গৈ নয়নজুৰি মটি দিছিলোঁ

আৰু দিছিলোঁ বিবাহমহীন চুমা।

ফুল কুমলীয়া হাত দুখনি তোমাৰ

বুকুৰ মাজত সোমাই লৈছিলোঁ

কিজনিকা আকৌ হেৰাই যোৱা তুমি।

*****

তুমি

শ্ৰী প্ৰণৱ কলিতা (কবুল)

মাতক ২য় বৰ্ষ (ইতিহাস)

গভীৰ আত্মবন মাজত

মই দেখা পাওঁ তোমাক।

পৰ্বতৰ শিখৰত

নিজৰাৰ কোৱাণ ধোঁতত

চেউজীয়া গথাবৰ বুকুত

নাঙলৰ শিৰলুত

শবতৰ প্ৰতিপাহ শেৰালী শুলত

নিম্বনৰ প্ৰতিটো টোপালত

মাথোঁ দেখা পাওঁ তোমাক।

তোমাৰ অস্তিত্ব অনুভৱ কৰোঁ

ধূগভীৰ নীল আগবন মাজত

তুমি অবাধে বিচৰণ কৰা

মোৰ প্ৰতিটো চিন্তা আৰু কল্পনাত,

তুমি মাথোঁ তুমি।

.....

....মোৰ মা....

মোঃ ছফিউৰ ৰহমান
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা)

হি জনৰ বাবে
সুখ দুখৰ একেটা বাঁহীতে
বাজি আছে জীৱনৰ সুৰ।
চৰাই এজাকৰ ঘিলঝিলনিত
যিয়ে মাজনিশা লিখিছে
এটি পদ্য,
এখন পথাৰ আৰু আকাশৰ
মাজত পাইছে ইশ্বৰৰ সন্ধান।
সপোনৰ ধূসৰিত নীলাৰে
যিয়ে উলুপি উলুপি
আহিনৰ আঙুঠি ৰুইছে
আঘোনৰ হাঁহি এটাৰ অপেক্ষাবে,
সকলো অপেক্ষাৰ শেষত তেওঁ
বিনীত হয়
আমাৰ জীৱন বাটত।
বৃত্তাকাৰ বতাহত সুখৰ সুৰ পড়ি
দীৰ্ঘ মাহাত ভাল পোৱাৰ ঋতু এটা হৈ
তেওঁ নহমাহ-নহলিনৰ বিননিৰে
আবস্ত কৰে জীৱন বাটেৰে উজাবলৈ।
য'ত ইশ্বৰ হৈ পৰে মুক্ত
এক বাহ্যিক নিস্পাপ শিশু
মোৰ মা প্ৰণাম
তুমি এটি জোন.....।

হেবোৰা প্ৰেমৰ স্মৃতি

আয়ুব আলী খান
স্নাতক ১ বৰ্ষ (বুৰঞ্জী বিভাগ)

আজি মই নিঃসংগতাব বন্ধ কোঠাত
অসহনীয় বেদনা বুকুত লৈ-
কেৱল তোমাৰ স্মৃতিলৈ জীয়াই আছে।
এয়া মোৰ ব্যৰ্থ প্ৰেমৰ আৰ্তনাদ,
কিয়ম এক অসহ্যকৰ যন্ত্ৰণা।
সখি! তুমি কিয় এবিলা-?
চৌদিশে মোৰ ব্যৰ্থ প্ৰেমৰ প্ৰতিচ্ছবি।
মই জানো তুমি নাহিবা
এই বিকল হিয়াৰ কাৰণে দুখাই।
তথাপিও নিবৰে বোমচুন কৰো-
মোৰ হেৰোৱা প্ৰেমৰ স্মৃতি।

‘নিশা’

অনুপমা দাস
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

নিশা লুইতৰ পাবত
তুমি এতিয়াও
শব্দৰ সন্ধিয়া
নিৰে সুলভনে
ফোৱানে?
ভ্ৰতৰ উমাৰ বুকুৰ
পৰশত হেৰাই যায়নে তোমাৰ
যৌৱনৰ চিকনা?
শব্দৰ জোনাকত
লুইতৰ পাবত
এতিয়াও জানো.....।

পোহৰ

শ্ৰী ৰবি লোচন ঠাকুৰীয়া।
প্ৰতিষ্ঠাপনা বৰ্ষৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ।

পূৰণি পেৰাটো বুগোতে
বেলিটো উঠাৰ সময়
তুমিবোৰ আছা, ভালৈই হ'ল
আমিবোৰ আগহী কোঠাত
তোমাৰ হৰি আমনাত নথৰা।

দিনত চোভাগত মেলি
চাই থকা মানুহজাক আৰু সিহঁতৰ ছামাবোৰ
অটিনাকি আগহী বুগি খেদি নিদিবা
ব'দ জাকৰ কিন্তু বন প্ৰজাপ,
সিহঁত নিজেই পুৰুষ।

বছৰ গৈ আকৌ ঘূৰি আহে
পূৰণি পুখুৰীত জমা হ'ল কিমান!
আবেলিটো হিচাবৰ খাতাত উলপিচাব
বজাবখনত পুখুৰি বোচি পুখুৰি
বুকুৰ দুবাব মুখত
পাঁচতীয়া হীৰা নে মুকুতাৰ টুকুৰাটো
তুমিবোৰ জুপ।

এজাব থহাই তবাবোৰ আকাশত
কিমান বছৰ জমা আছে জানানে
জীজনি কটুয়াই কটুয়াই ব্ৰহ্ম নদী
প্ৰজল চকুত চোনালী, অৰ্জিতৰ ছায়া।
জিজ্ঞাস জিনিবৰ বাবে
মোচাবত পানি লিহিা মোমাৰি
কৰ্মহতৰ এবি চন্দৰখন
আকাশ ঢাকিব খোজা প্ৰভাতত জিলিকা হীৰাব
টুকুৰাটো আমাৰ আমোষ মন্ত্ৰ
তুমিবোৰ চিৰঞ্জীৱী চিৰঞ্জীৱী চিৰঞ্জীৱী।।

মই তুমি আৰু.....

শ্ৰী দিগন্তৰ সাহা
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (কলা শাখা)

প্ৰীতিৰ এনাফীৰে বচা
মোৰ ভীতন সঙ্গী
কিহৰ বাবে আঁঠিৰ এই আকুলতা
তোমাৰ বাক মনত পৰেনে.....
সৌ সিন্ধি আলিকেকুৰিৰ
আঁহত জোপাৰ বাঁহত পতা
অনাগত দিনৰ সোনেহালী কথাবোৰঃ
তুমি চাপে পাহৰিবা,
নাই, নাই তুমি পাহৰিব নোৱাৰা,
মইও তোমাক পালে,
সকলো পাহৰি যাও, এনেকি মোকো,
তুমি মোক প্ৰভাৱণা নকৰিবা,
মই মাৰোঁ তোমাক
আশাৰ বেহুনিৰে বাচি থাকিম।

তুমি

মোস্তান খাইন তালুকদাৰ
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (ৰাজনীতি বিভাগ)

আকাশত আছে জোনাক
হৃদয়ত তুমি
মন বাগিছাত দিছোঁ তোমাক মই
হে মোৰ ৰূপহী জনী।
কিয় তোমাক ইমান ভাল লাগে
মেন তুমি কোনোবা মামাৰী।
হৃদয়ৰ গগৰী তুমি
প্ৰেম পূজাৰীনি
যুগে যুগে কালে কালে তুমি
মোৰ জীৱন পৰিণী।।

তুমি ফাগুন

কবিতা দাস
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

গাল বুখনত গৰা ধূলিৰ তবপত
প্ৰতিবিম্বিত হয় পলাশৰ বং
গাভৰু পমোহাৰ স'তে
বৃষ্টিৰি নক্ষত্ৰি
চঞ্চল শিমলু জোপাৰ কি যে বাকুলতা।
আকাশৰ পৰিওঁতন দিচাৰি
ধূলিবাৰিলা মহাবিশ্বৰ
উলংঘাৰেহত শ্যামলিমা
সান্ধিলৈ ব্যাকুল
কেকুৰিৰ বৃদ্ধ আঁহত জোপা।

তুমি আকাশ নোহোৱা

লাইনা বেগম
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ

মই তোমাক বিচৰাৰ কথা
প্ৰতিটো জোনাক আৰু
আমাৰস্যাই জানে।
কাৰণ—
প্ৰতিটো জোনাকে হয়তো বুজি পাইছে।
মই যে তোমাক বিচাৰোঁ।
সেয়া হয়তো আমাৰস্যায়ো জানে
কাৰণ—
মনিব নোৱাৰা আন্ধাৰত
আকাশ বিচাৰি ফুৰা
আন্ধাৰে হয়তো
খুব গোপনে উমান লয়,
মোৰ হৃদয়ৰ ধপ্ ধপনিৰ।
কিন্তু তুমি যে আকাশ নোহোৱা।

আমিন

কোৰান আলী আহমেদ
গৱৰ্জা, আববী বিভাগ

[স্বাহ আলম হাৱেলি জাহাঙ্গলি]

হেৰে আঁৰত পুকাই পৰা
পুণ্ডিমান জোনটিক চাবলৈ
আমাৰ কি যে হেপাহ।
এটি মিঠা হাঁহিব আশাত
কি যে ব্যাকুলতা আমাৰ।
'অমথ্যা' বোবৰ প্ৰাধান্যপূৰ্বৰ অনাটনত
আজিকালি আমাৰ মাজত বৰ কাজিয়া।
কোনেও 'উত্তমপক্ষ'ক শাস্ত নকৰে।
আপোনাৰ কণমানি দুটিমুও আজিকালি
নিজে নিজে নটনাজ শেখিলা কিলে।
বজবদৰ আপোনাৰ কবৰ জিহাৰত
প্ৰহাৰ মোৰ চকু সেমেকে ছাব।
আমিন! হুমা আমিন!

সময়

বাক্সৰ ফুৰাৰ দলিত,
হুতিৰ বেচৰা;
সময়ে কিলে জৰুৰী সাজা।
মহিলাৰ সজ্জাভাৰত,
অস্বিকৃত মানৱ মন,
পঞ্জিভাৰ সাজত
হতাশা, নিৰাশাত
ভালি পৰা মাপুৰৰ হৃদয়
চক্ৰা মিলতিৰ বিত্ত নতুন ফেলা
সময়ে কিলে তাৰ বতৰ।

অধ্যাপিকা, নুৰন নাহাৰ বেগম
(ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ)

বিশ্বায়ন

ড. নীলকমল বৰদলৈ
(গৱৰ্জা, ভূগোল বিভাগ)

কথাটো সহজকৈ কৈ দিয়াই ভাল
তুমি যদি কৃষক, শ্ৰমিক, সাধাৰণ মধ্যবিত্ত
বা জনসাধাৰণৰ এজন ছোৱা
ধনকুব্ৰেবৰ বাট তোমাৰ বাট নহয়-
মনোমুগ্ধকৰ বং বিকল্পৰ ফুলটি দিয়া
বেলুনৰ ভিতৰত থাকে মাথোঁ বতাহ আৰু শূণ্যতা-
তুমিতো দেখিছা ধনকুব্ৰেবৰ পথত
অন্যায় অবিচাৰ দুৰ্নীতি ষ্টেজত
যুদ্ধৰ দামামা, হত্যা গুৰ্জন, ধৰ্মণ
পলে পলে নৈতিকতাৰ খলন মূল্যবোধৰ অৱকা
বিপন্ন মানবতা
এই পথত সৃষ্টি হয় 'গুহাৰটি কাণ্ড'
'এঘাৰ চেপ্টেম্বৰ'
ভুলুগুটিত হয় সভ্যতাৰ ইমাৰং
কচনা হয় নানাবস্তী ভেদপাদৰ কুট যড়যন্ত্ৰ
তোমাৰ দীৰ্ঘায়িত দাসত্ব-
এই পথত মৰম চেনেহো হয় পণ্য।
তোমাকে সুধিছোঁ সকলো বস্তু বা অনুভূতি
জানো বিক্ৰি যোগ্য !!
ধনকুব্ৰেবৰ পথে কিন্তু তাকেই কৰি আছে।
এফালে মুষ্টিমেয়ৰ ঐশ্বৰ্য্য চাকচিক্যত
অন্যফালে দৰিদ্ৰক্ৰিষ্ট জীৱন্ত কৌটিল্যৰ শোভাযাত্ৰা
চৌদিশে ভয় শতশা অনিশ্চয়তা-
কথাটো সহজকৈ কৈ দিয়াই ভাল
ধনকুব্ৰেবৰ পথ নহয় তোমাৰ
তোমাৰ পথৰ বাবে তুমি ইচ্ছা হলে 'ফিডেল কেন্দ্ৰক'
সুধিব পাৰা।

বিশ্বত প্ৰথম

- প্ৰশ্ন:- ভাৰতক আকমন কৰা প্ৰথম ইউৰোপীয়?
উঃ- চিক্সনৰ মহান।
প্ৰশ্ন:- আমেৰিকাৰ প্ৰথম ৰাষ্ট্ৰপতি?
উঃ- জৰ্জ ৱাশিংটন।
প্ৰশ্ন:- ব্ৰিটেইনৰ প্ৰথম ৰাষ্ট্ৰপতি?
উঃ- ৱাৰাই ট্ৰালেশোল।
প্ৰশ্ন:- বিশ্বৰ প্ৰথম মহিলা ৰাষ্ট্ৰপতি?
উঃ- এংগেলা মেক্ৰে [আৱেষ্ট্ৰেলিয়া]।
প্ৰশ্ন:- বিশ্বৰ প্ৰথম মহিলা প্ৰধানমন্ত্ৰী?
উঃ- ঈমাভো বন্দাৰনায়েক [ভাৰত]।
প্ৰশ্ন:- মাউন্ট এভাৰেষ্টলৈ জোৱা প্ৰথম মহিলা?
উঃ- জুনকো ডবাই [১৯৭৫ চনত]।

- প্ৰশ্ন:- ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ প্ৰথম সচিব?
উঃ- ডি. ডেভী।
প্ৰশ্ন:- আটলান্টিক পাৰ জোৱা অতি কম বয়সৰ অফিচাৰ?
উঃ- মিন্টোৱাৰ মাৰ্শাল [১১ বছৰ বয়সত]।
প্ৰশ্ন:- সকলোতকৈ কম বয়সৰ প্ৰথম প্ৰধানমন্ত্ৰী?
উঃ- বেনজিৰ ভুট্টো [পাকিস্তান]।
প্ৰশ্ন:- ভাৰতলৈ লক্ষ্য কৰা প্ৰথম জন বিচাৰী শব্দটিক?
উঃ- অহিহান [চীন]।

মোৰ্থান বচাইন ডালুকান
প্ৰাক্তন দ্বিতীয় বৰ [ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ]

শিল্পিত কবিতা

কল্যাণী দাস
মুব্বী, ইংৰাজী বিভাগ

ক) সত্যতা

কঁকাল সোঁৱৰ লোৱাৰা
কাতিৰাম বুঢ়া
অ'ত ত'ত হাত পাতি
কটায় জীৱন
বঢ়িত পৰি থকা
লেখাফা এটা
তুলি লৈ দেখিলে তেওঁ
ভিতৰত আছে নেটি এজাপ
এশ টকাৰ
কাতিৰাম স্ব'ল ভাঙে
গৰাকী ঘূৰিবও পাৰে
এইবাটে।
সঁচা হ'ল অনুমান
উভতি আহিল গৰাকী
আথে বেথে কাতিৰাম
লেখাফাটো দিলে উলিয়াই
ধৰণীত সততাৰ
অকণি পোহৰ বিলাই।

খ) অসময়

চাশোনখন আছিল ধূলিভৰা
মুখ ভাত নেদেখিলোঁ
নিকা কৰি নাচালোঁ কিয়নো
নাজানো
এতিয়া জন্মমৰ্থ আখি
চাশোনখন হেনো হ'ল নিকা
মইনো কৰিম কি?

গ) অভিযোগ

পাখি সমূহ বজী
তাৰ মাজে মাজে
খুট খুট গুলপীয়া বঙ
বামৰপোঁ এহালি
হাবিয়ে পথৰে কৰে বিচৰণ
পখিহালি দেখিলোঁ এদিন
আমাৰ চোতাগত।
কৰুণ নমনে মোলৈ চাই ক'লে
আকতো হাবি নাই
নাজানো মানুহেৰে ভৰা বননিত
পানোঁনে থাকিব জীয়াই।

অৰ্কাণ

শ্ৰী প্রভাত চক্ৰবৰ্তী
মুব্বী, পৰিসংখ্যা বিভাগ

মানুহৰ যোগ্য
কিংবা মানুহ
মই কোনো নহয়।
তইতে মোক জাউবীয়ে জাউবীয়ে
গালি পাব,
মোৰ হুমুনিয়াৰ বতাহজাকে
তইতক চুব।
বুজিবি,
বুজিবি সিদিনা
মকৰাজালত লাগি থকা এলাহুয়ে
কটা স্থলত,
কামত আহে নে নাহে?
পুৰিব
পুৰিব
কিন্তু তেজ ওলোৱা বন্ধ হ'ব।
আক সিদিনা
তইতৰ শপনিবোৰে
মোৰ কপালত
চুমা দিব।
বিচাৰি পাবি মোক
তইতৰেই বোকোচাত
ওঁঠ চেলেকি থকা
কণমানি শিশুটিৰ দৰে।

অবেশ্বৰ

নবনীতা পাঠক
মুব্বী, প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগ

সূৰ্য্যটোৱে মোক কোনো দিনেই ব'দ নিদিলে
তাকে আকাশক ক'লোঁ
আকাশে ক'লে-
তোমাবোৰে যে কথা।
মেঘক ক'লোঁ- অলপ বৰষুণ দিয়া
মেঘে ক'লে- তুমি কথা ক'বই নাজানা।
গুৰান ডালত পেণ্ডুলামৰ দৰে
দুলি আছিল জলফাই বঙৰ কলিজা
আকাশে গুলিৰে বিস্ফাই দিলে
তেজেৰে বজীৰ হৈ উঠিল
মোৰ নতুন প্ৰভাত।

কাব্য কানন'ৰ বহু বঙীন ফুলৰ মাথোঁ এটি এটি পাহি
অনিহোঁ কৰণি ভৰাই।
- সম্পাদক

উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ (বিজ্ঞান) শাখাৰ মিজানুৰ বহমানৰ
'প্ৰেম নো কি?'
প্ৰেম মৰনাস্ত্রবিহীন যুঁজ
নুই হৃদয়ৰ।
প্ৰেম মাদক দ্ৰব্য
প্ৰেম সৰ্প দংশন।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ উৎপল কলিতাৰ
'প্ৰেমাক্ষ'

জুৰিৰ পাৰৰ কদমজোপাত
বুনা খাই দক্ষিণৰ বা-ই
এতিয়াও জুৰিতি পাউকটিৰ দৰে
টো তেলে,
কেৱল তুমিহে নাই।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা) ৰ ছফিউৰ বহমানৰ
'ভাৰতমাতা'

পৰাধীনতাৰ শিকলি ছিঙি
গান্ধী, আজাদ, কুশলে মুক্ত কৰা
মাতৃৰ চকুলো মচিবলৈ
আঙুৰাই আহা যুৱকৰ দল।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ সুবজ জামাল হুছাইনৰ
'প্ৰেমিক'

আকাশৰ নীলিমাত
পথাৰৰ শ্যামলিমাত
চৰাইৰ কণ্ঠত
প্ৰতিটো স্বৰ আৰু ব্যঞ্জনৰ্ণত
দেখা পাওঁ তোমাৰেই প্ৰতিচ্ছবি।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা) ৰ আব্দুল মালেকৰ
'পোহৰৰ বাট'

তেজোৰে বাঙলি কৰিছোঁ দুহাত
প্ৰায়চিহ্ন বিচাৰোঁ দি আত্ম বলিদান
দেখুৱাব কোনে মোক পোহৰৰ বাট।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ মুকুল সাহা ৰ
'দুটোপাল চকুলো'

অৰ্জুনেদনাৰ বহিঃপ্ৰকাশ
দুটোপাল চকুলো মোৰ
টোলা নোৱাৰিলোঁ তোমাক
মোৰ মনতো পাতলিল।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ সঞ্জাৰ হুছাইন ৰ
'প্ৰেমৰ ভুবক'

মোৰ বুকুৰ মাজত আছে কেৱল
সোমোৱাৰ বাট
সম্পৰ্ণে সোমাই আহা
অন্ত হওক মোৰ ব্যাকুল প্ৰতীক্ষাৰ।

উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা) ৰ
বেজাউল হক আল-আমান ৰ
'আশ্ৰয়'

পৰাজিত ক্লান্ত-ভগ্ন হৃদয় মোৰ
বিচাৰে তোমাতে আশ্ৰয়।

স্বাহাদুল ইছলাম ৰ
'জীৱন'

হিংসাৰ দাবানল নিৰ্বাপিত কৰা
ছটিয়াই শক্তিজন,
কণভঙ্গৰ যে এই মানব জীৱন।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা) ৰ স্বাহিদুল ইছলাম বৰা ৰ
'এধানি মৰম'

স্বাৰ্থাঙ্কৰ প্ৰতাবণাৰ উপহাস
নালাগে মোক,
লাগে মাথোঁ এধানি মৰম।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ মোঃ আব্দুল কুদ্দুছ ৰ
'এটি পতীৰ নিশা'

দোপমৰা আন্ধাৰ নিশা
জোনাকী পকুৱাৰ মেলাত বহি ঘাঁহনিত
কেৱল তুমি আৰু মই
আকাশৰ তৰা লেখোঁ আহা।

উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষৰ আব্দুল হক ৰ
'হৃদয়ৰ মৰম'

পখিলা হৈ তোমাৰ সঁতে
উৰিব মন
গোলাপৰ সুবাস আৰু হাঁহি
হ'ব মন।

স্নাতক ৩য় বর্ষৰ মহিৰজুল হক ব
 'একুশা জুই'
 তুমি একুশা জুই
 তোমাৰ আলিঙ্গনৰ দাগ
 মোৰ কলিজাত
 ওৰে জীৱন থাকিব বই

স্নাতক তৃতীয়বৰ্ষৰ ফককল ইছলাম ব
 'তেজেৰে বাঙলী ধৰা'
 তোমাৰ আই মোবো আই
 আমি দুয়ো ভাই,
 পোহৰ বিচাৰি ব'লা
 আমি যাওঁ আগুৰাই।

উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয়বৰ্ষ (কলা) ব মহিদুল ইছলাম ব
 'প্ৰিয়তমা'
 যেন তুমিয়েই মই, ময়েই তুমি
 এয়া মোৰ অন্তৰাত্মাৰ দাবী
 প্ৰিয়া, মই তোমাবেই প্ৰতিচ্ছবি।

স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা) ব কাৰ্তিক ঠাকুৰীয়া ব
 'অসম'
 লাচিতৰ দেশত বয় কিয় আজি
 তেজৰ নদী
 সবে মিলি গতো আহা
 সেনৰ অসম খনি।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ বহিৰকুল ইছলাম ব
 'শিহৰণ'
 তোমাৰ আনিগত শিহৰিত হৈ
 হেৰুৱাম জীৱনৰ ছন্দ,
 হৃদ-স্পন্দন তৰু হ'ব
 হে-মৃত্যু! তুমিয়েই দিবা মহানন্দ।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা) ব বীতা ৰায় ব
 'শহীদ' (জিণ্ডু গগৈৰ সোঁৱৰণত)
 শত্ৰুক বধি ঢলি পৰিলা
 তুৰাৰ গিৰিৰ চূড়াত
 হে বীৰ শহীদ!
 সহস্ৰাব প্ৰণামো তোমাৰ

৩৩৩৩৩৩

স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষৰ কয়না তালুকদাৰ ব
 'আই জননী'
 আইৰ চকুলো নহয় এয়া
 সন্তানৰ কেঁচা তেজ
 নেকান্দি আই
 জাগিছে লাচিতৰ সন্তান।

স্নাতক ৩য় বৰ্ষ (বিজ্ঞান) ব জিয়াউব বহমান ব
 'প্ৰেম মোৰ নাম'
 আকাশতকৈ বিশাল মই
 সাগৰতকৈও গভীৰ,
 সবগৰ বান্দিদা মই
 পৱিত্ৰ আৰু অমৰ।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ সঞ্জীৱ চৌধুৰী ব
 'প্ৰিয়া মিলন'
 'জীৱন নদীৰ দুটি পাৰ'
 'মৰম নদীৰ গভীৰ ঘাট'
 'মিঠা মিঠা লগনত'
 'হিয়া দিয়া নিয়া'
 তোমাৰ মোৰ 'প্ৰেম জনমে জনমে'।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (ভূগোল) ব জুলফিকাৰ আলী আহমেদ ব
 'সন্ধান'
 মৰীচিকা তুমি মোৰ জীৱন পথত
 ওচৰতে থাকিও তুমি, ইমান দূৰত।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা) ব বেণ্ডাউল কবিৰ 'খাল-খামৰ ব
 'শাওনা'
 সুখৰ লগৰি অনেক আছে
 দুখৰ লগৰি নাই
 দুখৰ সময়ত কলিজা মিলানে
 শাওনা সবে পায়।

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ বহিৰকুল ইছলাম ব
 'সংৰক্ষিত'
 বিদীৰ্ণ কবি মোৰ বন্ধ
 গৰ্ভত সিঁচি দিয়া শইচৰ বীজ
 মোৰ দেহা তোমাৰ বাবেই সংৰক্ষিত
 আঁতৰি গৈছে নিষ্ঠুৰ প্ৰাণন।

৩৩৩৩৩৩৩

স্মৃতি

শ্রী জোন পাঠক
স্নাতক চৰ্ষ

স্মৃতিৰ টৌৰ খুন্দাত
চূৰ্ণ-বিচূৰ্ণ হয় মোৰ
কোমল হিয়া।
হে পাহৰনি'
তোমাৰ উমাল পৰশত
মই নিবৰ হ'ব বিচাৰোঁ
তলসৰা বকুলৰ দৰে।

মৰমীক বিচাৰি

নুব হামিদ
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

তাবিখ ক্রমত জাপি জাপি
সযতনে লুকুৱাই বখা
তোমাৰ প্ৰেম পত্ৰৰ টোপোলাটো
যোৱাটো বান পানীৰ পৰা
বখা কৰিবলৈ উলিয়াই চালোঁ
নিগনিয়ৈ কুটি-কুটি জালিকা উলিয়াইছে
তথাপিও মই আশাহত হোৱা নাই।
কাৰন কলগছৰ ভেলত ওপঙি
আহোঁ মই।

নতুন জীৱন

আজগৰ আলী
উঃ মাঃ দ্বিতীয় বৰ্ষ

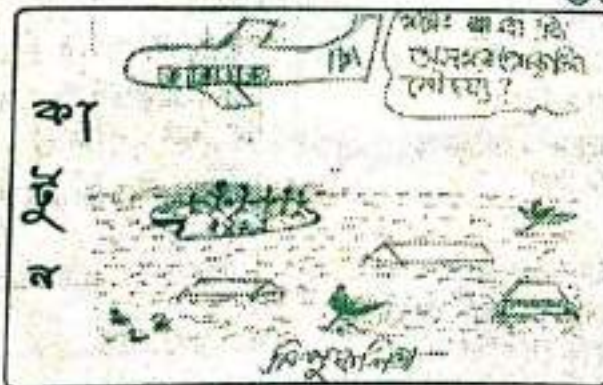
তোমাৰ হৃদয়ৰ পৰশ পাই
মোৰ জীৱনৰ দুৰ্বাৰ গতি
সুৰ হৈ গ'ল।
মোৰ হৃদয়-বীণাত বাজি উঠিল
এক নতুন সুৰ।
মোৰ দৰেই তোমাৰনে বাক
তিয়া কেৱল উজাগৰী নিশা?

“সেমেকা অনুভৱ”

হিমাং হ ঠাকু বীয়া
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

কাইলৈৰ পৰা মই হয়তো তোমাৰ কাষত নাথাকিম।
তোমাৰ হৃদয়ৰ ঠিকনাওঁ হয়তো মই নাযানিম। মোক তুমি ক্ষমা
কৰিবা, জীৱনত মই-দিয়া মিছা আশাবোৰৰ কাৰণে। জীৱনৰ
এটি শেষ প্ৰতিশ্ৰুতিও মই বন্ধা কৰিব নোৱাৰিলোঁ। ভাবিছোঁ
এতিয়া আৰু ভুল নকৰোঁ, ভাবিছোঁ এতিয়া আৰু ভুল নকৰোঁ,
ভালপোৱাৰ পিছৰ যাতনাবোৰ মই বন্ধে-বন্ধে উপলব্ধি কৰিছোঁ।
উপলব্ধিৰ যাতনাবোৰ যে দিনে-দিনে বাঢ়িব ধৰিছে। এতিয়া
আৰু তুমি আমনি নকৰিবা মধুৰ মিলনৰ সংজ্ঞা বিচাৰি। পাহৰি
যোৱানা আমি যে সেই প্ৰাচীন নিবৰ শিল টুকুৰাক সাক্ষী
কৰিছিলো। নদীৰ সিপাৰৰ নিসংগতাবোৰত এৰি অহা আধা
কোৱা কথাবোৰ এতিয়া আৰু মনলৈ নানিবা। মই আগতেই
জানিছিলো অহাদিনবোৰত মই তোমাৰ কাষত নাথাকিম। সেয়া
এতিয়া আৰু তোমাৰ অনুভূতিক কেতিয়াও আঘাত নকৰো...।।

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় আপেলনী

কবিতা

যতীন্দ নাথ তালুকদার,
ছোট্ট ধবতা, পনিমংখা বিজা।

(উচ্চাঃ মোক বুদ্ধিও নুহা, চকু নাহি দেখিব মোক মোক কবিতাৰ অনুবাদী পাঠকলৈ)

মোৰ কবিতাৰ পাতলিত
কিছুদিনৰে পৰা
এডাল কাশীলা সাপ
বগুৱা বহি ফুৰিছে।
সাপডালে বিভিন্ন সময়ত
বিভিন্ন ৰূপ লয়
কেতিয়াবা নীলাভ আকাশৰ দৰে
অথবা জোনালী নিশাৰ দৰে
নিৰুপমাৰ বেষ্টোৰে কেতিয়াবা
আহি উষ্ণ চুহন দিয়াৰ পৰত
অথবা নাভিমণ্ডলৰ দুয়োকাষে থেপিয়াই
তৰালি চোৱাৰ সময়ত
মই স্বগতি কৰোঁ - গীতাৰ আয়োজিত ভোত।
দেৱদাক ভালৰ দৰেও কেতিয়াবা
ভিঙিত মেৰিয়াই ধৰাৰ পৰত
মনলৈ আহে কলকাতাৰ ধনঞ্জয় চট্টাৰ্জীৰ কথা
সেয়েহে সাপটোৰ সতে

প্ৰায়েই মই সহবাস কৰোঁ।
কেতিয়াবা মোডাৰ নিশা
সাপটোৰ বগুৱা বহি আহি উলুপে
ফেৰুঁৱাৰ পৰৱৰ্তী স্বৰ্গত চোফাত আওজাই
অনৰ্গল কৈ যায় চ ওয়েভাৰা, নাজিম হিকমত
অথবা ভান্ধো- পাৰাৰ কবিতা।
তাৰ অনৰ্গল বাক্যবান্ধত প্ৰায়েই
কষ্ট হৈ পৰোঁ। মূক হৈ যাও অস্তিত্বৰ কথা
উৰিয়লি লোহোৱা মূলুকত
সেয়েহে ওঠত ওঠ অথবা জিভাৰ (তাৰ) লুগীয়া
আত্মদান মোৰ বাবে উত্তম বুলি বিবেচনা কৰোঁ।
বোধকৰো সাপটোৰ বাবেও।

১৯৯০ চনৰ ১৫ মাৰ্চত কলকাতাৰ 'ছবি
কলকাতা এপাৰ্টমেণ্ট' ত হোৱাল পাৰেধ নামৰ
১৪ বছৰীয়া নাবালিকাক ধৰ্ষণ কৰি হত্যাৰ
অভিযোগত অভিযুক্ত লোকজন।

মৰমী মোৰ জীৱনৰ লগৰী

বমেন পাঠক

উঃ মাঃ দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা)

মনত পৰে তোমালৈ মোৰ
অকলশৰে যেতিয়া থাকোঁ।
সপোন আৰু দিঠকক
একাৰ কবি
তুমি যেতিয়া সৰ্গপনে
মোৰ মনৰ চোতালত
ভৰি দিয়া,

মই আনন্দত মতলীয়া হওঁ।
তামাৰ সতে পিঞ্জিৰাবদ্ধ
হ'বলৈ মোৰ কি যে হবিতাস।

সেইলগে তুমি অগৰ ফুল সে,
তৌ সুগন্ধ পা আঁজোঁ।
আঁজোঁ তুমি অগৰ ফুল সে
তৌ গন্ধে মন আঁজোঁ।

- শ্ৰী সোমনাথ দ্বিবেদী।

সূৰ্য্য যী কিরণা সে সীতাহ জগনা আঁৰ জগনা
লতা আঁৰ পেড়ো সে সীতাহ, সবকো গলে লগাবা।
কণা কো বুনো সে সীতাহ সবসে গেম বহাবা,
মেহঁদী সে সীতাহ সল নী পর অম্মাং সং জগাবা।

বীণাথ সিং।

সম্পাদকীয় প্রতিবেদন

৩

অগ্নি

শ্রুতিবেদন

বিমলা প্রসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয় ছাত্র একতা সভার উপ-সভাপতিৰ বহুবেকীয়া প্রতিবেদন-

প্রতিবেদনৰ পাতনিতে অসমৰ বীৰ স্বহীদ সকলৰ পবিত্ৰ আত্মাক মই শ্ৰদ্ধাৰে সুবৰিছোঁ। ২০০২-২০০৩ বৰ্ষটোৰ নিৰ্বাচনত বিনা প্রতিদ্বন্দ্বিতাবে উপ-সভাপতি কপে নিৰ্বাচিত কৰি ছাত্র-ছাত্রীসকলক নেতৃত্ব দিয়াৰ লগতে এই মহান অনুষ্ঠানটোক সেৱা কৰাৰ সুযোগকণ দিয়াৰ বাবে সমূহ সতীৰ্থ, বন্ধু-বান্ধৱী আৰু ছাত্র-ছাত্রী সকললৈ মোৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

বিভিন্ন সমস্যাবে জৰ্জৰিত মহাবিদ্যালয়খনৰ সমস্যা সমূহ সমাধানৰ বাবে যত্নৰ ভাৰটো কৰা নাছিলোঁ যদিও বিভিন্ন কাৰণত বিশেষকৈ আৰ্থিক কাৰণত সমস্যা সমূহ সমাধা হৈয়ে ব'ল।

১৯৭২ চনতে স্থাপিত হোৱা মহাবিদ্যালয়খনত এখন স্থায়ী মূল তোৰণ নোহোৱাটো বৰ পৰিতাপৰ বিষয়। প্ৰয়োজনীয় শ্ৰেণীকোঠাৰ অভাৱ, জিৰণি কোঠা, গ্ৰন্থাগাৰত প্ৰয়োজনীয় কিতাপ পত্ৰৰ অভাৱ, ছাত্র-ছাত্রীৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় প্ৰসাৰগাৰ, শৌচাগাৰৰ অভাৱ, খোৱা পানীৰ

অভাৱ আদি একুৰি সমস্যাবে মহাবিদ্যালয়খন জৰ্জৰিত।

উপ-সভাপতিৰ গুৰু দায়িত্ব পালন কৰি মই কিমানদূৰ সফল হ'ব পাৰিছোঁ তাত সন্দেহৰ অৱকাশ আছে। তথাপি বিভিন্ন কাৰ্য্যসূচীৰে চলিহা নিয়াত যথাসাধ্য সহযোগিতা আগবঢ়াইছিলোঁ। মোৰ কাৰ্য্যকালৰ প্ৰতিটো পদক্ষেপতে আন্তৰিকতাৰে দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা মহাবিদ্যালয়ৰ ভাৱপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ মহোদয়লৈ মই আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। লগতে আমাৰ প্ৰতিটো কাৰ্য্যসূচীতে আগভাগ লৈ আমাক সহায় কৰা 'ছাত্র আৰু শিক্ষকৰ অৱসৰ বিনোদন কেন্দ্ৰ'ৰ বিষয় বৰীয়া, সদস্য তথা শিক্ষাওক সকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা যাচিছোঁ। শেষত সমূহ ছাত্র-ছাত্রী, বন্ধু-বান্ধৱী, সতীৰ্থ তথা মহাবিদ্যালয়খনৰ উন্নতিৰ কামনাৰে

জয়তু বি. প্ৰ. চ. মহাবিদ্যালয়
বিজয় ভৰালী

উপ-সভাপতি, বি. প্ৰ. চ. ম. ছাত্র একতা সভা।

সম্পাদকীয় শ্রুতিবেদন

সাধাৰণ সম্পাদকৰ বাৰ্ষিক প্রতিবেদনঃ

শিক্ষা জীৱনৰ ব্যক্তি স্বৰূপঃ

আলোকৰ সজ্ঞান বিচাৰি পুৰণি ৩১ বছৰ পূৰ্বে যি সময়ত নগৰবেৰা শিক্ষা-শীক্ষা আৰ্থিক, যোগাযোগ সৰ্ব নিশত পিছলৈ আহিছিল, তেন্তে এক সময়ত যি এক মহান দুৰদৰ্শী, ত্যাগী, শিক্ষানুৱাণী, সমাজ সেৱক একজন পুৰুষ নিশিগৈ দেখন জনগণৰ উজ্জতি, শান্তি আৰু প্ৰগতিৰ বাবে বহুখৰ্মী সন্মান দেখি ১৯৭২ চনত বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰি জনগণৰ পৰাংগলি উন্নতিৰ বাট মুকলি কৰিছিল। প্রতিবেদনৰ পাতনিতে সেইসকলৰ মৃত্যু বৰণ কৰা একদাক শ্ৰদ্ধাৰে সুবৰিছোঁ লগতে শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰিছোঁ আৰু জীৱিত সকলৰ দীৰ্ঘমু তথা মঙ্গল কামনা কৰিলোঁ। লগতে অনুষ্ঠানটোক চিহ্নিত কৰা কৰি চিৰ বিদায় গোৱা দেৱ প্ৰসাদ শইকীয়া ছাবৰ বিনোদী আত্মাৰ চিৰশান্তি কামনা কৰিছোঁ।

মহাবিদ্যালয়ৰ সক্ৰিয় সহযোগী প্ৰমাত স্বাহ অটম ছাব আৰু উচ্চ বৰ্ণৰ কেবাগাণী শ্ৰী পুৰোধ কণিতা দেৱ দুয়োকে স্মৰণ কৰাৰ লগতে শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰিছোঁ। মোক প্ৰাধিকৰণ সম্পাদককপে নিৰ্বাচিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সক্ৰিয় সহযোগিতা আগবঢ়োৱা ছাত্র-ছাত্রী সকলৰ জ্ঞানত মই ধন্য।

কাৰ্য্যভাৱ গ্ৰহণ কৰি আমি পালন কৰা অনুষ্ঠানবোৰ হ'ল ক্ৰমেঃ-

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহঃ এইবেলি ৩০/০১/২০০৩ জানুৱাৰীৰ পৰা ৫ জেঃ টে পঞ্জাহযোগে কাৰ্য্যসূচীৰে খুল-খামেৰে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ পালন কৰা হয়। সপ্তাহৰ পত্ৰকো-উত্তোলন কৰে মাননীয় ভাৱপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ নিৰোদ বৰল দাস দেৱে লগতে খেল-ধেমালী উদ্বখন কৰে অসমীয়া বিভাগৰ অধ্যাপক শ্যামাচৰণ ঠাকুৰীয়া ছাবে তাৰ পাছত ক্ৰমেণে তাৰে বিভিন্ন বিভাগৰ প্ৰতিযোগিতাৰ মাজেৰে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ পুচাক কপে পালন কৰা হয়। প্ৰাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদকৰ পদ খালী আছিল যদিও সেই বিভাগৰ প্ৰতিযোগিতাবোৰ মুকলমেই পৰিচালনা কৰা হৈছিল।

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় আলোচনী

পছন্দিতে প্রকৃতির প্রশংসা পাঠ করে।

କ. ସଂସ୍କୃତ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ଗୀତାରେ ଏହି ଅନୁଶୀଳନର ପାଠ୍ୟବସ୍ତୁ ଥିଲା । ଏହି

অনুষ্ঠান ম-মু-বর্ণের ফিল্মের অনুষ্ঠান। এই ফিল্মটি ২০/১/০৬ ইং তারিখে সিনাপাসা বিদ্যুৎ কাৰখানায় উদ্বোধিত হইয়াছিল।
পৰৱৰ্তী অধ্যায় অধ্যায়ক হিচাপে নতুন ছাত্র ছাত্রীক মহাবিদ্যালয়মধ্যস্থ অধ্যয়ন করি আনুষ্ঠানিক ভাবে খণ্ডিত করাও।
২০/১/০৬ ইং

[illegible]

স্বাধীনতা-আন্দোলনকে কেন্দ্র করেই দেশের মানুষের মনোবল ও ঐক্যবোধ বৃদ্ধি পায়। স্বাধীনতা-আন্দোলনকে কেন্দ্র করেই দেশের মানুষের মনোবল ও ঐক্যবোধ বৃদ্ধি পায়। স্বাধীনতা-আন্দোলনকে কেন্দ্র করেই দেশের মানুষের মনোবল ও ঐক্যবোধ বৃদ্ধি পায়।

অর্থনা অনুষ্ঠান- মহাবিশ্বাচার্যের ছাত্র একতা সভার নবান্নবাসিত সম্পাদক প্রকাশিত পত্রিকার
অর্থনা আঁক পুরাণ ছাত্র একতা সভার সম্পাদক প্রকাশক বিদ্যায় দ্বিমান উদ্দেশ্যে ৩১ ডিফেম্বর ৩৩ ইং তারিখে ছাত্র আঁক শিক্ষক
অর্থনা বিনোদন কেন্দ্রের অর্থনাগত এই অনুষ্ঠান গতা হয়। এই অনুষ্ঠানে মহাবিশ্বাচার্য এক নতুন অধ্যায় তথা নতুন কল্পনাই
অনিষ্ট বুলি ছাত্র, ছাত্র, বাইসেট প্রকাশ প্রকাশের মাধ্যমে প্রকাশ করে।

আমি ছাত্র একতা সভাই মহামোগ্য কৰাৰ লগতে জীৱিত হোৱা অন্য অনুষ্ঠানসমূহ ইনসাইট, বিজ্ঞান আৰু আলোচনা চক্ৰ / নব্যগত বহুৰিম আলোচনা চক্ৰ, গণতন্ত্ৰ বিহা, বিজ্ঞান শাখাৰ দ্বাৰা আয়োজিত প্ৰজ্ঞাভূষণ শিবিৰ, শিক্ষা বিভাগৰ আলোচনা চক্ৰ আদিয়েই অৱশ্যে। এই অনুষ্ঠানসমূহৰ কিছুমানত আমন্ত্ৰিত অতিথিক প্ৰৱৰ্তনা জনাওঁ। জানোপনি বৈজ্ঞানিক জিভিন শ্ৰম্য আৰু প্ৰাৰম্ভিক প্ৰশ্ন আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষা প্ৰশ্নসমূহৰ কেন্দ্ৰৰ মহামোগ্যও পতা বৈজ্ঞানিক পৰ্যায়ৰ ছেপ্তিমন্ত প্ৰহামোগ্য কৰোঁ লগতে উক্ত অধিবেশনৰ অভ্যৰ্থনা প্ৰমিতিৰ অক্ষৰ হিচাপে দায়িত্ব গাশনি কৰোঁ।

আমার কার্যকালীন প্রকল্পের বিবরণ: ছাত্র একতা সভার মাধ্যমেই এই মহাবিদ্যালয়ের ছাত্র-ছাত্রীরা উন্নত মানের মানবিক আনন্দমোক্ষলাভ করে কিমান খিনি প্রকল্পে লাভ করি পাবিছো তমো আপোনালোকের বিচার্য। মহাবিদ্যালয়ের মূল মতন ছাত্র একতা সভার কার্যকাল, ছাত্র আদর্শ ইত্যাদি অভ্যাসের পুনঃ কনিবন বানে আমি অহনই চেষ্টা চলাইছির্নো। এই ক্ষেত্রে মহাবিদ্যালয় কাউন্সিল মহাবিদ্যালয় অর্থের বিস্তি মেরামতি আক কম্পিউটার প্রদান করার বানে অশেষ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন করিছো। কিছু ক্ষেত্রে প্রকল্পে লাভ করা বুদি আমি দাবী করো, যেনঃ পবিত্রান পবিত্রেশ, গাইলবীর উন্নতি, অর্থের বিস্তি মেরামতি ইত্যাদি।

মহাবিদ্যালয়ের অজব আলোচ্য-নির্ণায়িত অভাববোনে অণুজগৎকে লক্ষ্য করি। যখনই আলোকে
প্রতিটি কার্যকর পুনঃস্থানী জনাও।

୧) ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ୨) ମୂଳ ଯୋଗ୍ୟତା ୩) ଶାସ୍ତ୍ର ଏକତା ମତାନୁସାରେ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ୪) ମୂଲ୍ୟ ନିୟମିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ୫) ଶାସ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକ ଚାହୁଁଥିବା ଉପାୟାତ୍ମକ କରଣ ୬) ପ୍ରୟୋଗର ଅନୁପାତେ ଶିକ୍ଷକ ନିମୂର୍ତ୍ତି ୭) ନାହିଁ ଶ୍ରମୀ ଆଉ ଶାସ୍ତ୍ର ଜୀବନୀ କୋଷର ଉନ୍ନତି କରଣ । ୮) କମ୍ପିଉଟର ଉପକରଣ ଆବଶ୍ୟକ ୯) ପ୍ରାଥମିକ ଉତ୍ତର ମୂଳ କରଣ (ଖୋରାପାଣୀ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟାବସ୍ଥା, ମାୟାଧାନ, ମାୟାଧାନ, ବିଦ୍ୟୁତ୍, ଛାହିଁକେନ ଶ୍ରେଣୀ ଆଦି । ୧୦) ବିଜ୍ଞାନ ଶାସ୍ତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଓ କଳା ବିଭାଗର ବିଭାଗୀୟ ମା-ଅଭିଭାବନା ନିର୍ମାଣ କରଣ । ମତେ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଶ୍ରେଣୀର ପଥର ଉନ୍ନତି ମାଧ୍ୟମ ।

কৃতজ্ঞতা স্বীকারঃ- মোর কার্যকালত নিকট বহুজন হইলেন। আর বহুজন নগণ্য আনিব নাইছে। আজইহে নাম উল্লেখ করাজে প্রভু নহয় হেতুকে নাম উল্লেখ নকরার অপরাধ স্বীকার কবিলে। আপোনালোক মোর মানস পটে স্থিতি হৈ নব। তদানিহা মোর কার্যকালত প্রবোধকালে প্রহাম মহামোহ কবা পথ ঘণনকি মাননীর নিরোপবরণ দাম (ভবঘাত্ত অশাক) দেবক কৃতজ্ঞতা জনালো।

স্বাধীনশেত আত্মপালনোক্তকর্তৃত্বমাত্র জাতি-অজ্ঞানত বলাগায়া কালবানি স্বাধীনতা, লগতে এই মহান অনুষ্ঠানটির
বিকাশ আক উন্নতি কামনা করি প্রতিবেদন প্রদান করি। ইতি- জমত বিঃ প্রঃ মঃ প্রঃ

जमरू निः प्रः ठः महाविद्यालय
जमरू निः प्रः ठः छात्र एकता भद्र !
आरुच शम्भु आहमेन ।
(साधारण सम्पादक)

वि.प्र.उ. महाविद्यालय आदनाम

শ্রুতিবোধন

সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদনঃ

সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে জাতীয় বীৰ শহীদ সকললৈ শ্ৰদ্ধা নিবেদিত্তো আৰু আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা যোগিত্তো; সেই সন্মেলনৈ যি সকলে মোক বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাবে বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ৰ "ছাত্ৰ একতা সভা"ৰ ইং ২০০২-২০০৩ শিক্ষা বৰ্ষৰ সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে সেৱা আগবঢ়াইলৈ সুযোগ দান কৰে।

সাধাৰণতে সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদকৰ কামৰ হেচাকম থাকে। তথাপিও এক মহান দায়িত্ব নিয়ন্ত্ৰিত ভাবে পালন কৰি যাব লাগে। ইয়াৰ উপৰিও অতিবিক্ৰমভাৱে বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক বিভাগৰ দায়িত্বও মোৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰা হয় আৰু তাক মই সূচাৰুৰূপে পালন কৰাৰ চেষ্টা কৰিছোঁ।

আমাৰ এই মহান অনুষ্ঠানটোত বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান আদিৰ আয়োজনৰ দ্বাৰা একো সময় আৰু ভাৱত্ববোধ গঢ়ি তোলাত ছাত্ৰ একতা সভাৰ গুৰুত্ব পূৰ্ণ দায়িত্ব আছে। কাৰ্য্যকালত বিভিন্ন প্ৰকাৰে সহায় আগবঢ়োৱাৰ বাবে বন্ধু-বান্ধৱ আৰু শিক্ষাগুৰু সকলক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

সদৌ শেষত অজ্ঞাতে কৰা ভুল-ভ্ৰান্তিৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰি মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিছোঁ।

জয় আই অসম

জয়তু বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়।

শ্ৰী জয়প্ৰকাশ কলিতা

শ্রুতিবোধন

ক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ শীৰ্ষতে মই সন্তোষ প্ৰণাম মাতিছোঁ শান্তিৰ শয়ণত গুই থকা বীৰ শহীদ সকললৈ।

২০০২-২০০৩ ইং চনৰ বৰ্ষটোৰ বাবে মোক ক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদক ৰূপে নিৰ্বাচিত কৰাৰ কাৰণে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। মহাবিদ্যালয়ৰ এই গুৰু দায়িত্বটো মই কিমান সফলতাবে বহণ কৰিছোঁ সেয়া আপোনালোকৰ বিচাৰ্য্য। তথাপিও অজানিতে হৈ যোৱা ভুল-ভ্ৰান্তিৰ বাবে মই ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰিছোঁ।

ক্ৰীড়াৰ প্ৰতিটো সমস্যা ক্ৰীড়াবিদগণক মনোভাৱেৰে সমাধান কৰিবলৈ সমৰ্থ হোৱা মানেনি হৈছে ক্ৰীড়াত সফলতা অৰ্জন কৰা। খেল-ধেমালী এখন দেশ তথা জাতিৰ গৌৰৱ। খেল-ধেমালীৰ জৰিয়তে সেই গৌৰৱ বৰ্দ্ধা কৰি দেশ তথা নিজৰ শাৰীৰিক ও মানসিক ভাৱসাম্য বৰ্দ্ধা কৰিব পাৰি। খেল-ধেমালীক শিক্ষাৰ এটা অংগ বুলি বিবেচনা কৰি ইয়াক জনপ্ৰিয় কৰি তুলিবলৈ জাতীয় প্ৰতিগৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অসীম দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্য আছে।

খেলা-ধুলা বা শৰীৰ চৰ্চাৰ মূল উদ্দেশ্য বিকৃত নোহোৱাকৈ ইয়াক জনপ্ৰিয় কৰি তুলিবলৈ চৰকাৰী তথা বেচৰকাৰী প্ৰতিটো অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠান আগবাঢ়ি আহিব লাগে।

সেইফালৰ পৰা পৰ্য্যবেক্ষণ কৰিলে দেখা যায় যে আমাৰ মহাবিদ্যালয়খন বহুতো পিছ পৰি আছে। ইয়াৰ কাৰণ হ'ল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আগ্ৰহ বা অনুশীলনৰ অভাৱ। তাৰোপৰি আৰ্থিক অনাটন, উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণ লগতে খেলাৰ সা-সামগ্ৰীৰ অভাৱ। এই দিশত সংশ্লিষ্ট কৰ্তৃপক্ষৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰা হ'ল।

পৰিতাপৰ বিষয় এইটো যে, মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ পালন কৰাৰ পিছত বাকী সম্পূৰ্ণ বছৰটোত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক নিয়মিতভাৱে কোনো ধৰণৰ খেলা ধুলাত অংশ গ্ৰহণ কৰা দেখা নাযায়।

মোৰ কাৰ্য্যকালত ক্ৰীড়াৰ দিশত কিছু নতুনত্ব আনিবলৈ ভাবিছিলো যদিও সীমিত সময়ৰ লগতে সীমিত সা-সুবিধাৰ কাৰণে আশা বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিব নোৱাৰিলোঁ।

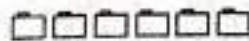
এইখিনিতে মোৰ কাৰ্য্যকাল চলাই নিয়াত তত্পৰধাৰক হিচাপে আদিৰ পৰা অঙলৈ প্ৰতিটো কাম সূচাৰুৰূপে চলোৱাত উপদেশ দিয়াৰ উপৰিও কিছুমান দিশত অগ্ৰণী ভূমিকা আৰু পথ প্ৰদৰ্শকৰ আদৰ্শেৰে মোক প্ৰেৰণা দিয়াৰ বাবে পূজনীয় মহাশয় বসন্ত কলিতা আৰু অংশুমান শইকীয়াৰ প্ৰতি মই চিৰকৃতজ্ঞ। মোক উৎসাহিত ও সহযোগ কৰা বন্ধু বান্ধবীৰ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ।

শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি মই মোৰ প্ৰতিবেদনৰ ইতি ৰেখা টানিলোঁ।

- ধন্যবাদ

নুৰ হামিদ

সম্পাদক ক্ৰীড়া বিভাগ

গুৰু খেল বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

মোৰ প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে এই মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত যি সকলে অশেষ ত্যাগ আৰু কষ্ট স্বীকাৰ কৰি আহিছে তেখেত সকললৈ মোৰ হিয়া ভৰা ভক্তিৰ প্ৰণিপাত জনাইছোঁ। বৰ্তমান বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয় অসমৰ ভিতৰত এখন লেখত লবলগীয়া শিক্ষা অনুষ্ঠান। এনেহেন শিক্ষা অনুষ্ঠান এখনত মোক বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাবে গুৰু খেল বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰা সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু বান্ধবীলৈ প্ৰীতি আৰু শ্ৰদ্ধা যাচিছোঁ। বৰ্তমান কালছোৱাত ক্ৰীড়া আধুনিক শিক্ষাৰ অন্যতম অংগ স্বৰূপ, শাৰিৰিক আৰু মানসিক উৎকৰ্ষ সাধনৰ অন্যতম মাধ্যম। আধুনিক বিশ্ব প্ৰতিখন উন্নয়নশীল ৰাষ্ট্ৰই খেল-ধেমালীৰ ওপৰত যথেষ্ট গুৰু দিয়া দেখা যায়। আমাৰ অসমত পৰিবেশ আৰু অৰ্থ সমস্যাই

ক্ৰীড়া জগতখনক ক্ৰমশঃ গ্ৰাস কৰি আহিছে। আমি ইয়াৰ ফলত প্ৰতিচ্ছবি আমাৰ স্কুল কলেজৰ খেলুৱৈ বিলাকৰ মাজত লক্ষ্য কৰিছোঁ। এই সমস্যা দূৰ কৰিব পাৰিলে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ শাৰিৰিক তথা মানসিক উন্নতি হোৱাৰ উপৰিও এই মাধ্যমেদি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত বিশ্ব ভাতৃত্ব, বন্ধুত্বভাৱ অধিক সুদৃঢ় হব।

সম্পাদকৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিয়েই মই 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' উপলক্ষে আয়োজিত খেল ধেমালীবোৰ পৰিচালনা কৰিবলগীয়া হৈছিল। যি সকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে খেলধেমালীবোৰৰ জৰিয়তে নিজৰ প্ৰতিভা প্ৰদৰ্শন কৰিলে, সেইসকললৈ মই অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিছোঁ। আমাৰ ধাৰণা মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই আমাৰ খেলুৱৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আৱশ্যকীয় খেলৰ সামগ্ৰীবোৰৰ যোগান ধৰিলে ভবিষ্যতে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰত একোজন উদীয়মান তালকা খেলুৱৈৰ আশ্ব প্ৰকাশ ঘটিব।

মোৰ কাৰ্য্যকালছোৱাত বিভিন্ন দিশৰ পৰা দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা তত্ত্বাবধায়ক অধ্যাপক মাননীয় শ্ৰীযুত বিপুল শৰ্মা বৰপূজাৰী ছাত্ৰলৈ আৰু লগতে অন্যান্য মাননীয় শিক্ষাগুৰু তথা কৰ্মচাৰী সকললৈ যাচিছোঁ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা।

শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰোত্তৰ উন্নতি কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

জয়তু বি, প্ৰ, চ, মহাবিদ্যালয়।

শ্ৰী অঞ্জন পাঠক।

সম্পাদক, গুৰু খেল বিভাগ।

শ্রুতিচেনন

লঘু খেল বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ পাতনিত বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতি থকা মোৰ শ্ৰদ্ধা জনাইছোঁ আৰু যি সকল মহান ব্যক্তিৰ অক্লান্ত শ্ৰম আৰু ত্যাগৰ বিনিময়ত এই মহৎ অনুষ্ঠান গঢ়ি উঠিছে তেওঁলোকলৈ মই মোৰ শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিছোঁ।

ইংৰাজী ২০০২-২০০৩ চনত বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ৰ দৰে এখন গৌৰৱমণ্ডিত শিক্ষানুষ্ঠানৰ সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুবিধা দি মোক লঘু খেল বিভাগৰ সম্পাদক ৰূপে মনোনীত কৰাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ।

শপত গ্ৰহণ তথা দায়িত্বভাৰ পোৱাৰ পিছতেই অইন অইন বছৰৰ দৰে সাত দিনীয়া কাৰ্য্যসূচীৰে 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' চলাবলগীয়া হৈছিল। প্ৰতিযোগিতাবোৰ নিয়াৰিকৈ চলাই নিয়াত পথ প্ৰদৰ্শক আৰু প্ৰেৰণাদায়ক হিচাপে মোক সৰ্বতো প্ৰকাৰে দিহা পৰামৰ্শৰে সহায় আগবঢ়াইছিল

তত্ত্বাবধায়ক মাননীয় অধ্যাপক আমজাদ হুছাইন ছাৰে।

মহাবিদ্যালয়ৰ সমস্যা সমূহ আঁতৰ কৰা সন্দৰ্ভত সচেতন হৈয়ো পুঁজিৰ অভাৱত সমাধান কৰিব নোৱাৰিলোঁ।

পৰিশেষত মই মোৰ অজ্ঞাত ভুল ত্ৰুটিৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰি মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিলোঁ।

জয়তু বি, প্ৰ, চলিহা মহাবিদ্যালয়।

জয়তু বি, প্ৰ, চলিহা মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা

সনজাৰ হুছেইন

তৰ্ক আৰু আলোচনাচক্ৰ বিভাগৰ সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মাতৃভূমিৰ হৃদয় কলিতাৰ বঙা তেজ চালি
ত্যাগৰ শলিতা জ্বলোৱা সকলৰ প্ৰতি সজ্জা প্ৰণাম নিবেদিলে।

২০০২-০৩ চনৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ নিৰ্বাচনৰ মাজেৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ
আত্মনক আওকান কৰিব নোৱাৰি মই তৰ্ক আৰু আলোচনা চক্ৰ সম্পাদকৰ
দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছিলোঁ। এই নিৰ্বাচনত মোক যিকোনো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সন্নিৱেশিত
মহযোগ কৰিলে তেওঁলোকৰ ওচৰত মই চিৰকৃতজ।

শপত গ্ৰহণ কৰি দায়িত্বতাৰ দোৱাৰ পিছতেই 'মহাবিদ্যালয়' সপ্তাহ
চলাবলগীয়া হৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত দিহা পৰামৰ্শ দিছিল তত্ত্বাবধায়ক মাননীয় অধ্যাপক আবু বক্কৰ ছিদ্দিক
হাৰে। ইয়াৰ বাবে মই তেখেতলৈ মোৰ শ্ৰদ্ধা ও তক্তি নিবেদন কৰিলোঁ।

মহাবিদ্যালয়ৰ ওতাৰ আৰু তাক আঁতৰ কৰা সন্দৰ্ভত বহুখিনি সচেতন হৈছিলোঁ যদিও সংশ্লিষ্ট
কৰ্তৃপক্ষৰ পৰা ইতিবাচক সঁহাৰি পোৱা নাছিলোঁ। যাব ফলত এই ক্ষেত্ৰত সফলকাম হ'ব নোৱাৰিলোঁ। মোৰ
কাৰ্যকাল চলাই নিয়াত বিভিন্ন প্ৰকাৰে সহযোগ আগবঢ়োৱা সকলৰ ওচৰত মই কৃতজ।

শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বস্বত্ব উন্নতি কামনাৰে মোৰ অজ্ঞাত ও অনিচ্ছাকৃত ভাৱে হোৱা ত্ৰুটিৰ
ক্ষমা বিচাৰি মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিলোঁ।

নুব মহম্মদ আলী আহমেদ।

সম্পাদক, তৰ্ক আৰু আলোচনাচক্ৰ বিভাগ।

প্ৰতিবেদন

সাহিত্য বিভাগৰ সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদন

পাতনিতে বিমলা শাসন চলিহা মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাহিত্য বিভাগৰ
সম্পাদক হিচাপে বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাবে নিৰ্বাচিত কৰি এই মহান অনুষ্ঠানটোক সেৱা কৰাৰ সুযোগ
দিয়া বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক মই আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জনালোঁ।

মহাবিদ্যালয় সমাৰোহত বিভিন্ন কাৰ্যসূচী হাতত লৈছিলোঁ যদিও বিভিন্ন নটনিৰ
বাৰে কিছুমান দিশত চকু দিও আঁতৰাই আনিব লগা হৈছিল। তথাপিও সকলো সমস্যা আঁতৰাই

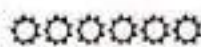
মোৰ বিভাগৰ তত্ত্বাবধায়ক অধ্যাপক মাননীয় শ্ৰীযুত অপূৰ্ব ঠাকুৰীয়া ছাৰৰ দিশ সু পৰামৰ্শৰে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ কাৰ্যসূচীবোৰ
সুচাৰুৰূপে চলাই নিছিলোঁ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষাওক সকলেও মোলৈ যথেষ্ট সহায় সহযোগিতাৰ হাত আগবঢ়াইছিল। মোৰ
প্ৰতিটো কামত সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱা সকলো শিক্ষক-শিক্ষয়ত্ৰীক মোৰ শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছোঁ আৰু সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ
আন্তৰিক মৰম জ্ঞাপন কৰি মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিলোঁ।

জয়তু বিঃ প্ৰঃ চলিহা মহাবিদ্যালয়

ছাত্ৰ একতা সভা

সুকজ জামাল হুচাইন

সম্পাদক, সাহিত্য বিভাগ

সমাজ সেবা বিভাগ

প্রতিবেদনৰ প্ৰাক্তত শ্ৰদ্ধা নিৱেদিত্তে, অসমৰ অস্তিত্ব বন্ধাৰ নিমিত্তে প্ৰাণ আহুতি দিয়া

শহীদ সকললৈ।

পাৰ হৈ যোৱা ২০০২-০৩ বৰ্ষৰ বাবে মোক ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমাজ সেৱা বিভাগৰ সম্পাদক পদৰ বাবে বিপুল ভোটৰ ব্যৱধানত নিৰ্বাচিত কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱীৰ ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ তথা ঋণী থাকিম। মোক নিৰ্বাচিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সক্ৰিয়ভাবে সহযোগ কৰা তথা অক্লান্ত পৰিশ্ৰম কৰা বন্ধু-বান্ধৱীৰ প্ৰতি মই কৃতজ্ঞ।

শপত গ্ৰহণ তথা দায়িত্ব পোৱাৰ পিছতেই আমাৰ চলাবলগীয়া হৈছিল 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ'। মাত্ৰ এদিন সময় পাইছিলোঁ কাম কৰিবৰ বাবে, তথাপিও বৰষুণ পৰাৰ বাবে মই কামবোৰ

নিয়াৰিকৈ তথা মোৰ মনঃপুতভাৱে কৰিব পৰা নাছিলোঁ। তাৰ বাবে মই নিজেই দুঃখিত।

মোক নিৰ্বাচিত কৰি যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মোলৈ মৰম আৰু সহানুভূতি দেখুৱাইছিল, সেই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বৃহৎ স্বার্থত তথা কলেজৰ উন্নতি সাধন কৰাৰ অৰ্থে মই বহুত কিবা কিবি কৰিব পাৰিম বুলি যি আশা কৰিছিলোঁ সেই আশাৰোৰ বাস্তৱত পৰিণত কৰাৰ পথত প্ৰধান বাধাৰ প্ৰাচীৰ আছিল 'অৰ্থ সংকট'।

'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ'ত সমাজসেৱা প্ৰতিযোগিতা আৰু 'ডেশচন' প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিলোঁ। এই প্ৰতিযোগিতাত অংশ লোৱা প্ৰতিযোগী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকললৈ মোৰ হিয়া ভৰা ওলগ য়াছিলোঁ। এই ছেগতে প্ৰতিযোগিতা সমূহ পৰিচালনা কৰাত আৰু আগবঢ়াই নিয়াত সৰ্বতোপ্ৰকাৰে সহায় আগবঢ়োৱা মাননীয় অধ্যাপক শ্ৰীযুত প্ৰভাত চক্ৰৱৰ্তী ছাৰ, অধ্যাপক শ্ৰীযুত উপেন সাহা ছাৰ অধ্যাপক সূৰ্য্য কলিতা ছাৰলৈ মই কৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ।

আমাৰ কাৰ্যকালত যিসকল Bharat Scout & Guide তথা N.S.S. Volunteer য়ে কলেজৰ উন্নতিৰ হকে সেছাসেৱক হিচাপে কাম কৰিছিল তেখেত সকললৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ।

মোৰ দায়িত্ব আৰু কাৰ্য্যভাৰ সূচকৰূপে চলি নিয়াত মোক প্ৰেৰণা দিয়া মাননীয় অধ্যাপক শ্ৰীযুত তপন গোস্বামী ছাৰ (বিভাগীয় তত্ত্বাবধায়ক) ৰ ওচৰত মই ঋণী আৰু চিৰ কৃতজ্ঞ। তদুপৰি নিৰ্মল কলিতা ছাৰ আৰু আতোৱাৰ বহমান ছাৰৰ প্ৰতিও মই কৃতজ্ঞ। দায়িত্বভাৰ চলি নিয়াৰ ক্ষেত্ৰত অজানিতে কৰা ভুলৰ বাবে মই ক্ষমা বিচাৰিছোঁ।

শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি কামনা কৰি ও নৱগঠিত 'ছাত্ৰ একতা সভা'ৰ সদস্যসকললৈ অভিনন্দন জনাই প্ৰতিবেদন সামৰিলোঁ।

ধন্যবাদে-
আয়ুৰ আলী খান।

শ্রুতিচবন

ছাত্ৰ জিবনী কোঠা সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে অসমী অহিৰ হকে প্ৰাণাহুতি দিয়া বীৰ শহীদলৈ মোৰ সহস্ৰ প্ৰণাম আৰু শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে যি সকল ব্যক্তিৰ অশেষ কষ্ট আৰু ত্যাগৰ বিনিময়ত নগৰবেৰা অঞ্চলৰ বুকুত আমাৰ অতি মৰমৰ, অতি চেনেহৰ, উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয়খনে জন্ম লাভ কৰিলে তেখেত সকললৈ মোৰ সশ্ৰদ্ধ প্ৰণাম জ্ঞাপন কৰিছোঁ লগতে প্ৰতিষ্ঠা আৰু পৰিচালনাৰ লগত বিশেষভাবে জড়িত থকা কিছুমান ব্যক্তি, যিসকল এতিয়া আমাৰ মাজত নাই তেখেতসকলৰ স্বৰ্গগত আত্মাৰ চিৰশান্তি কামনা কৰিলোঁ।

২০০২-০৩ ইং চনত বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ ছাত্ৰ জিবনী কোঠা বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত হোৱাত যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধৱীয়ে অক্লান্ত পৰিশ্ৰম কৰিলে তেওঁলোকলৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিছোঁ। মহাবিদ্যালয় তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কল্যাণৰ বাবে আগন্তুক বছৰবোৰতো উপযুক্ত তথা অহৰ্তা সম্পন্ন ব্যক্তিক ছাত্ৰ একতা সভালৈ নিৰ্বাচিত কৰাৰ বাবে নৱাগত সকললৈ বিনম্ৰ অনুৰোধ থাকিল।

মোৰ কাৰ্যকালত বিভাগীয় তত্ত্বাবধায়ক মাননীয় যতীন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ ছাৰে যি বহুমূলীয়া উপদেশ দি সহায় কৰিছিল তাৰ বাবে ছাৰলৈ মই কৃতজ্ঞতা জনালোঁ। অধ্যক্ষ মহোদয়লৈ মোৰ বিনম্ৰ অনুৰোধ যাতে ছাত্ৰ জিবনী কোঠাটো ছাত্ৰৰ কাৰণে আকৰ্ষণীয় কৰি তোলে। মোৰ কাৰ্যকালত ডেক্চ বেঞ্চৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল কিন্তু সেইখিনি উন্নত নহয়। এই ক্ষেত্ৰত কৰ্তৃপক্ষৰ পুষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলোঁ।

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয়ৰ সবুঙ্গীন উন্নতিৰ কামনাৰে প্ৰতিবেদন সামৰিলোঁ।

জয়তু বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা
মোঃ জাকৰ আলী আহমেদ,
সম্পাদক, ছাত্ৰ জিবনী কোঠা।

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় আলোচনী

শ্রতিবেদন

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে যি সকল মহান ব্যক্তিৰ অক্লান্ত চেষ্টা আৰু আগৰ বিনিয়ত আমাৰ এই মহাবিদ্যালয়ৰ জন্ম হ'ল তেওঁলোকলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ৰ ২০০২-০৩ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ ছাত্ৰী জিৰনী কোঠাৰ সম্পাদিকা হিচাপে মোক বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাৰে নিৰ্বাচিত হবলৈ সুযোগ দিয়া বাবে মই মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা মোৰ বন্ধু-বান্ধৱীক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা ও ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰি জিৰণি কোঠাটো নতুন ৰূপত সজাই তোলাৰ যি সন্মান দেখিছিলোঁ তাক বাস্তৱায়িত কৰিব লোৱাৰ বাবে মই বৰ দুঃখিত। ইয়াৰ বহুতো কাৰণ আছে। ইয়াৰ বাবে বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীসকলে যেন মোক জগৰীয়া নকৰে। প্ৰধান অসুবিধাটো হ'ল অৰ্থৰ অভাৱ। দায়িত্ব লাভ কৰি মই প্ৰথম সম্মুখীন হৈছিলো মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ। ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ তত্ত্বাবধানত এই সপ্তাহত নানা ধৰণৰ আমোদজনক খেল তথা প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত হৈ যায়। দুখৰ বিষয় যে অৰ্থৰ অসুবিধাৰ বাবে এনে কিছুমান অনুষ্ঠান পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত মই সমস্যাৰ সম্মুখীন হবলগীয়া হৈছিল। সি যি কি নহওক মোৰ কাৰ্যকালত প্ৰতিটো খোজতে বিভিন্ন প্ৰকাৰে দিহা পৰামৰ্শ দি সহায় কৰা জয়ন্তী দাস বহিৰ্ভেদে লৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা যাছিলোঁ। মোক প্ৰতিটো মুহূৰ্ততে সহায় কৰা বন্ধু বান্ধৱীলৈয়ো এই ক্ষেত্ৰত মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনালোঁ।

সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্যকালত অজ্ঞাতে হৈ যোৱা ভুল তথা ব্যৰ্থতাৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰি আৰু বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতি কামনা কৰি প্ৰতিবেদন সামৰিলোঁ।

মিছ ভূনু পাটোৱাৰী
সম্পাদিকা, ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা।

সদায় চকুৰে দেখা গছ পাতটিও
ছবিটিত ভাল হৈ পৰে,
সদায় কাণেৰে শুনা সৰু কথাটিও
গীত হ'লে প্ৰাণ টানি ধৰে।

- দুৰ্গেশ্বৰ শৰ্মা।

তোমালোকে অন্য নাৰীৰ সন্মান ৰক্ষা কৰি চলিবা,
তোমালোকৰ নাৰীৰ সন্মান ৰক্ষিত হ'ব। তোমালোকৰ পিতৃ-মাতৃৰ
লগত সদ্ব্যৱহাৰ কৰিবা, তোমালোকৰ সন্তানেও তোমালোকৰ
লগত সদ্ব্যৱহাৰ কৰিব।

- হজৰত মহম্মদ (ছাঃ)

ভাৰত চন্দ্ৰ পাঠক সৌৱৰণ সমিতি বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়, নগৰবেৰা।

স্থাপনা বৰ্ষ - ১৯৯৮ ইং

নগৰবেৰাৰ বিশিষ্ট নাগৰিক তথা সু-সাহিত্যিক প্ৰয়াত ভাৰত চন্দ্ৰ পাঠকৰ স্মৃতি বৰ্দ্ধাৰ্থে তেখেতৰ পৰিয়ালৰ দ্বাৰা প্ৰদত্ত ধনবাণিনে এটি স্থায়ী পুঁজি গঠন কৰি উক্ত খনৰ লভ্যাংশেৰে বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ৰ মেধাৱী তথা উচ্চতৰ মাধ্যমিক চূড়ান্ত পৰীক্ষাত অসমীয়া বিষয়ত সৰ্বাধিক নম্বৰ প্ৰাপ্ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক উৎসৰ্গনিমূলক স্মাৰক বঁটা ও প্ৰমাণপত্ৰ প্ৰদান, বৃহত্তৰ নগৰবেৰা অঞ্চলৰ মহাবিদ্যালয় ও উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ মাজত সাহিত্য বিষয়ক বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰতিভা বিকাশত সহায় কৰাৰ মূল উদ্দেশ্যেৰে ১৯৯৮ চনত মহাবিদ্যালয়ৰ ভাৰতপুৰ অধ্যক্ষক সভাপতি কালৈ গঠিত হয় "ভাৰত চন্দ্ৰ পাঠক" সৌৱৰণ সমিতি। সমিতিৰ দ্বাৰা বৰ্তমান বৰ্ষলৈকে নিম্ন লিখিত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক বঁটা প্ৰদান কৰা হৈছে।

বৰ্ষ	বঁটা প্ৰাপ্ত / প্ৰাপ্তা সকল	অসমীয়া বিষয়ত প্ৰাপ্ত নম্বৰ
১৯৯৮	কবিতা কলিতা, আজমল হক	৮০ %
১৯৯৯	অলকা দাস	৮১ %
২০০০	মোজাম্মেল হুচেইন	৭১ %
২০০১	ছাইল ইছলাম	৭৪ %
২০০২	প্ৰাঞ্জল কলিতা	৭৮ %
২০০৩	খাদিম ইছলাম	৬৯ %
২০০৪	কিশোৰ বৰুৱা (প্ৰদান কৰা হ'ব)	৮২ %

দাপ্তৰিক পাঠক
শাহজামান মোম্বা

যুটীয়া সম্পাদক

সাহিত্য কানন

১৯৯৫ চনৰ ২৫ আগষ্ট তাৰিখে অসমীয়া বিভাগৰ উদ্যোগত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক প্ৰয়াত অধ্যক্ষ দেৱ প্ৰসাদ শইকীয়াৰ অধ্যক্ষতাত অনুষ্ঠিত সভাৰ সিদ্ধান্ত মতে মহাবিদ্যালয়ত সাহিত্য চৰ্চাৰ এক বাতাবৰণ গঢ়ি তোলাৰ মূল উদ্দেশ্যেৰে গঠিত হয় সাহিত্য কানন।

সাহিত্য কাননৰ দ্বাৰা প্ৰতি বছৰে আয়োজিত হয়- বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতা, আলোচনী চক্ৰ, প্ৰয়াত অধ্যক্ষ দেৱপ্ৰসাদ শইকীয়াৰ মৃত্যু দিৱস ৯ অক্টোবৰত সাহিত্য দিৱস, 'কবিতা আবেলি' আদি অনুষ্ঠান। কাননৰ মুখপত্ৰৰ নাম 'প্ৰতীতি' (হাতেলিখা) প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাৰ নাম 'প্ৰবাহ'। প্ৰতীতিৰ শেহতীয়া সংখ্যা দীপ্তি ৰেখা পাঠকৰ সম্পাদনাত প্ৰকাশৰ অপেক্ষাত আছে। প্ৰবাহৰ তত্ত্বাবধানত আছে অধ্যাপক প্ৰভাত চক্ৰৱৰ্তী।

সাহিত্যৰ এই মজলিচলৈ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক সাদৰ আমন্ত্ৰণ জনোৱা হ'ল।

শাহজামান মোম্বা
সম্পাদক, সাহিত্য কানন।

English Literary Forum

English Literary Forum of B.P.Chaliha College was Constituted in 2002 with a view to promote the study of literature among the students and teachers who are interested to pursue this objective in English. Prof. Hrushikesh Singh the founder secretary of this forum has been extending its activities over the years by holding different literary activities from time to time both inside and outside the College. All the faculty members of English Deptt. along with the students are the members of this forum. The English literary Forum is striving hard to bring out a magazine called "CUPID" shortly. The goal of this forum shall be realised if it is rightly appreciated by the students and teachers alike.

Nirmal Ch. Bhoi.
President

H. Singh.
Secretary

১ প্ৰথম অসমীয়া সৃষ্টিৰ আলোচনী খনৰ নাম কি?

উঃ ঘৰ জেউতি

২ প্ৰথম অসমীয়া মহিলা সাংবাদিক কোন?

উঃ মানিকলা বৰুৱা

জাঃ অধ্যাপকঃ ৰূপম কলিতা

বি.প্ৰ.চ. মহাবিদ্যালয় আলোচনী

RESULT OF THE COLLEGE WEEK, SESSION 2002-03

ATHLETICS (Boys)

100 Metres Race:		
1st	Ganesh Malakar.	H.S. 1st yr.
2nd	Gautam Medhi.	T.D.C. 1st yr.
3rd	Mohidul Islam.	H.S. 1st yr.

200 Metres Race:		
1st	Alis Hasan Muktarul Haque.	T.D.C. 1st yr.
2nd	Mohidul Islam.	H.S. 1st yr.
3rd	Nazar Ali.	T.D.C. 1st yr.

400 Metres Race:		
1st	Fakar Uddin Ahmed.	T.D.C. 3rd yr.
2nd	Baharul Islam Khan.	H.S. 1st yr.
3rd	Mohidul Islam.	H.S. 1st yr.

800 Metres Race:		
1st	Alis Hasan Muktarul Haque.	T.D.C. 1st yr.
2nd	Amzad Ali Ahmed.	T.D.C. 3rd yr.
3rd	Rofiqul Islam.	T.D.C. 1st yr.

1000 Metres Race:		
1st	Amzad Ali Ahmed.	T.D.C. 3rd yr.
2nd	Alis Hasan Muktarul Haque.	T.D.C. 1st yr.
3rd	Sanjab Hussain.	T.D.C. 1st yr.
	Ayub Ali Khan.	T.D.C. 1st yr.

Discus Throw (Boys)		
1st	Amzad Ali Ahmed.	T.D.C. 3rd yr.
2nd	Muktarul Haque.	T.D.C. 1st yr.
3rd	Nazrul Islam.	T.D.C. 1st yr.

Shot put (Girls)		
1st	Kakali Basumatary.	H.S. 1st yr.
2nd	Moina Medhi.	T.D.C. 1st yr.
3rd	Rashida Khatun.	T.D.C. 1st yr.

100 Metres Race:		
1st	Juri Medhi.	H.S. 2nd yr.
2nd	Bhunu Patowary.	T.D.C. 1st yr.
3rd	Rashida Khatun.	T.D.C. 1st yr.
	Juri Moni Das.	T.D.C. 1st yr.

200 Metres Race:		
1st	Rashida Khatun.	T.D.C. 1st yr.
2nd	Moina Medhi.	T.D.C. 1st yr.
3rd	Mazida Khatun.	H.S. 1st yr.
	Bhunu Patowary.	T.D.C. 1st yr.

Kitna Chahiye Kitna:		
1st	Ramisa Ahmed.	T.D.C. 2nd yr.
	Rousana Ahmed.	H.S. 2nd yr.
2nd	Mazida Ahmed.	H.S. 1st yr.

Pukhuri Par:		
1st	Shilpa Das.	T.D.C. 2nd yr.
	Rofida Begum.	T.D.C. 2nd yr.
2nd	Bhunu Patowary.	T.D.C. 1st yr.

Long Jump:

1st	Mazida Khatun.	H.S. 1st yr.
2nd	Rashida Ahmed.	T.D.C. 1st yr.
3rd	Bhunu Patowary.	T.D.C. 1st yr.

Major Games

(Foot Ball)

Champion		H.S. 1st yr.
Runnersup		T.D.C. 1st yr.
Best foot baller.	Utpal Das.	H.S. 1st yr.

Cricket:

Champion.		T.D.C. 2nd yr.
Runnersup.		H.S. 2nd yr.
Best Cricketer.	Bhaskar Das.	T.D.C. 2nd yr.

Minor Games

(Volley Bal)

Chapion.		T.D.C. 2nd yr.
Runner sup.		T.D.C. 3rd yr.
Best Player.	Rezaul Haque.	T.D.C. 2nd yr.

Badminton (Boys Singles)

1st	Shafanur Ahmed.	T.D.C. 2nd yr.
2nd	Amzad Ali Ahmed.	T.D.C. 3rd yr.
3rd	Nicolus Ahmed.	T.D.C. 1st yr.

Badminton (Girls Singles)

1st	Pompy Patowary.	T.D.C. 2nd yr.
2nd	Bhunu Patowary.	T.D.C. 1st yr.
3rd	Juri Moni Das.	T.D.C. 1st yr.

Badminton (Boys Doubles)

1st	Nicolus Ahmed.	T.D.C. 1st yr.
	Dombardhar Das.	H.S. 1st yr.
2nd	Ferdous Ahmed.	H.S. 2nd yr.
	Shahanur Ahmed.	H.S. 2nd yr.
3rd	Sanjab Hussain.	T.D.C. 1st yr.
	Ayub Ali Khan.	T.D.C. 1st yr.

Badminton (Girls Doubles)

1st	Rashida Begum.	T.D.C. 1st yr.
	Ramisha Khatun.	T.D.C. 3rd yr.
2nd	Mazida Khatun.	H.S. 1st yr.
	Hussniwara Khatun.	H.S. 1st yr.
3rd	Pompy Patowary.	T.D.C. 2nd yr.
	Bhunu Patowary.	T.D.C. 1st yr.

Debate and Symposium.

Quiz Competition

1st	Hafizur Rahman.	T.D.C. 2nd yr.
	Rafiqul Alam.	T.D.C. 3rd yr.
	Akmal Haque.	H.S. 1st yr.
2nd	Iman Ali.	H.S. 2nd yr.
	Roushan Ali Ahmed.	B.Sc. 3rd yr.
	Fakar Uddin Ahmed.	B.Sc. 3rd yr.

3rd Hitesh Das,
Sahanur Ahmed,
Bedanta Bikash Kalita.

T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 2nd yr.
H.S. 1st yr.

Self Chosed Speech

1st
2nd
3rd

Rupam Kalita.
Nipu Kalita.
Laila Begum.

T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 1st yr.
T.D.C. 3rd yr.

Extempore Speech.

1st
2nd
3rd

Rupam Kalita.
Hafizur Rahman.
Ripunjy Kalita.

T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 3rd yr.
T.D.C. 1st yr.

Debate (Assamese)

1st
2nd
3rd

Nipu Kalita.
Hitesh Das.
Laila Begum.

T.D.C. 1st yr.
T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 3rd yr.

Symposium (Assamese)

1st
2nd
3rd

Rupam Kalita.
Ayub Ali Khan.
Nipu Kalita.

T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 1st yr.
T.D.C. 1st yr.

Debate (English)

1st
2nd
3rd

Rabiul Hussain.
Akbar Hussain.
Hafizur Rahman.

T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 3rd yr.

Best Competitor : Rupam Kalita.

T.D.C. 2nd yr.

Girls Common Room

Carrom (Singles)

1st
2nd

Kakali Saha.
Jonali Thakuria.

T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 3rd yr.

Memory Test

1st
2nd

Sangita Das.
Sumana Paul.

T.D.C. 2nd yr.
H.S. 1st yr.

Carrom (Doubles)

1st
2nd

Shipra Saha.
Kakali Saha.

T.D.C. 3rd yr.
T.D.C. 2nd yr.

Embroidary

1st
2nd
3rd

Anjuma Begum.
Rupali Saha.
Sila Das.

T.D.C. 2nd yr.
H.S. 2nd yr.
T.D.C. 3rd yr.

Ludo

1st
2nd

Sila Das.
Laila Begum.

T.D.C. 3rd yr.
T.D.C. 3rd yr.

Chess

Champion: Rufida Begum.
Runnersup: Shipra Das.

T.D.C. 3rd yr.
T.D.C. 3rd yr.

Pitha Making

1st
2nd
3rd

Juri Medhi.
Pompy Patowary.
Shila Das.
Ajanta Das.

H.S. 2nd yr.
T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 3rd yr.
H.S. 2nd yr.

HIGHER

(Assamese Poem Recitation)

1st
2nd
3rd

Ripunjy Kalita.
Akbar Hussain.
Sumana Paul.

T.D.C. 1st yr.
T.D.C. 3rd yr.
H.S. 1st (Sec.)

English Poem Recitation

1st
2nd
3rd

Rupam Kalita.
Abdus Samad.
Ramisa Khatun.
Intaz Ali.

T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 1st yr.
T.D.C. 3rd yr.
H.S. 2nd yr.

Assamese Short Story Writing (On The Spot)

1st
2nd
3rd

Laila Begum.
Rupam Kalita.
Hitesh Das.

T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 2nd yr.

Assamese Poem Writing (On The Spot)

1st
2nd
3rd

Sanjib Kalita.
Ayub Ali Khan.
Rupam Kalita.

T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 1st yr.
T.D.C. 2nd yr.

Dialogue

1st
2nd
3rd

Sanjib Choudhuri.
Laila Begum.
Ramisha Khatun.

T.D.C. 1st yr.
T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 3rd yr.

English Poem Writing

1st
2nd
3rd

Intaz Ali.
Abu Shama Ahmed.
Ashad Ali.

H.S. 2nd yr.
H.S. 1st yr.
T.D.C. 1st yr.

Spot Short Story Writing

1st
2nd
3rd

Laila Begum.
Juri Moni Das.
Hitesh Das.

T.D.C. 3rd yr.
T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 2nd yr.

Spot Poem Writing

1st
2nd
3rd

Rupam Kalita.
Laila Begum.
Ramisha Khatun.

T.D.C. 2nd yr.
T.D.C. 3rd yr.
T.D.C. 3rd yr.

Cultural

Jyoti Sangeet

1st
2nd
3rd

Bhunu Patowary.
Akbar Hussain.
Bishwajit Mandol.

T.D.C. 1st yr.

Bhupendra Sangeet

1st
2nd
3rd

Shahanur Hussain.
Monowar Hussain.
Rupam Kalita.

T.D.C. 2nd yr.

Bargeet

1st
2nd
3rd

Ramen Pathak.
Jurimoni Das.
Surabhi Hazarika.

T.D.C. 1st yr.

Modern Song

1st
2nd
3rd

Ramen Pathak.
Jurimoni Das.
(i) Surabhi Hajarika.
(ii) Ganesh Malakar.

T.D.C. 1st yr.

T.D.C. 1st yr.

	Rabha Sangeet
1st	Jurimoni Das.
2nd	Ramen Pathak.
3rd	Surabhi Hazarika.
	Lokageet
1st	Jurimoni Das.
2nd	Ramen Pathak.
	Fakaruddin Ahmed.
3rd	Akbar Hussain.
	Bihi Nritya
1st	Giriza Pathak.
2nd	Smita Das.
3rd	Akbar Hussain.
	Jikir & Jari
1st	Surabhi Hazarika. (Team)
2nd	Akbar Hussain. (Team)
3rd	Fakaruddin Ali Ahmed. (Team)
	Mukhabhinoy
1st	Akbar Hussain. (Act - Dokani)
2nd	Sanjib Sowdhary. (Act - Servant).
3rd	Diganta Bora. (Act - Bihi Nasoni).

	Bihi Geet
1st	Ramen Pathak.
2nd	Surabhi Hazarika.
3rd	Sanjib Choudhury.
	Ban Geet
1st	Ramen Pathak.
2nd	Shahanur Hussain.
3rd	Sanjib Sowdhary.
	Hindi Geet
1st	Sangita Das.
2nd	Fakaruddin Ahmed.
3rd	Jakir Hussain.
	Elanka Nat
1st	Sondur. (Surabhi Hazarika).
2nd	Abelir kabita. (Abdus Samad Ahmed).
	Best Singer: Ramen Pathak.
	Best Actor: Sadil Raza Ahmed.
	(Abelir Kabita. Act - Mantu)
	Best Actress: Surabhi Hazarika.
	(Sondur. Act - Boary)

লোক

ডা ভবেল নাথ শইকীয়া, নিমিষ প্রভা ববদণৈ, সুবদালা ববদণৈ,
ভবেন বকরা, ইন্দ্রিা মিবি, বোমা বিজ্ঞানবগত নিহত ধেমাজী
শিশু আৰু অন্যান্য সকলৰ মৃত্যুত আমি নমস্কাৰিত।
মৃতকৰ বিদেহী আত্মাৰ চিন্তাতি কামনা কৰিলোঁ।

সম্পাদনা সমিতি

বৰ্তমানলৈকে প্রকাশিত আলোচনীসমূহৰ সম্পাদক আৰু তত্ত্বাবধায়ক সকল

আলোচনী সংখ্যা	প্রকাশ পোৱা বছৰ	সম্পাদক	শিক্ষক তত্ত্বাবধায়ক
১ম	১৯৭৭-৭৮	মহানন্দ মেধী	বাৰেন্দ্ৰ কুমাৰ দাস
২য়	১৯৭৮-৭৯	মহঃ বাৰুলা আমিল	এম. হৰিব উম্মাহ
৩য়	১৯৭৯-৮০	দীপেন্দ্ৰ পাঠক	
৪র্থ	১৯৮১-৮২	মহঃ বাৰুউল হুছেইন	অজিত কুমাৰ বৰা
৫ম	১৯৮৩-৮৪	মুন্সেফ তালুকদাৰ	
৬ম	১৯৮৪-৮৫	কমলেশ দাস	বাৰেন্দ্ৰ কুমাৰ দাস
৭ম	১৯৮৬-৮৭	সৌৰভ ভাৰতী	এম. হৰিব উম্মাহ
৮ম	১৯৮৭-৮৮	মাঃ নাজিম আহমেদ	নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দেৱান
৯ম	১৯৮৯-৯০	মাঃ আহিলাল হক	ডঃ এ. বাসান
১০ম	১৯৯০-৯১	শ্ৰীতিপ কামিতা	নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দেৱান
১১ম	২০০০-০১	ভৈৰৱ ঠাকুৰীয়া	নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দেৱান
১২ম	২০০২-০৩	গৌতম মেধী	খাহ জামাল মোহাম্মা

বি.প্র.৪, মহাবিদ্যালয় আলোচনী

**RESULTS OF HIGHER SECONDARY (ARTS/SCIENCE)
FINAL EXAMINATION
B.P.CHALIHA COLLEGE: NAGARBERA**

Year	Stream	Total No. of Candidates Appeared	* Letter 1st Division				2nd Divn.	3rd Divn.	Simple, Certain, Compt.	Total Passed	Passed%	
			0	1	3	Total					College	Council
2000	Science	41	0	1	3	3	22	6	--	31	76.60	58.90
	Arts	141	--	--	1	1	20	38	--	59	41.84	42.55
2001	Science	34	--	--	--	--	13	5	--	52	52.00	53.03
	Arts	188	--	--	6	6	36	77	--	118	62.76	48.86
2002	Science	46	--	--	4	4	15	4	--	23	50.00	58.61
	Arts	151	--	1	5	5	41	46	--	92	60.92	45.98
2003	Science	45	--	--	1	1	14	13	--	28	62.20	63.94
	Arts	125	--	1	3	3	24	43	--	70	56.00	46.44

**RESULTS OF T.D.C PART -II (ARTS/SCIENCE)
EXAMINATION
B.P.CHALIHA COLLEGE: NAGARBERA**

Year	Stream	Major Course						General Course							
		Total appeared	1st class	2nd class	Simple Pass	Total Passed	Pass %	Total appeared	1st Divn	2nd Divn.	Simple pass	Total passed	Pass %	College	University
1999	Science	1	-	-	-	0	0	7	-	2	3	5	71.42	62.5	67.78
	Arts	82	1	59	12	72	87.5	15	-	2	12	14	93.3	76.78	63.63
2000	Science	6	-	4	-	4	66.6	23	-	10	7	17	73.91	72.41	68.05
	Arts	79	3	51	11	65	82.27	11	-	3	6	9	81.8	82.22	60.67
2001	Science	3	51	-	-	-	0	16	-	5	9	14	87.5	73.41	65.34
	Arts	82	-	55	12	67	81.7	5	-	1	4	5	100	77.4	63.43
2002	Science	2	-	1	1	2	100	11	-	5	4	9	81.8	84.6	72.35
	Arts	90	1	50	10	62	71.76	5	-	-	3	3	60	68.88	66.69
2003	Science	5	-	3	-	3	60	13	-	9	3	12	92.30	83.33	71.63
	Arts	84	-	51	14	65	77.38	12	-	-	4	4	33.33	71.87	64.36

STAFF OF B.P.CHALIHA COLLEGE, NAGARBERA

Principal

: Vacant.

Vice Principal & Principal i/c

: Sri N.B.Das

FACULTY MEMBERS

Department of Assamese

1. Mr. N. N. Dewan, HOD

2. Mrs. D. R. Pathak.

3. Mr. S. C. Thakuria

4. Mr. S. Z. Mollah

Department of English

1. Mrs. Kalyani Das, HOD

2. Mr. Nirmal Ch. Bhoi

3. Mr. Hrushikesh Singh

4. Mr. Abdul Jubbar

5. Mr. Arun Kr. Sarkar

Department of Arabic

1. Dr. Abdul Majeed, HOD

2. Mr. Abdus Salam.

3. Mr. Marhan Ali Ahmed.

Department of Economics

1. Mr. N. B. Das, HOD

2. Mr. Utsahananda Das.

3. Mr. Nirmal Ch. Kalita.

4. Mrs. Firoza Ahmed.

5. Mr. Anshuman Saikia.

Department of Pol. Science

1. Mr. D.K. Das, HOD

2. Mrs. N. Nahar, Begum.

3. Mr. Abdul Hakim.

4. Mr. Noor Alam.

5. Mr. Upen Saha.

Department of History

1. Mr. B. S. Barpujari, HOD

2. Mr. Kushal Dutta.

3. Mr. Basanta Kalita.

Department of Education

1. Mrs. G. Thakuria, HOD

2. Dr. B. Bhushan Panda.

3. Mr. Amzad Hussain.

4. Mrs. Bhumija Barman.

5. Mr. Binoy Krishna Medhi.

Department of Geography

1. Mr. Umesh Ch. Das, HOD

2. Dr. Bharat Kalita.

3. Dr. Neel Kamal Bordalo.

4. Mr. Dulal Debnath.

5. Mrs. Anita Keot.

6. Mr. Bishnu Ram Talukdar.

Department of Mathematics

1. Mr. N. B. Chetri, HOD

2. Mr. Nipul Saikia.

3. Mr. Tiken Ch. Patowary.

4. Mr. Atowar Rahman.

Department of Statistics

1. Mr. P. Chakraborty, HOD

2. Mr. J. N. Talukdar.

Department of Physics

1. Mr. Biren Borah, HOD

2. Mr. Abu Bakkar Siddique.

3. Mr. Kasher Ali Ahmed.

4. Mr. Sukumar Dewan.

Department of Chemistry

1. Mr. Biplab Nag, HOD

2. Dr. A. Bashar.

3. Mr. Dhires Chakraborty.

4. Mr. Dinesh Kalita.

Department of Botany

1. Mr. N. A. Haque, HOD

2. Mr. Surya Kalita.

3. Mr. Ranendra Kr. Das.

4. Vacant

Department of Zoology

1. Miss. N. Pathak, HOD

2. Mr. Hemen Patowary.

3. Mrs. Chitralekha Devi.

4. Mr. Tapan Goswami.

LIBRARY STAFF

1. Mr. D. Talukdar, Librarian.
2. Mr. S. Pathak, Asstt. Librn.
3. Mr. J. Goswami, Lib. Asstt.
4. Mrs. L. Medhi, Lib. Bearer
5. Mr. R. Kalita, Lib. Bearer

5. Miss. K. Kakati, L.D.A.
6. Mr. A. Das, Office Bearer
7. Mr. K. Pathak do.
8. Mr. D. Kalita do.
9. Mr. S. Pathak (Night Chowkiki)
10. Mr. S. Mook (Night Chowkiki)

OFFICE STAFF

1. Mr. N. Kalita, Head Asstt.
2. Mr. B. Thakuria, L.D.A.
3. Mr. S. Kalita, L.D.A.
4. Mr. N. Pathak, L.D.A.

11. Mr. Samsul Haque, do.
13. Mr. Bijoy Medhi, do.

LABORATORY STAFF

1. Mr. J. Thakuria, Lab. Asstt.
2. Mr. D. Kalita, Lab. Bearer

3. Mr. D. Pathak, do
4. Mr. K. Pathak, do
5. Mr. Brajen Kalita do
6. Mr. K. Islam Lab. Bearer
7. Mr. Prafulla Kalita do
8. Mr. Sidananda Das do
9. Mr. Robin Kalita do
10. Mr. Kumud. Kalita do
11. Mr. Tirtha Nr. Pathak do
12. Mr. Mahendra. Kalita do

SCIENCE FORUM**B.P.Chaliha College, Nagarbera**

A Science Forum has been constituted in 2003 with Mr. N.A. Haque as President and Mr. D.C. Kalita as Secretary of the forum. The Objectives of the forum are as follows:

1. To enhance the quality of Science Teaching.
2. To modernization of the Science Teaching.
3. To extend the Science Mentality among the common people.
4. To aware everyone to check the environmental degradation.
5. To engage the teacher-student community in the green tree plantation, medicinal tree plantation as well as to uplift the self financial resource of the college etc.

We solicit all the people having scientific temperament and cordial supports and kind cooperation, so that we may attain our goal of mission.

With Thanks.

Mr. D.C. Kalita
Secretary,
Science Forum, B.P.C. College.

POLITICAL SCIENCE STUDY CENTRE**B.P.Chaliha College, Nagarbera**

A Forum in the Deptt. of Political Science has been constituted under the Presidentship of Mr. Noor Alam in the year 2003. Presently Mr. D.K. Das has been acting as President of the Forum.

The main objectives of the Forum are-

- To provide the current knowledge of Political Development to the students.
- Arrangement of Seminar, Workshop, Quiz & Lecture Competitions etc. both inside and out side the college.
- Make survey, arrange training programmes for the Panchayat Representatives, Self-Help Groups and Voluntary Organisation and NGO's.

The Forum seeks cooperation of all concern.

Noor Alam

বি.প্র.স. মহাবিদ্যালয় আলোচনী

THE END

কৃতজ্ঞতাৰ শব্দই

বিমলা প্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয় আলোচনীৰ নবম সংখ্যাটি প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন ধৰণে সহায় সহযোগ কৰা-

সমষ্টি ঞ্চকুৱা, ত্ৰিবাচক পুষ্কপেট্ৰ (পাইলেণ্ড), গোপীনাথ দাস
(বিধায়ক), আব্দুছ ছামাদ আলী (প্ৰাক্তন
অধ্যাপক), উৎসৱানন্দ দাস,
আব্দুল হাকিম,
ডঃ আব্দুল মজিদ,
ডঃ বিভূতি তুষণ গগ্ৰা,
আব্দুছ ছালাম, নূৰ আলম,
ডঃ আব্দুল বাসাব, শ্যামাচৰণ
ঠাকুৰীয়া, নিৰ্মল চন্দ্ৰ কলিতা,
দীনেশ কলিতা, ধীৰেশ চক্ৰৱৰ্তী, বসন্ত
কলিতা, ধীৰেশ তালুকদাৰ, নূপেন
কলিতা, সত্যজিৎ কলিতা, ৰাজীৱ কলিতা,
ৰূপম কলিতা, বাপন সাহা, ছাজাহান আহমেদ,
চান মহম্মদ, কদম আলী, লেখক-লেখিকা সকল,
ছাত্ৰ আৰু শিক্ষকৰ অৱসৰ বিলোদন কেন্দ্ৰ, ছাত্ৰ একতা
সভাৰ বিষয় ববীয়া সকল
আৰু

দিহা পৰামৰ্শ ও উৎসাহ যোগোৱা মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষক মণ্ডলী,
সমূহ কৰ্মচাৰী বৃন্দ ও সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন
কৰিলোঁ।

সম্পাদনা সমিতি

এটি বিশেষ ঘোষণা

লেখনিৰ মৌলিকতা বিচাৰত সম্পাদনা সমিতিয়ে যথেষ্ট সতৰ্কতা অৱলম্বন কৰিছে। তৎসত্ত্বেও কোনো লেখকৰ
লেখনি যদি আনৰ নকল বুলি প্ৰমাণিত হয়; তেন্তে কৰ্তৃপক্ষই কঠোৰ শাস্তিৰ ব্যৱস্থা কৰিব।

এই সম্পৰ্কে কোনো আইনী সমস্যাৰ সৃষ্টি হ'লে নকল কৰোঁতাই নিজেই তাৰ সন্মুখীন হ'ব লাগিব।

সম্পাদনা সমিতি।

Printed at: M/S APOLLO OFFSET SERVICES, NAGARBERA, Ph. 03623-245027, 245037